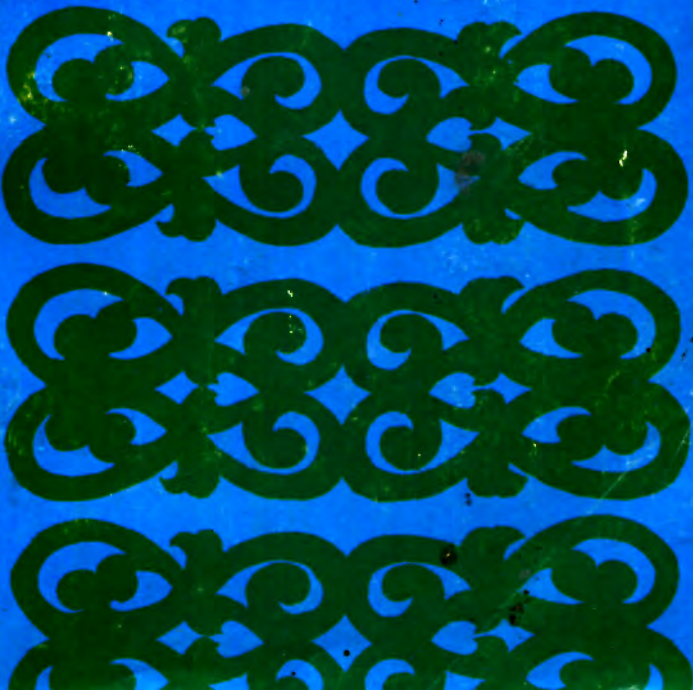

သဒ္ဒါ ကျောက်ကျွန်း

ဖောင်သာနိုး

ညွှန်ဝေမှီး

ပြုစုသည်

အတိုကောက် ဝေါဟာရ အဘိဓာန်

A DICTIONARY OF ABBREVIATIONS

- ❑ အတိုကောက် ဝေါဟာရများကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရများ တိုးပွားမှတ်သားနိုင်သည်။
- ❑ အတိုကောက်ဝေါဟာရများဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသည့် နိုင်ငံတကာဗဟုသုတ ကြွယ်ဝနိုင်သည်။

A မှ Z

အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ အစမှ အဆုံး

အစပြုသည့် ဝေါဟာရပေါင်း

၄၀၀၀ ကျော် ပါဝင်သည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံး တဲလက်စ် အတိုကောက်ဝေါဟာရများ၊ ဟိုတယ်သုံး တဲလက်စ်အတိုကောက်ဝေါဟာရများ၊ သူနာပြုများအတွက် အသုံးများ အတိုကောက်ဝေါဟာရများ၊ The Works of William Shakespeare, Mathematical Expressions, Numerical Expressions, Weight & Measure, The SI Units, Symbols of Chemical Elements, International Telephone Dialling Service များကို နောက်ဆက်တွဲကဏ္ဍအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။

စာပေလောကစာအုပ် အမှတ် ၂၂၈

ဦးသာနိုး
သဒ္ဒါအောက်ခြေသိမ်း

စာပေလောကစာအုပ်တိုက်
အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
[ဖုန်း-၈၅၁၆၆]

စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်း

ကြိုတင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ ခွင့်ပြု အမှတ်

[၈၂/၉၆ (၂)]

စာအုပ်စာတမ်း မျက်နှာပုံ

ကြိုတင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ ခွင့်ပြု အမှတ်

[၇၀ / ၉၆ (၂)]

မျက်နှာပုံဒီဇိုင်း

စည်သူ

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

(၁၀၀၀)

ထုတ်ဝေခြင်း

ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၉၆

စာအုပ်ချုပ်

/ကိုမြင့်

မောင်စိုးမြင့် (၀၁၁၀၀)၊ ခရမ်းရောင်စာစဉ်

အမှတ် ၂၇၊ စကားဝါလမ်း၊ သယ်န်းကျွန်း

ရန်ကုန်မြို့မှ ထုတ်ဝေ၍

ဒေါ်ခင်လှ (၀၁၅၇၈)၊ စာပေလောက ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်

မျက်နှာပုံနှင့် အတွင်းစာသားများကို ပုံနှိပ်သည်။

မာတိကာ

၁	ဖြစ်သလား၊ ရှိသလား (၁)	၁
၂	ဖြစ်သလား၊ ရှိသလား (၂)	၈
၃	ပြုသလား၊ လုပ်သလား (၁)	၁၆
၄	ပြုသလား၊ လုပ်သလား (၂)	၂၅
၅	ကြိယာထောက် (၁)	၃၁
၆	ကြိယာထောက် (၂)	၃၇
၇	ကြိယာထောက် (၃)	၄၃
၈	ကြိယာထောက် (၄)	၄၉
၉	ကြိယာထောက် (၅)	၅၄
၁၀	Active လား၊ Passive လား	၆၀
၁၁	အနုလား၊ အလေ့အထလား	၆၆
၁၂	သွားတာ၊ လာတာ	၇၂
၁၃	လိုချင်၊ လုပ်ချင်တာ	၇၇
၁၄	နှစ်သက်တာ၊ တူတာ	၈၃
၁၅	ပြောတာ၊ ဆိုတာ	၈၉
၁၆	ကြည့်တာ၊ ပုံပေါ်တာ	၉၆
၁၇	ဝတ်တာ၊ ဆင်တာ	၁၀၃
၁၈	နေတာ၊ ထိုင်တာ	၁၀၉
၁၉	ပျော်တာ၊ ရွှင်တာ	၁၁၅
၂၀	ချေးတာ၊ ငှားတာ	၁၂၂
၂၁	သင်တာ၊ ကြားတာ	၁၂၇
၂၂	ရေးတာ၊ ဖတ်တာ	၁၃၂
၂၃	ပါဝင်တာ၊ ပါရှိတာ	၁၃၇
၂၄	နိုးတာ၊ တိုက်တာ	၁၄၂

Miscellany အထွေထွေ

- a hotel/ an hotel
- afford
- have you/ do you have
- fish/ fishes
- Apostrophe s
- Buddha/ God
- Year-old
- Ved/V-ing
- အတိုကောက်
- abbreviation/ acronym
- because/ because of
- Adverb အနေအထား
- or/ or
- my/ mine/ of mine
- interested /-ing
- another/ other
- made of / from
- had better
- poem/ poetry
- what/which
- brother/ sister / parent
- To-infinitive
- bath/bathe
- no / not
- gold / golden
- right/ wrong/ true/ false
- stand/ stand up
- spend time
- being
- by name
- age/ old
- open
- every day

စကားဦး

ဒီစာအုပ်ဟာ ကျွန်တော် ပညာပေးစာစောင်တွေ၊ အထူးသဖြင့် English Today မှာ ရေးသားခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို စုပေါင်းထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အများစုကတော့ စာစောင်အတွက် အင်္ဂလိပ်စကားဆိုင်ရာ သိကောင်းစရာအချက်တွေကို ပြင်ဆင် ရေးထားတာတွေ ဖြစ်ပြီး၊ Miscellany လို့ ခေါင်းစည်း တပ်ပေးပြီး ဒီစာအုပ်မှာ ထည့်ထားတာတွေကတော့ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်က ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ မေးကြ မြန်းကြတာတွေကို ကျွန်တော် ဖြေကြားခဲ့တာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ မေးကြတဲ့ မူရင်းစာတွေကိုတော့ ဖြုတ်ပစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဆောင်းပါးတွေကို စုစည်းပြီးစာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ကျောင်းသားတွေ မှားတတ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ အသုံးအနှုန်း အတော်ကျန်နေသေးတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် အသစ် ရေးသား ဖြည့်စွက် လိုက်ပါတယ်။ ခုတော့ဖြင့် ဒီစာအုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာ အခြေခံ သင်ယူနေတဲ့ ကျောင်းသား သိသင့်သိအပ်တဲ့ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အခြေခံ အချက်များ အတော်ကို စုံလင်ကြွယ်ဝသွားပြီလို့ ယူဆနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအတွက် ပြုစုသူအနေနဲ့နှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်မိ တယ်။

မောင်သာနိုး

၁ ဖြစ်သလား ရှိသလား (၁)

ကျောင်းသားတွေရေးတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာကို အနှစ် ၂၀ စစ်ဆေးလာခဲ့ရသူ ဆရာ တစ်ဦးအနေနဲ့ ပြောရရင်တော့ အင်္ဂလိပ်စာ ညံ့တယ်ဆိုတဲ့ကျောင်းသားဟာ 'ဖြစ်တယ်၊ ရှိတယ်' ဆိုတာလေးကိုပဲ အင်္ဂလိပ်လို မှန်မှန်ကန်ကန် မသုံးနိုင်တာ ဖြစ်တယ်။ 'သူ့မှာ ကား ရှိတယ်' ဆိုတာကို 'He is a car' လို့ ရေးတာမျိုး။ ဒါ တစ်ယောက်တလေ ရှားရှားပါးပါးမှားတာပါလို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ အများစု ဖြစ်ပါတယ်။ ကနေ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ အခြေအနေကို တကယ် လက်တွေ့သင်ကြားပို့ချနေရတဲ့ ဆရာများကမှ ကောင်းကောင်းသိပါတယ်။ ဆရာ မလုပ်ဖူးတဲ့သူတစ်ဦးကို ဆယ်တန်းကျောင်းသားလေးတွေကို အင်္ဂလိပ်စာ ပို့ချပေးပါဆိုရင် ဘောကန်ရဲ့ အရေးအသားက ဘယ်နှယ်၊ ချာချီရဲ့ အဆိုအမိန့်က ဘယ်သို့ဆိုပြီး လုပ်နေတတ်တယ်။ ဓမ္မစကြာတောင် မကြားဖူးပါဘူးဆိုသူကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်း ပို့ချနေသလိုမျိုး။

ဆယ်တန်းကျောင်းသားလို့ ပြောလိုက်တာက ယေဘုယျသဘော ပြော လိုက်တာပါ။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလည်း မတတ်တဲ့လူက မတတ်ပါဘူး။ ဘွဲ့ရပြီးလည်း မတတ်တာများပါတယ်။ ကျွန်တော်သင်နေတာပဲ၊ သိတာပေါ့။ ဟုတ်ကဲ့၊ တော်တဲ့လူကတော့ တော်တာပလေ။ တော်လို့လဲ ဆယ်တန်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာဂုဏ်ထူးနဲ့ အောင်ခဲ့တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အများစုကတော့ အခြေခံကို မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီဆောင်းပါးစဉ်မှာ ကျွန်တော် တင်ပြမှာတွေဟာ ဆယ်တန်း၊ ပထမနှစ်၊ စတုတ္ထနှစ်၊ အတန်းမရွေး၊ အင်္ဂလိပ်စာခေသူအားလုံး အတွက် အခြေခံမှာ မှားတတ်တာ မပိုင်နိုင်ဘဲ ရှိတတ်တာများကို ထောက်ပြ ဆွေးနွေးသွားမှာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

၈ စချင်း Be။

ဒါက အခြေခံစကားလုံးဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ်လို Infinitive လို့ခေါ်တယ်။ သူကနေ ကိုယ်အလိုရှိရာ tense ကို ပြောင်းပေးရတယ်။ Present ဆိုရင် am, is, are; Past ဆိုရင် was, were; has, have, had နောက်က been; will စသည်ရဲ့ နောက်မှာမှ be လို့ သူ့မူလရုပ်အတိုင်း ရှိတယ်။

သူ့ရဲ့အဓိပ္ပာယ်က (၁) အသက်ရှင် ရပ်တည်နေတာနဲ့ (၂) ငါသူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ စသည် ဖြစ်နေတာပါပဲ။ ဒီမှာ နံပါတ် (၁) အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာလို 'ရှိ' ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ပြောနိုင်တဲ့အတွက် have နဲ့ ရောထွေးကုန် တော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် Be ဆိုတာ အသက်ရှင်ရပ်တည်နေတာ၊ အကောင် အထည် ရုပ်ဒြပ်နဲ့ တည်ရှိနေတာ၊ အင်္ဂလိပ်လို exist ကို ပြောတာ၊ Have ဆိုတာက ပိုင်ဆိုင်တာ၊ အင်္ဂလိပ်လို possess လို့ စကားတည်းက ကွဲကွဲပြားပြား ခြားခြားနားနား ဖြစ်ပါစေလေ။

I think; therefore I am.

ငါတွေးတယ်။ ဒါကြောင့် ငါ (အသက်ရှင်၊ ရုပ်ဒြပ်နဲ့ရပ်တည်)ရှိတယ်။ I am here. ငါ ဒီမှာ ရှိတယ်။ (တည်ရှိနေတယ်)။

I have a car. ငါ့မှာ ကား ရှိတယ်။

I have children. ငါ့မှာ သားသမီး ရှိတယ်။

He is in the next room.

သူ ဟိုဘက်အခန်းမှာလေ။

He has a sister. သူ့မှာ ညီမ ရှိတယ်။

You are in my house now.

မင်း အခု ငါ့အိမ်ထဲ ရောက်နေပြီ။

(မြန်မာလို 'ရောက်' လို့ သုံးလိုက်တာကို သတိပြုပါလေ။ 'တည်ရှိ' နေတာကို ပြောတာပါပဲ။)

You have your problems.

မင်းမှာလဲ ပြဿနာတွေရှိတာပေါ့။

(ပြဿနာတွေကို လက်ဝယ် ရရှိပိုင်ဆိုင်နေတာပါပဲ။)

We will not be at home tomorrow.

ကျွန်တော်တို့ နက်ဖြန် အိမ်မှာ ရှိကြမယ် မဟုတ်ဘူး။

We will have a house of our own next year.

ရှေ့နှစ်ဆို ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့ဘာနဲ့ ဖြစ်တော့မယ်။
(ပိုင်ရတော့မယ်။)

(၂) ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ ဥပမာများ

I am a vegetarian.

ကျွန်တော်က သက်သတ်လွတ်သမားပါ။

I am twenty-one.

ကျွန်တော် နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်ပါ။

I will be twenty-two next Monday.

တနင်္ဂနွေနေ့ဆို ကျွန်တော် နှစ်ဆယ့်နှစ်နှစ် ပြည့်မယ်။

We are Myanmars.

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေပါ။

She is my wife.

သူက ကျွန်တော့် ဇနီးပါ။

She is five years my junior.

သူက ကျွန်တော့်ထက် ငါးနှစ်ငယ်ပါတယ်။

Anawrahta was a great king.

အနော်ရထာဟာ ဘုရင်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်တယ်။

The Pyus were Buddhists.

ပျူလူမျိုးတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ။

ဒီဥပမာတွေမှာ 'ဖြစ်တယ်' လို့ မြန်မာလို မပြောဘဲ နေလိုရတာကို သတိပြုပါလေ။ အလားတူ 'ဖြစ်တယ်' လို့ ပြောကို မပြောရတဲ့ နေရာကတော့ Be ကို Adjective နဲ့ တွဲတာပါပဲ။ မြန်မာမှာ Adj. အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ပြောရတယ်။

Mi Mi is beautiful.

မိမိဟာ လှတယ်။

U Pwa is very rich.

ဦးပွားက သိပ်ချမ်းသာတယ်။

I am unlucky.

ကျွန်တော် ကံမကောင်းဘူး။

You are quite young.

မင်းငယ်ပါသေးတယ်။

Anawrahta was wise.

အနော်ရထာဟာ ပညာရှိတယ်။

Be ကို မူရင်း Verb နဲ့ မတွဲနိုင်ဘူး။ -ing ဖြစ်ဖြစ် ထည့်ပေး။ Past Participle လျှင်လည်း လုပ်ပေးပြီးမှသာ Verb နဲ့ be တွဲနိုင်တယ်။ Verb ကို Adjective လုပ်ပေးတယ်လို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။ Be ရယ် V-ing ရယ် တွဲလိုက်ရင် Present Continuous Tense ဖြစ်သွားတယ်။ Be ရယ် Past participle ရယ် တွဲလိုက်ရင် Passive Voice ဖြစ်သွားတယ်။

He is reading a comic.

သူ ကာတွန်းစာအုပ် ဖတ်နေတယ်။

We are writing short stories.

ကျွန်တော်တို့ ဝတ္ထုတို ရေးနေကြပါတယ်။

She will be leaving for UK soon.

သူ မကြာခင် ဗြိတိန်ကိုသွားလိမ့်မယ်။

Thura is fed up with his girl.

သူရ သူ့ကောင်မကို ငြီးငွေ့နေပြီ။

The visitors are being taken to the Shwedagon this afternoon.

ညော်သည်များကို ဒီနေ့ညနေ ရွှေတိဂုံလိုက်ပို့မယ်။

Daw Kinzana was born just before the war.

ဒေါ်ကဉ္စနကို စစ်မဖြစ်ခင်ကလေး မွေးတာ။

မှတ်စရာ။ ။အခုလိုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းသာ Be ကို သုံးရတယ်ဆိုတာ (Adj. နဲ့ V-ing နဲ့ Past Participle နဲ့ သတိရှိပါစေလေ။ I am go. He is eat. ဆိုတာမျိုး အင်မတန်မှားတတ်ကြတယ်။ မမှားမိအောင် သတိထားမှ၊ ကျက်မှပဲ ရပေလိမ့်မယ်။

Have ရဲ့ ပင်မ အဓိပ္ပာယ်က ပိုင်ဆိုင်တာ ဖြစ်တယ်။ အကူအညီကြိယာ အဖြစ် သုံးလျှင်တော့ သူ့နောက်မှာ Past Participle ထားလိုက်ရင် Perfect Tenses ရတယ်။

I have seen this awful film.

ဒီ စိတ်ပျက်စရာ ရုပ်ရှင်ကားကို ကျွန်တော် ကြည့်ပြီးပြီ။

So your uncle has married again.

ခင်ဗျားဦးလေး အိမ်ထောင်ပြုပြန်ပကိုး။

The boat had gone before we came.

ကျွန်တော်တို့ မရောက်ခင် သင်္ဘောက ထွက်သွားပြီ။

ဒီတော့ past participle ရှေ့က Be ဆိုရင် Passive Voice၊ have ဆိုရင် Perfect Tense ဆိုတာကို မရောမထွေးရအောင် သေသေချာချာ မှတ်သားသင့်တယ်။

He is told to leave at once.

သူ့ကို (တစ်ယောက်ယောက်က) ချက်ချင်းသွားဖို့ပြောတာ။

He has told me to leave at once.

သူက ကျွန်တော့်ကို သွားဖို့ပြောတာ။

Be ကို have နဲ့ တွဲပြီး Present Perfect tense မှာ သုံးလျှင် တစ်နေရာကိုရောက်ခဲ့တယ်။ ရောက်ဖူးတယ်။ (သွားပြီးပြန်လာတယ်)လို့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်တယ်။ ဟောဒီ ကလေးကဗျာ တစ်ပိုင်းတစ်စကို အလွတ်ကျက်ထား သင့်တယ်။

Pussy-cat, Pussy-cat, where have you been?

I have been to London to visit the Queen.

ပူစီကြောင်၊ ပူစီကြောင်၊ ဘယ်များရောက်နေခဲ့။

ဘုရင်မကြီးနဲ့ တွေ့ဖို့၊ ဇန်ဒန်ရောက်ခဲ့ရဲ့။

အလားတူ

I have been to Katha several times.

ငါ ကသာကို အကြိမ်ကြိမ်ရောက်ဖူးတယ်။

Putu has never been to Ngapali.

ပူတူး ငပလီကို တစ်ခါမှ မရောက်ဖူးဘူး။

Have you ever been to Poppa?

ခင်ဗျား ပုပ္ပားကို ရောက်ဖူးလား။

ဒီလို အသုံးအနှုန်းမှာ မြန်မာလို 'ရောက်' လို့ ပြောပေမယ့် အင်္ဂလိပ်လို arrive မသုံးရတာကို သတိပြုပါ။ (arrive ရဲ့ အသုံးကို နောင်အလျဉ်းသင့်တဲ့ အခါ ရှင်းပြမယ်။)

Be ကို Perfect မှာ သုံးတာနဲ့ go ကို Perfect မှာ သုံးတာ ခြားနားပုံကိုလည်း နားလည်ပါစေ။

U Thutaw has gone to Mandalay.

ဦးသုတော် မန္တလေးကို သွားတယ်။ (ပြန်မရောက်သေးဘူး။)

They have gone to Taunggyi.

သူတို့ တောင်ကြီး သွားကြတယ်။ (ပြန်မရောက်သေးဘူး။)

မန္တလေးက တောင်ကြီးက ပြန်လာကြတဲ့အခါ ဦးသုတော်က

I have been to Mandalay.

ကျွန်တော် မန္တလေး ရောက်ခဲ့တယ်။

သူတို့ကလည်း

We have been to Taunggyi.

ကျွန်တော်တို့ တောင်ကြီးရောက်ခဲ့တယ်။

လို့ပဲ ပြောကြလိမ့်မယ်။ 'I have gone to Mandalay', 'We have gone to Taunggyi' လို့ ပြောလို့ မရဘူး။ အလားတူပဲ

Muya has gone to post a letter.

မူယာ စာထည့်သွားတယ်။ (ပြန်မရောက်သေးဘူး။)

Muya has come back.

မူယာ ပြန်ရောက်လာပြီ။

Where has Muya been all this time?

တစ်ချိန်လုံး မူယာ ဘယ်ရောက်နေလဲ။

She has been to post a letter.

စာသွားထည့်နေတာ။ (ခုတော့ ပြန်ရောက်လာပါပြီ။)

Has the newspaper boy come?

သတင်းစာပို့တဲ့ကောင်လေး ရောက်ပြီလား။ (အခု ရောက်နေပြီလားလို့ မေးတာ။ ငါ ပိုက်ဆံပေးစရာရှိတယ်။ တစ်ခုခု ပြောစရာရှိတယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး။)

Has the newspaper boy been ?

သတင်းစာပို့တဲ့ကောင်လေး လာသွားပြီလား။ (လာပြီး ပြန်သွားပြီလား လို့ မေးတာ။)

အခု ပြောပြီးသမျှကို ချုပ်လိုက်ရင်

- (၁) Be ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အသက်ရှင် ရပ်တည်နေတာ။ တယ်သူတယ်ဝါ ဘာဘာညာညာ ဖြစ်တာ။
- (၂) Have ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ပိုင်ဆိုင်တာ။
- (၃) Be နဲ့ Adj တွဲတယ်။
- (၄) Be နဲ့ V-ing တွဲပြီး Present Continuous ဖြစ်တယ်။
- (၅) Be နဲ့ Past Participle တွဲပြီး Passive ဖြစ်တယ်။
- (၆) Have နဲ့ Past Participle တွဲပြီး Perfect ဖြစ်တယ်။
- (၇) Have been ဆိုတာ သွားပြီး ပြန်လာတာကို ပြောတာ။ သေသေချာချာမှတ်ထားပါလေ။

*

၂ ဖြစ်သလား ရှိသလား (၂)

be ကို to နဲ့ တွဲသုံးလျှင် စီစဉ်ထားတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဒီအဓိပ္ပာယ်မှာ
be ကို present ဒါမှမဟုတ် past tense နဲ့ပဲ သုံးလေ့ ရှိတယ်။

I am to see the Director at ten tomorrow.

(တွေ့ဖို့ အစီအစဉ်လုပ်ထားပြီ၊ မနက်ဖြန် ၁၀ နာရီဆို ညွှန်ကြားရေးမှူးက
မျှော်နေလိမ့်မယ်၊ စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။)

ကျွန်တော် နက်ဖြန် ၁၀ နာရီ ညွှန်ကြားရေးမှူးနဲ့ တွေ့ဖို့ရှိတယ်။

We are to meet this evening,

ကျွန်တော်တို့ ကနေ့ညနေ တွေ့ဖို့ရှိတယ်။

He is to report for duty at nine.

သူ ကိုးနာရီမှာ တာဝန် သတင်းပို့ရမှာ ဖြစ်တယ်။

They were to arrive at 8:30 but their train was delayed.

သူတို့ စး၃၀ ရောက်ဖို့ပါပဲ၊ ရထား နောက်ကျသွားလို့။

'be ကို to နဲ့ သုံးတာဟာ ခိုင်းစေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထွက်တယ်။

You are to write on both sides of the paper.

စာရွက်နှစ်ဖက်စလုံး ရေးရမှာ ဖြစ်တယ်။ (= ရေးရမယ်)။

The maid is to come when the old lady calls.

အိမ်ဖော်မလေးဟာ အဘွားကြီးခေါ်လျှင် လာရမယ်။

The teacher told the boys they were not to talk while working.

ဆရာမက ကျောင်းသားတွေကို စာလုပ်ရင်း စကားမပြောရဘူးလို့
ပြောပြတယ်။

be နောက်က passive infinitive (to be found, to be met, to be seen)

သုံးလျှင် တွေ့ဖို့၊ မြင်ဖို့၊ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်တယ်။

Ko Pu is to be found at U Chit's teashop between 11:30 and 1:30 every day.

ကိုပုကို နေ့စဉ် ၁၁:၃၀ နဲ့ ၁:၃၀ ကြား ဦးချစ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

Patriots are not often to be met with these days.

ဒီခေတ်မှာ အမျိုးချစ်သူ တွေ့ရခဲတယ်။

The manager is nowhere to be seen.

မန်နေဂျာကြီးကို ဘယ်မှာမှ မမြင်ရဘူး။

There are no shrimps to be had this year.

ဒီနှစ် ပုစွန်ဆိတ် လုံးဝမရဘူး။

အသုံးနည်းပေမယ့် ရန်ဖန်တွေ့ရတတ်တဲ့ *be* နဲ့ *to* အသုံးကတော့ ကံဇာတာ ပါလာတာကို ဆိုလိုတာပါပဲ။ *be* ကို *past tense* မှာ သုံးရတယ်။

Alaungpaya, who succeeded to unite Myanma, and was to found a new dynasty.

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးကို အောင်အောင်မြင်မြင် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့တဲ့ အလောင်းဘုရားဟာ မင်းဆက်သစ်တစ်ဆက် စတင်တော့မှာဖြစ်တယ်။ (စတင်ဖို့ ကံဇာတာပါလာတယ်)။

That was not to be.

ဒီအတိုင်း ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။

The Tibeto-Myanmars who entered Myanmar land from the northeast were to found a new nation.

မြန်မာပြည်ထဲကို အရှေ့မြောက်က ဝင်လာကြတဲ့ တိဗက် မြန်မာများဟာ နိုင်ငံသစ်ထူထောင်ကြမှာ ဖြစ်တယ်။

be နဲ့ တွဲတဲ့ *preposition* တွေနဲ့ အဓိပ္ပာယ်များကတော့

be about- အနီးအနားမှာ။

He is somewhere about.

သူ အနီးအနား တစ်နေရာမှာပဲ ရှိတယ်။

There was no one about.

အနီးအနား တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မတွေ့ရဘူး။

be about to- တော့မလို့။

She was about to go out when I came.

ကျွန်တော်ရောက်သွားတော့ သူက ထွက်သွားတော့မလို့။

Something's about to happen.

တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်တော့မှာပဲ။

I am about to go to work.

ကျွန်တော် အလုပ်သွားတော့မလို့။

be after- နောက်ကလိုက်၊ ရှာ၊ ရဖို့လုံးပန်း။

The police are after the terrorist.

ရဲများ လူဆိုးနောက် လိုက်နေကြတယ်။

A lot of graduates will be after that job.

ဘွဲ့ရများအများအပြားပဲ ဒီအလုပ်ကို လိုက်နေကြတယ်။

I think he is after the older girl.

သူ အကြီးမကို လိုက်နေတာလို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။

be at- လုပ်နေ၊ ဆော့၊ ဖျက်ဆီး။

He's at it again.

သူ ဒါကို လုပ်နေပြန်ပြီ။

Someone's been at my tool-box.

ငါ့ ကိရိယာသေတ္တာကို ဖာစ်ယောက်ယောက် ဆော့ထားတယ်။

he for- ထောက်ခံ။

Maisie is for the Conservatives.

မေစီက ကွန်ဆာဗတစ်တွေကို ထောက်ခံတယ်။

I've always been for reforming the Myanmar written language.

ကျွန်တော်က မြန်မာစာ အရေးအသားပြုပြင်ရေးကို အမြဲ ထောက်ခံခဲ့ တယ်။

be in for- ကြံဆုံဖို့သေချာ။

Mi Mi *is in for* a surprise.

မိမိတော့ အံ့အားသင့်ရတော့မယ်။

They *are in for* promotion.

သူတို့တော့ ရာထူးတိုးမှာ သေချာတယ်။

be out for- ရည်စူး၊ ရှာဖွေ၊ ရဖို့ လုံးပန်း။

U Ngwei Mek *is out for* a seat on the Trusteeship Committee.

ဦးငွေမက်တော့ ဂေါပကအဖွဲ့မှာပါဖို့ လုံးပန်းနေလေရဲ့။

The boys *are out for* trouble.

အဲဒီ ကောင်လေးတွေ အနှောင့်အယှက်လုပ်ဖို့ ကြံနေကြတာ။

be over- ပြီးဆုံး။

The lesson *is over*.

စာ သင်ပြီးသွားပြီ။

Well, it's all *over* now.

အင်း ခုတော့လဲ အားလုံးပြီးသွားပြီလေ။

be up to- (၁) တစ်ခုခု ကျိတ်ကြံ၊ လျှို့ဝှက်လုပ်။

I wonder what the rascals *are up to*.

ဒီကောင်တွေ ဘာများလုပ်မလို့ပါလိမ့်။

Don't you think he's *up to* something?

သူ တစ်ခုခု (မဟုတ်တာ) လုပ်တော့မယ်လို့ မထင်ဘူးလား။

(၂) တတ်နိုင်၊ အရည်အချင်းရှိ။

I don't think U Su *is quite up to* taking charge of the business.

ဦးစုဟာ ဒီလုပ်ငန်းကို ဦးစီးနိုင်လောက်အောင် အရည်အချင်းမီတယ်လို့

ကျွန်တော် မထင်ဘူး။

Mi Mi's getting better but still *isn't up to* going out yet.

မိမိ နေကောင်းလာနေပါပြီ။ အပြင်ထွက်လောက်အောင်တော့ မဟုတ်သေး

ဘူး။

Have ကို (၁) ပိုင်ဆိုင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်၊ (၂) Perfect tenses တို့မှာသုံးကြောင်း ပြောခဲ့ပြီ။ သူ့မှာ အခြား အဓိပ္ပာယ်များလည်း ရသေးတယ်။

(စားတာ)

(နံနက်စာ၊ နေ့လယ်စာ၊ ညနေစာ စသည်)

I *have* breakfast at 6:30.

ကျွန်တော် နံနက်စာကို ၆:၃၀ မှာ စားတယ်။

They often *have* dinner at five.

သူတို့ ညနေစာကို ငါးနာရီမှာ စားလေ့ရှိတယ်။

(သောက်တာ)

You can *have* beer but I will just *have* some coffee.

ခင်ဗျား ဘီယာသောက်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တော့ ကော်ဖီပဲ သောက်မယ်။

(ရေချိုးတာ) bath နဲ့ တွဲရတယ်။

She is *having* a bath now.

သူ့အခု ရေချိုးနေတယ်။

(ဆေးလိပ်သောက်တာ)

Now rest and *have* a smoke.

အခုနားပြီး ဆေးလိပ်သောက်လေ။

He *has* forty cigarettes a day.

သူက တစ်နေ့ စီးကရက် အလိပ် ၄၀ သောက်တယ်။

(တွေ့ကြုံတာ)

We don't *have* any difficulty in reading these books.

ကျွန်တော်တို့ ဒီစာအုပ်တွေ ဖတ်ရာမှာ အခက်အခဲ မရှိပါဘူး။

(= မတွေ့ရပါဘူး။)

We *had* a good time at Kalaw.

ကျွန်တော်တို့ ကလောမှာ ပျော်ကြပါတယ်။

Did you *have* an interesting time at Bagan?

ပုဂံမှာ တော်တော် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းရဲ့လား။

Have နောက်က to ရယ်၊ verb (infinitive) ရယ် လာလျှင် တာဝန်ဝတ္တရားကို ဖော်ပြတယ်။ 'ရမယ်' လို့ ပြန်ရမယ်။

I have to go now.

ငါ အခု သွားရတော့မယ်။

We don't have to go to school on Sundays.

ကျွန်တော်တို့ တနင်္ဂနွေနေ့များမှာ ကျောင်းမသွားရဘူး။

Did they have to leave early?

သူတို့ စောစောပြန်ကြရသလား။

မှတ်ချက်။

Have ကို ပိုင်ဆိုင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကလွဲလို့ အခြားအဓိပ္ပာယ်တွေမှာ မေးခွန်းလုပ်လျှင်၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်လျှင် do ကို သုံးရတာကို မှတ်သားပါ။

Have you any wool?

မင်းမှာ သိုးမွေး ရှိသလား။ (ပိုင်ဆိုင်အဓိပ္ပာယ်)

Do you have breakfast at six?

မင်း ခြောက်နာရီ နံနက်စာ စားသလား။

She does not have to leave early.

သူ စောစောသွားစရာ မလိုပါဘူး။

Have နောက်က on လာရင် ဝတ်စားဆင်ယင်တာကို ပြောတာ။

U Kya had on a raincoat and boots.

ဦးကျား မိုးကာအင်္ကျီနဲ့ ဘွတ်ဖိနပ် စီးထားတယ်။

The boy had nothing on.

ကောင်လေးက ဘာမှ ဝတ်မထားဘူး (= တုံးလုံး)

ဟောဒီ have အသုံး ၃ မျိုးကို ကွဲကွဲပြားပြား ရှိပါစေ။

(1) *He has stolen a car.*

သူ ကားခိုးလာတယ်။ (သူဟာ ငတက်ပြား။ steal ကို Present Perfect tense မှာ သုံးထားတာ။)

(2) He has his car stolen now and again.

သူ ခဏခဏ ကားအခိုးခံရတယ်။ (သူက ကားပိုင်ရှင်။ သူ့ကားကို သူများကခိုးတာ။ Present tense has ပြီးတော့ Object 'his car' ပြီးတော့မှ stolen ထားပုံကို မှတ်သားပါ။ ကြိုဆုံရတဲ့ အဓိပ္ပာယ်။)

(3) He has his car washed every day.

သူ့ကားကို နေ့တိုင်းရေဆေးခိုင်းတယ်။ (သူက ကားပိုင်ရှင်။ သူ့ကားကို တပည့်တစ်ယောက်ကို ရေဆေးခိုင်းတာ။) Present tense ပဲ။ အနေအထားကလည်း (2) နဲ့ အတူတူပဲ။ has ပြီးတော့ his car ပြီးတော့မှ washed ။ စေခိုင်းတဲ့ အဓိပ္ပာယ်။

အလားတူနမူနာများ

I have repaired the table

ကျွန်တော် စားပွဲကို ပြင်ပြီးပြီ။ (ပုံစံ-၁။ ကိုယ်တိုင်ပြင်တာ။)

I had the table repaired.

(ပုံစံ-၂။ သူများကို အပြင်ခိုင်းတာ။)

I have my hair cut once a month.

ကျွန်တော် တစ်လတစ်ခါ ဆံပင်ညှပ်တယ်။

(ပုံစံ-၃။ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်သွားပြီး အညှပ်ခိုင်းတာ။)

They have their fields flooded every year.

သူတို့လယ်တွေ နှစ်စဉ် ရေဝင်တယ်။ မြစ်ရေလျှံပြီး ရေဝင်တာခံရတယ်။)

(ပုံစံ-၂။ ကြိုဆုံရတဲ့သဘော။)

U Paw had his pocket picked.

ဦးပေါ ခါးပိုက်နိုက်ခံရတယ်။ (ပုံစံ-၂)

Be ရော have ပါ အမိန့်ပေးစကားမှာ လေးနက်စေချင်လျှင် ရှေ့က do ထည့်သုံးတယ်။ မလုပ်နဲ့ ဆိုလျှင် don't ပေါ့လေ။

Be careful.

သတိရှိပါ။ (ရိုးရိုးပြောတာ)

Do be careful.

သတိရှိစမ်းပါ။ (လေးနက်)

Don't be a fool.

အရူးမလုပ်နဲ့။

Have patience.

စိတ်ရှည်ပါ။ (ရိုးရိုးပြောတာ)

Do have patience.

စိတ်ရှည်စမ်းပါလေ။ (လေးနက်)

၃ ပြုသလား၊ လုပ်သလား (၁)

မြန်မာလိုမှာ ပြုတယ်၊ လုပ်တယ်ဆိုတာ သိပ်မကွာခြားလှဘူး။ အင်္ဂလိပ်လိုမှာတော့ ကွာခြားတယ်။ Do ဆိုတာက တခြား၊ Make ဆိုတာက တခြား။

ပထမဆုံး Do ကို ကြည့်ကြရအောင်။

Do ဟာ 'လုပ်တယ်'လို့ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တဲ့အခါ ကြိယာပြည့်လို့ မှတ်ယူရတယ်။ သွားတယ်၊ လာတယ်၊ စားတယ်ဆိုတာတွေနဲ့ တန်းတူရည်တူ သုံးရတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့ကို ကြိယာထောက်အဖြစ်လဲ သုံးတယ်။ I do not know. Does he live here? စသည်ဖြင့်။ အဲဒီလိုသုံးရာမှာ သူဟာ လုပ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် မထွက်တော့ဘူး။ မေးခွန်းလုပ်ရာ၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်ရာမှာ ထောက်ကူရုံ ထောက်ကူတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ကြိယာထောက် (Auxiliary verb)လို့ ခေါ်တာ ပါပဲ။

မေးခွန်း၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်တိုင်း do ကို သုံးတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ Am, is, are, was, were, will, would, can, could, may, might, must စတဲ့ ကြိယာထောက်တွေကို မေးခွန်း၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်လျှင် do ရဲ့ အကူအညီမလို ပါဘူး။ အဲသလိုမလိုလို့ သူတို့ကို Anomalous Finites (ထူးခြား ကြိယာများ)လို့ ခေါ်သေးတယ်။

Am I all right?

Can you see it?

You must not say it.

မှတ်ချက်။ ။ကျောင်းသားများဟာ ဒီလွယ်လွယ်စည်းကမ်းလေးကိုပဲ
ဂရုမစိုက် နိုင်တဲ့အတွက် Do you can တို့။ Did he was တို့ဆိုတဲ့ ရှက်ဖွယ်လိလိ
အင်္ဂလိပ်စာအမှားတွေကို ကျူးလွန်တတ်ကြတယ်။ အဲသလို မမှားရအောင်
Anomalous တွေကို အလွတ်ကျက် ထားပါ။ အားလုံးပေါင်းမှ ၂၄ လုံးပဲ
ရှိပါတယ်။

ဒီတော့ မေးခွန်း၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်နည်း နှစ်နည်းရှိတယ်လို့မှတ်ထား
ပါ။ Do, does, did တို့ မပါဘဲ လုပ်တဲ့နည်းက တစ်နည်း၊ Do, does, did တို့နဲ့
လုပ်တဲ့နည်းက တစ်နည်း။

- (၁) Do, does, did မပါတဲ့နည်း။
Are you a student?
Will she come back?
I am not going away.
You cannot take it.
They were not at home.

- (၂) Do, does, did သုံးတဲ့နည်း။
Do you like oysters?
Does she wear glasses?
We do not think so.
U Nek does not eat snails.
Did he come back yesterday?

နံပါတ် (၁) နည်းနဲ့မေးရင် သူ့မှာပါတဲ့ ကြိယာထောက်နဲ့ပြန်ပြီး
အတို ဖြေရတယ်။ နံပါတ် (၂) နည်းနဲ့ မေးရင်တော့ do, does တို့ကို သုံးပြီး
ဖြေရတယ်။ ဥပမာ-

- Are you a farmer?
Yes, I am.
Will she marry that man?
No, she won't. (won't = will not)
Were you at the cinema last night?
Yes, I was.
Do you know this girl?
No, I don't.

Does she speak English?

She does.

Did they rob people?

They did.

ဝါကျတစ်ခုတည်းမှာ ကြိယာတစ်ခုကို ထပ်သုံးဖို့ လိုအပ်ရင်လည်း သူ့အစား do, does, did ကို သုံးနိုင်တယ်။ မြန်မာလို ဒီကြိယာပဲ နှစ်ခါ ထပ်ပြောမနေတော့ဘူး။ ဥပမာ

Write as I do.

ငါရေးသလိုရေး။ (မြန်မာမှာ 'ရေး' နှစ်ခါ)

A European eats more meat than a Myanmar does.

မြန်မာတစ်ယောက်စားဗာထက် ဥရောပသားတစ်ယောက်က အသား ပိုစားတယ်။

Bandhula thought, as all his men did, that they would win.

သူတပ်သားများထင်သလို ဗန္ဓုလကလည်း နိုင်မယ်လို့ထင်ခဲ့တယ်။

အမိန့်ပေး စကားမှာ do ထည့်ပေးလျှင် လေးနက်သွားကြောင်း အလျင်ဆောင်းပါးမှာ ဆိုခဲ့ပြီ။ မေးခွန်း မဟုတ်ဘဲ၊ မဟုတ်ဝါကျ မဟုတ်ဘဲ၊ သာမန် တင်ပြချက် ဝါကျမှာ do, does, did တို့ကို သုံးလျှင်လည်း လေးနက် စေတဲ့သဘော သက်ရောက်သွားစေတယ်။

I do think you shouldn't wear this sarong.

မင်း ဒီလုံချည်မဝတ်သင့်ဘူးလို့ ငါ ထင်ကို ထင်တာပဲ။

She does love you.

သူ မင်းကို ချစ်ကို ချစ်ပါတယ်။

They did rob the people.

သူတို့ ပြည်သူကို လုကိုလုတယ်။

Do come.

လာဖြစ်အောင် လာပါ။

Do ကို ကြိယာပြည့် အနေနဲ့ ('လုပ်တယ်' အဓိပ္ပာယ်) သုံးလျှင်
မေးခွန်းမှာ၊ မဟုတ်ဝါကျမှာ ကြိယာထောက် do ကို သုံးရတယ်။ ဥပမာ

What do you do in the evenings?

ခင်ဗျား ညနေ ညနေ ဘာလုပ်လဲ။

(ပထမ do က ကြိယာထောက်၊ ဒုတိယ do က ကြိယာပြည့်)

What does she do?

သူဘာလုပ်သလဲ။

Did you do what I asked?

မင်း ငါခိုင်းတာ လုပ်ရဲ့လား။

We don't do anything on Sunday.

ငါတို့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဘာမှ မလုပ်ဘူး။

Verb ကို -ing ထည့်ပြီး do နဲ့ သုံးလျှင် အဲဒီကြိယာက ညွှန်နေတဲ့အလုပ်
ကို လုပ်တယ်လို့ ပြောတာပါပဲ။ ဒီပုံစံ တော်တော်လေးအသုံးများတယ်။

Mother does her shopping in the morning.

အမေက မနက်မှာ ဈေးဝယ်သွားတယ်။

My sister does all the washing up.

အစ်မက လျှော်စရာ ဖွပ်စရာ အကုန်လုပ်တာပဲ။

Father does a lot of gardening.

အဖေက ခြံအလုပ် တော်တော်လုပ်တယ်။

We did a lot of walking last week.

ငါတို့ အလျင်အပတ်က အရမ်းလမ်းလျှောက်ရတာ။

Ko Tu did his packing last night.

ကိုတူးက ထုပ်စရာပိုးစရာကို မနေ့ညက လုပ်တယ်။

Make ဆိုတာ ပစ္စည်းတစ်ခုခု ထုတ်လုပ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။
အဲဒီတော့ အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့ do နဲ့ အခြေခံကိုက
ခြားနားလှတယ်။

We make a table of wood.

သစ်သားနဲ့ စားပွဲ လုပ်တယ်။

We make a ring of gold.

ရွှေနဲ့ လက်စွပ် လုပ်တယ်။

Mother is making a cake.

အမေ ကိတ်မုန့် လုပ်နေတယ်။

Father is making a cupboard.

အဖေ ဗီရို လုပ်နေတယ်။

‘ဘာလုပ်နေလဲ’ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို အင်္ဂလိပ်လို နှစ်မျိုးမေးနိုင်တယ်။ အားနေလား၊ ဘာအလုပ်လုပ်နေလဲ မေးချင်တာဖြစ်ရင်၊ What are you doing? လို့ မေးရမယ်။ ဒီတော့ အဖြေက I’m reading, I’m having a bath စသဖြင့် ဖြစ်သလို၊ I’m making a chair (ကုလားထိုင်လုပ်နေတယ်)လို့လဲ ဖြစ်ချင် ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ ကိုယ့်မိတ်ဆွေက ပစ္စည်းတစ်ခု ပြုလုပ်နေမှန်းသိလို့ မေးတာ ဖြစ်ရင်တော့၊ What are you making? လို့ မေးရမယ်။ ဒီတော့ အဖြေက a chair, a table စသည်ဖြင့် ဖြစ်လိမ့်မယ်။

Make ရဲ့ အရေးကြီးတဲ့ အဓိပ္ပာယ် တစ်ခုကတော့ ခိုင်း၊ စေ၊ ဖြစ်အောင်လုပ် စတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ။ သူ့နောက်က Noun နောက်မှာ Verb သို့မဟုတ် Adj လာနိုင်တယ်။ ဥပမာ-

A teacher must make the pupils work.

ဆရာဟာ ကျောင်းသားတွေကို အလုပ်လုပ်စေရမယ်။

Poetry makes you forget your troubles.

ကဗျာဟာ ဒုက္ခ သုက္ခတွေကို မေ့ပစ်စေတယ်။

‘What makes the sky blue?’

ဘာက ကောင်းကင်ကို ပြာစေသလဲ။

The news made Ma Pu happy.

သတင်းက မပုကို ပျော်သွားစေတယ်။

မြန်မာလို 'လုပ်တယ်' လို့ပြောမရတဲ့ ဟောဒီ make အသုံးအနှုန်းအချို့ကို မှတ်ထားပါ။

Two and two *make* four.

နှစ်နဲ့ နှစ်ပေါင်းရင် လေးရတယ်။

The first thing you must do when you get up is to *make* the bed.
အိပ်ရာကထလျှင် မင်း ပထမဆုံးလုပ်ရမှာက အိပ်ရာကို ရှင်းသိမ်းဖို့ပဲ။

Then you must *make* tea.

အဲဒီနောက် လက်ဖက်ရည် ဖျော်ရမယ်။

What do you *make* the time?

ဒါမှမဟုတ်- What time do you *make* it?

အချိန် ဘယ်လောက် ရှိပြီ ထင်လဲ။

Do one's best ဆိုတာ အတတ်နိုင်ဆုံး လုပ်တာ၊ အစွမ်းကုန် ကြိုးစား တာကို ပြောတာ။

I will *do my best* to have the car ready by eight o'clock.

ရှစ်နာရီမှာ ကားအဆင်သင့်ဖြစ်အောင် ကျွန်တော် အစွမ်းကုန် ကြိုးစား ပါမယ်။

Make the best of ဆိုတာက အဆိုးထဲက အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်တာကို ပြောတာ။

We must *make the best* of what we have.

ရှိတာလေးပဲ အကောင်းဆုံး လုပ်ကြရမှာပဲ။

Do good ဆိုတာ ကောင်းကျိုးပြုတယ်၊ အကျိုးရှိတယ်လို့ ပြောတာ။
Do နောက်က object လာနိုင်တယ်။ good ရှေ့က a lot of စသည်ဖြင့် ထည့် နိုင်တယ်။

A kind-hearted man is always ready to *do good*.

ကြင်နာတတ်သူဟာ အမြဲကောင်းကျိုးပြုဖို့ အသင့်ပဲ။

Walking every morning does me a lot of good.

မနက်တိုင်းလမ်းလျှောက်တာ ကျွန်တော်အဖို့ အကျိုးအများကြီးရှိတယ်။

မှတ်ချက်။ ။အမြဲတမ်း သူတစ်ဖက်သားကို ကူညီတတ်သူ၊ ကောင်းကျိုး ပြုတတ်သူကို do-gooder လို့ ခေါ်တယ်။

make good ဆိုတာက အောင်မြင်တယ်၊ ကြီးပွားတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။

The old woman said her son would make good in the end.

အဘွားကြီးက သူ့သားဟာ နောက်ဆုံးမှာ ကြီးပွားမှာပါလို့ ပြောတယ်။

Do နဲ့ business, duty, exercise, favour, lesson, problem, sum, work, wrong တို့ တွဲသုံးရတယ်။

We do business with Asian countries.

ကျွန်တော်တို့ အာရှနိုင်ငံများနဲ့ အရောင်းအဝယ်လုပ်တယ်။

You do your duty and I do mine.

ခင်ဗျားက ခင်ဗျား တာဝန်ကိုလုပ်၊ ကျုပ်က ကျုပ်တာဝန်လုပ်တာပဲ။

We are doing an exercise (a lesson, a problem, sums, our work, etc.)

ကျွန်တော်တို့ လေ့ကျင့်ခန်း (သင်ခန်းစာ၊ ပုစ္ဆာ၊ ဂဏန်းတွက်၊ အလုပ် စသည်) လုပ်နေကြတယ်။

Please do me a favour and don't talk so noisily.

တို့ကို တစ်ခုကူညီပါ။ စကားဒီလောက်ကျယ်ကျယ်မပြောကြပါနဲ့။

They did us a great wrong during the war.

သူတို့ စစ်အတွင်းက ငါတို့ကို အကြီးအကျယ် မတရားလုပ်ခဲ့ကြတယ်။

Make နဲ့ amends, effort, excuse, a fool of, fun of, haste, light (little) of, love, mistake, money, much of, a point of, room (way), sure (certain), use of စသည် တွဲသုံးတယ်။

I'll have to go and *make amends* for forgetting my appointment with her.

သူနဲ့ ချိန်းထားတာမေ့သွားလို့ သွားပြီး လျော်ရဦးမယ်။
(တစ်ခုခု ကျေနပ်အောင်လုပ်ရလိမ့်မယ်။)

You yourselves must *make the effort*; Buddhas only point the way. မင်းတို့ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြရမယ်။ ဗုဒ္ဓဆိုတာ ဟောရုံဟောပြောတော်မူတာ။ (ဓမ္မပဒ)

U Pwa *made an excuse* and left early.

ဦးပွ အကြောင်းတစ်ခုပြု (ဆင်ခြေပေး)ပြီး စောစောပြန်သွားတယ်။

She is *making a fool of* you.

မချောက ခင်ဗျားကို အရှုံးလုပ်နေတာ။

They *made fun of* his accent.

သူစကားဝဲတာကို လှောင်နေကြတယ်။

Make haste slowly. (Proverb)

ဖြည်းဖြည်း အလျင်စလို လုပ်ပါ။ (စကားပုံ)

He *made light of* his illness and went to work.

နေမကောင်းတာကို အရေးမကြီးလေဟန်နှင့် အလုပ်ဆင်းသွားလေရဲ့။

It is not proper to *make love* before getting married.

လက်မထပ်ခင် ချစ်ပွဲဝင်တာ မသင့်တော်ဘူး။

The mother *makes much of* her son.

အမေကြီးက သူသားကို အသားပေးလွန်းတယ်။

She *made room* for him on the sofa.

သူက ဆိုဖာပေါ်မှာ သူ့အတွက် နေရာဖယ်ပေးတယ်။

Our teacher always *makes a point of* being punctual.

တို့ဆရာက အချိန်မှန်တာကို အရေးကြီးလှတယ်လို့ အမြဲယူဆတယ်။

Make sure you have written down your roll number.

ခုံနံပါတ်ရေးပြီးတာ သေချာပါစေ။

We are *making good use of* all the waste paper we have today.

ဒီနေ့ ခေတ်မှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ ရသမျှ သုံးပြီးသားစက္ကူကို ကောင်းကောင်းအသုံးချနေကြပါတယ်။

*

၄ ပြုသလား၊ လုပ်သလား (၂)

Do နောက်က away, for, in စတဲ့ particle လေးတွေထည့်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ Phrasal Verbs အချို့ကို ဖော်ပြရလျှင်တော့

Do away with

၁။ ဖျောက်ဖျက်ပစ်၊ သုတ်သင်ပစ်တယ်။

၂။ သတ်ပစ်လိုက်တယ်။

You must *do away with* your bad habits.

မင်းရဲ့ မကောင်းတဲ့ အလေ့အကျင့်တွေကို ဖျောက်ပစ်ရမယ်။

They have *done away with* the informer.

သတင်းပေးနေတဲ့လူကို သတ်ပစ်လိုက်ကြပြီ။

do for

၁။ အိမ်မှုကိစ္စလုပ်တယ်။

၂။ သတ်ပစ်၊ ဖြောင်ပစ်၊ နိဂုံးချုပ်ပစ်တယ်။

Ma Pu *does for* the people next door.

မပုက ဟိုဘက်ခန်းကလူတွေဆီမှာ အိမ်ဖော်လုပ်တယ်။

I'll *do for* him one of these days.

ဒီကောင်ကို တစ်ရက်ရက် ဖြောင်ပစ်လိုက်မယ်။

If this plan fails, they are *done for*.

ဒီစီမံကိန်း မအောင်မြင်လျှင် သူတို့ ကိစ္စချောပြီ။

do out

သန့်ရှင်းရေးလုပ်။

Ma Pu *did* the rooms *out* completely.

မပုက အခန်းတွေကို လုံးဝသန့်ရှင်းရေး လုပ်ပေးသွားတယ်။

They *did* Ivanov *out* of the party job.

အိဗာနော့ဗ်ကို ပါတီအလုပ်က သန့်ရှင်းရေးလုပ်လိုက်ပြီ။

do over

၁။ သန့်ရှင်းရေးလုပ်၊ ခြယ်လှယ်မွမ်းမံ။

၂။ ရိုက်နှက်။

My landlord has *done* the walls *over* in pale blue.

ကျွန်တော့် အိမ်ရှင်က နံရံတွေကို အပြာနုခြယ်လိုက်တယ်။

The gangsters *did* him *over*.

လူဆိုးဂိုဏ်းဝင်တွေ သူ့ကို ရိုက်နှက်လွှတ်လိုက်တယ်။

do up

၁။ ကြယ်သီးတပ်၊ ဖိနပ်ကြီးချည် စသည်။ ၂။ ထုပ်ပိုး။

၃။ မွန်းမံခြယ်လှယ်၊ အလှပြင်။ ၄။ မောပန်းနှမ်းလျ။

Ma Ni *did up* the dress.

မနီ အင်္ကျီကြယ်သီးတပ်လိုက်တယ်။

Do up your shoes.

ဖိနပ်ကြီးချည်လေ။

Mi Mi forgot to *do up* the zip.

မိမိ ဇစ်တပ်ဖွဲ့ မှေ့သွားတယ်။

I have *done up* the books in brown paper.

စာအုပ်တွေကို စက္ကူညိုနဲ့ထုပ်လိုက်တယ်။

I've decided to *do up* the flat.

တိုက်ခန်းကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။

Daw Buma *did herself up* for the occasion.

ဒေါ်ဘုမဟာ အခမ်းအနားတက်ဖို့ သူ့ကိုယ်သူ အလှပြင်တယ်။

do with

၁။ (can, could နဲ့ တွဲသုံး) လို့အပ်။

၂။ (မဟုတ်ဝါကျမှာ can, could နဲ့ သုံး) သည်းခံ။

၃။ ပတ်သက်၊ ဆိုင်၊ ဆက်စပ်။

I could *do with* a cup of coffee.

ကော်ဖီ တစ်ခွက် သောက်ချင်တယ်။ (သောက်ရလျှင်ကောင်းမယ်)။

This silver could *do with* a polish.

ဒီငွေ (ခွက်၊ ဇွန်း စသည်) ပါလစ်သုတ်ဖို့လိုတယ်။

I just can't *do with* boastful people.

ကျုပ်က ကြွားတတ်တဲ့လူတွေကို သည်းကိုမခံနိုင်ဘူး။

You shouldn't have anything to *do with* her.

မင်း သူနဲ့ ဘယ်လိုမှ မပတ်သက်သင့်ဘူး။

Ko Thuta has to *do with* electronics.

ကိုသုတက အီလက်ထရောနစ်နဲ့ ပတ်သက်တယ်။ (လုပ်တယ်)။

What has that got to *do with* the problem?

အဲဒါက ပြဿနာနဲ့ ဘာဆိုင်လို့လဲ။

That has got nothing to *do with* the matter.

ဒါ ဒီကိစ္စနဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ပါဘူး။

This has nothing to *do with* you.

ဒါ မင်းနဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ဘူး။

do without

(တစ်စုံ တစ်ရာ)မရှိဘဲ၊ မပါဘဲ နေနိုင်၊ ပြေလည်နိုင်။

I can *do without* your advice.

ခင်ဗျား အကြံဉာဏ် မရလဲ ဖြစ်ပါတယ်။

If you don't like it, you will have to *do without*.

ဒါကိုမကြိုက်လျှင် မရှိဘဲ (မသုံးဘဲ) နေရလိမ့်မယ်။

*

Make နောက်က particles ထည့်တဲ့ Phrasal Verbs များ

make away with.

၁။ တိတ်တဆိတ်သတ်ဖြတ်။ ၂။ မတရားသုံး၊ လစ်၊ ဘုံး။

The gang *made away with* their rivals.

လူဆိုးဂိုဏ်းက ပြိုင်ဘက်တွေကို ဖြောင်ပစ်လိုက်တယ်။

The co-op cashier *made away with* Ks. 500,000.

သမဋ္ဌေကိုင်းကြီးက ငွေ ၅၀၀၀၀၀ ဘုံးသွားတယ်။

make for

၁။ ဦးတည်သွား၊ ရှေးရှုသွား။ ၂။ အကျိုးသက်ရောက်၊ ဖြစ်ထွန်း။

The bus *made for* Myinkapa.

ဘတ်စ်ဟာ မြင်းကပါဆီ ဦးတည်သွားတယ်။

Regular exercise *makes for* good health.

မှန်မှန်လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်တာ ကျန်းမာစေ (ဖြစ်ထွန်း)တယ်။

make off

ထွက်ပြေး၊ လစ်ပြေး။

When the police arrived, the pedlars *made off*.

ရဲတွေရောက်လာတော့ ဈေးသည်တွေ လစ်ပြေးကြရော။

make off with

အထက်က make away with နဲ့ ဝှံ

make out

၁။ ရေးချ၊ ကွက်လပ်ဖြည့်။

၂။ ခွဲခြားသိမြင်၊ သဘောပေါက်။

U Soe *made out* a cheque for Ks. 50,000.

ဦးစိုးက ငွေ ၅၀၀၀၀ တွက် ချက်လက်မှတ်ရေးလိုက်တယ်။

It is difficult to *make out* a doctor's handwriting.

ဆရာဝန်လက်ရေးကို ခွဲခြားသိမြင် (ဖတ်တတ်ဖို့) ခက်တယ်။

make over

လွှဲပြောင်းပေးအပ်။

His father *made over* some property to him.

သူ့အဖေက သူ့ကို ပစ္စည်းတချို့ လွှဲပြောင်းပေးတယ်။

make up

၁။ ပြန်လည်သင့်မြတ်။

၂။ မှန်နဲ့သာခြယ်သ။

၃။ တီထွင်။

၄။ လျော်ကြေးပေး၊ စေမိအောင်လုပ်။

China and Russia seem to have *made up*.

တရုတ်နဲ့ ရုရှား ပြန်လည်သင့်မြတ်နေကြပုံပဲ။

Su Su *made* her face *up*.

စုစု မျက်နှာကို ခြယ်သလိုက်တယ်။

Modern girls *make up* several times a day.

ခုခေတ် မိန်းကလေးများ တစ်နေ့ သုံး လေးကြိမ် ခြယ်သတယ်။

The old couple *made up* stories.

အဘိုးကြီး အဘွားကြီး လင်မယားက ဇာတ်လမ်းတွေ လုပ်ကြံပြောကြတယ်။

Thura is trying to *make up* lost time.

သူရဟာ ကုန်ဆုံးရတဲ့အချိန်နဲ့ထေမိအောင် ကြိုးစားနေရဲ့။

make up one's mind

စိတ်ပိုင်းဖြတ်၊ ဆုံးဖြတ်။

I've *made up* my mind never to speak to her again.

သူ့ကို ဘယ်တော့မှ စကားမပြောဖို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်တယ်။

make up for

ကျေသည်၊ လျော်ကြေးပေး

Ko Pu tried to *make up* (for) all the trouble he had caused.

သူပေးခဲ့တဲ့ ဒုက္ခအားလုံးကို ကျေလည်ဖို့ (လျော်ကြေးပေးဖို့) ကိုပု ကြိုးစားခဲ့တယ်။

မှတ်ချက်။

။တချို့က အထက်ကနမူနာအတိုင်း for မပါဘဲသုံးပြီး၊ တချို့က for ထည့်ကြရဲ့။

Thura is trying to *make up* for lost time.

make up to

မြှောက်ထိုးပင့်ကော်လုပ်တယ်၊ ဖားတယ်။

Thita *makes up to* her professor all the time.

သီတာကတော့ သူ့ပါမောက္ခကို တစ်ချိန်လုံးဖားနေတာပဲ။

U Hpar is the kind of person who always *makes up to* influential people.

ဦးဖားကတော့ သြဇာအာဏာရှိတဲ့ လူတွေကို အမြဲ ကပ်ရပ်တတ်တဲ့ လူစားမျိုး။

မှတ်စရာ။

။*make up* မှုန်နဲ့သာခြယ်သတယ်ဆိုတဲ့ verb ကနေ *make-up* (စကားလုံးနှစ်လုံးကြား hyphen တုံးတိုလေးပါတာကို သတိပြုပါလေ)ဆိုတဲ့ Noun ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကို မြန်မာလို 'မိတ်ကပ်' လို့ ဘာသာမပြန်ဘဲ သုံးနေကြခြင်းပါပဲ။

၅ ကြိယာထောက် (၁)

Will, would, shall, should ကြိယာထောက်အကြောင်းကိုအလျင်က(သင်ခန်းစာ ၃) အကြမ်းဖျင်းတင်ပြခဲ့ပါပြီ။ အရေးကြီးတဲ့ ကြိယာထောက်အချို့ကို ထပ်မံ ဆွေးနွေး လိုတယ်။ ပထမဆုံး will, would, shall, should.

သဒ္ဒါသဘောအရတော့- ဒီကြိယာထောက်တွေက အနာဂတ် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြကြတယ်။ မြန်မာလို နောက်ဆက် 'မယ်'နဲ့ ညီမျှတယ်။ -He will go. သူ သွားမယ်။ -They will come. သူတို့လာလိမ့်မယ် စသည်ဖြင့်။

ပုံမှန် သဒ္ဒါကျမ်းအရ I နဲ့ we ကို shall ။ He၊ you တို့ကို will နဲ့ သုံးရမယ်လို့ဆိုတယ်။ တကယ်လို့ အဲဒါကို ပြောင်းပြန်လုပ်ပြီး I နဲ့ we ကို will ။ He၊ You တို့ကို shall နဲ့ သုံးလျှင် လေးနက်တဲ့သဘော၊ အမိန့်ပေး စေခိုင်းတဲ့သဘောဆောင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ He shall die. သူသေရမယ်၊ သေစေ။ ဒါပေမယ့် ဒီအသုံးဟာ ကနေ့ခေတ်မှာတော့ He, You တို့အတွက်ပဲ မှန် တော့တယ် (He shall, You shall ဆိုလျှင် အမိန့်ပေးနေတာပါပဲ)။ I will, we will တို့မှာတော့ သာမန်အဓိပ္ပာယ်ပဲ ဆောင်နေပါတော့တယ်။

Will you take it?

မင်း ယူမှာလား။

Yes, I will.

ယူပါ့မယ်။

I shall, we shall အသုံးအနှုန်းကို စာပေစကားမှာတော့ ကနေ့ထက်တိုင် တွေ့ရခဲပါပဲ။ ထူးခြားအဓိပ္ပာယ်မပါ၊ သာမန်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် အဖြစ်မျိုးကို ဖော်ပြရာမှာ သုံးလေ့ရှိတယ်။ I shall be at home in the evening. ကျွန်တော်က ညနေဆို အိမ်မှာ ရှိမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါကိုပဲ I will be at home.... လို့

ပြောလျှင်လည်း မှားတယ်မဆိုနိုင်တော့ပါဘူး။ စကားပြောရာမှာတော့ 'I'll ကိုပဲ သုံးနေကြပါပြီ။ I'll be at home စသည်ဖြင့်။ ခုလို သာမန်အဓိပ္ပာယ်နဲ့ မေးခွန်း မေးလျှင်တော့ I နဲ့ we အတွက် shall ကိုပဲ သုံးတတ်ကြတယ်။

Shall I go? ကျွန်တော်သွားရမလား။

Shall we try? စမ်းကြည့်ကြမလား။

Will not ရဲ့ အတိုကောက်ဟာ won't ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ကျောင်းသား တော်တော်များများ မသိတာကို တွေ့ရတယ်။ won't ကို would not ရဲ့ အတိုကောက်လို့ ထင်မှတ်မှားကြတယ်။ သေသေချာချာ မှတ်ထားပါလေ။ would not ရဲ့ အတိုကောက်က wouldn't ဖြစ်တယ်။ shall not ရဲ့ အတိုကောက် က shan't ပါတဲ့။

သဒ္ဒါအရ will ရဲ့ past form က would ပေါ့လေ။ ဒီ would ရဲ့ အသံထွက်ကို ကနေ့ခေတ်ကျောင်းသား တော်တော်များများနဲ့ ဆရာတချို့ပါ 'ဝတ်လဒ်' လို့ 'I' သံမဖျောက်ဘဲ ရွတ်ဆိုနေကြတာတွေ့လိုက်ရတဲ့အတွက် ခေါင်းနပန်းကြီးသွားရတဲ့အထိ တအံ့တဩ ဖြစ်ရဖူးတယ်။ I သံ လသံထည့် မဆိုရဘူးဆိုတာကို မှတ်ပါလေ။ wood (သစ်သား)နဲ့ အသံထွက်အတူတူပါပဲ။ အလားတူ should တို့၊ could တို့မှာလည်း I သံ မပါစေရပါဘူး။ ငယ်ငယ်က အသံမှားကျက်ခဲ့ရလို့ နှုတ်ကျိုးနေလျှင် ပြင်ပြီးကျင့်လိုက်ပါလေ။ ဒီလောက်ကလေး မှ အင်္ဂလိပ်စကားကို အသံထွက်မမှန်လျှင် ရှက်စရာကောင်းလှပါတယ်။

would ဟာ will ရဲ့ past form ဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့ကို past tense မှာ သုံးပါတယ်။

He said he would go.

သူက သွားမယ်လို့ ပြောတယ်။

ဒါက ရှေ့ verb က said ဖြစ်နေလို့ လိုက်လျောညီထွေ would လို့ လုပ်ပေးရတာပါပဲ။ သူပြောစဉ်က I will go လို့ ပြောခဲ့တာပါ။

အလေ့အထကို ဖော်ပြချင်လျှင်လည်း would ကို သုံးနိုင်ပါသေးတယ်။

When we lived in the country, we would often walk across the fields.

တောမှာနေကြတုန်းကတော့ မကြာခဏ လယ်ထဲဖြတ်ပြီး လမ်းလျှောက်
ကြရတာပဲ။

တစ်ဖက်သားကို ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးခိုင်းစေချင်လျှင် would ကို သုံး
တယ်။ မေးခွန်းပုံစံ လုပ်ရတယ်။

Would you please come in?

ဝင်ခဲ့ပါ ခင်ဗျာ။

Would you open your handbag?

လက်ဆွဲအိတ်ကို ဖွင့်ပြပါလား ခင်ဗျာ။

Condition (ဘာဖြစ်လျှင်ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်း)တွေမှာ should နဲ့ would
ကို သုံးတယ်။

I should buy it if I had money.

ငါ့မှာ ပိုက်ဆံ ရှိလျှင် ဝယ်မှာပေါ့။

If they had known they would have come.

သူတို့ သိလျှင် လာကြမှာပါပဲ။

ဒီလို သုံးရာမှာ တွဲထားတဲ့ verb က past tense, past perfect tense
ဖြစ်နေတာကိုသတိပြုပါလေ။ I နဲ့ would သုံးလျှင်လည်း မမှားတာကို မှတ်ပါ။

ဒီအသုံးအနှုန်းကနေ ပြောင်းလဲလာပုံရတဲ့ အသုံးကတော့ if နေရာမှာ
should ကို သုံးတာပါပဲ (would မသုံးရ)။

Should you see my brother, tell him to go home at once.

ငါ့အစ်ကိုကို တွေ့လျှင် အိမ်ပြန်ဖို့ ပြောလိုက်ပါ။

ဒီလိုသုံးတဲ့အတွက် တွေ့ဖို့အလားအလာဟာ if လောက်မရှိဘူးလို့
အဓိပ္ပာယ် ရိုးတိုးရိပ်တိပ်ထွက်တယ်။ If you see ဆိုတာလောက် တွေ့ဖို့
အလားအလာ မရှိဘူးလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

Should (would မဟုတ်) ရဲ့ အတွေ့များလှတဲ့ အသုံးတစ်ခုကတော့
ought to (သင့်တယ်)ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ သုံးတာပါပဲ။ I, you, he အားလုံးနဲ့
သုံးတယ်။

We should try again.

တို့ ထပ်ကြိုးစားသင့်တယ်။

The boy should work harder.

ကောင်လေး ခုထက် စာကြိုးစားသင့်တယ်။

Should/would နဲ့ like တွဲသုံးလျှင် wish အလိုဆန္ဒကို ဖော်ပြတယ်။

I, we တို့နဲ့ should ကို သုံးရတယ်ဆိုပေမယ့် would ကိုလည်း သုံးနေကြပါပြီ။ စကားပြောရာမှာ should ရော၊ would ရော နှစ်ခုစလုံးရဲ့ အတိုကောက်က 'd ဖြစ်ပါတယ်။

I should like to go there.

ငါ အဲဒီကို သွားချင်တယ်။

I'd like to visit the place again.

ဒီနေရာကို နောက်တစ်ခေါက် လာကြည့်ချင်သေးတယ်။

I shouldn't like to go there again.

ငါ နောက်တစ်ခေါက် အဲဒီကို မသွားချင်တော့ဘူး။

Would you mind.... ဆိုတဲ့ အသုံးက ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးခိုင်းစေချင်လျှင် သုံးတဲ့ စကားစုဖြစ်တယ်။ အသုံးများသမို့ မှတ်သားထားသင့်တယ်။ ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုအတွက် တစ်ဖက်သားရဲ့ သဘောထားကို သိချင်လို့မေးလျှင် if နဲ့ တွဲပြီးသုံးရတယ်။ If နောက်က verb ကလည်း past ဖြစ်ရတယ်။

Would you mind if I moved your suitcase to the corner?

ခင်ဗျား သေတ္တာကို ထောင့်ရွှေ့လိုက်ရလျှင် စိတ်ရှိမှာလား (ရွှေ့လိုက်ရမလား။)

Would you mind if I smoked?

ကျွန်တော်ဆေးလိပ်သောက်လို့ဖြစ်ပါ့မလား။ (သောက်ရမလား)။

တစ်ဖက်သားကိုပဲ တစ်ခုခုလုပ်ပေးစေချင်လျှင်တော့ would you mind နောက်က v-ing နဲ့ သုံးရမယ်။

Would you mind moving your suitcase to the corner?

ခင်ဗျား သေတ္တာကို ထောင့်ရွှေ့ပေးပါလား။

Would you mind opening the window?

ပြတင်းပေါက် ဖွင့်ပေးပါလား။

အံ့ဩစရာ၊ ဆန်းတာ၊ ဝမ်းနည်းစရာ၊ မကျေနပ်စရာကိစ္စမျိုးလို့ ယူဆတဲ့
ဟာတွေနဲ့ တွဲပြီးတော့ should (would မဟုတ်) ကို သုံးလေ့ရှိတယ်။

I am surprised that you *should* have been so careless.

မင်း ဒီလောက် သတိချွတ်ယွင်းတာများ ငါအံ့ဩမိပါရဲ့။

It is strange that he *should* refuse to see her.

သူက မချော့ကို တွေ့ဖို့ ငြင်းတာ ဆန်းတယ်။

ဒီနမူနာတွေမှာ သတိချွတ်ယွင်းတာက တကယ်၊ တွေ့ဖို့ငြင်းတာ
ကလည်း တကယ်ဖြစ်ရပ်ဆိုတာကို သတိပြုပါလေ။ တကယ်မဟုတ် သေးတဲ့
ကိစ္စများကို ဖော်ပြရာမှာလည်း should သုံးသေးတယ်။ ကွဲပြားပါစေ။

It was impossible that this situation *should* continue for long.

ဒီအခြေအနေ အကြာကြီးဆက်ဖြစ်နေမယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

It was not to be expected that they *should* surrender without a
struggle.

သူတို့ အားထုတ်မှုမလုပ်ဘဲ လက်နက်ချလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်လို့တော့
မဖြစ်ဘူး။

အဖြေသဘောပေးတဲ့ မေးခွန်းမျိုးမှာ should ကို သုံးလေ့ ရှိတယ်။

Where is Mi Pu?

မိပု ဘယ်မှာလဲ။

How *should* I know?

ကျုပ်က ဘယ်လိုလုပ် သိပါ့မလဲ။

I *won't* pay the fine.

ကျုပ်တော့ ဒဏ်ငွေမဆောင်ဘူး။

Why *should* you?

ဘာလို့ ဆောင်ရမှာလဲ။

အဖြေလိုချင်လို့ပြောတာမဟုတ်တဲ့ မေးခွန်းမျိုး (ရဲတောရိက မေးခွန်းလို့
ခေါ်တယ်) မှာလည်း should ကို သုံးတယ်။

Why *should* he obey an order given him by a perfect stranger?

သူစိမ်းသက်သက်ကပေးတဲ့ အမိန့်ကို သူ ဘာလို့နာခံရမှာလဲ။

Shall/Will တို့ဟာ အနာဂတ်အချိန်ကို ဖော်ပြကြောင်း အထက်မှာဆိုခဲ့ပြီ။
ဒါပေမယ့် တကယ် သုံးရာမှာ နီးကပ်နေတဲ့ အနာဂတ်မျိုး၊ သေချာတာမျိုးမှာ
အခြားအသုံးမျိုးနဲ့ ပြောတတ်ကြကြောင်း သတိပြုပါလေ။

Are you coming tonight? ၇.၁

မင်း ကနေ့ည လာမှာလား။

I'm going to Helgu tomorrow.

ငါ နက်ဖြန် လှည်းကူး သွားမယ်။

၆ ကြိယာထောက် (၂)

Can ဆိုတဲ့ ကြိယာထောက်ကို မြန်မာလို 'နိုင်တယ်လို့' ပြောလေ့ ရှိကြတယ်။
အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိတော့ မမှားပါဘူး။

Can you lift this box?

မင်း ဒီသေတ္တာ မနိုင်လား။

Yes, I can.

မနိုင်ပါတယ်။

I can come tomorrow.

ကျွန်တော် နက်ဖြန်ခါ လာနိုင်ပါတယ်။

မဟုတ်သဘောမှာ not ထည့်လျှင် cannot လို့ စကားတစ်လုံးတည်း သဖွယ် ဆက်ရေးဖို့လိုတယ်။ ကျောင်းသား တော်တော်များများက can not လို့ တကွဲတပြားရေးတတ်ကြတယ်။ ဒီလို အသေးအဖွဲကအစ စနစ်တကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ယူဖို့ လိုပေလိမ့်မယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ လေးနက်စေချင် လျှင်တော့ဖြင့် can not ကို တကွဲတပြား ရေးနိုင်ပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် စာသင်စ ကျောင်းသားအနေနဲ့ အဲဒါမျိုး အတုမခိုးသင့်သေးဘူး။ cannot လို့ပဲ တစ်ဆက်တည်း၊ တစ်လုံးတည်းရေးပါ။

Cannot ရဲ့ အတိုကောက်ဟာ can't (n တစ်လုံးတည်း)ဖြစ်တယ်။ can't မဟုတ်ဘူး။ ကနေ့ခေတ်ကျောင်းသားများ အဲသလို ကြိကြီးစည်ရာ အမှားမျိုး (cann't) မှားကြတာ အံ့ဩစရာကောင်းလွန်းလှပါတယ်။ ယုံနိုင်စရာ တောင် မရှိဘူး။ ကိုယ်တိုင်ကျောင်းဆရာလုပ်ပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့စာကို ပြင်ဖူးမှ သိတာ။

Can we take the books away?

စာအုပ်တွေကို ယူသွားနိုင်ပါသလား။

No, you can't.

မယူနိုင်ဘူး။

You cannot take these books away.

ဒီစာအုပ်တွေကို ယူမသွားနိုင်ဘူး။

Can ကို မြန်မာလို 'နိုင်' အပြင် 'တတ်'၊ 'ရ' စသည်ဖြင့်လည်း ပြန်နိုင်သေးတယ်။

I can swim.

ကျွန်တော် ရေကူးတတ်တယ်။

Ma Ni can make her own dresses.

မနီက ကိုယ့်အဝတ်အစား ကိုယ်ချုပ်တတ်တယ်။

Can we see the pagoda from here?

ဘုရားကို ဒီက မြင်ရလား။

No, you can't.

မမြင်ဘူး။

အသံထွက်ကိုလည်း သတိပြုသင့်တယ်။ can ကို လေးလေးနက်နက် ပြောရတဲ့ အခါမျိုးမှာ man, tan တို့နဲ့ ကာရန်တူ အသံထွက်ပါ။ ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပြောရတဲ့ နေရာများမှာတော့ မြန်မာ 'ကန်' ခပ်ဆန်ဆန် ရွတ်ဆိုရပါတယ်။ can't ကို ဗြိတိသျှက မြန်မာ 'ကန့်'၊ 'ခန့်' ခပ်ဆန်ဆန်အသံထွက်ပါတယ်။ အမေရိကန်ကတော့ bant, pant တို့နဲ့ ကာရန်တူထွက်တယ်။

Can ဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကို ဖော်ပြတာဖြစ်တယ်။ အနာဂတ်ကို သူ့ချည့် မပြောနိုင်ဘူး။ အနာဂတ်ကို ဖော်ပြတဲ့ tomorrow လို စကားလုံးတွေပါမှသာလျှင် can ကို အနာဂတ်အတွက် သုံးနိုင်တယ်။

I can come tomorrow.

ကျွန်တော် နက်ဖြန်လာနိုင်ပါတယ်။

Can you meet me next Saturday?

မင်း ငါ့ကို နောက်စနေ တွေ့နိုင်လား။

No, I can't.

တွေ့နိုင်မယ် မဟုတ်ဘူး။

အနာဂတ်လိုအချိန်မျိုးတွေမှာ တတ်နိုင်တဲ့သဘောကို ပြောချင်လျှင်
be able to ကို သုံးရတယ်။

You will be able to speak English in four weeks.

နောက်လေးပတ်နေရင် မင်း အင်္ဂလိပ်စကား ပြောနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

(Future Tense)

I haven't been able to go over your MS yet.

ငါ မင့်စာမူကို မဖတ်နိုင်သေးဘူး။ (Perfect)

Present Tense မှာ can ကိုပဲ သုံးကြတာများပါတယ်။ ဒါပေမယ့် can
အစား is/am/are/ able to ကိုလည်း သုံးကြတာပါပဲ။

He is able to leave the hospital now.

သူ အခု ဆေးရုံက ဆင်းနိုင်ပါပြီ။

Past tense မှာ could ရှိပါလျက်သားနဲ့ was/were able to ကိုသုံးလျှင်
စွမ်းဆောင်နိုင်တဲ့သဘောကို ပိုပြီး ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် သရုပ်ပေါ်စေတယ်လို့
မှတ်ယူရပါမယ်။

The police were able to trace his address.

ရဲတွေဟာ သူ့နေရပ်လိပ်စာကို ခြေရာခံနိုင်သွားကြတယ်။

(ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ could မကောင်းပါ၊ အားမရပါ။)

Can ရဲ့ past form ဖြစ်တဲ့ could ကိုလည်း အသံထွက်မှန်ပါစေလေ။
သံ (လသံ) မပါပါစေနဲ့။ (ဆောင်းပါးအမှတ် ၅ ပြန်ကြည့်။) Present
can သုံးတဲ့ဟာကို past မှာ ပြန်ရေးလျှင် (ဥပမာ- indirect speech) could
သုံးရတယ်။

He said he could do that.
သူက လုပ်နိုင်တယ်ပြောတယ်။

She wondered if it could be true.
မှန်နိုင်လေမလားလို့ သူ တွေးမိတယ်။

It was so dark we could see nothing.
မှောင်လွန်းလို့ ဘာမှမမြင်နိုင်ဘူး။

Condition (ခဲ့လျှင် ဝါကျမျိုး)မှာလည်း could ကို အခြေအနေ အားလျော်စွာ သုံးရပါတယ်။

I would do it if I could. (Condition 2)
တတ်နိုင်လျှင် ကျွန်တော်လုပ်မှာပေါ့။

I would have done it if I could. (Condition 3)
တတ်နိုင်လျှင် ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့မှာပေါ့။

အဲဒီ Condition သဘောကို အခြေခံပြီး ခပ်ဆင်ဆင် အခြေအနေမျိုး မှာ could ကို သုံးတယ်။ Condition သဘောက တွဲလျက် ပါချင်လည်း ပါမယ်။ နားလည်တန်ရာသမို့ ဖြုတ်ချင်လည်း ဖြုတ်ထားမယ်။

I could come earlier, if necessary.
လိုအပ်လျှင် ကျွန်တော် ဒီထက်စောစောလာနိုင်တာပေါ့။

I could not promise anything.
(ဒီလို အခြေအနေမျိုးနဲ့တော့ ကျွန်တော် ဘာမှ ကတိမပေးနိုင်ဘူးလေ... လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဘယ်လို အခြေအနေမျိုးဆိုတာကို နားလည်ပြီးသားမို့ မြှုပ်ထားတယ်။)

He couldn't have seen the announcement or he would have written to you.
သူ ကြေညာချက်ကို မတွေ့မိဘူးနဲ့တူတယ်၊ တွေ့ခဲ့လျှင် မင်းဆီစာရေးမှာ ပေါ့။

အလားတူပဲ နည်းနည်းမရေရာတဲ့သဘော၊ စိတ်မချရတဲ့သဘောလေး ပါစေချင်လျှင် အနာတ်မှာလည်း could ကို သုံးတယ်။

I *couldn't* come tomorrow but I *could* come the day after.

နက်ဖြန်တော့လာနိုင်မယ်မထင်ဘူး၊ သန့်ဘက်ခါတော့ လာနိုင်မလားပဲ။

ဒီသဘောအရ (မဝံ့မရဲသဘောပါအောင်) ယဉ်ကျေးတဲ့ တောင်းပန်စကားမှာ *could* ကို သုံးတယ်။

Could you lend me ten kyats?

ကျွန်တော့်ကို တစ်ဆယ်လောက်ချေးနိုင်မလား။

Could I have some more bread?

ကျွန်တော် နောက်ထပ် ပေါင်မုန့်ရနိုင်ပါသေးလား။

အလှေ့အထ၊ သဘောသဘာဝ၊ ဓမ္မတာတို့ကို ဖော်ပြဖို့လည်း *can* ကို သုံးတယ်။

A house made of bamboo and thatch *can* be beautiful.

ဝါးနဲ့ သက်ငယ်နဲ့ ဆောက်ထားတဲ့အိမ်ဟာ ((ကြည့်လို့) လှတတ်ပါတယ်။ (လှတာများတယ်)။

တစ်ခါတလေတော့ မကြည့်နူးစရာ သဘောသဘာဝမျိုးကို ဖော်ပြရာမှာ *can* ကို သုံးရဲ့။

Children *can* be very trying.

ကလေးများအင်မတန် စိတ်ကုန်စရာကောင်းတယ်။

The climate in Upper Myanmar land *can* be pretty severe in the cold season.

အညာက ရာသီဥတုက ဆောင်းမှာတော့ တော်တော်ကလေးပြင်းထန်တတ်တယ်။ (ပြင်းထန်မြဲ သဘာဝရှိတယ်။)

ခွင့်ပြုတဲ့အဓိပ္ပာယ်မှာ *may* အစား *can* ကို သုံးတာမျိုးလည်း တွေ့ရတယ်။

You *can* go now.

မင်း အခု သွားနိုင်ပြီ။ (သွားတော့လို့ အခွင့်ပေးတာ)

You *cannot* play football in the streets.

လမ်းပေါ်မှာ ဘောလုံးမကစားနိုင်ဘူး။ (ကစားခွင့်မရှိဘူး၊ တားမြစ်ထားတယ်)။

Can ကို မေးခွန်းမှာ၊ မဟုတ်ဝါကျမှာ သုံးလျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ အလားအလာကို မေးတာ၊ မဖြစ်နိုင်တာကို ပြောတာဖြစ်တယ်။

Can this be true?

ဒါ ဟုတ်ပါ့မလား။

It cannot be true.

ဒါ မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။ (မဖြစ်နိုင်ပါဘူး)။

မေးခွန်းမှာ can သုံးတာ ဦးနှောက်ခြောက်တဲ့သဘော၊ စိတ်မရှည်တဲ့ သဘောကို ဆောင်တယ်။

What can he mean?

သူ ဘာပြောချင်တာပါလိမ့်။

Where can he have got to?

သူ ဘယ်များရောက်နေပြီလဲ။

Can ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က တတ်နိုင်တာဖြစ်ပေမယ့်လို့ မြန်မာလို 'တတ်' ပါတိုင်း can သုံးလို့မရတာကို သတိပြုပါလေ။ 'မင်း အင်္ဂလိပ်စကားပြောတတ်လား' ကို Can you speak English? လို့မေးလျှင် 'မင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စကားပြောတတ်တဲ့ အစွမ်းအစရှိသလား' လို့ မေးရာကျလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ပြောချင်တာက သူ့မှာ အင်္ဂလိပ်စကားပြောတဲ့ အကျင့်ရှိသလားလို့ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ Simple present tense ကို သုံးပြီး မေးရလိမ့်မယ်။ Do you speak English?

*

၇ ကြိယာထောက် (၃)

'May', 'might'

၁။ ဒီကြိယာရဲ့ ပထမအဓိပ္ပာယ်ကတော့ ခွင့်ပြုခြင်း၊ ခွင့်တောင်းခြင်းပါပဲ။

May I come and see you?

ကျွန်တော် လာတွေ့ပါရစေလား၊ (လာတွေ့ရမလား)။

May I get you another cup of tea?

နောက်ထပ် လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် ယူပေးရမလား။

You may come back whenever you like.

ကြိုက်တဲ့အချိန်ပြန်လာနိုင်ပါတယ်။ (ပြန်လာလို့ရပါတယ်)။

You may not smoke here.

ဒီမှာ ဆေးလိပ်မသောက်ရဘူး။

ဒီလိုနေရာတွေမှာ may သုံးရမယ့်အစား can ကို သုံးတတ်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ခွဲခွဲခြားခြား နားလည်ထားလျှင်ကောင်းတယ်။ ဥပမာ

Can we smoke here?

ဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ ဆေးလိပ်သောက်နိုင်ပါသလား။

You can but you may not.

သောက်နိုင်ပါရဲ့၊ သောက်လို့တော့မရဘူး။ (သောက်ခွင့်မရှိဘူး။)

May အစား let, allow, permit တို့ကို သုံးနိုင်တယ်။ ဥပမာ May I come in? အစား Let me come in ဒါမှမဟုတ် Will you let me come in? မှတ်သားရမှာကတော့ let က may ထက် နည်းနည်းကလေး ရင်းနှီးတဲ့သဘော

ပါတယ်။ သူငယ်ချင်းချင်း တစ်ခုခုကြည့်ခွင့်တောင်းလျှင် Let me see လို့ ပြောမှာပဲ။ May I see it? မပြောဘူး။ Allow ကတော့ လူရင်းချင်းမသုံးပါဘူး။ တည်တည်တံ့တံ့နေရာမျိုးမှာ သုံးတယ်။ Permit က ရုံးခန်း ကနားခန်းဆန်လွန်း တယ်။

Might က may ထက် မဝံ့မရဲသဘော ပိုပေါ်လွင်စေတယ်။ would လို့ပေါ့။

Might I look at your time-table for a moment?

ခင်ဗျား အချိန်စာရင်းကို တစ်ခဏကြည့်ပါရစေလား။

ဒီနေရာမှာ May နဲ့ပြောလဲရတာပါပဲ။ ခွင့်တောင်းတဲ့ သဘောပဲဟာ။ May I look... ပေါ့။ ဒီခွင့်တောင်းတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ *might* ကို သုံးတာဟာ များသောအားဖြင့်ကတော့- Past tense မှာပါပဲ။ ဥပမာ

When I was at school we *mightn't* borrow more than one book from the school library, but we *might* change it twice a week.

ကျွန်တော် ကျောင်းမှာတုန်းက ကျောင်းစာကြည့်တိုက်က စာအုပ်တစ်အုပ် ထက် ပိုမငှားရဘူး (ငှားခွင့်မရှိဘူး)။ ဒါပေမယ့် တစ်ပတ်မှာ နှစ်ကြိမ် လဲလို့ရတယ်။

ဒီနေရာမှာ *might* အစား *could* သုံးလို့ရတယ်။ တစ်ခါတလေ *might* က အလားအလာအဓိပ္ပာယ် (နောက်မှာဆက်ကြည့်)နဲ့ ရောနိုင်တဲ့အတွက် *could* ကို သုံးရတယ်။

အနာဂတ်ကိုပြောချင်လျှင် အနာဂတ်ပြစကားလုံးများနဲ့ တွဲပြီး *may*, *might* ကို သုံးတယ်။

May I come and see you one day next week?

နောက်အပတ် တစ်ရက်ရက် လာတွေ့ရမလား။

၂။ *may*, *might* ရဲ့ ဒုတိယ အဓိပ္ပာယ်က ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မယ့်သဘော။ မရေရာတဲ့ သဘောပါပဲ။ မြန်မာလိုမှာ 'ကောင်း' ဆိုတဲ့ စကားလုံးသုံးတာနဲ့ ဆင်ဆင်ပဲ။ ဒါပေမယ့် 'ချင်'လဲ သုံးနိုင်ရဲ့။

I *may* be away from home tomorrow.

ကျွန်တော် နက်ဖြန် အိမ်မှာ ရှိကောင်းမှ ရှိမယ်။

He *may* have been hurt.

သူ ဒဏ်ရာရကောင်း ရမယ် (ရချင်ရမယ်)။

The report *may* be true.

သတင်းက မှန်ကောင်း မှန်မယ် (မှန်ချင် မှန်မှာ)။

It *may* or *may* not be true.

မှန်ချင်လဲမှန်မယ်၊ မမှန်ချင်လဲ မမှန်ပေဘူး။

It *may* be fine tomorrow.

နက်ဖြန်ရာသီဥတု သာကောင်းသာမယ်။

ဒီလိုအဓိပ္ပာယ်မျိုးမှာ *may*အစား Perhaps နဲ့ will ကို သုံးလျှင်ရတယ်။

Perhaps it will be fine.... စသည်ဖြင့်။ ဒါကြောင့်လဲ perhapsအဓိပ္ပာယ်နဲ့ *may* be ဆိုတဲ့ စကားလုံးဖြစ်ပေါ်လာတာပါပဲ။

May နေရာမှာ *might* ကိုလဲ သုံးတတ်ကြတယ်။ ပြောရ ဆိုရတာ

အသံထွက်က ပိုအားရှိ ပါးရှိပြောနိုင်လို့ *might* သုံးကြတာပါပဲ။

He *might* arrive at any moment.

သူ အချိန်မရွေး ရောက်လာနိုင်တယ်။

The report *might* be true, you know.

သတင်းက မှန်ချင်မှန်နေမှာနော်။

Might ရဲ့ နောက်အသုံးတစ်ခုကတော့ အပြစ်တင်ရှုတ်ချတဲ့လေသံ

ခပ်ပါပါပြောချင်တဲ့ သဘောပါပဲ။

I think you *might* do something to help him.

ခင်ဗျား သူ့ကို ကူညီဖို့ တစ်ခုခုများ လုပ်မလားလို့ ကျွန်တော်က ထင်နေတာ။

ခင်ဗျား သူ့ကို ကူညီဖို့ တစ်ခုခု လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

မလုပ်ဘူးလို့ ပြောချင်တဲ့ သဘောပါပဲ။

အောက်ပါ may အသုံးကလဲ ပြောတဲ့လူက အထက်စီးကနေပြီးနှိပ်နယ်
တဲ့ သဘောနဲ့ ပြောတာပါပဲ။

And who *may* you be?

ဒါထက် မင်းက ဘယ်သူများတဲ့တဲ့။

အောက်ပါဝါကျက *may* ကတော့ ဖြစ်နိုင်တဲ့အလားအလာကို ပြတယ်။

You *may* walk miles without seeing a house.

မိုင်ပေါင်းများစွာလျှောက်သာသွား၊ အိမ်တစ်အိမ်မှ တွေ့ရမှာမဟုတ်ဘူး။

တစ်ခါတလေတော့ *may* က ဖြစ်သင့်တာ၊ ဖြစ်ဖို့အကျိုးအကြောင်း
သင့်နေတာကို ပြတယ်။

We *may* expect a good harvest.

သီးထွက်ကောင်းလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ရမှာပဲ။

၃။ May ရဲ့ တတိယအဓိပ္ပာယ်ကတော့ တောင့်တတဲ့သဘော၊ ဆန္ဒပြုတဲ့
သဘော၊ မေတ္တာရပ်ခံတဲ့သဘောပါပဲ။

May you have a very happy holiday!

မင်း အားလပ်ရက် (ခရီး)မှာ ပျော်ရွှင်ပါစေ။

May you live to repent it!

မင်း နောင်တရနိုင်အောင် အသက်ရှင်နေရစေသား။

ဒါပေမယ့် ဒီအသုံးမျိုးဟာ နေ့စဉ်သုံးစကားမှာ ရှေးပေါ်ရာဇာဆန်လာနေ
ပါပြီ။ မသုံးကြတော့ဘူး။ ကနေ့ခေတ်မှာ ဟောသလိုပြောမှ သဘာဝကျတယ်။

I hope you will have a very happy holiday.

I hope you will live to repent it.

ကျန်းမာရေး၊ မိုးလေဝသ၊ ကံကောင်းတဲ့အခြေအနေတို့ကို ပြောရာမှာတော့
ဟောဒါကလေး သုံးကြဆဲပါပဲ။

Long *may* it last!

ကြာရှည်ပါစေဗျာ။

မေတ္တာရပ်ခံတောင်းပန်တဲ့နေရာမှာတော့ might ကို သုံးတယ် (တစ်အိမ် တည်း သားချင်းလို ရင်းနှီးသူချင်းသုံးတယ်)။

You *might* post this letter for me when you go out.

မင်း အပြင် သွားလျှင် ငါ့ ဟောဒီစာကလေး ထည့်ခဲ့။

နာမပုဒ်စုထဲမှာသုံးတဲ့ may က လိုအင်ဆန္ဒ၊ တောင့်တမှုကို ပြတယ်။

I hope he *may* succeed.

သူ အောင်မြင်ပါစေလို့ ငါ မျှော်လင့်တယ်။ (ဆုတောင်းတယ်)။

I will pray that your brother's life *may* be spared.

မင်းအစ်ကို အသက် ချမ်းသာရာ ရပါစေလို့ ငါ ဆုတောင်းမယ်။

(so) that နဲ့ တွဲပြီးသုံးရာမှာ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြတယ်။ စာပေအရေးအသား မှာ အသုံးများတယ်။ ဒီနေရာမှာ can ကို သုံးလာနေကြပြီ။

Leave the book here, (so) that I *may* read it.

စာအုပ်ကို ငါ ဖတ်ရအောင် ဒီမှာ ထားခဲ့။

ဆန့်ကျင်အနက်ပြပုဒ်စုမှာ may ကို သုံးတာကတော့ မရေရာ မသေချာတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်တယ်။

Whatever words you *may* say, they will not listen to you.

ခင်ဗျား ဘာပြောပြော သူတို့က နားထောင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

ဟောဒီ ဝါကျမှာ သုံးထားတဲ့ might ကတော့ အကြံပြုချက်သဘော ဆောင်တယ်။

We *might* ask him to be chairman.

တို့ သူ့ကို သဘာပတိ အလုပ်ခိုင်းရအောင်လား။

ဒီနေရာမှာ might အစား could ကို သုံးလိုက်လျှင် စကားပြောနေကြတဲ့ လူစုမှာ အဲသလို လုပ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေရှိတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်သွားတယ်။

We *could* ask him to be chairman.

တို့ သူ့ကို သဘာပတိအလုပ်ခိုင်းနိုင်တာပဲ။

ဟောဒီ ထူးခြားတဲ့ may အသုံးလေးကိုလဲ မှတ်ထားသင့်တယ်။ as well နဲ့ တွဲသုံးပါတယ်။ အဲသလိုသုံးလျှင် may as well = had better. perhaps လို့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်သွားတယ်။ ဒီလို လုပ်လျှင် ပိုကောင်းမယ်လားပေါ့။

I *may* as well give up.

ငါ လက်မြောက်တာပဲ ကောင်းမယ်ထင်ပ။

You *may* as well stay where you are.

မင်းနေရာပဲ မင်းနေတာ ကောင်းပါလိမ့်မယ်။

*

၇ ကြိယာထောက် (၄)

Use, used to

ကြိယာထောက်တွေထဲမှာ စာသင်သားများ အရှုပ်ထွေးဆုံး၊ အမှားတတ်ဆုံးကတော့ *used to* ပါပဲ။ ပထမဆုံး မှတ်သားလိုက်စေချင်တာကတော့ ကြိယာထောက်ဟာ *used to* ဆိုတဲ့ ဒီပုံစံပဲ ရှိတယ်။ အခြားမရှိဘူး ဆိုတာပါပဲ။ *use* ဆိုလျှင် ကြိယာထောက် မဟုတ်ပြီ၊ ကြိယာပြည့် ဖြစ်သွားပြီ။ ဒီတော့ ကြိယာပြည့်က စပြောမှ ဖြစ်မယ်။

ကြိယာပြည့် *use* က 'သုံးတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ် ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ *Past tense* နဲ့ *Past Participle* က *used* ပါ။ ဒီနေရာမှာ ခွဲခွဲခြားခြား မှတ်ရေးမှာ အသံထွက်ကလဲ အရေးကြီးတဲ့အတွက် ထည့်ပြောရလိမ့်မယ်။ ကြိယာပြည့် *use* (ju:z) လို့ အသံထွက်ပါတယ်။ *used* က (ju:zd) လို့ အသံထွက်ပါတယ်။ ဖြန့်မာအချို့ မှားဆိုးသလို 'ယူးစ်' မဟုတ်ပါ။ ဇကွဲသံနဲ့ဆိုပါ။

မှတ်စရာ။ ။ကြိယာထောက်ရဲ့ အသံထွက်က (ju:st)ဖြစ်တယ်။ စလုံးသံ ၊ တဝမ်းပူသံနဲ့ ဆိုနိုင်တယ်။ နာမ် *use* ရဲ့ အသံထွက်ကလဲ (ju:s)ပဲ၊ စလုံးသံပေါ့။ ကြိယာပြည့် *use* ကို အခြေအနေအရ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ *tense* မျိုးစုံမှာ သုံးနိုင်တယ်။ ဥပမာ

We *use* wood-pulp to make paper.
ကျွန်တော်တို့ စက္ကူလုပ်ဖို့ သစ်သားပျောဖတ်သုံးတယ်။

One *uses* milk for making butter.
ထောပတ်လုပ်ရာမှာ နွားနို့သုံးတယ်။

He *used* my car last night.
သူမနေ့ညက ကျွန်တော့်ကားကို သုံးတယ်။

We have *used* all the paper.

ငါတို့ စက္ကူအကုန်သုံးလိုက်ကြပြီ။

May I *use* your telephone?

ခင်ဗျာ တယ်လီဖုန်းသုံးပါရစေလား။

She is *using* your typewriter.

သူ - ခင်ဗျားရဲ့လက်နှိပ်စက်ကို သုံးနေတယ်။

A knife is *used* for cutting bread.

ပေါင်မုန့်လှီးဖို့အတွက် ဓားကို သုံးတယ်။

Use ကို နာမ်လိုသုံးလျှင် 'အသုံး' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ အမျိုးမျိုးသုံးနိုင်တယ်။

You must learn the *use* of auxiliaries.

မင်း ကြိယာထောက်တွေရဲ့အသုံးကို လေ့လာရမယ်။

We should make good *use* of our free time.

အားလပ်ချိန်ကို ကောင်းကောင်းအသုံးချရမယ်။

Is this old knife of any *use* to you?

ဒီဓားဟောင်း မင်းအတွက် အသုံးဝင်သေးသလား။

ကြိယာထောက် used to ကို သုံးနည်း နှစ်နည်းရှိတယ်။ ပထမနည်းက Active Voice မှာ သုံးတယ်။ ဒီလိုသုံးရာမှာ သူ့ကို Past tense မှာပဲ သုံးနိုင်တယ် ဆိုတာကို ပထမဆုံး စွဲစွဲမြဲမြဲမှတ်သားထားလိုက်ပါလေ။ ဒါကို မသိတဲ့အတွက် ဟောသလို အမှားမျိုးကို ကျောင်းသားများ မကြာမကြာ ရေးလေ့ရှိတယ်။

မှား။ ။ I *use* to go to school by bus.

ဒီလို လုံးဝမရှိကြောင်း၊ Present tense မှာ သုံးလို့မရကြောင်း မှတ်ပါ။ အတိတ်ဖြစ်ရပ်ကို ပြောမှသာ used to ကို သုံးရတယ်။

I *used to* play football when I was young.

ငါငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ဘောလုံးကစားခဲ့တာပေါ့။ (ခု မကစားတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။)

There *used to* be a house there.

အလျင်တုန်းက အဲဒီနေရာမှာ အိမ်တစ်အိမ်ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ (အခုတော့ မရှိတော့ဘူး။)

I *used to* think that all Chinese ate pork, but I know better now.

တရုတ်အားလုံး ဝက်သားစားတယ်လို့ အလျင်တုန်းက ကျွန်တော်ထင်ခဲ့တာ၊ ခုမှ အမှန်နားလည်လာတော့တယ်။

We don't see him as often as we *used (to)*.

တို့သူ့ကို အလျင်ကလောက် ခဏခဏ မတွေ့ရတော့ဘူး။

Use to ဟာ ကြိယာထောက်ဖြစ်တဲ့အတွက် မေးခွန်းလုပ်လျှင်၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်လျှင် ကြိယာထောက်တို့ ထုံးစံအတိုင်း 'do' အကူအညီ မပါဘဲ လုပ်နိုင်ပါတယ်။

Used you to live here?

မင်း အလျင်က ဒီမှာနေခဲ့သလား။

You *used to* live here, *usedn't* you?

မင်း အလျင်က ဒီမှာနေခဲ့တယ် ...နော်။

(*usedn't* အစား *usen't* လို့ရေးလဲ ရတယ်။ အသံထွက်ကတော့ (ju:snt) ဝါပဲ။)

ဒီလိုမသုံးဘဲ do အကူအညီနဲ့ မေးခွန်းလုပ်တာ၊ မဟုတ်ဝါကျလုပ်တာလဲ ခေတ်စားလာတယ်။ အထူးသဖြင့် စကားပြောမှာဖြစ်တယ်။ အတိတ်ဆိုတော့ do က did ဖြစ်သွားတာပေါ့လေ။ နောက်က use to လို့ ဖြစ်သွားတယ်။ အသံထွက်ကတော့ (ju:sta) ပဲ ဖြစ်တယ်။

Did you use to live here?

You *used to* live here, *did* you.

(ဘာသာပြန် အထက်ကအတိုင်း။)

He *used not (usen't)* to know any English : he must have learnt it lately.

သူ အလျင်က အင်္ဂလိပ်စာ တစ်ခွန်းမှ တတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်နေ့မနေ့ကမှ သင်ထားတာ ဖြစ်ရမယ်။

He *didn't use to* know any English.

(ဘာသာပြန် အထက်ကအတိုင်း)

Used to ရဲ့ ဒုတိယသုံးနည်းကတော့ Passive Voice မှာ သုံးတာဖြစ်တယ်။ 'accustomed to' ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။ 'ကျင့်သားရနေပြီ၊ ရိုးနေပြီ၊ မဆန်းတော့ဘူး' လို့ မြန်မာလိုပြန်ရမယ်။ Present, Past, ကြိုက်ရာ tense နဲ့ သုံးနိုင်တယ်။ Passive ဆိုတော့ Present ဆိုလျှင် is, am, are ပါမယ်။ Past ဆိုလျှင် was, were ပါမယ်။ Present Perfect ဆိုလျှင် has/have been ပါမယ်။ Future ဆိုလျှင် will ပါမယ်။ စသည်ဖြင့်။

I *am used to* this sort of thing.

ကျွန်တော်က ဒါမျိုးကို ကျင့်သားရနေပြီ။ (ရိုးနေပြီ)

I *am not used to* this sort of thing.

ကျွန်တော်က ဒါမျိုးကို ကျင့်သားမရသေးဘူး။

He *is used to* all the noise.

သူက ဆူသံပူသံတွေကို ရိုးနေပြီ (ဒီအသံတွေနဲ့ နေနေကျ)။

She *was not used to* the car she was driving.

သူ မောင်းနေတဲ့ကားကို သူ ကျင့်သားမရသေးဘူး။ (မောင်းနေကျ မဟုတ်ဘူး။)

He *was glad that the count began to come more often to Florence than he had been used to.* (Somerset Maugham)

မြို့စားကြီးဟာ အလျင်ကလာနေကျထက် အကြိမ်ပိုပြီး ဖလောရန်စ်ကို လာနေတော့သမို့ သူဝမ်းသာမိတယ်။

ဒီလိုသုံးရာမှာ *used to* ရဲ့ နောက်က Noun လိုက်တယ်ဆိုတာကို သတိပြုပါလေ။ ပထမအသုံးက *used to* နောက်က Verb (Infinitive) လိုက်တာနဲ့ ရောထွေးပြီး I *am used to* go စသည် ဖြင့် အမှားရေးတတ်တယ်။ Verb သုံးစရာရှိလျှင် ing ထည့်ပြီး Noun (Gerund) လုပ်ပေးပါလေ။

We *are used to* standing on the bus.

ကျွန်တော်တို့တော့ ဘတ်စ်ပေါ် မတ်တတ်ရပ်ရတာ ရိုးနေပြီ။

He is used to making long journeys.

သူက ခရီးရှည်ထွက်သွားနေကျ။

Are you used to getting up early?

မင်း အိပ်ရာက စောစောထနေကျလား။

တကယ်လို့ ကိစ္စတစ်ခုကို အလျင်က မကြုံဖူးသေးဘူး၊ တစ်စတစ်စနဲ့သာ ကျင့်သားရလာတယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ပြောချင်လျှင် *is/are/was/were* စတာတွေ အစား *get* ကို သုံးရမယ်။ (*get* နည်းတူ *become* ကိုလဲ သုံးနိုင်ပါရဲ့။ *get* က ပိုအသုံးများတယ်။) မြန်မာလိုမှာ 'လာ' ထည့် ပြန်ဆိုရတယ်။

We got used to crowded buses in Yangon.

ရန်ကုန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ပြတ်သိပ်နေတဲ့ ဘတ်စ်(ပေါ်စီးရတာ)ကို ကျင့်သားရလာပါတယ်။ (အစက ဒီလိုတိုးဝှေ့ မစီးခဲ့ဖူးဘူး။)

You will soon get used to the climate here.

မင်းတို့ ဒီက ရာသီဥတုကို မကြာမီနေသားကျလာပါလိမ့်မယ်။ (နေသား ကျသွားမယ်၊ နေတတ်သွားမယ်။)

မှတ်စရာ။ *I* ဒီ ဒုတိယ *used to* ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ခုရှင်းပြခဲ့သလို သုံးရကြောင်း သတိပြုပါလေ။ သာမန်ကာလျှံကာနဲ့ အင်္ဂလိပ်လို *accustomed to* ဆိုတော့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်သက်သက်မှာ သုံးလို့ ရတယ်ဆိုပြီး သုံးလို့ မရဘူး။ ဥပမာ

I am used to my classmates ဆိုလို့မရဘူး။ ဆိုးတဲ့အရာ၊ ခက်ခဲတဲ့ အရာ၊ အဆင်မပြေတဲ့ အရာမျိုးနဲ့သာ သုံးရိုးထုံးစံ ရှိတယ်။ တကယ်လို့ ကိုယ့် အတန်းထဲက ကျောင်းသားတွေက လူဆိုးလေးတွေဆိုလျှင်တော့ဖြင့် *I am used to my classmates* လို့ ပြောလို့ရတာပေါ့လေ။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ 'ကျွန်တော့် တစ်တန်းတည်းသားတွေနဲ့ ရင်းနှီး ပါတယ်' လို့ ပြောချင်ကာမျှနဲ့တော့ ခုလို မသုံးနိုင်ဘူး။ ကျောင်းကို အသစ်ရောက်လာတဲ့ ကျောင်းသားက သူ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေကို မသိသေးဘူးလို့ပြောပြတဲ့အခါ၊ တစ်ယောက်က

You will soon get used to them. လို့ ပြန်ပြောတဲ့စကား ပြောခန်း တစ်ခု တစ်ခါက ဆယ်တန်းဖတ်စာအုပ်တစ်အုပ်မှာ ပါဖူးလေရဲ့။ ဖြစ်ရပုံများ။

၉ ကြိယာထောက် (၅)

NEED နှင့် DARE

Need ဟာ ကြိယာပြည့်လဲရို၊ ကြိယာထောက်လဲ ရှိတယ်။ ကြိယာပြည့် ဖြစ်လျှင် သုံးပုံသုံးနည်းတစ်မျိုး၊ ကြိယာထောက်ဆိုလျှင် တစ်မျိုးမို့ ကြပ်ကြပ် သတိထားရတယ်။ ပထမဆုံး ကြိယာပြည့် need ကို ကြည့်ရအောင်။

need ကို ကြိယာပြည့်အဖြစ်သုံးတဲ့အခါ ကြိယာတို့ တံထွာ s ထည့် သင့်တဲ့အခါ ထည့်၊ ed ထည့်သင့်တဲ့အခါ ထည့်ရတယ်။

We need your help.

ကျွန်တော်တို့ ခင်ဗျားရဲ့အကူအညီ လိုတယ်။

She needs more money.

သူ နောက်ထပ် ပိုက်ဆံလိုနေတယ်။

Put a comma where it is needed.

လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ ကော်မာ ထည့်ပေး။

ဒီလို ကြိယာပြည့်အဖြစ်သုံးတဲ့အခါ မေးခွန်းတို့၊ မဟုတ် ဝါကျတို့လုပ်လျှင် do, does, did အကူအညီ ယူရတယ်။

Do you need our help?

ခင်ဗျား ကျွန်တော်တို့ အကူအညီ လိုသလား။

Does this plant need much rain?

ဒီအပင်က မိုးများများ လိုသလား။

We don't need your car just now.

ခင်ဗျားကားကို ခုတော့ မလိုသေးဘူး။

I didn't need it so I didn't buy.

မလိုလို့ မဝယ်ဘူး။

ကြိယာထောက် need မှာ s, ed စတာတွေ လုံးဝ မထည့်ရဘူး။ မဟုတ် ဝါကျမှာ need-not အတိုကောက် needn't ပဲ။ မေးခွန်းမှာလဲ do, does, did မလိုဘူး။ ဒီအတိုင်း သုံးနိုင်တယ်။ နမူနာများကို လေ့လာပါလေ။

She need not worry.

သူ စိုးရိမ်စရာ မလိုပါဘူး။ (Present tense)

I told her she need not worry.

စိုးရိမ်စရာ မလိုကြောင်း ပြောပြလိုက်တယ်။ (Past tense)

You needn't go just yet.

အခု သွားစရာ မလိုသေးဘူး။

Need I come again?

ကျွန်တော် ထပ်လာဖို့ လိုသလား။

She needn't cook the dinner. need she?

သူ ညစာချက်ဖို့ မလိုပါဘူးနော်။

ဒါပေမယ့် need ကို do, does, did နဲ့ တွဲသုံးတဲ့အခါများလဲ ရှိတယ်။ အဲသလိုသုံးလျှင် မလိုအပ်ကြောင်း အဓိပ္ပာယ်ကို အလေးအနက်ပြုထားတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ယှဉ်ကြည့်ပါ။

You need not stay. (မင်း နေစရာမလိုတော့ပါဘူး၊ သွားချင်သွား နိုင်ပါပြီလို့ ဆိုလိုတယ်။)

You don't need to stay. (မင်းနေဖို့ အကြောင်းမရှိတော့ဘူး၊ မင်း လုပ်နိုင်တာ ဘာမှ မရှိတော့ဘူးလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။)

မှတ်စရာ။ ။ ဒီလို do, does နဲ့ သုံးလျှင် နောက်က to ပါတာကို သတိပြုပါ လေ။

Do I need to show my pass every time I go in?

အထဲကိုဝင်တိုင်း လက်မှတ်ကိုပြနေရမှာလား (ပြဖို့မလိုဘူးထင်ပါတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။)

အတိတ်က တစ်ချိန်က မလိုခဲ့တာကိုပြချင်လျှင် *need not* နောက်က *have* နဲ့ *past participle* ကို အသုံးပြုရတယ်။ ဒါဟာ *didn't need* နဲ့ ကွာခြား တယ်။ အောက်မှာ လေ့လာပါ။

We need not have hurried after all.

(အလကား အပြေးအလွှားလာခဲ့မိတယ်။ တကယ်ကတော့ လိုလဲမလိုဘဲနဲ့ လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။)

We didn't need to hurry.

(အပြေးအလွှားသွားဖို့မလိုဘူး။ သွားလဲ မသွားခဲ့ဘူး။)

I needn't have written to her.

(သူ့ဆီစာရေးမိတာ အပိုပဲ၊ အလကားရေးမိတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လာမှာပဲ ဥစ္စာ စသည်ဖြင့် ဆိုလိုတယ်။)

I didn't need to write.

(စာရေးစရာမလိုဘူးလေ၊ သူလာတော့မယ်ဆိုတာကိုး၊ ဒါနဲ့ မရေးလိုက် တော့ဘူး။)

အနာဂတ်အချိန်ကိုပြချင်လျှင် *tomorrow* စတဲ့ အနာဂတ်ပြစကားလုံးမျိုး ထည့်သုံးနိုင်တယ်။ ပိုမိုတိကျချင်လျှင်တော့ *won't need to* ကို သုံးနိုင်တယ်။

She needn't come tomorrow.

She won't need to come tomorrow.

(အဓိပ္ပာယ်အတူတူလောက်ပါပဲ။ နက်ဖြန်လာစရာ မလိုဘူးလို့ ပြောချင် တာချည့်ပါပဲ။)

Dare ဟာ သုံးပုံနှုန်းပုံမှာ *need* နဲ့ ဆင်ပါတယ်။ ကြိယာပြည့်ဆိုလျှင် *do, does, did* နဲ့ အမေးတို့၊ မဟုတ်ဝါကျတို့ လုပ်ရတယ်။ ကြိယာထောက်ဆိုလျှင် မလိုဘူး။ *s* စသည် ထည့်လေ့မရှိဘူး။

ကြိယာပြည့် *dare* ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က စိန်ခေါ်တာ၊ *challenge* လုပ်တာ ပါပဲ။ ကံပုဒ်နဲ့ တွဲသုံးလေ့ရှိတယ်။

I *dared* him to fight with bare hands.

လက်ချည်းနဲ့သက်သက်သတ်ဖို့ ကျွန်တော် သူ့ကို စိန်ခေါ်လိုက်တယ်။

Do you *dare* me to fight?

မင်းက ငါ့ကိုသတ်ဖို့ စိန်ခေါ်သလား။

She *didn't dare* him to jump from the cliff.

သတ္တိရှိလျှင် တောင်ကမ်းပါးက ခုန်ချပါလားလို့ သူ မပြောပါဘူး။

(စိန်မခေါ်ပါဘူး။)

ကံပုဒ်မပါဘဲသုံးလျှင် he brave enough to သတ္တိရှိတယ်၊ ရဲဝံ့တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။ to ပါလဲရ မပါဘဲလဲသုံးတယ်။

She *didn't dare* to speak. (သူ မပြောရဲဘူး။)

ဒါမှမဟုတ် She *didn't dare* speak. (to မပါ)

I wonder how he *dares* utter such falsehoods.

(ဒါမှမဟုတ် dares to utter)

မဟုတ်မမှန်စကားတွေ ထွက်ရဲလိုက်တာနော်။

dare ကို ကြိယာထောက်အနေနှင့်သုံးလျှင်တော့ အထက်က ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အမေးနဲ့ မဟုတ်ဝါကျကို do, does, did အကူအညီမပါဘဲ လုပ်တာများတယ်။ နောက်က to လိုက်လေ့လဲ မရှိဘူး။ Affirmative မှာပဲ to လိုက်တယ်။

Dare she go alone?

သူ တစ်ယောက်တည်းသွားရဲလား။

She *dare* not speak to her father.

သူ့အဖေကို မပြောရဲဘူး။

She *dared* not return to the house.

သူ အိမ်ကိုမပြန်ရဲဘူး။

He *dared* to call her a bitch.

သူ့ကို ခွေးမလို့ဆဲရဲတယ်။

How *dare* you speak to me like that?

မင်းကများ ငါ့ကို ဝံ့ဝံ့စားစား ဒီလို ပြောရသလား။

How dare he speak to you like that?

သူကများ မင်းကို ဒီလိုပဲ ပြောဝံ့သတဲ့လား။

He hardly dared speak to her.

သူ သူ့ကို စကားမပြောရဲပါဘူး။

I hardly dare to think of it.

ဒီအကြောင်းကို စဉ်းတောင်မစဉ်းစားရဲဘူး။

No one dare say that to his face.

ဘယ်သူမှ ဒါကို သူ့ရှေ့ မပြောရဲဘူး။

Dare ရှေ့က ကြိယာထောက်ပါခဲ့လျှင် (would, should စတာတွေ)၊ နောက်က ကြိယာကို to နဲ့ တွဲပြီးသုံးတာများတယ်။ ing ထည့်ထားတဲ့ daring နောက်ကလဲ to လိုက်ရတာချည်း။

Nobody would dare to contradict him.

သူ့ကို ဘယ်သူမှ ဆန့်ကျင်မပြောရဲဘူး။

I should not have dared to ask for it.

ကျွန်တော် တောင်းရလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။

She shook her head, not daring to speak.

စကားမပြောဝံ့သမို့ ခေါင်းယမ်းပြလိုက်တယ်။

(not ကို daring ရှေ့ကထားမြဲ ဖြစ်တယ်။)

အမေးနဲ့ မဟုတ်ဝါကျမှာ do, does, did မသုံးဘဲ ပြောကြတယ်ဆိုပေမယ့် ခုခေတ်မှာ သုံးစပြုလာနေကြတာတွေ့ရတယ်။ နောင် ဆယ့်လေးငါးနှစ်လောက် ဆိုလျှင်တော့ do, does, did နဲ့ dare သုံးတာချည်းတွေ့ရလိမ့်မယ်ထင်တယ်လို့ ပညာရှင်တစ်ယောက်က မှတ်ချက်ချတယ်။ အထူးသဖြင့် အခု Past tense နဲ့ သုံးစပြုလာနေကြတယ်။

Did she dare ask for another day off?

သူက နောက်ထပ်ခွင့်တစ်ရက် တောင်းရဲသတဲ့လား။

I did not dare look her in the face.

ကျွန်တော် သူ့မျက်နှာ မကြည့်ရဲဘူး။

မဟုတ်ဝါကျကို *dared not look* လဲ ရသေးတယ်။ *to* ထည့်ပြီး *did not dare to look* လုပ်လဲရသေးတယ်။ အားလုံးပေါင်း သုံးမျိုးရမယ်။ (*did not dare look, did not dare to look, dared not look*) စကားစပ်မှာ စကားလုံးနည်းနည်း စုချင်သလား၊ များများစုချင်သလား စဉ်းစားပြီး အလျဉ်းသင့်သလို သုံးကြတာပါပဲ။

မလုပ်နဲ့လို့ ခိုင်းစေတဲ့အခါမှာတော့ *don't* ကို သုံးကြတာချည်း။

Don't you dare to touch me.

ရာရာစစ ငါ့ကိုမထိနဲ့။ (ထိရဲ ထိကြည့်စမ်း။)

Dare နဲ့ *say* ပေါင်းစပ်ပြီး သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သွားတယ်။ (စကားတစ်လုံးတည်းလို ဆက်ရေးရတယ်။) *I* နဲ့ပဲ တွဲသုံးရတယ်။ ထင်တယ်၊ ယုံကြည်တယ်၊ မငြင်းလိုဘူးစတဲ့ သဘောဆိုလိုတယ်။ တစ်ခါတလေ ခနဲ့တဲ့တဲ့အသံထွက်တယ်။

But she's really sorry for what she's done.

Oh, I daresay.

လုပ်ခဲ့မိတာကို သူတကယ်ကို ဝမ်းနည်းနေရှာပါတယ်။ အင်း၊ ဟုတ်ရှာမှာပဲ။

မှတ်စရာ။ *dared not* ကို (*darent*) လို့ အသံထွက်တယ်။ တစ်ခါတလေ ရေးရာမှာတောင် *d* မထည့်တော့ဘူး။ စကားစပ်က အတိတ်မှန်း သိသာစေတယ်။

He was in such a temper that I daren't ask questions.

သူ စိတ်တိုနေလို့ ကျွန်တော် မေးတောင် မမေးရဲတော့ဘူး။

She wanted to leave, but she dare not.

သူ ထွက်သွားချင်ပြီ၊ ဒါပေမယ့် မသွားရဲဘူး။

*

၁၀ Active လား၊ Passive လား

အလယ်တန်းကျောင်း အဆင့်လောက်အထိ အင်္ဂလိပ်စာသင်ဖူးတယ် ဆိုလျှင်ပဲ မြန်မာကျောင်းသားတစ်ယောက်ဟာ Active Voice တို့ Passive Voice တို့ ကြားဖူးနားဝ ရှိနေပြီ။ ဒါပေမယ့် များသောအားဖြင့်ကတော့ ဒါပဲ။ ကြားဖူးနားဝလောက်နဲ့ ပြီးသွားကြတာပဲ။ ကျောင်းမှာလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်လဲ စက်ရုပ်ဆန်ဆန်လုပ်ခဲ့တယ်။ ရေရေလည်လည် နားမလည်။ ဒါနဲ့ပြီးသွားရော။

ဒီဆောင်းပါးဟာ Active Voice ကနေ Passive Voice ပြောင်းနည်းစတဲ့ သဒ္ဒါစာအုပ် လေ့ကျင့်ခန်းများကို ညွှန်ပြလိုခြင်း မရှိဘူး။ Voice အရ ကျကျနနခွဲခြားသုံးရမှာကို မသုံးတတ်တဲ့အတွက် မှားတတ်ကြတာကို ဆွေးနွေး ဖို့ပဲ ရည်ရွယ်တယ်။ Voice တစ်ခုကတစ်ခု ပြောင်းနည်းဆိုတာကိုတော့ ဒီစာ ဖတ်နေတဲ့ကျောင်းသားဟာ အတန်အသင့်နားလည်ပြီးသားလို့ မှတ်ယူထားလိုက် တယ်။

အဲသလို အတန်အသင့်နားလည်တဲ့ ကျောင်းသားမျိုးဟာ I study English. The boy is reading a book, The cat killed the mouse ဆိုတာမျိုးတွေ၊ A book is made of paper, The mouse was killed by the cat ဆိုတာမျိုးတွေကို voice အသုံးအနှုန်း မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ရေးချင်လဲ ရေးတတ်ဦးမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် 'ကျွန်တော် စာပေစိတ်ဝင်စားတယ်' ဆိုတာမျိုးကို ကိုယ်တိုင်ရေးဖို့ ကြိုးစားလျှင် တော့ 'I interest in books'လို့ ဖြစ်ကုန်မှာက အများစု ဖြစ်လိမ့်မယ်။

ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ Voice အသုံးအနှုန်းမကျွမ်းတာအပြင် စာသင်စဉ်မှာ စကားလုံးရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို စနစ်တကျမသင်ခဲ့ရတာလဲ ပါပေလိမ့်မယ်။ ဥပမာ interest ဆိုလျှင် 'စိတ်ဝင်စားသည်' လောက်တင် 'မီးနင်းကျက်' လာတာမျိုး။

ဒါကြောင့် ဒီအစီအစဉ်မှာ interest လိုမြန်မာကျောင်းသားတွေ မှားတတ်တဲ့ စကားလုံးများကို ဆွေးနွေးချင်တယ်။ interest ကပဲ စကြစို့။

Interest ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က 'စိတ်ဝင်စားသည်' မဟုတ်ပါဘူး။ 'စိတ်အာရုံကို ဆွဲယူတာ (draw your attention) ဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူက ဘယ်သူ့ရဲ့ စိတ်ကို ဆွဲသလဲ၊ ဒါကို ကြပ်ကြပ်ဆင်ခြင်ပြီး သုံးနှုန်းတတ်ရမယ်။

Books interest me.

S V O

စာအုပ်များက ကျွန်တော့်စိတ်ကို ဆွဲယူကြတယ်။

Films interest people.

ရုပ်ရှင်များက လူတွေရဲ့စိတ်ကို ဆွဲယူတယ်။

The girl interested him.

မိန်းကလေးက သူ့စိတ်ကို ဆွဲယူလိုက်တယ်။

လေ့ကျင့်စမှာ ဒီလိုနားလည်ပြောဆိုပြီးတော့ကို လေ့ကျင့်ရမယ်။ နောက် တဖြည်းဖြည်းနဲ့မှ Books interest me ဆိုတာ 'ကျွန်တော်စာပေကို စိတ်ဝင်စား တယ်'နဲ့ အတူတူပါလားလို့ နားလည်လာလိမ့်မယ်။ ဒီနောက်မှတစ်ဆင့်

The child is playing.

ကလေး ဆော့နေတယ်။

The dog is jumping.

ခွေးခုန်နေတယ်။

ဆိုသလိုမျိုး-

The book is interesting.

စာအုပ်ဟာ စိတ်ကို ဆွဲယူနေတယ်ဆိုတာကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်လာစေရမယ်။ နောက်စာဝါးဝလာတော့မှ ဪ စာအုပ်ဟာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်း တယ်လို့ ပြောတာပါလားလို့ သဘောပေါက်လာလိမ့်မယ်။ အလားတူ

The film is interesting.

The girl is interesting.

ဒီအဆင့်ကျွမ်းပြုဆိုတော့မှ Passive Voice ကို ကူး၊ I am interested ဆိုတာ 'ကျွန်တော့်စိတ်ကို ဆွဲယူခြင်းခံရတယ်' လို့ အတိအကျဆိုလိုတာ၊ မြန်မာ

လို ဆီလျော်အောင်ပြောလျှင် 'ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားတယ်' လို့ ပြောတာလို့ နားလည်သွားလိမ့်မယ်။ He is interested. သူ့စိတ်ဝင်စားတယ်။

ဒီနောက်မှ တစ်ခါ V မှာ ing ထည့်လျှင် Active အဓိပ္ပာယ်နဲ့ Adj ဖြစ်သွားတယ်။ V မှာ ed ထည့်လျှင် Passive အဓိပ္ပာယ်နဲ့ Adj ဖြစ်သွားတယ် ဆိုတာကို ဆင်ခြင်ရမယ်။

interesting books စိတ်ကို ဆွဲယူတဲ့စာအုပ်များ၊ စိတ်ဝင်စားစရာ စာအုပ်များ။

interesting girls စိတ်ကို ဆွဲယူနိုင်တဲ့ကောင်မလေးများ၊ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်မလေးများ။

interested persons စိတ်အာရုံကို ဆွဲယူခြင်းခံရသူများ၊ စိတ်ဝင်စားသူများ။

interested students စိတ်အာရုံကို ဆွဲယူခြင်းခံရတဲ့ ကျောင်းသားများ၊ စိတ်ဝင်စားတဲ့ ကျောင်းသားများ။

ကျောင်းသားများ အမှားတတ်ဆုံး အသုံးအနှုန်း ဖြစ်တဲ့အတွက် အခု ရှင်းပြသမျှကို ရေရေလည်လည်သဘောပေါက်နားလည်ဖို့ အရေးကြီးလှတယ်။ interesting girl သူက သူများစိတ်ကို ဆွဲယူနိုင်တဲ့ မိန်းကလေး၊ interested girl သူ့စိတ်ကို သူများက ဆွဲယူတာကိုခံရတဲ့ မိန်းကလေး။

interest ကို နားလည်လျှင် တခြားအလားတူတွေကို နားလည်ဖို့လွယ်ပါပြီ။

Please = make one happy သဘောကျစေတယ်၊ ကျေနပ်အောင် လုပ် တယ်။

Her words pleased him.

သူ့စကားတွေက သူ့ကို ကျေနပ်မှုပေးတယ်။ စကားကြားရလို့ (သူ ကျေနပ်သွားတယ်။)

That will please you.

ဒါ ခင်ဗျားကို သဘောကျစေပါလိမ့်မယ်။ (ခင်ဗျား သဘောကျပါ လိမ့်မယ်။)

He is trying to *please* the boss.

O

သူ ဆရာကြီး ကျေနပ်အောင် လုပ်နေတယ်။

I am *pleased* to see you.

ခင်ဗျားကို တွေ့ရတာ ကျွန်တော် ဝမ်းသာပါတယ်။

(ကျွန်တော့်ကို ဝမ်းသာမှုပေးတယ်လို့ အတိအကျဆိုလိုတယ်။ I please မဟုတ်ဘူး။)

Satisfy=fulfil the desires, give what one wants, make one contented လိုတာကို ပေးတယ်။ ကျေနပ်အောင်လုပ်တယ်။ စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။ အသုံးများလွန်းတဲ့ စကားလုံးမို့ ကြပ်ကြပ်သတိထားပါလေ။

Nothing *satisfies* a greedy man.

S V O

ဘယ်အရာကမှ လောဘကြီးသူကို ကျေနပ်အောင်မလုပ်နိုင်ဘူး။ (ကျေနပ်စေမှာ မဟုတ်ဘူး။)

This answer will not *satisfy* him.

O

ဒီအဖြေက သူ့ကို ကျေနပ်မှု ပေးမယ် မဟုတ်ဘူး။

(သူ ကျေနပ်လိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။)

I hope you are *satisfied* now.

ခင်ဗျား အခု ကျေနပ်တယ်လို့ မျှော်လင့်တယ်။

အလားတူ မြန်မာလို ကျေနပ်တယ်ပြောချင်လျှင်-

I am *satisfied*. He is *satisfied*.

စသည်ဖြင့် passive နဲ့ပြောတတ်ပါစေ။ If you satisfy, we satisfy, ဆိုတဲ့ အမှားမျိုးကို မကျူးလွန်မိစေနဲ့။

Adj မှာ -ing ရော ed နဲ့ပါ ရှိတယ်။ အထက်က interest အတိုင်းပါပဲ။

Satisfying meal စားသူကိုကျေနပ်မှုပေးမယ့် အစားအစာ (Active အဓိပ္ပာယ်)

satisfied look ကျေနပ်မှုပေးတာကို ခံရတဲ့လူရဲ့အသွင်၊ ကျေနပ်တဲ့အသွင်
(Passive)

Surprise အံ့ဩသွားအောင် လုပ်တယ်လို့ အတိအကျ အဓိပ္ပာယ်ထွက်
တယ်။ အထက်က V တွေကို နားလည်ခဲ့လျှင် သိပ်ရှင်းပြစရာတောင် မလို
တော့ပါဘူး။ စမ်းကြည့်ရအောင်။

You *surprise* me.
S V O

ဘယ်လိုနားလည်လိုက်ပါသလဲ။ 'မင်း ငါ့ကို အံ့ဩတယ်' လို့ ထင်နေ
လျှင်တော့ ခုထိ ဆွေးနွေးပြနေတဲ့ သဘောတွေကို မကျေညက်သေးဘူးလို့ဆိုရ
လိမ့်မယ်။ အဖြေမှန်က-

ငါ မင်းကို အံ့ဩတယ်ရယ်လို့ဖြစ်တယ်။ အလားတူပဲ
She surprised us. ကျွန်တော်တို့ သူ့ကို အံ့ဩကြရတယ်။

The news will surprise you.
သတင်း(ကြားရတော့) ခင်ဗျား အံ့ဩမှာပဲ။

Passive Voice ကို သုံးပြီး ရေးမယ်ဆိုလျှင်တော့-

I am surprised. ကျွန်တော် အံ့ဩတယ်။
We are surprised. ကျွန်တော်တို့ အံ့ဩကြတယ်။
You will be surprised. ခင်ဗျား အံ့ဩမှာပဲ။

စသည်ဖြင့် ရပေလိမ့်မယ်။

Adj အဖြစ် သုံးမယ်ဆိုလျှင် V-ing, V-ed နဲ့
surprising news အံ့ဩစရာသတင်း၊
surprised look အံ့ဩတဲ့အသွင်၊

တကယ်လို့ မဟုတ်ပါကျသုံးမယ်ဆိုလျှင်လဲ Active လား၊ Passive
လား စဉ်းစားပြီးမှ သုံးတတ်ပါစေ။ ရမ်းပြီး I do not surprise ဆိုတာမျိုးမဖြစ်စေနဲ့။

Are you surprised? (Passive)

I am not surprised. (Passive)

Did it surprise them? (Active)

It did not surprise us at all. (Active)

အခု ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့နမူနာ Verbများကို သုံးတဲ့အတိုင်း အောက်ပါတို့ကို သုံးရပါကြောင်း။

· delight ကြည်နူးစေ၊ ကြည်နူးအောင်လုပ်၊

excite စိတ်ကို လှုပ်ရှားအောင်လုပ်၊

impress စိတ်ထဲ စွဲထင်အောင်လုပ်၊

frighten ကြောက်လန့်စေ၊ ခြိမ်းခြောက်၊

astonish, amaze အံ့ဩအောင်လုပ်၊

disappoint ကျေနပ်မှုမပေး စသည်ဖြင့်။

*

၁၁ အခုလား အလေ့အထလား

မြန်မာစကားမှာ အချိန်ကာလနဲ့ပတ်သက်ပြီး စိတ်ကူးကို မရှိဘူး။ အတိတ်ကို ပြောပြော၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိုပြောပြော၊ ကြိယာကို ရုပ်သဏ္ဍာန်တစ်မျိုးတည်းနဲ့ ပြောတာပဲ။ ကျွန်တော် မနှစ်က ကျိုက်ထီးရိုးကို ရောက်တယ်။ ဒီနှစ် မင်းဘူးစက်တော်ရာကို ရောက်တယ်။ ဒီလိုပဲ ပြောကြတာပဲ။ ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်စကား သင်ယူတဲ့အခါ၊ tenses မှာ အင်မတန်ပြဿနာတွေ့တော့တယ်။ အင်္ဂလိပ်မှာက အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တင်မက ပစ္စုပ္ပန်မှာကိုပဲ အမျိုးမျိုးခွဲခြားပြောတော့တာကိုး။

- A boy eats a cake.
- A dog bites a boy.
- My father goes to Mandalay.

ဒါတွေဟာ အင်္ဂလိပ် tenses ကို ကျကျနနမသင်ဖူးဘဲ တော်စွာလျော်စွာ အင်္ဂလိပ်စာသင်လာသူတွေ ရေးတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာနမူနာတွေပါပဲ။ ဒါတွေမှားနေပါတယ်လို့ ထောက်ပြလျှင်တောင် တချို့များ ထောက်ပြသူကိုတောင် ပြန်ပြီးရန်လုပ်ချင်တတ်သေးတယ်။ A boy eats a cake. လူကလေးတစ်ယောက်သည် မုန့်တစ်ခုကို စားသည်လေ၊ ဘာများမှားသလဲ။ A boy က ဧကဝုစ်ကိန်းမို့ (သူ့အခေါ် 'အနည်းကိန်း'မို့) s ထည့်ထားတယ်လေ။ ဘာလိုသေးလဲတဲ့။ အလားတူ A dog bites a boy. ခွေးတစ်ကောင်သည် လူကလေးတစ်ယောက်ကို ကိုက်သည်။ My father goes to Mandalay. ကျွန်ုပ်၏အဖေသည် မန္တလေးသို့သွားသည် စသည်ဖြင့်။

အထက်နားမှာဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အင်္ဂလိပ်စကားကို ရေရေရာရာ မလေ့လာ၊ နားစွန်နားဖျားသာကျက်မှတ်ပြီး မြန်မာလိုတွေးရေးသူတွေ မှားကြတာဖြစ်ပါ

တယ်။ ဝါကျနှစ်ကြောင်းမှာ မှားတာက tense အမှားအပြင် determiner အမှားပါ ပထမပါလိုက်သေးတယ်။ A ဆိုတဲ့ article ကို တစ်ယောက်၊ တစ်ခု လို့သာ အပေါ်ယံကြော မြန်မာလိုဘာသာပြန်ပြီး နားလည်ထားတဲ့အတွက် ဒီလို မှားရတာဖြစ်တယ်။ A boy ဆိုတာ ဒီလိုသုံးလျှင် လူကလေးတစ်ယောက်လို့ အဓိပ္ပာယ်မထွက်ဘူး။ လူကလေးတိုင်း လူကလေးမှန်သမျှလို့ (Any boy, every boy) အဓိပ္ပာယ်ရနေတယ်။ လူကလေးတိုင်းကိတ်မုန့်ကို အမြဲစားပါမလား။ သူပြောချင်တာကလဲ အမြဲစားတာကို ပြောချင်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်ပိုင်းတစ်ခု မှာ စားတာကိုသာပြောချင်တာပါ။ ဒါဖြင့်လျှင် ate ဆိုပြီး Past tense သုံးချင်သုံး၊ is eating လို့ Present Continuous သုံးချင်သုံး။ A boy ထက် The boy က ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်။

The boy is eating a cake.

A dog bit the boy.

The dog bit a boy.

The dog bit the boy.

ဒါမျိုးပဲဖြစ်သင့်တယ်။ bit ရယ်လို့ past tense သုံးထားတာကို သတိပြု ပါလေ။ တကယ်လို့ bites လို့ present tense နဲ့ပဲ ရေးချင်တယ်ဆိုလျှင်တော့ အမြဲတမ်းဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိတဲ့ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်ကိုရှာပြီး ရေးဖွဲ့ တတ်ရပေလိမ့်မယ်။ ဥပမာ

A dog bites cats.

ခွေးဟာ ကြောင်များကို ကိုက်လေ့ ရှိတယ်။

My father goes to Mandalayဆိုရာမှာလဲ သူ့အဖေဟာ မန္တလေးကိုအမြဲ သွားတာကို ပြောချင်ပုံ မရပါဘူး။ လောလောဆယ် သွားနေတာကို ပြောချင်တာ ပါပဲ။ Tense အသုံးမှားပြီးအဲသလိုရေးမိတာသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဖြစ်ရမှာက-

My father went to Mandalay.

My father is going to Mandalay.

My father has gone to Mandalay.

ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်စကားသင်ရာမှာ tenses ဟာ အဓိကကျပါတယ်။

Tenses အများကြီးရှိတဲ့အထဲက Simple Present နဲ့ Present Continuous

နှစ်ခုကိုတော့ ရေရေလည်လည် တတ်ကျွမ်းနေဖို့ လိုတယ်။ ဒီနှစ်ခုကိုမှ မကျွမ်းသေးသူများအတွက် အခုနည်းနည်းပါးပါး တင်ပြလိုတယ်။

Be ကလွဲလို့ infinitive (မူရင်းကြိယာ)ကို ဒီတိုင်းသုံးလျှင်သုံး၊ မသုံးလျှင် s ထည့်ပြီး သုံးတာကို simple present tense လို့ ခေါ်တယ်။ သူ့ကို အခု ပြောတာမဟုတ်ဘဲ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိတဲ့သဘော၊ အမြဲတမ်းလုပ်တဲ့ သဘောမျိုး မှာသာ သုံးရတယ်။

I go to school.
ကျွန်တော် ကျောင်းနေတယ်။

I walk to school.
ကျွန်တော် ကျောင်းကို ခြေကျင် သွားနေကျ။

I play football.
ကျွန်တော် ဘောလုံး ကစားပါတယ်။

I get up at six o'clock.
ကျွန်တော် ခြောက်နာရီ အိပ်ရာက ထနေကျ။

My mother keeps house.
ကျွန်တော့် အမေက အိမ်မှုကိစ္စ လုပ်ပါတယ်။

My father works in an office.
ကျွန်တော့်အဖေက ရုံးမှာ အလုပ်လုပ်ပါတယ်။

My sister sings well.
ကျွန်တော့် အစ်မ သီချင်းကောင်းကောင်းဆိုတတ်တယ်။

A dog barks at night.
ခွေးဟာ ညမှာဟောင်မြဲ။ (ဘယ်ခွေးမဆို)

A cat catches mice.
ကြောင်ဟာ ကြွက်ကိုဖမ်းမြဲ။ (ဘယ်ကြောင်မဆို)

A cow eats grass.
နွားဟာ မြက်စားတယ်။ (နွားတိုင်း)

A butcher *sells* meat.

အသားသည်က အသားကိုရောင်းတယ်။

A tailor *makes* clothes.

အပ်ချုပ်သမားက အထည်ချုပ်လုပ်တယ်။

Birds *build* nests.

ငှက်များ အသိုက်လုပ်တယ်။

Farmers *grow* food.

လယ်သမားများ စားစရာ စိုက်ပျိုးတယ်။

ဒီဝါကျတွေကို မြန်မာလို ဘယ်လိုပဲ ပြန်ထားထား၊ အားလုံးဟာ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိတာ ကိုပဲ ညွှန်းကြတယ်ဆိုတာ ဆင်ခြင်ပါလေ။ တစ်ခါတလေ အလေ့အထကို ညွှန်းတဲ့ ကြိယာဝိသေသနများနဲ့ တွဲပြီး သုံးလေ့ ရှိတယ်။ အလေ့အထ အတိုင်း အတာကို အထူးပြုပြောချင်တဲ့ အခါမျိုးမှာပေါ့လေ။

I often *walk* to school.

ကျွန်တော် ကျောင်းကို မကြာမကြာခြေကျင်သွားတယ်။
(တစ်ခါတလေတော့ ကားနဲ့သွားတယ်ပေါ့။)

I sometimes *play* tennis.

ကျွန်တော် တစ်ခါတလေ တင်းနစ်ကစားတယ်။

My mother *goes* to market every morning.

အမေ မနက်တိုင်း ဈေးသွားတယ်။

Our cat never *catches* a mouse.

တို့ကြောင်က ဘယ်တော့မှ ကြွက်မမိဘူး။

We seldom *visit* the zoo.

ငါတို့ တိရစ္ဆာန်ရုံ သွားခဲတယ်။

အခုလောလောဆယ်လုပ်ကိုင်နေတာကို ပြောချင်လျှင်တော့ Present Continuous tense ကို သုံးရတယ်။ is/am/are+ V ing ပုံစံပါပဲ။

My grandfather is reading a comic.

ငါ့အဘိုး ရုပ်ပြဇာတ်လမ်းဖတ်နေတယ်။

I am writing a poem.

ငါ ကဗျာရေးနေတယ်။

The children are playing hide-and-seek.

ကလေးတွေ တူတူပုန်းတမ်းကစားနေကြတယ်။

The teacher is coming.

ဆရာ လာပြီ။

အခုလောလောဆယ်ဆိုတာကို ပိုမိုပေါ်လွင်စေချင်လျှင် now, at present, at this moment, just now စတဲ့ adv များ၊ today, tonight, this morning စတဲ့ adv များ ထည့်ပြီး ပြောလေ့ရှိတယ်။

I am having breakfast now.

ကျွန်တော် အခု မနက်စာ စားနေတယ်။

Father is working at this moment.

အဖေ လောလောဆယ် အလုပ်လုပ်နေတယ်။

ဒီ tense ကို နီးကပ်တဲ့အနာဂတ်ကာလအတွက်လဲ သုံးလေ့ရှိတယ်။ နက်ဖြန် သန်ဘက်လို့ အချိန်မျိုးပေါ့။

We are going to Bago tomorrow.

ကျွန်တော်တို့ နက်ဖြန် ပဲခူးသွားမလို့။

U Pu is leaving for Shan State this week.

ဦးပု ခုအပတ် ရှမ်းပြည်နယ် သွားမှာ။

Verb to do လို့ခေါ်တဲ့ လုပ်တယ် ကိုင်တယ်ပြောတဲ့ Verb များကို ခုလို Simple Present သုံးမလား၊ Present Continuous သုံးမလား၊ ခွဲခြားပြီး သုံးတတ်ရတယ်။ အများစုက စိတ်အခြေအနေကို ဖော်ပြတဲ့ Non- conclusive Verbs လို့ခေါ်တဲ့ V တွေကျတော့ ဒီလို ခွဲစရာ မလိုပြန်ဘူး။ အခုပြောပြော၊ အမြဲတမ်းပြောပြော Simple Present ပဲ သုံးရတယ်။ အသုံးများတဲ့ V အချို့

ကတော့- be, see, hear, feel, want, need, wish, like, dislike, hate, prefer, love, remember, forget, think, consider. (ထင်မြင် ယူဆတဲ့ အဓိပ္ပာယ်), own, possess, have (ရှိတဲ့အဓိပ္ပာယ်), contain, consist, know, understand, believe စသည်ဖြင့်။

I *want* to go home now.

ငါ အခု အိမ်ပြန်ချင်ပြီ။

This box *contains* 100 sweets.

ဒီဘူးက သကြားလုံး ၁၀၀ ပါတယ်။

She *thinks* you are right.

ခင်ဗျား မှန်တယ်လို့ သူကထင်တယ်။

ခုလို V တွေကို Simple Present နဲ့ Present Continuous ခွဲသုံးတတ်ဖို့ အလေ့အကျင့် (အရေးရော၊ အဖတ်ရော၊ အပြောရော) များများ လိုအပ်လှတယ်။

I *want* to see my uncle.

I *am going* to his house.

I *visit* my uncle once a week.

He *loves* me and *helps* with my studies.

I *think* he *is waiting* for me now.

*

၁၂ သွားတာ၊ လာတာ

နိုင်ငံခြားမှာ ပညာသင်ကြားလာခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ ဘွဲ့ရလူငယ် တချို့ကို အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေးပြီး ညည်းညူတာကို ကြားရတယ်။ 'မြန်မာပြည်က ကျောင်းသားလေးတွေ အင်္ဂလိပ်စာ ညံ့ကြတာကို သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလောက် ညံ့မှန်း မသိခဲ့ဘူး'တဲ့။

မြန်မာပြည်မှာ ကျောင်းသားတွေ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားရေးနဲ့ မကင်း သူတိုင်းဟာ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်လို ကွင်းဆင်းပြီး ကိုယ်တိုင်လုပ်ကြည့်သင့်တယ်။နို့မို့လျှင် အခြေအနေမှန်ကို သိမှာမဟုတ်ဘဲအောက်ခြေနဲ့ကင်းလွတ်နေတတ်တယ်။ ကကြီး၊ ခကွေးမှ မတတ်သေးသူကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး သင်ပေးချင်တာမျိုးဖြစ်ကုန်ရော။ ဒီနေ့ ကျောင်းသားလေးတွေရဲ့ အင်္ဂလိပ်စာအခြေအနေကို လက်တွေ့သင်ကြား နေရတဲ့ သင်ကြားရာမှာလဲ စင်မြင့်ပေါ်က လက်ချာပေးရုံမျှမဟုတ်ဘဲ သူတို့ကို အရေးခိုင်း၊ ရေးတာကိုယူကြည့်တဲ့ ဆရာများကသာ ကောင်းကောင်းနားလည် သဘောပေါက်ကြတာဖြစ်တယ်။ ကနေ့ ကျောင်းသားတွေ အင်္ဂလိပ်စာမတတ် တာက စာကြီးပေကြီးမတတ်တာမဟုတ်၊ ထမင်းစားရေသောက် အောက်ခြေကို မတတ်တာ။ ကျွန်တော်ကျောင်းသားဖြစ်ပါတယ်။ အထက ဘယ်လောက်မှာ နေပါတယ်။ ဆယ်တန်းရောက်ပါပြီ။ ဒါမျိုးလောက်ကို မရေးတတ်ကြတာ။ ဒါကြောင့် Myself, My school, My home စတဲ့ အလွယ်ဆုံး စာစီစာကုံးမျိုးကိုပဲ ကိုယ်တိုင်ရေးဖို့ အားမထုတ်ချင်၊ ရေးလဲမရေးတတ်၊ ဆရာရေးပေးပါ။ ဆရာ ရေးပေးတာပဲ ကျက်ပါ့မယ် ဖြစ်ကုန်ကြတာပဲ။

ဒီလိုအခါမျိုးမှာ ဆရာလုပ်တဲ့သူက အကင်းပါးရပါတယ်။ ထမင်းစား ရေသောက်တောင်မတတ်ရှာတဲ့ ကျောင်းသားများကို Time မဂ္ဂဇင်းရဲ့နိုင်ငံ

တကာ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက် အရေးအသားမျိုးနဲ့ သွားပြီး မနိပ်စက်အပ်ဘူး။
I am a student. I go to No 1 SHS ဆိုတာမျိုးကစပြီး၊ အဲဒီအဆင့်နဲ့ ပိန်မသာ
လိန်မသာအဆင့်မျိုးမှာပဲ လမ်းကြောင်းသင်ပြပေးသင့်တယ်။ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါး
ခေါင်းစဉ်များဟာ ဒီအောက်ခြေအဆင့်ကကို မခိုင်သူများအတွက် ရည်စူးအပ်
တယ်။ (ဒီအောက်ခြေအဆင့်ဆိုရာမှာ ရှစ်တန်းက ဘွဲ့ရပြီးအထိ အကျုံးဝင်တယ်။)

ပထမဆုံး ၅၀ သွားတယ်ဆိုတာကို ကြည့်ကြစို့။

ဘယ်ကိုသွားတယ်ဆိုတာကို ပြောချင်ရင် သွားတဲ့နေရာရှေ့က to
ပါပါစေလေ။

ကျွန်တော် ကျောင်းနေတယ် (= သွားတယ်)။

I go to school.

အမေ မနက် ဈေးသွားတယ်။

Mother goes to market in the morning.

ကျွန်တော်တို့ မနစ်က မန္တလေး သွားပါတယ်။

We went to Mandalay last year.

ဒီလောက်များ လွယ်လိုက်တာလို့ မထင်ပါနဲ့။ ကျွန်တော်ဟာ ဘွဲ့ရ
ကျောင်းသားတွေကို စာသင်နေသူပါ။ မန္တလေးသွားတာကို I went Mandalay.
လို့ ရေးသူတော်တော်များများတွေ့ရလို့ အာပေါက်အောင် ရှင်းပြခဲ့ရပါပြီ။

ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားမိတာတစ်ခုကတော့ အခုလိုမှားရတာဟာ အင်္ဂလိပ်
စကားကို ပုံသေနည်းနဲ့ ဘာသာပြန်ကျက်မှတ်လာလို့ ဖြစ်တာလို့ထင်မိတယ်။
မန္တလေးသို့သွားသည်လို့ ပေးရင်တော့ to Mandalay ဖြစ်လာပြီး မန္တလေးသွား
တယ် (သို့မပါ) ပေးလျှင် went Mandalay ဖြစ်သွားတာတွေ့ရလို့ပါ။

အဲသလို to school. to Mandalay စတာတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန်ရေးတတ်
လာပြီဆိုတဲ့ နောက်မှာတော့ here, there, home စတဲ့ Adverb တွေကို မှတ်သွားဖို့
လိုပေလိမ့်မယ်။ there ဆိုတာ to that place လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။ to
ဆိုတဲ့ စကားလုံးပါပြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ရှင်းပြဖို့လိုပေလိမ့်မယ်။ နို့မဟုတ်လျှင်

He went to there.

She went to home.

ဖြစ်ကုန်ကြပြန်ရော။ အမှန်က

He went *there*.

She went *home*.

Come *here*.

သွားတာကို go အပြင် visit လို့လဲသုံးနိုင်သေးတယ်။ visit ဆိုတာ အလည်သွားတယ်ရယ်လို့မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်နေရာကိုသွားတာ၊ ဘုရားဖူးသွားတာ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သွားတွေ့တာ visit သုံးရပါတယ်။ အဲဒီ visit ဆိုတဲ့ Verb နောက်က to မထည့်ရဘူး။

We *visited* Poppa last summer.

ကျွန်တော်တို့နွေတုန်းက ပုပ္ပား သွားတယ်။

I seldom *visit* my aunt.

ကျွန်တော် အဒေါ်ဆီ သွားခဲတယ်။

ဒီ visit ကို Noun လိုသုံးလျှင်တော့ to နဲ့ တွဲရတယ်။ a visit to the zoo. a visit to the pagoda စသည်ဖြင့် စာစီစာကုံးတွေမှာ တွေ့နေကျအတိုင်းပေါ့။

We paid *a visit* to the museum.

ကျွန်တော်တို့ ပြတိုက်ကို သွားကြည့်ကြတယ်။

ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်စကားတစ်လုံးကို ကိုယ်က Verb အနေနဲ့သုံးမှာလား၊ Noun အနေနဲ့သုံးမှာလား၊ ခွဲခြားသိတတ်လာဖို့ လိုအပ်လာပြီ။ ဒါ အခြေခံအကျ ဆုံးပါပဲ။

သွားတဲ့လာတဲ့အကြောင်းပြောလျှင် ရောက်တဲ့အကြောင်းကလဲပြောရပြန် ပြီ။ အဲဒီ 'ရောက်' ဟာလဲ ကျောင်းသားတွေ အရုပ်ထွေးတတ်ဆုံး စကားလုံးတစ်လုံး ပါပဲ။ ဒီတော့ မြန်မာလို ပုံသေဘာသာပြန်မမှတ်ဖို့၊ အင်္ဂလိပ်စကားရဲ့ တိတိ ကျကျဆိုလိုရင်းကို သဘောပေါက်အောင် အားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းပါရစေ။

အင်္ဂလိပ်စကားမှာ ခရီးအဆုံးကို ရောက်သွားတာကို arrive, reach, get စသည်ဖြင့် သုံးရတယ်။ ခဏလေးပဲကြာလိုက်တယ်၊ ဘူတာရုံမှာ၊ သင်္ဘောဆိပ်မှာ၊ လေဆိပ်မှာ ရထား၊ သင်္ဘော၊ လေယာဉ်ပျံဆိုက်တုန်းခဏဟာ arrive ပါပဲ။ ဒီနောက်ကို arrive သုံးလို့မရတော့ဘူး။ ကြာသွားပြီလေ။

We *arrived* at Mandalay at 7 p.m.

ကျွန်တော်တို့ ညနေ ၇ နာရီ မန္တလေးရောက်တယ်။

The guests have arrived.

ညွှန်သည်တွေ ရောက်လာကြပြီ။

ဒါပေမယ့် 'ကျွန်တော် မန္တလေးရောက်နေတာ သုံးရက်ရှိပြီ' ဆိုတာမျိုး၊
'ငယ်ရောက်ဖူးလား' ဆိုတာမျိုးမှာ arrive သွားသုံးလိုမရဘူး။ မြန်မာစကားတူ
ပေမယ့် အင်္ဂလိပ်မှာ အဓိပ္ပာယ်က ကွာခြားသွားပြီ။ ခရီးဆုံးလိုရောက်သွားတဲ့
အဓိပ္ပာယ်မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ be ကိုပဲသုံးရတယ်။ (ဒီစာအုပ်အခန်း
အမှတ် ၁၊ ဖြစ်သလား၊ ရှိသလား ဆောင်းပါး)။

I have been in Mandalay three days.

Have you ever been to Ngapali?

Arrive နဲ့ အဓိပ္ပာယ်တူတဲ့ စကားလုံးတစ်ခုကတော့ reach ဖြစ်တယ်။

ဒီ reach ကို သုံးတဲ့အခါ၊ နောက်က at မလိုဘူး။

We reached Mandalay at 7 p.m.

ကျွန်တော်တို့ ညနေ ၇ နာရီ မန္တလေးရောက်တယ်။

ဒါပေမယ့် 'ညွှန်သည်တွေရောက်လာကြပြီ' ဆိုတာကိုတော့ The guests
have reached ရေးလို့ ပြောလို့မရဘူး။ reach ဆိုကတည်းက တစ်နေရာရာမှာ
ရောက်တာကို ပြောလိုရင်းဖြစ်တယ်။ နေရာမပါလျှင် မသုံးနဲ့။

နေရာတကာသုံးလိုရတဲ့ get ကိုလဲ ရောက်တဲ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့ သုံးနိုင်တယ်။
နောက်က to ထည့်ရတယ်။

We got to Mandalay at 7 p.m.

ကျွန်တော်တို့ ညနေ ၇ နာရီ မန္တလေးရောက်တယ်။

Reach လိုပဲ get ကိုလဲ နေရာမပါဘဲ မသုံးနိုင်ဘူး။ The guests have
got ပြောလို့မရဘူး။

အထက်နားမှာ ထောက်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း there တို့၊ home တို့ဟာ Adv
တွေဖြစ်တယ်။ သူတို့ရှေ့က at, to မလိုပေဘူး။

We arrived there.

We arrived home.

We got there.

We got home.

မန္တလေးကို သွားတယ်ဆိုတာကို went to Mandalay. visited Mandalay
 ကြိုက်သလိုရေးနိုင်သလို၊ ‘မန္တလေးရောက်သွားတယ်’ ဆိုတာကိုလဲ arrived at
 Mandalay, reached Mandalay. got to Mandalay အလျဉ်းသင့်သလိုရေးရတာ
 ပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်စာရေးတယ်ဆိုတာ စကားအမျိုးမျိုး သုံးနှုန်းပြတတ်ရတယ်။
 အဲသလို အမျိုးမျိုး သုံးပြတာကို Variety လို့ ခေါ်တယ်။

မှတ်ချက်။ ။သတင်းစာအရေးအသားမှာတော့ လန်ဒန်ကိုရောက်သွား
 တယ် ဆိုတာကို arrived London လို့ပဲ at မပါဘဲ
 သုံးနေကြပြီ။ ကျောင်းသားအနေနဲ့ အတုမခိုးသင့်ဘူး။

လက်တွေ့သင်နေတဲ့ ဆရာမှသိမယ့် မြန်မာကျောင်းသားတော်တော်
 များများရဲ့ အသေးအဖွဲ့အမှားတစ်ခုကတော့ ဥဝ ရဲ့ Past tense ‘went’ နဲ့ want
 မှားတာပါပဲ။ ဘယ်လိုမှ မမှားသင့်ဘူး။ ဒါပေမယ့် မှားနေကြတာပဲ။ ဒီလိုအမှားကို
 ကုစားနည်းကတော့ ကိုယ်တိုင်နာနာကျက်မှတ် လေ့ကျင့်ယူတဲ့ နည်းပဲ ဖြစ်တယ်။
 နမော်နမဲ့လုပ်ချင်တဲ့ အကျင့်ကိုဖျောက်ပါ။ စာလုံးပေါင်းတွေကို ကွဲကွဲခြားခြား
 မှတ်သားပါ။ wEnt က သွားတာ။ wAnt က လိုချင်တာ၊ ဘာမှမဆိုသင့်ဘူး။

- I went to Ngapali. ငပလီ သွားတယ်။
- I want a book . စာအုပ်လိုချင်တယ်။
- I want to visit Poppa. ပုပ္ပား သွားချင်တယ်။

ခင်ဗျားဟာ အင်္ဂလိပ်စာ အတန်ကျွမ်းနေသူဖြစ်လျှင်တော့ ဒီစာကိုဖတ်ပြီး
 ‘ဪ... မြန်မာကျောင်းသားကလေးတွေ ဒီလောက်ပဲ အင်္ဂလိပ်စာညှံကြသကို’
 ဆိုတဲ့ အသိရသွားရုံရဖို့ပါပဲ။ ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင်က စာညှံသူဖြစ်နေလျှင်တော့
 went, went, went ဆယ်လုံးလောက်၊ want, want, want ဆယ်လုံးလောက်
 မပျင်းမရီ ရေးချလိုက်ပါလေ။

*

၁၃ လိုချင်၊ လုပ်ချင်တာ

တလောက လူငယ်တစ်စုဟာ We want to Peace လို့ စာတန်း ရေးနေကြတာကို တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုချင်တယ်လို့ ပြောချင်ပုံပါပဲ။ လူငယ်များကြားမှာ ငြိမ်းချမ်းရေး(Peace)တို့၊ မေတ္တာတရား (Love) တို့ကလဲ တယ်တွင်ကျယ် နေသကဲ့။ သူတို့စာတန်းကိုကြည့်ပြီး want အကြောင်း ရေးဦးမှပဲလို့ စိတ်ထဲမှာ တေးထားမိတယ်။

want နောက်က N တစ်ခုရေးတော့မယ်ဆိုလျှင်၊ to သုံးစရာမလိုပါဘူး။ တန်းပြီးရေးရုံပါပဲ။ Direct object ထည့်ပေးတယ်လို့ခေါ်တယ်။

ငါတို့ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုချင်တယ်။
We want peace.

ငါတို့ စားစရာလိုချင်တယ်။
We want food.

ကျွန်တော် အလုပ်လိုချင်တယ်။
I want work.

သူက မင်းကို အလိုရှိတယ်။
He wants you.

မနီ ဖောင်တိန်အသစ် လိုချင်တယ်။
Ma Ni wants a new pen.

အတိတ်က လိုချင်တာဖြစ်လျှင် -ed ထည့်ပြီးသုံးရတယ်။

သူတို့က အခန်း လိုချင်ကြတာ။
They wanted a room.

ကိုပုက ၆၄ ၁၀၀ လိုချင်တာ။

Ko Pu wanted K 100.

Passive Voice နဲ့ သုံးမယ်ဆိုလျှင် is/are/was စတာတွေနဲ့ wanted ကို သုံးရတယ်။

သူ့ကို ရဲအဖွဲ့က အလိုရှိနေတယ်။

He is wanted by the police.

တယ်လီဖုန်းထဲက မင်းကို အလိုရှိသတဲ့။ (စကားပြောချင်လို့တဲ့။)

You are wanted on the telephone.

သူ့ကို ဆိုင်မှာ အလိုရှိနေတယ်။

She was wanted in the shop.

တစ်ခုခု လုပ်ကိုင်ချင်တာကို ပြောလိုသပဆိုလျှင်တော့ want နောက်က to နောက်က V တွဲစပ်သုံးရတယ်။ want to go, want to see စသည်ဖြင့်။

ကျွန်တော် ရုပ်ရှင်ကြည့်ချင်တယ်။

I want to see a film.

သူ အိမ်ပြန်ချင်ပြီ။

She wants to go home.

သူတို့က မင်းကို တွေ့ချင်ကြတာ။

They wanted to meet you.

ဒီလို စသည်ဖြင့် want+N နဲ့ want+to+V သုံးရတာကို ကွဲကွဲပြားပြား ဖြစ်ပါစေလေ။ နို့မို့လို့ရှိလျှင်တော့ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုချင်တဲ့ သူငယ်လေးများလို We want to peace. လုပ်မိမှဖြင့် လူရယ်စရာကြီး။

အခြားသူတစ်ယောက်ကို လုပ်စေချင်တာဖြင့် want နောက်က အဲဒီ လူ၊ နောက်က to နဲ့ V စီရတယ်။

ငါမင်းကို အခုသွားစေချင်တယ်။

I want you to go now.

သူက ငါ့ကို သူ့နဲ့အတူ လိုက်ခဲ့စေချင်တာ။

She wants me to go with her.

ဆရာက ကောင်လေးတွေကို စာကြိုးစားစေချင်တာ။

The teacher wants the boys to work hard.

ဒီအသုံးအနှုန်းကို သေသေချာချာမှတ်သားပါလေ။ နို့မို့လျှင် 'သူလာစေချင်တယ်' ကို He wants to come. ဖြစ်ကုန်တတ်တယ်။

ပစ္စည်းတစ်ခုကို တစ်စုံတစ်ရာလုပ်ပေးဖို့ လိုတာကိုပြောချင်လျှင် want နောက်က V-ing လိုက်ရတယ်။ ဒီလိုသုံးလျှင် Passive အဓိပ္ပာယ်လို့ နားလည်ရမယ်။

ငါ့ ခဲတံ ချွန်ဖို့လိုပြီ။

My pencil wants sharpening. (= needs to be sharpened)

တို့ကား ရေဆေးဖို့ လိုပြီ။

Our car wants washing.

မှတ်စရာ။ ။ ငါ့ ခဲတံ ချွန်ချင်တယ်ဆိုလျှင် I want to sharpen my pencil. တို့ကားကို ရေဆေးချင်တယ်ဆိုလျှင် We want to wash our car ဖြစ်မယ်။ အထက်ကအသုံးနဲ့ယှဉ်ကြည့်ပါ။ တို့ကားကို ရေဆေးပေးစေချင်တယ်ဆိုလျှင်လဲ We want our car (to be) washed. ဖြစ်ဦးမယ်။

စိတ်ဆန္ဒက လိုချင်တာထက် အခြေအနေအရကို လိုအပ်နေတာကို ဖော်ပြဖို့ need ကိုသုံးတယ်။

ကျွန်တော် ခင်ဗျားရဲ့ အကူအညီလိုတယ်။

I need your help.

ကျောင်းသားဟာ စာအုပ်လိုတယ်။

A student needs books.

Need ကို ကြိယာပြည့်အပြင် ကြိယာထောက်အနေနဲ့လဲ သုံးတယ်။ စာင်းပါး အမှတ် (၉)မှာ အကျယ်တင်ပြပြီး ဖြစ်တယ်။ ဗဟုသုတ လိုလား နိုင် ပြန်ကြည့်ပါလေ။

တချို့နေရာတွေမှာ want နဲ့ need အတူတူ သဘောသုံးကြတာ တွေ့ရတယ်။ ဥပမာ- အထက်က V-ing လိုက်တဲ့ want ရဲ့ အသုံးမှာ need သုံးလဲရတယ်။

ငါ ခဲတံချွန်ဖို့ လိုပြီ။

My pencil needs sharpening.

တို့ ကား ရေဆေးဖို့ လိုပြီ။

Our car needs washing.

လိုချင်တာကိုပဲ ဖော်ပြတဲ့ နောက်ကြိယာတစ်ခုကတော့ wish ပါပဲ။ ဒီကြိယာကို want နေရာမှာ သုံးလို့ရပေမယ့် တော်ရုံတန်ရုံနဲ့ မသုံးတတ်ပါဘူး။ မဖြစ်နိုင်တာ၊ လွယ်လွယ်နဲ့ မရနိုင်တာကို တောင့်တတာမျိုးမှ သုံးလေ့ရှိပါတယ်။ ဒီလိုသုံးတဲ့အခါမှာ wish ကတော့ present tense ပဲ။ သူ့နောက်က ပုဒ်စုထဲက V ကတော့ past ဖြစ်ရတာကို သတိပြုပါ။

ငါချမ်းသာချင်လိုက်တာ။ (ချမ်းသာလျှင်ကောင်းမှာပဲ။)

I wish I were rich. (I နဲ့ was တောင်မဟုတ်ဘဲ၊ were သုံးရတာကို မှတ်ပါ။)

ငါ တရုတ်စကား တတ်ရင်ကောင်းမှာ (တတ်ချင်တယ်။)

I wish I knew Chinese.

သူ ပြန်မလာခဲ့လျှင် ကောင်းမှာလို့ တောင့်တမိတယ်။

She wished she had not come back.

ဒီလို သုံးရမယ့်ဟာမျိုးမှာ I want to be rich စသည်ဖြင့် သုံးမိလျှင် မှားတယ်။ ချမ်းသာချင်တယ်။ဒါကြောင့် အလုပ်ကြီးစားလုပ်နေတယ်။ ချမ်းသာဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိနိုင်သူကသာ I want to be rich လို့ သုံးနိုင်တယ်။ တကယ် တရုတ်စာသင်မယ့်သူကလဲ I want to learn Chinese လို့ပြောမယ်။

wish နဲ့ for နဲ့ တွဲသုံးတဲ့ အသုံးကလဲ ဖြစ်နိုင်ဖို့အလားအလာမရှိတဲ့ ဟာမျိုး၊ ကြိုတောင့်ကြိုခဲအရာမျိုးပဲ သုံးတတ်ကြတာပါပဲ။

How he wished for a puff at a cheroot.

ဆေးလိပ်တစ်ဖွာလောက် (ရှုလိုက်ရလျှင် ကောင်းလေစွ)လို့ တောင့်တမိ တော့တယ်။ [ဆေးလိပ်လုံးဝမရနိုင်တဲ့ နေရာမျိုးမှာ ရေရွတ်တာဖြစ်ရမယ်။

The princess had everything a girl could *wish for*.

မိန်းကလေးတစ်ယောက် တောင့်တနိုင်တာအကုန် မင်းသမီးလေးမှာ ရှိတယ်။

wish က ဆုတောင်း၊ ဆုခြွေတဲ့အဓိပ္ပာယ်လဲရတယ်။ ဒီလိုသုံးတဲ့အခါ

wish နောက်က လူကံပုဒ်၊ (indirect object) နောက်က ဆုတောင်းတဲ့အရာ (direct object) လိုက်ရတယ်။ မြန်မာလို မာပါစေ၊ အောင်မြင်ပါစေလို့ ပြောတဲ့ အတွက် V မသုံးမိစေနဲ့။

မင်း (စာမေးပွဲ)အောင်ပါစေလို့ ငါ ဆုတောင်းတယ်။

I *wish* you success (in the examination).

သူတို့ ခရီးလမ်းမှာသာယာပါစေလို့ ငါတို့ ဆုတောင်းလိုက်တယ်။

We *wished* them a pleasant journey.

want, need, wish တို့ကို N လို သုံးနိုင်တယ်။

want ကို N လို သုံးလျှင် မရှိတာ၊ ပြတ်လပ်တာကို ပြတယ်။

The people of Sudan are in *want* of food.

ဆူဒန်ပြည်သူတွေ အစားအစာပြတ်နေကြတယ်။

He's always in *want* of money.

သူ အမြဲ ငွေပြတ်နေတာပဲ။

The rice plants are dying from *want* of rain.

မိုးမရွာလို့ စပါးပင်တွေ သေကုန်ပြီ။

The boy showed *want* of politeness.

ကောင်လေးက ယဉ်ကျေးမှု ကင်းမဲ့ကြောင်း ပြနေတယ်။

လိုတာကိုလဲ want က ညွှန်းနိုင်ပါတယ်။

Happy is a man of few *wants*.

လိုတာနည်းတဲ့လူ စိတ်ချမ်းသာလေစွ။

need ကို N လိုသုံးလျှင် လိုတာ၊ လိုတဲ့အခြေအနေ၊ လိုတဲ့အကြောင်း၊

သည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။

There is no *need* to hurry.

အလျင်စလို လုပ်စရာ အကြောင်း မရှိပါဘူး။

There is no *need* for us to go now.

ငါတို့ အခု သွားစရာ မလိုသေးပါဘူး။

Daw Su is in *need* of a maid to help her.

ဒေါ်စုဟာ အကူအညီ မိန်းကလေး လိုတယ်။

တစ်ခါတလေတော့— in *need* ဆိုတာ ဆင်းရဲမွဲတေတာကို ပြောတာပါ။

A friend in *need* is a friend indeed.

ဆင်းရဲခိုက်မိတ်ဆွေမှ တကယ်မိတ်ဆွေ။ (စကားပုံ)

needs လို့ s နဲ့ သုံးလျှင် စားဝတ်နေရေးလိုအပ်ချက်များလို့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။

He is now earning enough for his *needs*.

သူ အခု စားလောက်သောက်လောက်တော့ ရပါတယ်။

wish ကို N လိုသုံးလျှင် လိုအင်၊ ဆန္ဒ၊ လိုချင်တဲ့ပစ္စည်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

He has no *wish* to help us.

သူ ငါတို့ကို ကူညီချင်တဲ့ဆန္ဒ မရှိပါဘူး။

All her *wishes* have come true.

သူ လိုချင်တာတွေ အကောင်အထည် ပေါ်ခဲ့ပြီ။

With all good *wishes*.

မာစေ သာစေ ဆုတောင်းလျက်။

၁၄ နှစ်သက်တာ၊ တူတာ

မြန်မာစကားမှာ ကြိယာနဲ့ နာမဝိသေသနဟာ သိပ်ကွဲပြားမှု မရှိလှဘူး။ အတူတူလိုဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ မြန်မာကျောင်းသားများဟာ အင်္ဂလိပ်စကားကို သင်ယူတဲ့အခါမှာ မြန်မာစကားရဲ့ သြဇာညောင်းမှုကြောင့် V နဲ့ Adj ရောထွေးကုန်လေ့ ရှိတယ်။ He is kind ဆိုတာကိုကြည့်ပြီး၊ He is eat ဆိုတာမျိုးဖြစ်ကုန်တတ်တယ်။ ဒီအမှားဟာ အင်္ဂလိပ်စကားသင်ခါစ မြန်မာကျောင်းသားတွေ အများဆုံး ကျူးလွန်လေ့ရှိတဲ့ အမှားဖြစ်တယ်။ အဲသလို မဖြစ်ရလေအောင် စကားတစ်လုံးကို မှတ်တိုင်း ဒါဟာ V။ V လို့ သုံးရမယ်။ ဒါဟာ Adj။ Adj လို့ သုံးရမယ်ဆိုတာကို ကျကျနနကွဲကွဲပြားပြားမှတ်သားတဲ့ အကျင့် လုပ်ရမယ်။

တချို့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးကျတော့ V လဲရ၊ Adj လဲရ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ပိုသတိထားရတယ်။ အသုံးအများဆုံးဖြစ်တဲ့ like ကို ကြည့်။

like ကို V လို့ သုံးလျှင် ကြိုက်နှစ်သက်တယ်၊ သဘောကျတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

I like coffee.

ကျွန်တော် နော်ဖီ ကြိုက်တယ်။

My father likes beer.

ကျွန်တော့်အဖေ ဘီယာကြိုက်တယ်။

He is liked everywhere.

သူ့ကို နေရာတကာမှာ သဘောကျကြတယ်။

like ကို Adj လို သုံးလျှင်တော့ တူတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ Adj ဆိုတော့- N ရှေ့ကထားပြီး သုံးနိုင်တယ်။ ကြိယာသဘောမျိုးသုံးလျှင် is/ are ပါရမယ်ဆိုတာကို သတိပြုပါလေ။

He is like his father.

သူဟာ သူ့အဖေနဲ့ တူတယ်။

[He likes his father ဆိုလျှင် သူ့အဖေကိုသဘောကျတယ် ဖြစ်သွားမယ်။ ယှဉ်ကြည့်။]

Like mother, like daughter.

ဒီအမေ့သမီး၊ ဒီလိုပဲပေါ့။ [မြန်မာလို တိုက်ရိုက် ဘာသာမပြန်နိုင် တာကို သတိပြုပါလေ။]

A lion is not like a tiger.

ခြင်္သေ့ဟာ ကျားနဲ့ မတူဘူး။

ဒီလို 'တူတယ်' ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မှာ is/are အစား၊ look ကို သုံးနိုင်သေး တယ်။

He looks like his father.

သူဟာ သူ့အဖေနဲ့တူတယ်။

A lion doesn't look like a tiger.

ခြင်္သေ့ဟာ ကျားနဲ့မတူဘူး။

ဒီအသုံးနှစ်ခုမှာ အဓိပ္ပာယ်ကွာခြားတာကတော့ is/are နဲ့ သုံးလျှင် ရုပ်ရော၊ စိတ်ရော၊ အပြုအမူရော အစစအရာရာ တူတာကိုပြောလို့ရပြီး၊ look like ဆိုလျှင်တော့ ရုပ်တူတာကိုသာ ပြောတာဖြစ်တယ်။

ဖြစ်နိုင်တာ အလားအလာကိုလဲ look like နဲ့ သုံးနိုင်တယ်။

It looks like rain.

မိုးရွာမယ်နဲ့တူတယ်။

(ခုထိဟာ like ကို V လိုသုံးတာနဲ့ Adj လိုသုံးတာ ကွာခြားပုံ အခြေခံ သိရမယ့်ဟာတွေပါပဲ။ ကောင်းကောင်းကြီး ကွဲကွဲပြားပြား သိပါစေ။ ဒီနောက်

မှ နည်းနည်းပါးပါး ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်လေးတွေ ရှိပါသေးတယ်။ like ကို လိုချင်တယ်။ ဆန္ဒရှိတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးနဲ့ V လို သုံးတယ်။ should, would တို့နဲ့ တွဲသုံးလေ့ ရှိတယ်။)

I should like to see it.
ငါမြင်ချင်(ကြည့်ချင်)ပါတယ်။

We would like to go there.
ငါတို့ အဲဒီကို သွားချင်တယ်။

What would you like to do tomorrow?
မင်း နက်ဖြန် ဘာလုပ်ချင်သလဲ။

Would like နောက်က V လာမှာမို့ to သုံးရတာ ဖြစ်တယ်။ N လာမှာဆိုတော့ to မလိုဘူးပေါ့။

Would you like some coffee?
ကော်ဖီ သောက်မလား (သောက်ချင်ပါသလား)။

မှတ်စရာ။ ။တကယ်လို့ *Do you like coffee?* လို့မေးခဲ့လျှင် ‘ကော်ဖီကြိုက် သလားလို့’ ဖြစ်သွားမယ်။

(*should/would* မပါဘဲ။ *like* နောက်က to နဲ့ V ကို သုံးလျှင် အလေ့အထကို ပြောတာဖြစ်တယ်။)

I like to smoke after a meal.
ကျုပ်က ထမင်းစားပြီးလျှင် ဆေးလိပ် သောက်လေ့ရှိတယ်။
(ကြိုက်နှစ်သက်တာကိုပြောလျှင်တော့ V-ing သုံးတာများတယ်။)

I like reading.
ငါ စာဖတ်တာနှစ်ခြိုက်တယ်။

I like walking.
ငါလမ်းလျှောက်တာ နှစ်ခြိုက်တယ်။

(*like* ကို not နဲ့ တွဲသုံးလျှင် မလိုလားတာအပြင် အားတောင့်အားနာ ဖြစ်မိတဲ့သဘောကိုပါ ဆိုလိုတယ်။)

I don't like to disturb you.

ခင်ဗျားကို အနှောင့်အယှက်ပေးရတာ အားနာပါရဲ့။

I don't like troubling my parents.

မိဘတွေကို ဒုက္ခမပေးချင်ဘူး။

(like ကို prep လိုလဲ သုံးတယ်။ မြန်မာလို 'လို'လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ စာရေးလျှင် 'ကဲ့သို့'ပေါ့လေ။)

I want a book like this.

ဒီလိုစာအုပ်မျိုး လိုချင်တယ်။

She is talking like a fool.

သူဟာ အရူးအမိုက်လို စကားပြောနေတယ်။

It smells like sulphur.

ကန့်လို့ အနံ့ထွက်တယ်။

ဒီလိုသုံးတဲ့အခါ like နောက်က N လိုက်တာကို သတိပြုပါလေ။ ဝါကျ (N×V) မလိုက်ရဘူး။ ဒါပေမယ့် စကားပြောရာမှာတော့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတွေ ကိုယ်တိုင် ဒီတိုင်းသုံးလေ့ရှိတယ်။

I can't speak like my brother does.

ကျွန်တော့်ညီပြောသလို ကျွန်တော် မပြောတတ်ဘူး။

(အမှန်က like နေရာမှာ us သုံးရမှာဖြစ်တယ်။)

look နောက်က like လာလျှင် 'တူတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကြောင်း အထက်နားမှာ ဆိုခဲ့ပြီ။ feel နဲ့ like တွဲပြီး သုံးလျှင်တော့ တစ်ခုခုလုပ်ချင်သလိုလို စိတ်အခြေအနေဖြစ်ပေါ်နေတာကို ပြောတာ။

I feel like crying.

ငါ ငိုချင်သလိုလိုဖြစ်လာပြီ (ငိုချင်လာပြီ)။

Do you feel like going for a walk?

မင်း လမ်းလျှောက်ချင်စိတ် ရှိလား (လမ်းလျှောက်ချင်လား)။

like ကို N လိုလဲသုံးနိုင်တယ်။ the like of လို့ တွဲပြီးသုံးလေ့ရှိတယ်။
-လို လူများ/အရာဝတ္ထုများလို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။

I have never met *the likes of* you before.

မင်းလိုလူတွေ ငါ အလျင်က မတွေ့ဖူးဘူး။

Have you ever seen *the likes of* it?

ဒါမျိုးမြင်ဖူးလား။

ဆန့်ကျင်ဘက်အဓိပ္ပာယ်ကို လိုတဲ့အခါ၊ V မှာ like က dislike လို့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သွားတယ်။ မကြိုက်ဘူး၊ မနှစ်သက်ဘူး၊ မုန်းတယ်၊ ရွံရှာတယ် လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ Adj က unlike လို့ ဖြစ်သွားတယ်။ မတူဘူးလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

I *dislike* noisy children...

ဆူတဲ့ကလေးတွေကို ငါ မုန်းတယ်။

She *dislikes* chilli.

သူမက ငရုတ်သီး မကြိုက်ဘူး။

Mi Mi is *unlike* her sister.

မိမိဟာ သူ့အစ်မနဲ့မတူဘူး။

My essay is quite *unlike* his.

ကျွန်တော့် စာစီစာကုံးက သူ့စာစီစာကုံးနဲ့ လုံးဝမတူပါဘူး။

dislike ကို N လို သုံးနိုင်တယ်။ မနှစ်သက်ခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတာပေါ့။

He has a *dislike* for beer.

သူ ဘီယာကို မကြိုက်ဘူး။

လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကြိုက်တာ၊ မကြိုက်တာများကို likes and dislikes လို့ တွဲပြီးသုံးလေ့ရှိတယ်။

She has so many *likes and dislikes* that I don't know how to please her.

သူကြိုက်တာ၊ မကြိုက်တာတွေများလွန်းလို့ သူသဘောကျ ဘာလုပ်ရ
မှန်းကို မသိတော့ဘူး။

liking N ဟာ ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ like ကို V လို့
သုံးတာထက် လေးနက်ချင်လျှင် သူ့ကို သုံးတယ်။

I have a *liking* for beer.

ကျွန်တော် ဘီယာကို နှစ်ခြိုက်တယ်။

We took a *liking* to the boy.

ကျွန်တော်တို့ သူငယ်လေးကို သဘောကျသွားတယ်။

likely ကို Adj လို့ သုံးတာများတယ်။ Adv လို့လဲ သုံးပါရဲ့။ Adj
လိုသုံးလျှင် to နဲ့ V ပုံစံရော၊ that နဲ့ရောသုံးနိုင်တယ်။ အလားအလာရှိတဲ့
အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

He is *likely* to pass the exam.

It is *likely* that he will pass the exam.

သူစာမေးပွဲအောင်နိုင်ပါတယ် (အလားအလာရှိတယ်)။

This is a *likely* place for them to hide.

ဒါ သူတို့ ပုန်းအောင်းတန်ရာတဲ့ နေရာပဲ။

Adv လို့ သုံးလျှင် likely ကို V ရဲ့ ရှေ့ကထားတယ်။

He will very *likely* be home at this hour.

သူ ဒီအချိန်ဆို အိမ်မှာရှိတန်ရာတယ်။

She very *likely* won't come.

သူ မလာတန်ရာဘူး။

ဆန့်ကျင်ဘက်အဓိပ္ပာယ်နဲ့ unlikely လို့လဲ ရှိသေးတယ်။ ဖြစ်နိုင်တဲ့
အလားအလာကိုတော့ likelihood လို့ သုံးရတယ်။ N ဖြစ်တယ်။

၁၅ ပြောတာ ဆိုတာ

ပြောတာဆိုတာကို ဖော်ပြတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးတွေ အများကြီး ရှိတဲ့ အနက် သာမန်ကျောင်းသားတွေ ကြိုရမှာကိုက say ရယ်၊ tell ရယ်၊ speak ရယ်၊ talk ရယ် လေးလုံး ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ မကြာခဏ အသုံးမှားကြရတယ်။ သေသေချချာ မှတ်ဖို့လိုတယ်။

say ဆိုတာ ပါးစပ်ထဲက စကားလုံးတွေ၊ ဝါကျတွေထွက်လာတာကို ပြောတာပါပဲ။ အကြောင်းကြားတဲ့သဘော၊ သိအောင်ပြောတဲ့သဘော မပါဘူး။ သူပါးစပ်က 'ဘလာ ဘလာ' လို့ အသံတွေထွက်နေလျှင် He said bla-bla-bla ပဲ။ [ဒီနေရာမှာ He told bla-bla-bla လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။]

ဒီအတိုင်းပဲ

He said yes.

He said no.

He said hello.

He said good morning.

He said he was ill.

He said that he was sorry.

He said what a fool he had been.

တကယ်လို့ စကားလုံးတွေကို အပြောခံရတဲ့လူရှိနေလျှင် to ကိုသုံးတယ်။

He said good-bye to his friends.

I have something to say to you.

[ဒီနေရာမှာ say to အစား၊ tell ကို သုံးလို့ရတယ်။]

တစ်ယောက်ယောက်ကို သိအောင်ပြောတဲ့သဘော၊ အကြောင်းကြားတဲ့ သဘော ဆိုလျှင်တော့ tell ကို သုံးရတယ်။

He told me he was ill.

He told me that he could not come.

He told me what a fool he had been.

Tellနောက်က to နဲ့ verb ပါလာလျှင် ခိုင်းစေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တယ်။

He told me to come again.

သူက ကျွန်တော့်ကို နောက်ထပ်လာဖို့ပြောတယ်။

I told the boy to drop the gun.

ကောင်လေးကို ကျွန်တော်က သေနတ်အောက်ချဖို့ ပြောလိုက်တယ်။

ဒီအသုံးများမှာ tell ဟာ ask, order တို့နဲ့ အဓိပ္ပာယ်တူတယ်။ အစားထိုး သုံးနိုင်တယ်။ မြန်မာလိုခိုင်းတယ်။ အမိန့်ပေးတယ်ပေါ့။

ဒီနှစ်ခုဟာ say နဲ့ tell ခွဲခြားသုံးတတ်ဖို့ အခြေခံမှတ်သားစရာပါပဲ။

မှတ်စရာ။ say ရဲ့ Past tense က said လို့ဖြစ်ပြီး၊ tell က told လို့ ဖြစ်တယ်။ say က Present tense third person မှာ s ထည့် လျှင် အမေရိကန်က (seiz) ဆေးဇလို့ အသံထွက်ပြီး၊ ဗြိတိသျှ ကတော့ (sez) ဆက်ဇ လို့ အသံထွက်တယ်။

Direct speech လို့ ခေါ်တဲ့ တိုက်ရိုက်ပြောတဲ့စကားကို မျက်တောင် ကော်မာလေးတွေနဲ့ သုံးတဲ့အခါ say ကိုပဲသုံးတယ်။

ဥပမာ

He said, 'I am going home.'

သူက 'ငါ အိမ်ပြန်တော့မယ်' လို့ပြောတယ်။

မှတ်ရမှာကတော့ He said ဆိုတာကို အခုလို ဝါကျရဲ့ ရှေ့ဆုံးက ထားလဲရတယ်။ နောက်ကထားလဲရတယ်။ အလယ်မှာထားလဲရတယ်။ He နဲ့ said ရှေ့နောက်ပြောင်းပြီး၊ said he လို့ လုပ်လဲရသေးတယ်။ ကြည့်ပါ။

'I am going home,' he said.

'I am going home,' said he.

'I am,' said he, 'going home.'

ညွှန်ကြားတာ၊ လမ်းညွှန်တာကို tell နဲ့ သုံးတယ်။

Could you tell me where to find the post office?

စာတိုက်ကို ဘယ်မှာ တွေ့ရမလဲ ပြောပြပါလား။

ခွဲခြား ပြောပြတာကိုလဲ tell ပဲ သုံးတယ်။

The twins are so much alike. I can't tell one from the other.

အမြွှာလေးတွေက သိပ်တူတာပဲ။ ငါတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မခွဲတတ်ဘူး။

You can't tell women these days. If she looks old, she's young. If she looks young, she's old.

ခုခေတ်မှာ မိန်းမတွေကို ခွဲခြားမပြောနိုင်ဘူး။ အသက်ကြီးတယ်ထင်ရလျှင် ငယ်နေရော၊ ငယ်တယ်ထင်ရလျှင် ကြီးနေရော။

ရေတွက်တာကိုလဲ tell သုံးတယ်။

I couldn't tell how many people there were in the hall.

ခန်းမထဲမှာ လူဘယ်နှစ်ယောက်ဆိုတာ ကျွန်တော် မပြောတတ်ဘူး။ (မခန့်မှန်း မရေတွက်တတ်ဘူး။)

ဒါကြောင့် ဘာသာမှာ ငွေသွင်းတာကို လက်ခံ၊ ထုတ်စရာ ရှိတာကို ထုတ်ပေးတဲ့ စာရေးကို teller လို့ခေါ်တယ်။ လွှတ်တော်မှာ မဲရေတွက်တဲ့ အမတ်ကိုလဲ teller ပဲ ခေါ်တယ်။

speak ကို အတိအကျ မြန်မာလိုဘာသာပြန်ရလျှင် 'စကားပြော'တာပဲ။ လူတစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို ဒါမှမဟုတ် အများကို စကားလုံးတွေ ရွတ်ပြနေတာကို speak သုံးပါတယ်။ say မှာက ပြောတဲ့စကား အတိအကျနဲ့ သုံးတယ်။ -speak မှာက စကားတွေ မပါတော့ဘူး။ ဒါပဲ ကွာတယ်။

The headmaster *spoke* to me.

ကျောင်းအုပ်ကြီးက ငါ့ကို စကားပြောတယ်။

(ဆူတာ၊ ဆုံးမတာ၊ လမ်းညွှန်တာ စသည်ဖြင့်။)

The headmaster *spoke* at the meeting.

ကျောင်းအုပ်ကြီး အစည်းအဝေးမှာ မိန့်ခွန်း ပြောတယ်။

He *spoke* for half-an-hour.

သူ နာရီဝက် စကားပြောတယ် (မိန့်ခွန်း ပေးတယ်)။

ဒီနေရာတွေမှာ *said, told* တို့ လုံးဝ သုံးလို့ မရပေဘူး။ စိတ်ထဲမှာ စွဲနေစေချင်တာကတော့ *speaks* ဆိုတာ တစ်ယောက်ယောက်ထဲက စကားလုံးတွေ ထုတ်လွှင့်နေတာပါပဲ။ နောက်တစ်ခုကတော့ *he spoke* ဆိုလျှင် စကားနှစ်လုံးတည်းနှင့် ပြည့်စုံနေပြီ။ ဖြည့်စွက်စရာမလိုတော့ *he said* ဆိုလျှင် မရဘူး။ ဘာစကားတွေပြောသလဲ ဖြည့်ပေးရမယ်။ *he told* ဆိုလဲ ရပ်ထားလို့မရဘူး။ ဘယ်သူ့ကို ဘာပြောသလဲ ဆက်ပြောရလိမ့်မယ်။

Speak နောက်က ပြောစရာအကြောင်းအရာကို *about* နဲ့ သုံးနိုင်တယ်။

I must *speak* to the manager about our wages.

ငါတို့ လုပ်ခအကြောင်း မန်နေဂျာကြီးကို ပြောရမယ်။

He will *speak* about novels.

သူ ဝတ္ထုအကြောင်း ပြောပါလိမ့်မယ်။

မှတ်စရာ။ *Speak* ရဲ့ ကြိယာရပ်များက *speaks-spoke-spoken* ရယ်လို့ ဖြစ်ပြီး၊ *noun* က *speech* ဖြစ်တယ်။ *E* နှစ်လုံးနဲ့ ပေါင်းတယ်။ *verb* မှာ တုန်းကလို *ea* မဟုတ်တာကို သတိပြုပါလေ။

မိန့်ခွန်းပေးတာကို *make a speech* လို့ သုံးရတယ်။ မြန်မာမှာ 'ပေး' သုံးတဲ့အတွက် ယောင်ယက်ပြီး *give a speech* လို့ မလုပ်ရဘူး။ ဟိုအရင်တုန်းက ဆယ်တန်းဖတ်စာထဲမှာတောင် မှားဖူးပါတယ်။ ကြပ်ကြပ်သတိထားပါ။

ကျောင်းအုပ်ကြီး မိန့်ခွန်းပေးတယ်။

The headmaster *made* a speech.

တစ်ယောက်တည်းကချည်း ပြောနေတာမဟုတ်ဘဲ၊ နှစ်ယောက်ဒါမှ မဟုတ် နှစ်ယောက်ထက်ပိုတဲ့လူတွေ အပြန်အလှန်၊ အချီအချပြောကြတာကို talk နဲ့ သုံးရတယ်။

What are you *talking* about?

မင်းတို့ ဘာအကြောင်းပြောကြတာလဲ။

We are *talking* about your book.

ခင်ဗျား စာအုပ်အကြောင်း ပြောနေကြတာ။

တစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို အကြောင်းကိစ္စ ပြောပြတာကို talk သုံးနိုင်တယ်။ စကားနည်းနည်း ရှည်ရှည်ဝေးဝေးပြောရတဲ့သဘောဆောင်တယ်။ speak ထက် ပိုတယ်။

I *talked to* her last night.

ငါ သူ့ကို မနေ့ညက စကားပြောခဲ့တယ်။

(I *spoke to* her နဲ့ ယှဉ်ကြည့်လေ။)

နှစ်ယောက် အပြန်အလှန်ပြောတဲ့သဘော ပိုဆောင်ချင်လျှင် to အစား with ကို သုံးမယ်။

I *talked with* her for a long time.

ငါ သူနဲ့ အကြာကြီး စကားပြောခဲ့တာ။

စည်းကမ်းတကျ မဟုတ်ဘဲ (ပြင်တာဆင်တာ သိပ်မရှိလှဘဲ) မိန့်ခွန်း သဘော ဟောပြောတာကိုလဲ talk သုံးနိုင်တယ်။

He *talked* about novels.

သူ ဝတ္ထုအကြောင်း ဟောပြောတယ်။

Talk ရဲ့ noun ကလဲ talk ပါပဲ။ မိန့်ခွန်းပေးတဲ့သဘော သုံးလျှင် give သုံးပြီး၊ ဆွေးနွေးတာဆိုလျှင် have သုံးတယ်။

He *gave a talk* on modern poetry.

သူ ခေတ်ပေါ်ကဗျာအကြောင်း ဟောပြောတယ်။

He had a talk with her.

သူ အမျိုးသမီးနဲ့ ဆွေးနွေးတယ်။

စကားပြောတတ်တာကို talk သုံးတယ်။

The baby can't talk yet.

ကလေးက စကားမပြောတတ်သေးဘူး။

Some myna birds can talk.

တချို့ ဆက်ရက်များ စကားပြောတတ်တယ်။

အသုံးများတဲ့ ဟောဒီ စကားတွဲကလေးတွေကို မှတ်သားထိုက်တယ်။

ခွဲခါနီး နှုတ်ဆက်တာ say good-bye

ဘုရားမှာ ဆုတောင်းတာ say one's prayers

ဘာသာစကားပြောတာ speak (Myanmar, English)

(ဒါကို talk သုံးလဲရဲ့။)

ပုံတီးစိပ်တာ tell one's beads

ပုံပြောတာ tell a story / a tale

လိမ်ပြောတာ tell a lie

အမှန်ပြောတာ tell the truth

(ဒါကို speak သုံးလဲရဲ့။)

အချိန်နာရီပြောတာ tell the time

နမူနာများ

Never say good-bye.

ဘယ်တော့မှ ခွဲစို့လို့ မပြောပါနဲ့။

Daw Buma is saying her prayers.

ဒေါ်ဘုမ ဘုရားဆုတောင်းစာ ရွတ်နေတယ်။

Do you speak English ?

မင်း အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်လား။

U Yoe is *telling his beads.*

ဦးရိုး စိပ်ပုတီးစိပ်နေတယ်။

She *told the children a story.*

သူ ကလေးတွေကို ပုံပြောတယ်။

Ko Ponnya never *tells a lie.*

ကိုပုည ဘယ်တော့မှ မုသားစကား မပြောဘူး။

I am *telling you the truth.*

ငါ မင်းကို အမှန်ပြောနေတာ။

Will you *tell me the time, please?*

ဘယ်နှစ်နာရီ ရှိပြီလဲ ပြောပြပါလား ခင်ဗျာ။

(ဒါကို Can you tell me what time it is? ဆိုလဲရတယ်။)

၁၆ ကြည့်တာ၊ ပုံပေါ်တာ

Look ဆိုတဲ့ ကြိယာရဲ့ ပထမဆုံးအဓိပ္ပာယ်ကတော့ အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း ကြည့်တာ ဖြစ်တယ်။

Look carefully.

သေသေချာချာကြည့်။

We looked everywhere, but did not find it.

ကျွန်တော်တို့ နေရာတိုင်းကြည့်တာပဲ၊ မတွေ့ဘူး။

Look before you leap. (Proverb)

မခုန်ခင် ကြည့်။ (စကားပုံ)

အကြည့်ခံရတဲ့ လူ၊ အရာဝတ္ထု ပါလာလျှင် at ကို သုံးရတယ်။

Look at yourself.

မင့်ကိုယ်မင်း ကြည့်စမ်း။

She is looking at the map.

သူ မြေပုံကြည့်နေတယ်။

What are you looking at.?

ဘာကြည့်နေတာလဲ။

[ဒီဝါကျမှာ ကံပုဒ်ဟာ what ဖြစ်တယ်။ မေးခွန်းမို့လို့ what ကို ရှေ့ဆုံးက ထားရပေမယ့် အဆုံးမှာ at ထည့်ပေးရတာကို သတိပြုလေ။ at မပါဘဲ မှားလှေ့ ရှိကြတယ်။]

စူးစူးစိုက်စိုက်၊ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်၊ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရင်ဆိုင်တဲ့သဘော၊ ကြည့်
တယ်လို့ ပြောရင်တော့ ကံပုဒ်ပါပေမယ့် at မသုံးဘဲ နောက်က in the
eye ဒါမှမဟုတ် in the face လို့ တွဲသုံးရတယ်။

Thita looked the man in the face.

သီတာ အမျိုးသားကို စေ့စေ့ကြည့်လိုက်တယ်။

A wise man can look death in the face.

ပညာရှိဟာ သေခြင်းတရားကို ရင်ဆိုင်နိုင်တယ်။

ကြည့်မှန်ကို looking-glass လို့ခေါ်တယ်။ mirror နဲ့အတူတူပေါ့၊
ဒါပေမယ့် mirror က မှန်တင်မဟုတ်ဘဲ၊ ကြေး စသည်ကို ပြောင်နေအောင်
ဖွတ်ထားလို့ ကြည့်လို့ရရင်လဲ ခေါ်နိုင်တာပဲ။ မြန်မာလို 'ကြေးမုံ' ဆိုတာ
ကြေးနဲ့လုပ်ထားတာပေါ့။

Look ရဲ့ ဒုတိယ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ပုံပေါ်တာ၊ ပုံရတာ၊ အသွင်
ပေါ်တာပါပဲ။ နောက်က Adj လိုက်တာ များတယ်။

She looks happy.

သူ ပျော်နေပုံပေါ်တယ်။

He looks sad.

သူ ဝမ်းနည်းနေပုံရတယ်။

You look tired.

ခင်ဗျား မောပန်းနေပုံပဲ။

မှတ်စရာ။ ။မြန်မာလို ဘာသာပြန်ရာမှာ တစ်ခါတလေ ပုံပေါ်တယ်
ဆိုတဲ့ စကားကို ထည့်ပြောစရာ မလိုဘူး။ ဥပမာ

She looks beautiful.

သူ လှတယ်။

တစ်ခါ look နောက်က like, alike စကားလုံးများ ပါခဲ့ရင်လဲ
တူတယ်လို့ပြောရင် လုံလောက်ပါပြီ။ (အရင်ဆောင်းပါး like အကြောင်း
ဆွေးနွေးစဉ်က တင်ပြပြီး။)

She looks like my mother.

သူ ကျွန်တော့်အမေနဲ့ တူတယ်။

The two girls look alike.

ကောင်မကလေးနှစ်ယောက် ရုပ်ဆင်တယ် (တူတယ်)။

Look နောက်က noun တွဲပြီးတော့လဲ သုံးနိုင်တယ်။ -self ပါတဲ့ pronoun နဲ့သုံးရင် ခါတိုင်းမြင်နေကျ အသွင်အပြင် ပုံပန်းရှိတာ၊ မရှိတာကို ပြောလိုတာ ဖြစ်တယ်။

You are not looking yourself.

ခင်ဗျား ခါတိုင်းပုံပန်း မဟုတ်ပါလား။ (ခင်ဗျားကြည့်ရတာ တစ်မျိုးပဲ၊ နေမကောင်းဘူးလား၊ စိတ်ညစ်နေသလားလို့ မေးလိုရင်းဖြစ်တယ်။)

Daw Pu is beginning to look herself again.

ဒေါ်ပု ခါတိုင်းပုံပန်း ပြန်ဖြစ်လာနေပါပြီ။ (နေကောင်း လာပါပြီ။ ပြန်လည် ကျန်းမာလာပါပြီ။)

Look နောက်က your, his, her စတဲ့ possessive ရယ်၊ age ရယ် တွဲသုံးရင် သူ့အသက်အရွယ် ရှိသလောက် အသွင်ပေါ်နေတာကို ပြောတာ ဖြစ်တယ်။

Daw Pu looks her age.

ဒေါ်ပုဟာ သူ့အရွယ် ရှိသလောက်ပဲ ထင်ရတယ်။ (၅၀ ရွယ်ဆိုရင် ၅၀ ရွယ်ရုပ် ပေါ်နေတယ်။)

Daw Nu doesn't look her age.

ဒေါ်နုဟာ ဒီအသက် ဒီအရွယ်လို့ မထင်ရဘူး။ (အရွယ်တင်တယ်။ ၅၀ ဆိုပေမယ့် ၄၀ ရွယ် ထင်ရတယ်။)

Look နောက်က possessive ရယ်၊ best ရယ် တွဲသုံးရင် အလိုက် ဖက်ဆုံး၊ အလှဆုံး၊ ပုံပေါ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

Mi Mi looks her best in a blue dress.

မိမိက အပြာရောင် ဝတ်စုံလေးနဲ့ သိပ်လိုက်တာပဲ။

Look good ဆိုတာ အခြေအနေကောင်းနေတယ်၊ ရုပ်ရည်သနားကမား
တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်တယ်။ အဲဒီကနေ good-looking ရယ်လို့ adj
ဖြစ်လာတယ်။ သနားကမား ရုပ်ရည်ရှိတာကို ပြောတာပါပဲ။

He is a *good-looking* young man.

သူက ရုပ်ရည်သနားကမားနဲ့ လူငယ်တစ်ဦးပါ။

Look ကို noun လို့ သုံးရင် အကြည့်အဓိပ္ပာယ်ရော၊ ပုံပန်းအသွင်
အပြင် အဓိပ္ပာယ်ရော ထွက်တယ်။ အကြည့်အဓိပ္ပာယ်မှာ have နဲ့ တွဲသုံး
တယ်။ have a look ပေါ့။ ကြည့်တာကို ပြောတာပါပဲ။ take နဲ့လဲ သုံး
ကြရဲ့။

Let's *have* a look.

ကြည့်ကြရအောင်။

He *took* a look at the picture.

သူ ရုပ်ပုံကို ကြည့်လိုက်တယ်။

အသွင်အပြင် အဓိပ္ပာယ်မှာ give နဲ့ သုံးတတ်ကြတယ်။

She *gave* me a *cold* look.

သူ ကျွန်တော့်ကို စိမ်းကားတဲ့အကြည့်နဲ့ ကြည့်တယ်။

The house was *given* a new look.

အိမ်ကို အသွင်သစ် ပြုပြင်ထားကြတယ်။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ ရုပ်ရည်ကို ပြောချင်ရင်တော့ looks ရယ်လို့
သုံးလေ့ရှိတယ်။

The cut has spoiled her *looks*.

ဒဏ်ရာက သူ့ရုပ်ရည်ကို အလှပျက်စေပေါ့။

Look နောက်က particle နိပါတ်ပုဒ်ကလေးတွေ ထည့်ပေးရင် idiom
ရတယ်။ အသုံးများတဲ့ idiom အချို့ကတော့

look after = take care of ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်

I will *look after* your children.

ကျွန်တော် ခင်ဗျားကလေးတွေကို ထိန်းလိုက်ပါ့မယ်။

look down on = hold in contempt အထင်သေး

She *looks down* on boastful people.

သူက ကြွားတဲ့လူတွေကို အထင်သေးတယ်။

look for = seek ရှာဖွေ

What are you *looking for* ?

ဘာရှာနေတာလဲ။

look forward to = anticipate မျှော်လင့်စောင့်စား

I am *looking forward to* seeing you.

ခင်ဗျားကို တွေ့ဖို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

look into = investigate စုံစမ်း၊ စူးစမ်းလေ့လာ

The police are *looking into* the murder.

ရဲများက လူသတ်မှုကို စုံစမ်းနေကြတယ်။

look on = watch idly ဘာမှ မလုပ်ဘဲ ကြည့်နေ

Don't just stand *looking on*.

ရပ်ကြည့်မနေစမ်းပါနဲ့။

look on / upon = regard, consider ယူဆ

I don't *look on* him as a poet.

ကျွန်တော်က သူ့ကို ကဗျာဆရာလို့ မယူဆပါဘူး။

We *look upon* them as our rivals.

သူတို့ကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြိုင်ဘက်တွေလို့ ယူဆတယ်။

look on to = face, overlook မျက်နှာမူ၊ စီးမြင်ရ

The hotel *looks on* to the lake.

ဟိုတယ်က ကန်ကို မျက်နှာမူနေတယ်။ (စီးမြင်နေရတယ်။)

look out = take care, be careful သတိထား

Look out! A car is coming.

သတိ။ ကားလာနေတယ်။

look over = 1. examine စစ်ဆေးကြည့်ရှု။ 2. revise ပြန်လှန်လေ့လာ

The teacher has *looked over* your work.

မင့်စာတမ်းကို ဆရာ စစ်ဆေးကြည့်ပြီးပြီ။

You must *look over* your notes before the examination.

စာမေးပွဲ မစခင် မှတ်စုတွေကို ပြန်လှန် လေ့လာရမယ်။

look up = improve တိုးတက်ကောင်းမွန်လာ

Things are *looking up* now.

အခု အခြေအနေတွေ ကောင်းလာနေပါပြီ။

Business is *looking up*.

လုပ်ငန်းကိုင်ငန်း တိုးတက် လာနေပါပြီ။

look + N + up = search for အဘိဓာန်မှာ၊ စာအုပ်ထဲမှာ စကားလုံးကိုရှာတာ

You must *look* the word *up* in the dictionary.

စကားလုံးကို အဘိဓာန်ထဲမှာ ရှာရမယ်။

I will *look up* his number in the telephone directory.

သူ့နံပါတ်ကို တယ်လီဖုန်းလမ်းညွှန်စာအုပ်ထဲမှာ ရှာကြည့်လိုက်မယ်။

look up to = respect လေးစား၊ ကြည်ညို

He really *looks up to* you.

သူ ခင်ဗျားကို တကယ် လေးစားပါတယ်။

We look up to him as our leader.

ကျွန်တော်တို့က သူ့ကို ခေါင်းဆောင်အဖြစ် လေးစားကြတယ်။

တချို့ particle တွေက သူ့အဓိပ္ပယ်နဲ့သူ look နဲ့ တွဲကြပြီး idiom ဖြစ်မသွားဘဲ နေကြတယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ နားလည်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ look away အဝေးကြည့်နေတယ်ပေါ့။ look back နောက်လှည့်ကြည့်တယ် ပေါ့။ look out အပြင်ကို ကြည့်လိုက်တယ်ပေါ့။ look up အထက်ကို မော့ကြည့်တယ်ပေါ့။

*

၁၇ ဝတ်တာ ဆင်တာ

အင်္ဂလိပ် စကားတစ်လုံးကို မြန်မာ စကားတစ်လုံးနဲ့ ဖလှယ်ပြီး 'မီးနင်း' ကျက်ခိုင်းတဲ့နည်းဟာ အင်မတန်မှားယွင်းတဲ့အကြောင်း လက်တွေ့သင်ဖူးသူမှ သိတယ်။ wear ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံး ဆိုပါစို့။ သူ ရေမိုးချိုးပြီး အင်္ကျီဝတ်နေတယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စကို ကျောင်းသားက He is wearing a coat လို့ ရေးပါလေရော။ သူ့ခမျာ 'wear' ဝတ်ဆင်သည်လို့ ကျက်ထားတာကိုး။ အလားတူ နောက်ကျောင်းသားတစ်ဦးကလဲ He dresses a coat လို့ ရေးပြန်ပါရော။

အင်္ဂလိပ်စကားလုံးရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို အင်္ဂလိပ်လိုသာကျက်မှတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီအမှားမျိုး ကျူးလွန်မိစရာမရှိချေဘူး။ wear ဆိုတာ have on the body or part of the body ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဒါမှမဟုတ် ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုပေါ်မှာ ရှိနေတာကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ အင်္ကျီက၊ လုံချည်က ကိုယ်ပေါ်မှာ ရောက်ရှိနေပြီးသားဖြစ်မှ wear ကိုသုံးရတာ။ ဒီတော့ ရေချိုးပြီးစလူနဲ့ wear ကို သုံးလို့မရဘူးပေါ့။ လူတစ်ယောက်ကို လှမ်းမြင်ရတယ်။ ကုတ်အင်္ကျီဝတ်ထားတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာမှ

He is wearing a coat. လို့ပြောရတယ်။

အလားတူ

We wear thick clothes in winter.

ဆောင်းမှာ ထူထူထဲထဲ အဝတ်များ ဝတ်ကြတယ်။

A schoolgirl wears a green sarong.

ကျောင်းသူလေးဟာ ထဘီအစိမ်း ဝတ်တယ်။

My wife never wears yellow.

ကျွန်တော့် ဇနီးက ဘယ်တော့မှ အဝါရောင် မဝတ်ဘူး။

အထက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း wear က ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ရှိတာကိုတင် မက ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုပေါ်မှာ ရှိနေတာကိုလဲ ပြောသေးတယ် ဆိုတော့ wear a hat, wear spectacles, wear flowers in one's hair, wear a ring on one's finger, wear shoes စသည်ဖြင့် သုံးနိုင်သေးတယ်။ မြန်မာလို မှာတော့ (ဝတ်)တာချည်း မဟုတ်တော့ဘဲ ဦးထုပ်ဆောင်းတယ်၊ မျက်မှန်တပ် တယ်၊ ပန်းပန်တယ်၊ လက်စွပ်ဝတ်တယ်၊ ဖိနပ်စီးတယ် စသည်ဖြင့် ပြောရ ပေလိမ့်မယ်။

Ko Tu is wearing a straw hat.

ကိုတူး မြက်ခမောက် ဆောင်းထားတယ်။

So you are wearing spectacles now.

မင်းက အခု မျက်မှန် တပ်နေပြီကိုး။

Ma Ni loves to wear a rose in her hair.

မနီက ခေါင်းမှာ နှင်းဆီပန်း ပန်တတ်တယ်။

U Pwa was wearing a diamond ring on his finger.

ဦးပွဟာ လက်ချောင်းမှာ စိန်လက်စွပ်ဝတ်ထားတယ်။

I don't often wear shoes, I wear flip-flops.

ကျွန်တော် ရှူးဖိနပ် စီးလေ့ မရှိဘူး၊ ညှပ်ဖိနပ် စီးတယ်။

မျက်နှာပေါ်မှာ ဆွေးတဲ့အသွင်၊ ပူတဲ့အသွင် ရှိနေတာကိုလဲ wear နဲ့ သုံးတယ်။ မြန်မာမှာလဲ 'ဆင်'တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့

အိပ်မက်၌ပင်

စိမ်းရုပ်ဆင်သည်

သခင်မှန်းနိုင်ဘိတကား

ကို ဆရာကြီး စကျူးဝတ် (JA Stewart) က

Even in dream

She wears a cold look.

Ab! how she can hate me!

လို့ ဘာသာပြန်တယ်။

ရေမိုးချိုးပြီးစ အင်္ကျီဝတ်သလိုမျိုး စတင်ဝတ်တာကို put on လို့ပြောရတယ်။ သူ့ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ချွတ်တာက take off ဖြစ်တယ်။

After a bath I put on my clothes.

ရေချိုးပြီး ကျွန်တော် အဝတ်အစား ဝတ်ပါတယ်။

Put on your hat.

ဦးထုပ်ဆောင်းလေ။

put နဲ့ on ကြားမှာ နာမ်ပုဒ်ကို ထားပြီး သုံးလဲ ရတယ်။ ခုနက ဝါကျကို Put your hat on လို့ ပြောနိုင်တယ်။ နာမ်စားဆိုရင် ဒီတိုင်းပဲ (put နဲ့ on ကြားမှာ ထားပြီး) သုံးရတယ်။ Put them on, Put it on စသည်ဖြင့်။ (Put on it လို့ မရှိဘူး။)

အထက်မှာ ပေးခဲ့တဲ့အတိုင်း ချွတ်တာကို take off လို့ သုံးရတယ်။

Take off your shoes.

ဖိနပ်ချွတ်။

It was so hot that he took off his shirt.

အိုက်လွန်းလို့ သူ ရှပ်အင်္ကျီကို ချွတ်ပစ်လိုက်တယ်။

စတင်ဝတ်စားတာကို ပြောနိုင်သေးတဲ့ စကားတစ်လုံးကတော့ dress ပါပဲ။ သူ့ရဲ့အဓိပ္ပာယ်က put on clothes လို့ ဖြစ်တယ်။ အဓိပ္ပာယ်ထဲမှာ clothes ပါနေတာကို သတိရှိပါလေ။ ဒါကြောင့် dress a shirt ဆိုတာမျိုးဟာ မှားတာ ဖြစ်တယ်။ အထက်က 'ကျွန်တော် ရေချိုးပြီး အဝတ်အစား လဲတယ်' ဆိုတဲ့ ဝါကျကို dress နှင့် ပြောရင် After a bath I dress, လို့ ဖြစ်တယ်။ အလားတူ

She takes a long time to dress.

သူ ဝတ်တာစားတာ သိပ်ကြာတာပဲ။

Wait a minute while I *dress*.

ကျွန်တော် အဝတ်အစားလဲတုန်း ခဏစောင့်ပါ။

dress ရဲ့ ဒုတိယ အဓိပ္ပာယ်က တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အဝတ်အစား ဆင်ယင်ပေးတာ။ (clothe someone) ဖြစ်တယ်။ အောက်က ဥပမာများ ကို ကြည့်ပါလေ။

Ma Ni is *dressing* her doll.

မနီ အရုပ်ကလေးကို အဝတ်အစား ဝတ်ပေးနေတယ်။

Putuma cannot *dress* herself yet.

ပူတူးမ ကိုယ့်ဘာသာအဝတ်အစား မဝတ်တတ်သေးဘူး။

I spend K 1000 a month to *dress* my children.

ကလေးတွေကို အဝတ်အစားဆင်ဖို့ တစ်လ ငွေ ၁၀၀၀ သုံးပါတယ်။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်နားက She takes a long time to *dress* ဆိုတဲ့ ဝါကျမှာ herself ကို ဖြုတ်ထားတယ်။ Wait a minute while I *dress* မှာ myself ကို ဖြုတ်ထားတယ်လို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။

dress ကို passive voice မှာ သုံးရင် နောက်က in ပါလေ့ရှိတယ်။ အဓိပ္ပာယ်က wearing နှင့် အတူတူပဲ။

She is *dressed* in blue.

= She is wearing blue clothes.

သူ အပြာရောင် ဝတ်ထားတယ်။

He was *dressed* in his best suit.

= He was wearing his best suit.

သူ အကောင်းဆုံး ဝတ်စုံကို ဝတ်ထားတယ်။

dress ကို Noun လိုသုံးရင် မိန်းမအဝတ်အစားကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ်မ ဂါဝန်ပေါ့။ ယောက်ျားအဝတ်အစားကို မပြောရဘူးဆိုတာ မှတ်ပါလေ။ ယောက်ျားဝတ်အင်္ကျီနဲ့ ဘောင်းဘီဝတ်စုံကို suit လို့ ခေါ်တယ်။

I like her *dress*.

သူ့(အမျိုးသမီး) ဝတ်စုံကို ငါ ကြိုက်တယ်။

Mary is wearing a beautiful *dress*.

မေရီ ဂါဝန်လှလှကလေး ဝတ်ထားတယ်။

I like Mr Jones' *suit*.

ငါ မစ္စတာဂျိုးရဲ့ဝတ်စုံကို ကြိုက်တယ်။

ဝတ်စားထားတာကို *dress* ဆိုတဲ့ စကားလုံးမသုံးဘဲ *in* နဲ့တင် သုံးပြီးလဲ ပြောနိုင်သေးတယ်။

He was *in* his best suit.

သူ အကောင်းဆုံး ဝတ်စုံ ဝတ်ထားတယ်။

I know the boy *in* a red shirt.

ရှုပ်အင်္ကျီအနီနဲ့ ကောင်လေးကို ငါ သိတယ်။

The girl *in* a blue cardigan is my friend.

ဆွယ်တာ အပြာလေးနဲ့ မိန်းကလေးက ကျွန်မ သူငယ်ချင်းပါ။

U Nek was *in* his shirt sleeves.

ဦးနက်ဟာ (အပေါ်အင်္ကျီမပါ) ရှုပ်အင်္ကျီပဲ ဝတ်ထားတယ်။

မှတ်စရာ။ ။ မြန်မာလို ပြောရာမှာ (အင်္ကျီနဲ့) လို့ ပြောတဲ့အတွက် ယောင်ပြီး အင်္ဂလိပ်လိုမှာ *with* လို့ ဖြစ်သွားတတ်ကြတယ်။ သတိပြုပါ။ *in* ကိုပဲ သုံးရမယ်။ *wear* ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အင်္ဂလိပ်လို အဓိပ္ပာယ် ပေးစဉ်က *have on the body* လို့ ပေးခဲ့တာကို သတိရပါ။ အဲဒီအထဲက *the body* ကို ထည့်မပြောတော့ဘဲ *have on* တင်ယူပြီး ဝတ်စားတာကို ပြောနိုင်သေးတယ်။ ဥပမာ-

He *has* a white shirt *on*.

သူ ရှုပ်အင်္ကျီအဖြူ ဝတ်ထားတယ်။

The child *has* no clothes *on*.

ကလေးဟာ ဘာအဝတ်မှ ဝတ်မထားဘူး။

ဆံပင်ဖြိုးပေး၊ ပြင်ဆင်ပေးတာကိုလဲ dress လို့ သုံးပါသေးတယ်။ ဆံပင်ညှပ်သမားကို hair-dresser လို့ခေါ်တာ တွေ့ဖူးမှာပေါ့။ အခြားပစ္စည်းများ၊ အခန်းစသည်များ ပြင်ဆင်ခြယ်သတာများကိုလဲ dress သုံးကြတာတွေ ရှိတယ်။ နောင်စာဖတ်ရင်းတွေ့တဲ့အခါ မှတ်သားထားလိုက်ပေါ့။ အခုအဆင့်မှာတော့ အင်္ကျီ၊ လုံချည်၊ ဦးထုပ်၊ ဖိနပ် စတာတွေကိုပဲ wear တို့၊ put on တို့၊ dress တို့ မှန်မှန်ကန်ကန် သုံးတတ်ရေး ကြိုးစားမှတ်သားပါလေ။

*

၁၈ နေတာထိုင်တာ

အင်္ဂလိပ်စကားလုံး live ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က 'make one's home' ရယ်လို့ ဖြစ်တယ်။
 'ကိုယ့်အိုး ကိုယ့်အိမ်အဖြစ် နေထိုင်တယ်' လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဘယ်မြို့၊ ဘယ်
 ရွာ၊ ဘယ်လမ်းမှာ နေတယ်၊ ဘယ်လိုအိမ်နဲ့ တိုက်ခန်းနဲ့ နေတယ်ဆိုတာမျိုးမှာ
 သုံးရပါတယ်။

Where do you *live*?

ဘယ်မှာနေလဲ။

I *live* in Kamayut.

ကမာရွတ်မှာ နေပါတယ်။

My brother *lives* in Mandalay.

ကျွန်တော့်ညီ မန္တလေးမှာ နေပါတယ်။

We *live* in a flat.

ကျွန်တော်တို့ တိုက်ခန်းနဲ့ နေတယ်။

ကိုယ့်အိမ်မှာနေရင် *live* သုံးတယ်လို့ ပုံသေမှတ်လို့လဲ မဖြစ်သေးဘူး။
 ကိုယ့်အိုး ကိုယ့်အိမ်အဖြစ်နေထိုင်တဲ့ သဘောဆောင်မှသာ *live* ကို သုံးရတာ
 ဖြစ်တယ်။ အပြင်မထွက်ဘူး၊ တစ်နေရာရာမှာ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် ဆက်လက်
 တည်ရှိတယ် (*remain*) ဆိုရင်တော့ *stay* ကို သုံးရလိမ့်မယ်။

On rainy days I always *stay* at home.

မိုးရွာတဲ့နေ့များမှာ ကျွန်တော် အိမ်မှာပဲနေတယ်။

မှတ်စရာ။ ။ ဒီနေရာမှာ အလျဉ်းသင့်လို့ *always* အသုံးကို
 ပြောပြပါရစေ။ ကျောင်းသားတစ်ဦးက *always* ကို *simple present*

tense နဲ့ တင်သုံးရတာလား။ Past tense မှာကော သုံးလို့ရပါသလားလို့ ကျွန်တော့်ဆီကို စာရေးပြီး မေးဖူးပါတယ်။ ရပါတယ်။ Simple past နဲ့ တင် မဟုတ်ဘူး။ 'အမြဲ'လို့ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်ရင် ဘယ် tense မှာ မဆို သုံးနိုင်ပါတယ်။

She is always talking in class. (Present Continuous)
သူဟာ အမြဲတမ်း အတန်းထဲမှာစကားများနေတာပဲ။

We have always helped him. (Present Perfect)
ကျွန်တော်တို့ သူ့ကို အမြဲ ကူညီခဲ့ကြတာပါ။

Kyansittha always carried a sword with him. (Simple Past)
ကျန်စစ်သားဟာ အမြဲ ဓားရှည်ကိုင်ဆောင်တယ်။

I will always remember that. (Simple Future)
ကျွန်တော် ဒါကို အမြဲသတိရမယ်။

အထက်နားမှာ ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ကိုယ့်အိမ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သူများအိမ်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျောင်းမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိတာကို stay သုံးရတာ ဖြစ်တယ်။

I'm sorry, I can't stay.
ဆောရီးပဲ၊ မနေနိုင်တော့ဘူး (သွားရလိမ့်မယ်)။

He stayed a few days and left.
သူ ရက်အနည်းငယ်နေပြီး ထွက်သွားတယ်။

တစ်ခါတလေ stay ကို 'တည်းခိုတယ်' လို့ ဘာသာပြန်နိုင်တယ်။

U Pu is staying at a hotel.
ဦးပု ဟိုတယ်မှာ တည်းတယ်။

Sometimes he stays with his friends.
တစ်ခါတလေတော့ သူ့မိတ်ဆွေများဆီမှာ တည်းရဲ့။

မှတ်စရာ။ ။ ဘယ်သူဘယ်ဝါဆီမှာတည်းတယ်ဆိုတာကို at—'s house လို့ ပြောနိုင်ပေမယ့် with နဲ့ ပိုပြီး အသုံးများတယ်။ ဥပမာ

I stay with U Soe's in Taunggyi.

(= I stayed at U Soe's house in Taunggyi.)

ကျွန်တော် တောင်ကြီးမှာ ဦးစိုးအိမ်မှာ တည်းတယ်။

Why not stay with us?

ငါတို့ဆီမှာ (အိမ်မှာ) တည်းပါလား။

Live ဟာ ကိုယ့်အိုး ကိုယ့်အိမ်အဖြစ် နေထိုင်တာကို ပြောတာဖြစ်တဲ့ အတွက် အမြဲတမ်းလိုလိုနေတာမို့ Simple Present နဲ့ သုံးရတယ်။ (အထက်က ဥပမာများကိုကြည့်။) ဒါပေမယ့် အခုလောလောဆယ် နေရာသစ် ရောက်သွားတာကိုပြောချင်ရင်တော့ Present Continuous ကို သုံးနိုင်တယ်။

Ko Tu used to live in Kamayut but now he's moved and is living in Yankin. (lives သုံးလဲ မမှားပါဘူး။)

ကိုတူးက အလျင်ကတော့ ကမာရွတ်မှာ နေတာ။ ခုတော့ ပြောင်းသွားပြီး ရန်ကင်းမှာ နေတယ်။

အလားတူ Past Continuous Tense သုံးဖို့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်နေရင်လဲ သုံးရပေလိမ့်မယ်။

We were living in Mandalay when the war broke out.

ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးမှာနေတုန်း စစ်ကြီး စတင်ခဲ့တယ်။

Live ရဲ့ ပင်မ အဓိပ္ပာယ်က အသက်ရှင်တာ (exist as animals and plants) ဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ Noun ရုပ်က life (အသက်၊ ဘဝ) ဖြစ်တယ်။

Eat to live but don't live to eat.

အသက်ရှင်ဖို့စားပါ၊ စားဖို့အသက်ရှင်တာ မဖြစ်ပါစေနဲ့။

Plants live just as you and I do.

အပင်များဟာ မင်းတို့ ငါတို့လိုပဲ အသက်ရှိတာပဲ။

Plants have life.

အပင်များမှာ အသက် ရှိတယ်။

‘ဆက်လက် အသက်ရှင်’တာ၊ ‘အသက်ရှည်’တာကိုလဲ live ဝဲ သုံးရ တယ်။

I don't think she will *live*.

သူ အသက်ရှင်လိမ့်မယ် (မသေဘဲ နေဦးမယ်)လို့ ငါ မထင်ဘူး။

U Su *lived* to a great age.

ဦးစု အတော်အသက်ရှည်ရှည် နေသွားရတယ်။

Long *live* the Queen!

ဘုရင်မကြီး သက်တော်ရှည်ပါစေ။

live ကို ရုပ်မပြောင်းဘဲ adj လို သုံးရင် အသက်ရှင်တာကို ပြောတာ ပါပဲ။ ‘laiv’ (လိုက် v)လို့ အသံထွက်ရတယ်။ ‘liv’ (လစ် v)လို့ မထွက်မိဖို့ သတိထားပါ။

Look! here's a *live* fish.

ကြည့်စမ်း၊ ဒီမှာ ငါးအရှင် တစ်ကောင်ပါလား။

He brought a *live* snake into the house.

မြွေအရှင်တစ်ကောင်ကို အိမ်ထဲ ယူလာတယ်။

Be careful, it's a *live* wire.

သတိထား၊ ဝါယာက လျှပ်စစ်ဓာတ် စီးနေတာနော်။

ကစားနေကြတုန်း၊ ပွဲကနေကြတုန်း တိုက်ရိုက်အသံလွှင့်ပေးတာကိုလဲ *live* ဝဲ သုံးတယ်။

It's a *live* broadcast, not a recording.

တိုက်ရိုက်အသံလွှင့်နေတာ၊ အသံသွင်းပြီးနောက်မှ လွှင့်တာ မဟုတ်ဘူး။

ဒီအဓိပ္ပာယ်က Adv ကလဲ *live* ဝဲ ဖြစ်တယ်။

The match will be broadcast *live*.

ဘောလုံးပွဲကို တိုက်ရိုက် အသံလွှင့်ပါလိမ့်မယ်။

ကြိယာသဘောသုံးတဲ့ Adj မှာတော့ *alive* လို့ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီ *alive* ကို adv လိုလဲ သုံးနိုင်တယ်။

Graham Greene is the greatest English novelist *alive*.

ဂရေဟမ် ဂရီးန့်ဟာ အကြီးမားဆုံး အသက်ထင်ရှား အင်္ဂလိပ်
ဝတ္ထုရေး ဆရာကြီး ဖြစ်တယ်။

Living ဟာ Adj လို သုံးရင် အသက်ရှိတာကို ပြောတာပါပဲ။

Plants are *living* things.

အပင်များဟာ သက်ရှိအရာများ ဖြစ်တယ်။

Graham Greene is the greatest *living* English novelist.

ဂရေဟမ် ဂရီးန့်ဟာ အကြီးမားဆုံး အသက်ထင်ရှား အင်္ဂလိပ်
ဝတ္ထုရေးဆရာကြီး ဖြစ်တယ်။

Living ကို N လို သုံးရင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကို ပြောတာ
ဖြစ်တယ်။ တစ်ခါတလေ လူနေမှုကို ဆိုလိုတယ်။

He makes a *living* as a water-seller.

သူ ရေသည်အဖြစ် အသက် မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု ပြုတယ်။

He makes his *living* by selling water.

သူ ရေရောင်းပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုတယ်။

The standard of *living* in Sudan is low.

ဆူဒန်ပြည်မှာ လူနေမှုအဆင့်အတန်း နိမ့်တယ်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကို livelihood လို့လဲ သုံးသေးတယ်။ *earn*
နဲ့ တွဲသုံးလေ့ရှိတယ်။ ရဖန် *gain* သုံးရဲ့။

He earns his *livelihood* by selling used books.

သူ စာအုပ်ဟောင်းရောင်းပြီး အသက်မွေးတယ်။

Live V ရယ်၊ Adj ရယ်၊ life ရယ် တွဲပြီးသုံးလေ့ရှိသေးတယ်။
ဘယ်လိုဘဝမျိုးနေတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

He *lives* a happy life.

သူ ချမ်းချမ်းသာသာ (ဘဝမှာ) နေရတယ်။

I want to *live* a peaceful life

အေးအေးချမ်းချမ်း - ဘဝမျိုး နေချင်တယ်။

Live on ဆိုတာ တစ်စုံတစ်ရာကို စားသောက်နေထိုင်တာကို ပြောတာ။

အစာရော ပိုက်ဆံပါ သုံးနိုင်တယ်။

These birds *live on* insects.

ဒီငှက်များဟာ ပိုးမွှားများကို စားသောက်နေထိုင်တယ်။

They *live on* K 1000 a month.

သူတို့ဟာ တစ်လ ၄၅၀၀၀ ကျော် နဲ့ စားသောက်နေရတာ။

ဆက်လက်တည်တံ့တာကိုလဲ *live on* သုံးတယ်။

These traditions will *live on*.

ဒီအစဉ်အလာတွေ ဆက်လက် တည်တံ့နေလိမ့်မယ်။

live off ဆိုတာ မှီခို အသက်ရှင်နေတာကို ဆိုလိုတယ်။

He still *lives off* his parents.

သူ မိဘကို မှီခိုနေရတုန်းပဲ။

The peasants *live off* the land.

လယ်သမားများဟာ မြေကြီးကိုမှီပြီး အသက်ရှင်ကြရတာ။

Stay ကို တည်တံ့မယ့်သဘောမှာ သုံးနိုင်တာကိုလဲ မှတ်ပါ။

Pop music is here to *stay*.

စတီရီယိုတေးဂီတက ဒီမှာ တည်မြဲနေလိမ့်မယ်။

Stay in ဆိုတာ အိမ်မှာပဲနေတာကို ပြောတာ။

I usually *stay in* on Fridays.

ကျွန်တော် သောကြာနေ့များမှာ အိမ်မှာပဲ နေလေ့ရှိတယ်။

*

၁၉ ပျော်တာ ရွှင်တာ

သင်္ကြန်မှာ ပျော်တယ်၊ တစ်နေရာရာကို ပျော်ပွဲစားထွက်လို့ ပျော်တယ် ဆိုတာကို ကျောင်းသားတော်တော်များများဟာ I was very happy လို့ချည်း ရေးကြတာပဲ။ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးတစ်လုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို တိတိကျကျ မမှတ် သားဘဲ အလွယ်တကူ ပေါ့ပေါ့ဆဆ သုံးပစ်လိုက်တတ်ကြတဲ့ သာဓကတစ်ခုပေါ့။

Happy ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်က feeling pleasure, contentment, satisfaction လို့ ပြပါတယ်။ မြန်မာလို 'စိတ်ချမ်းသာ'တယ်လို့ ပြန်ရမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် 'ဒုက္ခ' ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် 'သုခ' ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားကို အင်္ဂလိပ်လိုပြန်တဲ့ ပညာရှိများက happiness လို့ ပြန်ကြတာဖြစ်တယ်။

A man of few wants is a *happy* man.
အလိုလောဘကင်းတဲ့လူဟာ စိတ်ချမ်းသာတဲ့လူဖြစ်တယ်။

Theirs is a *happy* marriage.
သူတို့ရဲ့ အိမ်ထောင်ရေးဟာ ချမ်းမြေ့တဲ့ အိမ်ထောင်ရေးဘဝဖြစ်တယ်။

Happy ရဲ့ နောက် အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုကတော့ fortunate, lucky ကံကောင်းတာပါပဲ။

Happy New Year!
ကံကောင်းတဲ့နှစ် (မင်္ဂလာနှစ်)သစ် ဖြစ်ပါစေ။

It was by a *happy* coincidence that I got there in time.
ကံကောင်းထောက်မချင်တော့ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကျွန်တော် အချိန်မီ ရောက်သွားခဲ့တယ်။

Happy ရဲ့ နောက်အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုကတော့ glad ဝမ်းသာတာပါပဲ။

We were *happy* at the news.

သတင်းကြားရလို့ ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းသာမိကြတယ်။

Aren't you *happy* you've passed your exams?

မင်း စာမေးပွဲအောင်တာ ဝမ်းမသာဘူးလား။

Happy ရဲ့ Adv ရုပ်သဏ္ဍာန်က *happily* ဖြစ်တယ်။ စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ ချမ်းချမ်းမြေ့မြေ့လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ပုံပြင်တွေမှာ အဆုံးသတ်လေ့ ရှိတဲ့ စကားလေးတွေက

....and they lived *happily* ever after.

အဲဒီနောက် သူတို့ထာဝရ ချမ်းချမ်းမြေ့မြေ့ နေထိုင်ကြပါတော့သတဲ့ လို့ ဖြစ်တယ်။

ဒီလို ဆင်တူအဓိပ္ပာယ်မျိုးမှာ သူ့ကို သုံးရပါတယ်။ အဲသလို မဟုတ်ဘဲ

We went to Mandalay *happily*.

လို့ တချို့ ကျောင်းသားများ ရေးတတ်ကြတာဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး။ တိတိကျကျ အဓိပ္ပာယ်ကို မဆင်ခြင်ဘဲ၊ Adv တွေကို ထင်ရာသုံးတာမျိုးဟာ မှားယွင်းတယ်။

ခုလောက် ရှင်းပြလိုက်ပြီဆိုရင် သင်္ကြန်မှာ ပျော်တာမျိုး၊ ပျော်ပွဲစားထွက်လို့ ပျော်တာမျိုးကို *happy* သုံးလို့မရတာ သိလောက်ပေပြီ။ အဲသလို ပျော်ကြပါကြတာမျိုးကို ဖော်ပြတဲ့ အင်္ဂလိပ်အသုံးအနှုန်းတွေ အများကြီးပဲရှိပါတယ်။
fun, have a good time, enjoy oneself စသည်ဖြင့်။

ပထမဆုံး- fun, Noun ဖြစ်တယ်။ be (is, are, was, were) နဲ့ have (has) နဲ့ တွဲသုံးနိုင်တယ်။

It is great *fun* splashing water over one another during Thingyan.
သင်္ကြန်မှာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ရေပက်ကစားရတာ သိပ်ပျော်တာပဲ။

We have great *fun* singing and shouting.
တေးသီကြ၊ အော်ကြနဲ့ သိပ်ပျော်တာပဲ။

အဲဒီနောက် have a good time.

We had a good time at Ngapali.

ငါတို့ ငပလီမှာ သိပ်ပျော်တာပဲ။

I hope you will have a good time there.

မင်း အဲဒီမှာ သိပ်ပျော်မယ်လို့ ငါ မျှော်လင့်တယ်။

The boys had a good time singing and shouting during Thingyan.

ကောင်လေးတွေ သင်္ကြန်တွင်း သီချင်းဆိုကြ၊ အော်ကြနဲ့ တော်တော် ပျော်ခဲ့ကြတာ။

ဒီလိုသုံးတာကို ခပ်ပိုပိုပြောချင်သေးရင် have the time of one's life.

(တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် ပျော်ဖူးရတာ) လို့ သုံးနိုင်တယ်။

We had the time of our life going round the town, shouting and singing.

တစ်မြို့လုံးလျှောက်ပြီး သီချင်းဆို အော်ဟစ်နဲ့ တစ်သက်နဲ့ တစ်ကိုယ် မပျော်စဖူး ပျော်မိတယ်။

ဒီနောက် enjoy oneself (myself, ourselves, himself, herself, themselves စသည်ဖြင့်။)

We enjoyed ourselves at Maymyo.

ငါတို့ မေမြို့မှာ ပျော်ကြတယ်။

The boys enjoyed themselves in Thingyan.

ကောင်လေးတွေ သင်္ကြန်မှာ ပျော်ကြတယ်။

Did you enjoy yourself there?

မင်း အဲဒီမှာ ပျော်ခဲ့ရဲ့လား။

တကယ်လို့ enjoy နောက်က self စကားလုံးမပါဘဲ အခြား noun တစ်ခုနဲ့သုံးရင် အဲဒီအရာကြောင့် ကြည်နူးရတယ်၊ နှစ်သက်တယ် (take delight in) လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်၊ ပျော်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။

We enjoyed the film very much.

ကျွန်တော်တို့ ရုပ်ရှင်ကို သိပ်သဘောကျမိတယ်။

Did you enjoy the dinner?

ထမင်းစားလို့ မြိန်ရဲ့လား။

['ညစာကို ပျော်ရွှင်ရဲ့လား' မဟုတ်ဘူးနော်။]

Enjoy ဆိုတဲ့ verb ဟာ joy ဆိုတဲ့ noun မှာ en ထည့်ထားတာပါပဲ။ ဒီစကားနှစ်လုံးဟာ အဓိပ္ပာယ် ကွာခြားကြတယ်။ Joy ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က deep pleasure အလွန်ကြည်နူးဝမ်းသာခြင်းရယ်လို့ ဖြစ်တယ်။ ပျော်တဲ့သဘော နည်းနည်းဆောင်ပေမယ့် မြူးထူးတဲ့နေရာမှာ သုံးလေ့မရှိဘူး။

I heard with joy that grandfather was recovering from his illness. ဘိုးဘိုး နေမကောင်းရာက ကျန်းမာလာနေပြီကြားရလို့ ကျွန်တော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရတယ်။ (တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ရင် 'ဝမ်းမြောက်ခြင်းနဲ့ ကြားရတယ်လို့' ဖြစ်မယ်။ မြန်မာစကား ခပြေပြစ်ဘူး။)

To our great joy grandfather soon recovered.

ဘိုးဘိုး မကြာမီနေပြန်ကောင်းလာလို့ ကျွန်တော်တို့ အကြီးအကျယ် ဝမ်းမြောက်မိကြတယ်။ [to နဲ့ သုံးပုံကိုမှတ်]

The children danced for joy when they saw their father coming back.

သူတို့အဖေ ပြန်လာတာမြင်ရတော့ ကလေးတွေဝမ်းသာလွန်းလို့ ကခုန်ကြတယ်။ [ဒီနေရာမှာ for က because နဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဆင်တူတယ်။]

Joy ကနေပြီးတော့ joyful နဲ့ joyous ရယ်လို့ adj; နှစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ဆင်သလို ထင်ရပေမယ့် သုံးတဲ့နေရာမှာ မတူပါဘူး။ I am joyful လို့ မသုံးကြဘူး။ Joyful news, joyful evening စသည်ဖြင့် N နဲ့တွဲပြီး joyful ကို သုံးတာများတယ်။ (feel နဲ့တွဲပြီးသုံးတာတော့ ရံဖန်တွေ့ရရဲ့။) joyous ကိုတော့ is, are, was, were ဆိုတဲ့ Be ကြိယာများနဲ့ တွဲသုံးလေ့ရှိကြတယ်။

He told us the *joyful* news (joyous လဲ ရတယ်။)

သူ ကျွန်တော်တို့ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သတင်းကို ပြောပြတယ်။

It was a *joyful* evening. (joyous လဲ ရတယ်။)

ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်ဖွယ် ညနေခင်းပါပဲ။

They danced *joyfully*. (joyously လဲ ရတယ်။)

ပျော်ပျော်ပါးပါး ကကြတယ်။

They all felt *joyful* about the event.

ဒီဖြစ်ရပ် သူတို့အားလုံး ဝမ်းမြောက် ပျော်ရွှင်ကြတယ်။

They were all *joyous*.

သူတို့အားလုံး ဝမ်းမြောက် ပျော်ရွှင်ကြတယ်။

အလွန်အမင်းဝမ်းသာရတာကို *overjoyed* လို့ သုံးတယ်။ *Passive voice* ပဲ သုံးရတယ်။ (is, are, နဲ့ တွဲပြီးပေါ့။)

I was *overjoyed* at my own success.

ကျွန်တော် (စာမေးပွဲ)အောင်လို့ အရမ်းဝမ်းသာမိတယ်။

My parents too are *overjoyed* at the news.

ကျွန်တော့် မိဘများလဲ ဒီသတင်းကြားရလို့ သိပ်ဝမ်းသာကြတယ်။

သောက်ဟယ်၊ စားဟယ်၊ ကခုန်ဟယ်နဲ့ ပျော်မြူးတာကို ဖော်ပြတဲ့ နောက်စကားတစ်လုံးကတော့ *merry* ဖြစ်တယ်။ *Adj* ဖြစ်တယ်။ *Noun* ရှေ့ကထားပြီးသုံးတယ်။ *make* ဆိုတဲ့ ကြိယာနဲ့ တွဲပြီးတော့လဲ သုံးတယ်။

I wish you a *merry* Christmas.

ခရစ်စမတ်မှာ ပျော်မြူးနိုင်ပါစေသော။

It was a very *merry* party.

အင်မတန်ပျော်ရတဲ့ပွဲပါပဲ။

These boys are not interested in doing anything but *make merry*.

ဒီသူငယ်တွေဟာ ပျော်ဖို့ပါးဖို့ကလွဲပြီး ဘာမျှလုပ်ချင်စိတ်မရှိဘူး။

Hundreds of *merry-makers* gathered at the carnival.

ပွဲတော်မှာ ပျော်ချင်ပါးချင်သူ ရာချီပြီး စုရုံးလာကြတယ်။

Please ကို verb လိုသုံးရင် make one happy ဝမ်းသာအောင် လုပ်တယ်။ ဝမ်းသာစေတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

Your success will *please* your parents.

မင်းရဲ့ အောင်မြင်မှုက မင်းရဲ့မိဘများကို ဝမ်းသာစေမယ်။

[= မင်းရဲ့ မိဘများက ဝမ်းသာကြလိမ့်မယ်။]

I am very *pleased* to see you all here.

မင်းတို့အားလုံးကို ဒီမှာတွေ့ရလို့ ငါ သိပ်ဝမ်းသာတယ်။

[Passive voice သုံးထားတာကို သတိပြုပါ။]

Please ရဲ့ noun 'pleasure' က ဝမ်းသာမှု အဓိပ္ပာယ်ရသလို ပျော်မှုပါးမှုလို့လဲ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

It gave me much *pleasure* to visit your lovely village.

ခင်ဗျားတို့ရဲ့ လှပတဲ့ရွာကလေးကို လာရတာ ကျွန်တော် ကြည်နူးရပါတယ်။ (= ကြည်နူးမှုပေးပါတယ်။)

I will help you with *pleasure*.

ကျွန်တော် ခင်ဗျားတို့ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကူညီပါမယ်။

It is a *pleasure* to hear good music.

တေးဂီတ ကောင်းကောင်း ကြားရတာ ကြည်နူးစရာပဲ။

I am going to Mandalay on business, not for *pleasure*.

ငါက မန္တလေးကို ကိစ္စနဲ့သွားမလို့၊ အပျော်သွားတာမဟုတ်ဘူး။

A life given to *pleasure* is a worthless life.

အပျော်အပါးနဲ့သာ ကုန်လွန်တဲ့ဘဝမျိုးဟာ တန်ဖိုးမရှိတဲ့ ဘဝမျိုး ဖြစ်တယ်။

Please ကလာတဲ့ Adj; တစ်ခုကတော့ pleasant ဖြစ်တယ်။ ကြည်နူး စရာကောင်းတယ်။ သဘောကျစရာဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

It was a *pleasant* evening.

ကြည်နူးစရာ ညနေခင်းလေးပါပဲ။

I met a *pleasant* young man there.

အဲဒီမှာ ခင်ဖို့ကောင်းတဲ့လူငယ်တစ်ယောက်ကို တွေ့ခဲ့တယ်။

The wine has a *pleasant* taste.

စပျစ်ရည်က အရသာလေး ကောင်းသားပဲ။

*

၂၀ ချေးတာ၊ ငှားတာ

မြန်မာစကားမှာ ငွေကို 'ချေးတယ်'၊ ပစ္စည်းကို 'ငှားတယ်'လို့ ခွဲခြားပြီး ပြောတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာတော့ ငွေကိုရော၊ ပစ္စည်းကိုပါ lend, borrow တို့နဲ့ သုံးပါတယ်။ ငွေကိုလဲ lend, borrow, ပစ္စည်းကိုလဲ lend, borrow သုံးတာပါပဲ။ ဒီစကားနှစ်လုံး သုံးတဲ့နေရာမှာသာ ကွဲပြားတယ်။ ဒီနေရာမှာ မြန်မာနဲ့ မတူတဲ့အတွက် သေသေချာချာမှတ်သားဖို့ လိုတယ်။

lend ရဲ့ အင်္ဂလိပ်လိုအဓိပ္ပာယ်ဟာ give for a period of time (ခဏ ပေးတာ)ဖြစ်ပြီး borrow ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က get for a period of time ရယ်လို့ ဖြစ်တယ်။ အတိုကောက် lend ဆိုတာ 'ပေးတာ'၊ borrow ဆိုတာ 'ရတာ'လို့ မှတ်ထားနိုင်တယ်။ ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်လို ပြောတော့မယ်ဆိုရင် ချေးတယ်၊ ငှားတယ်ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားနဲ့ တွေးမနေတော့ဘဲ၊ ပေးတာလား၊ ရတာလား ချင့်ချိန်ပြီး ပေးရင် lend ရရင် borrow ကို သုံးနိုင်ရမယ်။

ငါမင်းကို ငွေ ၁၀၀ ပေးမယ် (ချေးမယ်)။

I will lend you K 100.

ငါ မင်းကို ငါ့ရဲ့ကင်မရာ ပေးမယ် (ငှားမယ်)။

I will lend you my camera.

ငါ့ကို ငွေ ၁၀၀ (ခဏ) ပေးစမ်းပါ (ချေးစမ်းပါ)။

Please lend me K 10-

ငါ့ကို မင်း ကင်မရာ (ခဏ)ပေးစမ်းပါ (ငှားစမ်းပါ)။

Please lend me your camera.

ငါမင်းဆီက ငွေ ၁၀၀ (ခဏ)ရချင်တယ်။

I want to borrow K 100 from you.

ငါမင်းဆီက ကင်မရာ (ခဏ) ရချင်တယ်။

I want to borrow your camera.

ငါ သူရဆီက ငွေ ၁၀၀ (ခဏ) ရခဲ့တယ် (ချေးတယ်)။

I borrowed K 100 from Thura.

ငါ သူရဆီက ကင်မရာ (ခဏ) ရခဲ့တယ် (ငှားခဲ့တယ်)။

I borrowed Thura's camera.

သူရက- ငါ့ကို ငွေ ၁၀၀ ပေးတယ် (ချေးတယ်)။

Thura lent me K 100.

သူရက ငါ့ကို ကင်မရာ ပေးတယ် (ငှားတယ်)။

Thura lent me his camera.

ဒီနမူနာတွေကို အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်ရှုလေ့လာပြီး ဆင်တူယိုးမှားလေးတွေ လေ့ကျင့်ယူရင် ဒီစကားလုံးနှစ်လုံးရဲ့ အသုံးအနှုန်းကို ပိုင်နိုင်သွားပေလိမ့်မယ်။
ဥပမာ- စာကြည့်တိုက်ကစာအုပ်များ ငှားနိုင်ပါတယ်လို့ ပြောချင်တယ်။ lend သုံးမလား၊ borrow သုံးမလား။ ကိုယ်ကပေးမှာလား၊ ရမှာလား စဉ်းစားရုံပဲ ပေါ့။ စာကြည့်တိုက်ကပေးမှာ၊ ကိုယ်က ရမှာ ဒီတော့

You can borrow books from the library.

တစ်ခါ စာအုပ်ငှားတဲ့ စာကြည့်တိုက်ကို ဘယ်လို ခေါ်မလဲ။ lending library ဖြစ်မလား၊ borrowing library ဖြစ်မလား။ ဘယ်လိုစဉ်းစားမိပါသလဲ။ စာကြည့်တိုက်ကပေးသလား၊ ယူသလား။ စာကြည့်တိုက်က ထုတ်ပေးနေတာ မဟုတ်လား။ ဒါပဲပေါ့။ ဒီတော့ lending library.

ပိုက်ဆံချေးစားတဲ့ ငွေရှင်ကြေးရှင်ကိုကော ဘယ်လို ခေါ်မလဲ။ money lender လား၊ money-borrower လား၊ အထက်မှာစဉ်းစားခဲ့သလိုပဲ။ ပေးသူလား၊ ယူသူလား၊ စဉ်းစားရုံပဲပေါ့။ သူက ငွေကို ထုတ်ပေးတာ။ ဒါကြောင့် money-lender.

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က ဆရာတစ်ယောက်က သူ့အရင်တစ်နေ့က The Nation သတင်းစာကို ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ဖတ်ချင်လို့ လိုချင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဒီတော့ အနားမှာရှိတဲ့ ဆရာတစ်ဦးက 'I will borrow you'

လို့ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီ ဒုတိယဆရာပြောတာ မှားသွားတယ်။ ဘာမှားသလဲ သိရဲ့လား။ [ဒီအကြောင်းကို ပထမဆရာက ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေကို ပြန်ပြောတာပါ။ သူက အင်္ဂလိပ်ဆရာလေ။]

ချေးငှားတဲ့ အမှု၊ ချေးငှားတဲ့ ငွေကို loan (noun) ခေါ်တယ်။ လယ်သမားတွေကို အစိုးရက စိုက်ပျိုးစရိတ်အဖြစ် ထုတ်ချေးတဲ့ငွေကို agricultural loan လို့ခေါ်တယ်။ ပစ္စည်းငှားတာကိုလဲ loan ခေါ်တာပါပဲ။ loan ကို give, have စတဲ့ verb များနဲ့ သုံးနိုင်သလို on loan လို့လဲ သုံးကြသေးတယ်။

The peasants receive loans from the government.

လယ်သမားများ အစိုးရဆီက ချေးငွေရကြတယ်။

The town council needs a big loan to build more schools.

မြို့နယ်ကောင်စီက နောက်ထပ်ကျောင်းများ ဆောက်ဖို့ ငွေတော်တော် များများချေးဖို့ လိုနေတယ်။

I have the loan of a camera from a friend.

ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးဆီက ကင်မရာ ငှားထားတယ်။

I have a camera on loan from a friend. (အထက်ဝါကျနဲ့ အဓိပ္ပာယ် အတူတူပါပဲ။)

ကျွန်တော် သူငယ်ချင်းဆီက ကင်မရာငှားထားတယ်။

Thiha gave me the loan of his camera.

သီဟဟာ ကျွန်တော့်ကို သူ့ကင်မရာ ငှားပါတယ်။

Loan ကို verb လို့လဲ သုံးနိုင်သေးတယ်။ lend နဲ့ အဓိပ္ပာယ် အတူတူ ပါပဲ။ ဒီလို verb သုံးနှုန်းရာမှာ lend ကို ပိုပြီး အသုံးများပါတယ်။

Thiha loaned his camera to me.

(Thiha lent me his camera ပိုအသုံးများ။)

သီဟက ကျွန်တော့်ကို သူ့ကင်မရာ ငှားပါတယ်။

ဘာသာခြားတစ်ခုကနေယူပြီး သုံးစွဲထားတဲ့စကားလုံးကို loanword လို့ခေါ်တယ်။ မော်တော်ကား၊ ရေဒီယို၊ စတိုင်၊ ဂိုက် စတဲ့ စကားလုံးတွေဟာ မြန်မာစကားထဲရောက်နေတဲ့ အင်္ဂလိပ် loanwords တွေဖြစ်တယ်။ အလားတူ

veranda, godown, durbar တို့ဟာ ဟိန္ဒူစကားကနေ အင်္ဂလိပ်စကားထဲ ရောက်နေတဲ့ loanwords တွေပါပဲ။

ငှားတာကို ဖော်ပြတဲ့ နောက်အင်္ဂလိပ် စကား တစ်လုံးကတော့ hire ဖြစ်တယ်။ အဓိပ္ပာယ်က give or get something for a short period for fixed payment (ပစ္စည်းတစ်ခုကို အခကြေးငွေနဲ့ ခဏတဖြုတ်ငှားတာ) ဖြစ်တယ်။ အခကြေးငွေဆိုတာကို သတိပြုပါလေ။ သူငယ်ချင်းချင်း အလကားငှားတာ မျိုးကို သုံးလို့မရဘူးပေါ့။ ခဏတဖြုတ်ဆိုတာလဲ သတိပြုပါ။ တစ်နာရီကို ဘယ်လောက်ပေးရမယ်ဆိုတာမျိုး ဖြစ်တယ်။ ပေးတာရော ယူတာပါ သုံးလို့ ရတယ်။ စက်ဘီး၊ မော်တော်ကား၊ လှေ၊ မြင်း၊ ခန်းမ စတဲ့ ပစ္စည်းများနဲ့ သုံးလေ့ ရှိတယ်။

They hire bicycles to tourists.

သူတို့က ခရီးသည်တွေကို စက်ဘီး ငှားတယ်။

We want to hire a hall for the concert.

ကျွန်တော်တို့ စတိတ်ရှိုး လုပ်ဖို့ ခန်းမ ငှားချင်တယ်။

I hired a boat to go fishing.

ကျွန်တော် ငါးမျှား ထွက်ဖို့ လှေတစ်စင်း ငှားလိုက်တယ်။

Hire နောက်က out ထည့်ပြီးလဲ သုံးလေ့ရှိတယ်။ အထက်ကဝါကျကို ဒီလို ပြောလဲ ရတယ်။

They hire out bicycles to tourists.

သူတို့က ခရီးသည်တွေကို စက်ဘီးငှားတယ်။

Hire ကို Noun လို သုံးနိုင်တယ်။ for, on တို့နဲ့ တွဲပြီးသုံးလေ့ရှိတယ်။ ပုဂံက စက်ဘီး အငှားဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာရေးထားမယ့် စာတန်းလေးတစ်ခုကတော့

Bicycles on hire, two kyats (K 2) an hour.

စက်ဘီးငှားတယ်၊ တစ်နာရီ နှစ်ကျပ် (၂-)ရယ်လို့ဖြစ်တယ်။

Is this boat for hire?

ဒီလှေ ငှားပါသလား။

We paid K 500 for the *hire* of the hall.

ခန်းမ ငှားခ ၅၀၀/ ပေးကြရတယ်။

အဲသလို ခဏတဖြုတ်ငှားတာမဟုတ်ဘဲ အိမ်ခန်းတို့၊ အိမ်တို့၊ မြေတို့ကို တစ်လတန်သည်၊ နှစ်လတန်သည် ကြာကြာငှားတာကိုတော့ *rent* လို့သုံးရတယ်။ ပေးတာရော ယူတာပါ သုံးနိုင်တယ်။ ဥပမာ

Daw Buma *rents* her house to us.

ဒေါ်ဘုမက သူ့အိမ်ကို ကျွန်တော်တို့ကို ငှားပါတယ်။

We *rent* this house from Daw Buma.

ကျွန်တော်တို့ ဒီအိမ်ကို ဒေါ်ဘုမဆီက ငှားတာပါ။

U Peitalu *rents* this land to me at K 10,000 a year.

ဦးပေတလူက ဒီမြေကို ကျွန်တော့်ကို တစ်နှစ် တစ်သောင်းနဲ့ ငှားပါတယ်။

I want to *rent* a flat in this street.

ကျွန်တော် ဒီလမ်းထဲမှာ တိုက်ခန်း ငှားချင်တယ်။

Rent ကို noun အဖြစ်သုံးရင် ငှားခလို့ အဓိပ္ပာယ်လွှက်တယ်။

I don't know how to pay this month's *rent* for our flat.

ငါတော့ ဒီလ တိုက်ခန်းငှားခ ဘယ်လို ပေးရမှန်း မသိဘူး။

The villagers have to pay a heavy *rent* for farming land.

ရွာသားများဟာ လယ်ယာငှားခ အများကြီး ပေးကြရတယ်။

You are lucky you can live in a house free of *rent*.

မင်းက အိမ်ငှားခ မပေးရဘဲ နေနိုင်တယ်ဆိုတော့ ကံကောင်းတာပေါ့။

၂၁ သင်တာကြားတာ

အောက်ပါ မြန်မာဝါကျနှစ်ခုကို ကြည့်ပါလေ။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာ သင်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ကို ဆရာဦးတိုးက အင်္ဂလိပ်စာ သင်တယ်။

ဝါကျနှစ်ခုစလုံးမှာပဲ 'အင်္ဂလိပ်စာ သင်တယ်' ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းဟာ ထပ်တူဖြစ်နေတယ်။ ဆရာကသင်သင်၊ ကျောင်းသားကသင်သင် သင်တယ်လို့ပဲ မြန်မာစကားက သုံးတယ်။ ဒီတော့ မြန်မာကျောင်းသားက အင်္ဂလိပ်လိုပြောရာ ရေးရာမှာလဲ စကားလုံး တစ်လုံးတည်းကိုသာ သုံးပါလေရော။ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ် များက အဲသလို မရောထွေးရလေအောင် 'သင်ယူတယ်'၊ 'သင်ပေးတယ်' စသည်ဖြင့်စကားလုံးတွဲစပ် ထွင်ထားကြပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် တကူးတက ဘယ်သူမှ မှတ်မထားဘဲ လွယ်ကူရာ 'သင်တယ်' လို့ပဲ ပြောကြတဲ့အတွက် မှားမြဲမှားကြ တာပါပဲ။ ဒီတော့ ကိုယ့်စိတ်ထဲက သေသေချာချာမှတ်သားရလိမ့်မယ်။

ဆရာက သင်တာကို အင်္ဂလိပ်စကားမှာ teach လို့ သုံးရပါတယ်။ အလွယ်ဆုံး မှတ်တဲ့နည်းကတော့ အင်္ဂလိပ်လို ဆရာကို teacher လို့ ခေါ်တယ် မဟုတ်လား။ teach လုပ်တဲ့လူကို teacher ပေါ့။ teacher က teach လုပ် တယ်။ ဒီလို ကွဲကွဲပြားပြားမှတ်ပါ။

1. U Toe teaches us English.

ဦးတိုးက ကျွန်တော်တို့ကို အင်္ဂလိပ်စာ သင်တယ်။

2. U Moe teaches history.

ဦးမိုးက သမိုင်း သင်တယ်။

3. Ko Tu is *teaching* konfu to some village boys.

ကိုတူးက ရွာကကောင်လေးတချို့ကို ကွန်ဖူး သင်ပေးတယ်။

4. Daw Phyu is *teaching* the girls (how) to arrange flowers.

ဒေါ်ဖြူက ကောင်မလေးတွေကို ပန်းထိုးစိုက်နည်း သင်ပေးနေတယ်။

5. My sister is *teaching* at a night school now.

ငါ့အစ်မက အခု ညကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ စာသင်နေတယ်။

Teach ကြိယာကို Object နှစ်ခုနဲ့သုံးနိုင်တယ်။ ပထမဆုံး Indirect Object လို့ခေါ်တဲ့ အသင်ခံရသူကိုထား၊ နောက်မှာ Direct Object လို့ခေါ်တဲ့ ဘာသာရပ်ကိုထား။ (ဝါကျ နံပါတ် ၁ ကိုကြည့်။)

Indirect Obj မပါတဲ့ Direct Obj နဲ့တင် ပြောလို့လဲရတယ်။ (ဝါကျ နံပါတ် ၂။)

ကြိယာနောက်မှာ Direct Obj လာ၊ နောက်မှာ to နဲ့ Indirect Obj လာ၊ ဒီလို သုံးလို့လဲ ရတယ်။ (ဝါကျ နံပါတ် ၃။)

ကြိယာနောက်မှာ Indirect Object လာ နောက်မှာမှ သင်ပြတဲ့ ဘာသာရပ်ကို Noun မဟုတ်ဘဲ Infinitive (to ပါတဲ့ ကြိယာရုပ်)လား၊ ဒီလိုသုံးလဲရတယ်။ (ဝါကျနံပါတ် ၄။)

ကြိယာနောက်မှာ ဘာ Object မှ မပါတဲလဲ သုံးနိုင်တယ်။ (ဝါကျ နံပါတ် ၅။)

Teach ကြိယာရဲ့ Past Tense နဲ့ Past Participle ရုပ်ဟာ taught လို့ဖြစ်တယ်။ ဒီစကားလုံးကို အသံထွက်ကစပြီး မှန်မှန်ကန်ကန်ရွတ်တတ်ပါစေ။ ကျောင်းသားတော်တော်များများဟာ 'တော့(ချ)'လို့ ရွတ်ကြတာကို ထိတ်လန့်တကြား ကြိုဖူးရတယ်။ တစ်နှစ်လဲမဟုတ်၊ တစ်နေရာမှာလဲမဟုတ်။ တော်တော်ကို ဒီအသံထွက်မှား ခေတ်စားနေပုံပဲ။ ဘယ်သူက စတင်လိုက်လို့ ဘယ်လို ဖြစ်သွားသလဲ မသိဘူး။ အဲသလိုအမှားမျိုး အသံထွက်မိအောင် ကြိုးစားပြီး ပြင်ပါလေ။ နောက်ဆုံး ဗျည်းသံဟာ 'ချ'သံ မဟုတ်ပါဘူး။ 'ထ'သံပါ။ TOT လို့ အသံထွက်တတ်ပါစေ။

Who taught you karate?

မင့်ကို ဘယ်သူက ကရာဘေး သင်ပေးတာလဲ။

I have *taught* him some French words.
ငါ သူ့ကို ပြင်သစ်စကားလုံးအချို့ သင်ထားတယ်။

We are *taught* English at school.
ကျွန်တော်တို့ကို ကျောင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေးတယ်။

ကျောင်းသားအနေနဲ့ သင်တာကို learn ဆိုတဲ့ စကားလုံး သုံးရပါတယ်။

Past Tense နဲ့ Past Participle ရုပ်သဏ္ဍာန် learnt ဖြစ်တယ်။

We go to school to *learn*.
ကျွန်တော်တို့စာသင်ဖို့ ကျောင်းသွားကြတယ်။

I am *learning* French now.
ကျွန်တော် အခု ပြင်သစ်စကား သင်နေတယ်။

Have you *learned* your lessons?
မင်း စာတွေ ကျက်ပြီးပြီလား (လေ့လာပြီးပြီလား)။

[ဒီနေရာမှာ မြန်မာလို 'သင်' တယ်လို့ ပြောမရတာ သတိပြု။]

Thita is *learning* to swim.
သီတာ ရေကူး သင်နေတယ်။

I have *learnt* how to ride a bicycle.
ကျွန်တော် စက်ဘီးစီး သင်ထားတယ်။

A bright child *learns* very quickly.
ဉာဏ်ကောင်းတဲ့ကလေးက အတတ်မြန်တယ်။ (မြန်မြန်နဲ့ သင်တာကို နားလည်တယ်၊ စာကျက်မြန်တယ် စသည်ဖြင့်)

Some children *learn* slowly.
တချို့ကလေးများ စာတတ်နှေးကြတယ်။ (တော်တော်နဲ့ နားမလည်ဘူး၊ တော်တော်နဲ့ စာမရဘူး စသည်ဖြင့်)

အထက်ပါ နမူနာတွေကိုကြည့်ရင် learn ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးကို မြန်မာလို စကားလုံးတစ်လုံးတည်းနဲ့ ပြောလို့မရတာကို သတိပြုမိလိမ့်မယ်။ 'သင်' တယ်လို့ ပြောတဲ့အခါ ပြောပြီး၊ 'စာကျက်' တယ်၊ 'လေ့လာ' တယ်လို့

ပြောရတယ်။ တစ်ခါတလေကျတော့ 'တတ်' တယ်လို့ပြောရပါတယ်။ အကြောင်း အရာ အဆက်အစပ်ကိုကြည့်ပြီး မြန်မာလို ဆီလျော်လျှောက်ပတ်အောင်ပြောရ တာပါပဲ။ learn ရဲ့ နောက်အဓိပ္ပာယ်က be told ရယ်လို့ ဖြစ်တယ်။ မြန်မာလို 'သိရတယ်' လို့ ဖြစ်တယ်။

I learnt the news this morning.
ကျွန်တော် သတင်းကို ခုမနက်ပဲ သိရတယ်။

I have learnt of her illness.
သူ နေမကောင်းကြောင်း ကြားသိရတယ်။

We learnt that they had married.
သူတို့ ယူလိုက်ကြပြီလို့ ကျွန်တော်တို့ သိရတယ်။

I am sorry to learn that you have failed the exams.
မင်း စာမေးပွဲကျကြောင်းသိရလို့ ဝမ်းနည်းတယ်။

ဒီ learn ရဲ့ အသုံးကို မသိထားလို့ရှိရင် မြန်မာလိုကနေ တိုက်ရိုက်ဘာသာ ပြန်ပြီး know လို့ သုံးမိတတ်တယ်။

ဥပမာ- အထက်က ဥပမာမှာ I knew the news လို့ သုံးမိတာမျိုး။ အဲဒီတော့ အင်္ဂလိပ်လိုပြောရင် ရှေးရင် မြန်မာလိုကတစ်ဆင့် ဘာသာပြန်ပြောတာ ရေးတာမျိုးမဖြစ်ရလေအောင် အင်္ဂလိပ်စကားမှာ သူ့နေရာနဲ့သူ သုံးနှုန်းရတာကို စနစ်တကျ မှတ်သားထားအပ်တယ်။

စာကိုအလွတ်ကျက်တာကို learn by heart လို့ သုံးရတယ်။

ဥပမာ- You must learn these words by heart.
မင်းဒီစကားလုံးတွေကို အလွတ်ကျက်ရမယ်။

ကျောင်းသား၊ စာသင်သားကို learner လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားကိုင် အဘိဓာန်ကို Learner's Dictionary လို့ ခေါ်တယ်။ နာမည် အပြည့်အစုံကတော့ Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English ပါတဲ့။

ဗဟုသုတကို learning လို့ သုံးနိုင်တယ်။

U Nauk Toe is a man of *learning*.

ဦးနောက်တိုးဟာ ဗဟုသုတကြွယ်သူ ဖြစ်တယ်။

The villagers admire his great *learning*.

သူ့ရဲ့ ဗဟုသုတကြွယ်ဝပုံကို ရွာသားများက လေးစားကြတယ်။

learn ကို ed ထည့်ပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ learned က Adj ဖြစ်တယ်။

‘ဗဟုသုတကြွယ်ဝတဲ့’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။ အသံ (အက္ခရာ)တစ်လုံးတည်း မဟုတ်ဘူး။ နှစ်လုံးဖြစ်တယ်။ learn-ed ရယ်လို့ နှစ်ပိုင်းခွဲပြီး အသံထွက်ရတာကို သတိပြုပါလေ။

U Nauk Toe is a *learned* man.

ဦးနောက်တိုးဟာ ဗဟုသုတကြွယ်ဝသူဖြစ်တယ်။

He always reads *learned* books.

သူက ဗဟုသုတကျမ်းဂန်တွေကို ဖတ်လေ့ ရှိတယ်။

Study ဆိုတာ make an effort to learn တတ်သိဖို့ အားထုတ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်တယ်။ ဂရုတစိုက်၊ အပတ်တကုတ် စူးစမ်းလေ့လာတာကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ learn ထက် ပိုတာပေါ့။ ဒါကြောင့် တက္ကသိုလ်မှာ ပညာဆည်းပူးတာကို learn လို့ ပြောလို့ မရတော့ဘူး။ study ဝဲ သုံးနိုင်တယ်။ မူလတန်းကျောင်း ကလေးငယ်က စာမေးပွဲအတွက် စာကို အပတ်တကုတ် လေ့လာကျက်မှတ်နေရင်တော့လဲ study သုံးနိုင်တာပေါ့လေ။ အခြားလေ့လာတာကိုလဲ study သုံးနိုင်တယ်။

My elder brother is *studying* medicine.

ကျွန်တော့်အစ်ကို ဆေးပညာသင်ယူနေတယ်။ (ဆေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီနေရာမှာ learning မသုံးနိုင်ဘူး။)

My little brother is *studying* for his exams now.

ကျွန်တော့် ညီလေး စာမေးပွဲအတွက် စာကြိုးစားနေတယ်။ (မူလတန်းကျောင်းသား ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။)

Let's *study* the map.

မြေပုံကို လေ့လာကြရအောင်။

၂၂ ရေးတာ၊ ဖတ်တာ

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားတွေ ရေးလေ့ရှိတဲ့ ဝါကျတစ်ခုကတော့ ဟောဒီလို ဖြစ်တယ်။

I will write a letter to you.

သဒ္ဒါနည်းအရကလဲ ဟုတ်နေတော့ ဒါကို မလျော်ကန်ဘူးလို့ ကျောင်းသား ကို ရှင်းပြရတာတော်တော်လက်ဝင်တယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာ ဒီလိုသုံးရိုးထုံးစံမရှိ ဘူး။ write ဆိုရင်လုံလောက်ပြီ၊ a letter မထည့်ရတော့ဘူး စသဖြင့် ပြောရတာပ လေ။ ဒါပေမယ့် သူ့အမိဘာသာစကားမှာက 'စာ' ရယ်လို့ပါနေတဲ့အတွက် တော်တော်နဲ့ဘဝင်မကျပါဘူး။ စာရေးတယ်ဆိုရင် write a letter ဖြစ်နေတော့ တာပဲ။

အလားတူပဲ 'စာဖတ်တယ်' ဆိုရင်လဲ read a book ဒါမှမဟုတ် read my lessons ဖြစ်နေတယ်။ ထမင်းစားရင်လဲ eat rice ပဲ။ နောက်က object မပါဘဲနဲ့ read ချည်းသက်သက် သုံးရကောင်းမှန်းကို မသိကြချေဘူး။

ဒီလို ဘာကြောင့် ဖြစ်ကြရတာလဲ။ အဖြေကတော့ အင်္ဂလိပ်စာနဲ့အတွေ့ အကြုံ နည်းရလို့-လို့ပဲ ပြောရလိမ့်မယ်။ အင်္ဂလိပ်စာကို Grammar ပဲသင်တယ်။ အသုံးချနေတာကို (ပြောနေတာကို၊ ရေးနေတာကို) မကြုံဖူး မဆံ့ဖူးလေတော့ ပြောစရာရှိရင် ကိုယ့်အမိဘာသာစကားကနေ တစ်ဆင့်ဘာသာပြန်နေလေတော့ အင်္ဂလိပ်မဆန်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားတွေ ဖြစ်ကုန်တော့တာပါပဲ။

တချို့များ ဘယ်လောက် အင်္ဂလိပ်မဆန်လိုက်သလဲဆိုရင် ရူပဗေဒဘာသာ ကို physics subject, ဓာတုဗေဒဘာသာကို chemistry subject လို့တောင်

သုံးနေကြလေရဲ့။ အင်္ဂလိပ်စကားကို English လို့ တင်ပြောလိုက်ရင် ရပါလျက် သားနဲ့ English language လို့ မလိုအပ်ဘဲ သုံးနေတာမျိုးတွေဟာလဲ ဒီအမျိုး အစားထဲ ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားကိုအတွေ့အကြုံနည်းခြင်းပဲ။ ဘာသာ ဗေဒ စကားနဲ့ ပြောရရင်တော့ linguistic atmosphere မရဘူး၊ contact with the language (exposure) နည်းတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ အင်္ဂလိပ်စကား (စာ) တတ်ချင်ရင် Grammar နဲ့တင် မရဘူး။ စာများများ ဖတ်ပေးရမယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြောတဲ့လူနဲ့ မတွေ့ရလေတော့ ရေဒီယိုနားထောင်၊ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၊ ရုပ်ရှင်ကြည့် များများလုပ်ရမယ်။ နို့မို့ရင်တော့ အင်္ဂလိပ်မဆန်တဲ့ အသုံးနှုန်းတွေ သုံးနှုန်းနေမိမှာပဲ။

ခု ရေးတာ ဖတ်တာပဲ ကြည့်လေ။

Write ဆိုတာ 'ရေးတယ်' လို့တင်ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ 'စာရေးတယ်' လို့ ပါ ဆိုလိုတယ်။ ဘာရေးတာလဲ ဆိုတာကို အထူးတလည် ညွှန်းလို့မှ a letter, an exercise စတာကို ထည့်ရေးပေးရတယ်ဆိုတာ မှတ်ပါလေ။

What are you doing?
မင်းဘာလုပ်နေလဲ။

I am writing.
ငါ စာရေးနေတယ်။

[writing နောက်က ဘာ Object မှ မပါတာကို သတိပြုပါ။]

What are you writing?
ဘာရေးနေတာလဲ။

I am writing a letter.
စာတစ်စောင် ရေးနေတာ။

[သူက ဘာရေးနေတာလဲ မေးလာလို့ a letter လို့ ထည့်ပြောရကြောင်း သတိပြုပါ။]

Who are you writing to?
ဘယ်သူဆီ ရေးတာလဲ။ [a letter မပါ။]

I am writing to my girl-friend.

ကျွန်တော့်ကောင်မလေးဆီ ရေးနေတာ။

[a letter မပါ။]

I write to her every hour.

ကျွန်တော် သူ့ဆီ နာရီတိုင်း စာရေးတယ်။

[a letter မပါ။]

Letter မှ မဟုတ်ဘူး။ an essay, a story, စတာတွေကိုလဲ တကူးတက
ဖော်ပြဖို့လိုမှသာ ထည့်ပြောပေလိမ့်မယ်။ ဥပမာ

U Wutthu is a writer.

ဦးဝတ္ထုက စာရေးဆရာလေ။

He writes for a living.

သူက စာရေးပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတာ။

[writes နောက်က Obj မပါဘူး။]

What does he write?

သူက ဘာများရေးသတုံး။

Oh, he writes everything—love stories, detective stories, science
fiction, postcard poetry, recipes for women's magazines,
horoscopes....

အိုး.... အကုန်ရေးတာပဲ။ အချစ်ဝတ္ထု၊ စုံထောက်ဝတ္ထု၊ သိပ္ပံဝတ္ထု၊
ပို့စကတ်ကဗျာ၊ အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းများမှာ ဟင်းချက်နည်း မျိုးစုံ၊
ဗေဒင်ဟော စာတမ်း....

Read ဆိုတာကလဲ 'ဖတ်' သက်သက်တင်မဟုတ်ဘဲ 'စာဖတ်' တာ
ဟူသမျှကို သုံးနိုင်တယ်။ ဘာကို ဖတ်တယ် တကူးတက ပြောချင်မှ၊ ပြောဖို့
လိုအပ်မှ နောက်က Obj ကို ထည့်ပေးရပါတယ်။

I read when I am free.

ငါတော့ အားရင် စာဖတ်တာပဲ။

What do you *read*?

ဘာတွေများ ဖတ်သတုံး။

I *read* comics.

ရုပ်ပြဇာတ်လမ်းတွေ ဖတ်တယ်။

Does your sister *read* her lessons?

မင်းညီမလေး စာတွေဘာတွေ ကျက်ရဲ့လား။

She does. The only trouble is that she *reads* a few minutes and then falls asleep.

ကျက်ပါရဲ့။ ခက်တာက လေးငါးမိနစ်လောက် စာဖတ်ပြီး အိပ်ပျော် သွားတတ်တာပါပဲ။

ဘာသာရပ်တစ်ခုကို (အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်မှာ) သင်ကြားနေတာကိုလဲ *read* သုံးလေ့ရှိတယ်။ *study* အစား သုံးတာပါပဲ။

He is *reading* chemistry at Mandalay university.

သူက မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှာ ဓာတုဗေဒ သင်နေတယ်။ (ဓာတုဗေဒ ယူတယ်။) ဒါကိုပဲ

He is *reading* for a chemistry degree....

He is *reading* for a degree in chemistry

စသည်ဖြင့်လဲ ပြောနိုင်သေးတယ်။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို စာဖတ်ပြတာကို ပြောချင်ရင် to နဲ့ သုံးရတယ်။

Please *read* the letter to me.

စာကို ငါ့ကိုဖတ်ပြစမ်းပါ။

ဒါကိုပဲ

Please *read* me the letter.

လို့ သုံးမယ်ဆိုလဲ ရတယ်။

The teacher often *reads* a story to the children.

ဆရာမက ကလေးတွေကို ပုံပြင် ဖတ်ပြလေ့ ရှိတယ်။

[ဒါမှ မဟုတ် The teacher often reads the children a story.]

ဒီအသုံးမျိုးကို Passive Voice နဲ့ သုံးရင် to ကို မမေ့ဖို့ သတိပြုပါလေ။

Children love to be read to.

ကလေးတွေက စာဖတ်ပြတာကို နှစ်ခြိုက်တယ်။

စာဖတ်တယ်ဆိုတာ ဗဟုသုတ ရရာရကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် well-read ဆိုတာ 'စာကောင်းကောင်းဖတ်တယ်' ဆိုတာထက် စာဖတ်စုံလို့ ဗဟုသုတကြွယ်ဝတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ Adj ဖြစ်တယ်။

U Nauk Toe is a well-read man.

ဦးနောက်တိုးက စာအင်မတန်ဖတ်ပြီး ဗဟုသုတစုံတဲ့လူ။

Write နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျောင်းသားတွေမှားတတ်တာ တစ်ခုကတော့ စာလုံးပေါင်းပါပဲ။ -ing ထည့်ရင် writing ရယ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ t တစ်လုံး တည်းနဲ့ပါ။ Past Participle ကမှ written ရယ်လို့ t နှစ်လုံးနဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ မမှားရအောင် သေသေချာချာမှတ်သားပါ။

He is writing.

He has written.

It was written last month.

မှတ်ချက်။ ။ ဒီလိုမမှားရအောင် အသံထွက်ပါ စနစ်တကျဖြစ်ရင် ကောင်းတယ်။ writing (t တစ်လုံးတည်း)က 'rait' (ရိုက်) သံထွက်တယ်။ written (t နှစ်လုံး)က 'rit' (ရစ်)သံထွက်တယ်။ နောက်က len ကိုလဲ 'တင်း' လို့ မဆိုဘဲနဲ့ 'tn' လို့ သရသံမပါဘဲ ရွတ်ဆိုပါ။ 'rit' လို့ဆိုပြီး n သံလေးထည့် လိုက်ပါ။

Reader ဆိုတာ (၁) စာဖတ်သူကိုပြောတာ။ (၂) ဖတ်စာအုပ်ကိုပြောတာ။ Reading က စာဖတ်ခြင်းကို ဆိုလိုတယ်။ Reading makes a full man. (စာဖတ်ခြင်းက ပြည့်စုံတဲ့လူဖြစ်စေတယ်)လို့ ဆိုရိုးရှိတယ်။ writing က ရေးထားတဲ့စာ၊ written language, written English ဆိုတာက စာရေးရာမှာသုံးတဲ့ ဘာသာစကား၊ အင်္ဂလိပ်စကား၊ အသုံးအနှုန်းကွဲပြားပါစေ။

၂၃ ပါဝင်တာ၊ ပါရှိတာ

မြန်မာလို 'မီးနင်း' ကျက်တဲ့ အကျင့်ကြောင့် အသုံးမှားရတဲ့ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးတွေထဲမှာ contain ဟာ ရှေ့ဆုံးက ပါတယ်။ အခု ရေးလိုက်တဲ့ 'ရှေ့ဆုံးက ပါတယ်' ကို contain နဲ့ ပြောလို့မရဘူး။ 'ကျွန်တော်တို့ အထဲမှာ ဘောလုံး ကစားတတ်သူတွေ ပါဝင်တယ်'၊ 'ဒီစာအုပ်တွေထဲမှာ အဘိဓာန် ငါးအုပ် ပါဝင်တယ်' စတာတွေကိုလဲ contain သုံးလို့ မရချေဘူး။

contain ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က have within itself, hold within itself အထဲမှာရှိနေတာ၊ ထည့်ထားတာကို ပြောတာ။ ရေအိုးထဲမှာ ရေပါဝင်တာ။ စာအုပ်ထဲမှာ စာမျက်နှာပါဝင်တာ၊ သေတ္တာထဲမှာ ပစ္စည်းပါဝင်တာကိုမှ ပြောရတယ်။

This pot *contains* water.

ဒီအိုးက ရေပါတယ် (ရေထည့်ထားတယ်)။

This jug *contains* milk.

ဒီချိုင့်က နွားနို့ ပါဝင်တယ်။

This box *contains* biscuits.

ဒီသေတ္တာက ဘီစကစ်ပါဝင်တယ်။

This book *contains* ten short stories.

ဒီစာအုပ်မှာ ဝတ္ထုတို ဆယ်ပုဒ်ပါဝင်တယ်။

This bottle *contains* half a pint.

ဒီပုလင်းက ပိုင့်ဝက်ဆုံတယ်။

ပါဝင်တဲ့ပစ္စည်းကို content လို့ ခေါ်တယ်။ contain ဆိုတဲ့ verb ရဲ့ noun ရုပ်ပါပဲ။ စာအုပ်ရဲ့ ပထမစာမျက်နှာမှာ contents ဆိုတဲ့ခေါင်းစဉ်နဲ့

ဂဏန်းထိုးပြီး ဖော်ပြထားတာ တွေ ဖူးမှာပေါ့။ စာအုပ်ထဲမှာ ပါဝင်တာတွေကို စာရင်းလုပ်ပြထားတာပါပဲ။ မြန်မာလို 'မာတိကာ' လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အလားတူပဲ၊ သေတ္တာထဲမှာပါတာတွေကို the contents of the box, ပုလင်းထဲမှာ ပါတာတွေကို the contents of the bottle လို့ သုံးရတယ်။

The police officer examined the *contents* of Mi Mi's handbag.
ရဲအရာရှိက မိမိရဲ့ လက်ကိုင်အိတ်ထဲပါတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို စစ်ဆေးကြည့်ရှု
တယ်။

U Soe is looking at the (table of) *contents* of the book.
ဦးစိုးဟာ စာအုပ်ရဲ့ မာတိကာကို ကြည့်နေတယ်။

content ရှေ့က လိုအပ်တဲ့ noun တစ်ခု ထားပြီးလဲ သုံးလေ့ရှိတယ်။
အဲဒီ noun က ညွှန်ပြတဲ့ပစ္စည်း ဘယ်၍ ဘယ်မျှ ပါဝင်တယ်ကို ဆိုလိုတာပါပဲ။
sugar content ဆိုတာ သကြားပါဝင်မှု၊ fat content ဆိုတာ အဆီပါဝင်မှု။

The sugar *content* of the fruit is high.
အသီးထဲမှာ သကြား ပါဝင်တာ များတယ်။

The meat has a low fat *content*.
အသားက အဆီပါဝင်မှု နည်းပါတယ်။

'ပါဝင်တယ်' လို့ပဲ မြန်မာလို ပြောရတဲ့ နောက်အင်္ဂလိပ်စကားလုံးကတော့
consist ဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က be made of ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားတယ်လို့
ဖြစ်ပါတယ်။ contain ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ ကွဲပြားပြားဖြစ်ပါစေ။ မြန်မာလို
'ပါဝင်တယ်' လို့တင် ကျက်မှတ်မထားပါနဲ့။ ပြည်နယ်တွေ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းပြီး
ပြည်ထောင်စု ဖြစ်သွားတာ၊ အတန်းတွေစုပေါင်းလိုက်တော့ ကျောင်းဖြစ်သွားတာ၊
လူပုဂ္ဂိုလ်ဆယ်ဦး ပေါင်းလိုက်တော့ ကော်မတီအဖွဲ့ရယ်လို့ ပြောတာမျိုးမှာ
consist ကို သုံးတတ်ရမယ်။ နောက်က of လိုက်တယ်။

A school *consists of* classes.
ကျောင်းဆိုတာ အတန်းတွေပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားတာ။

The Committee *consists of* 15 members.
ကော်မတီမှာ အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ဦး ပါဝင်တယ်။

The book *consists of* four parts.
စာအုပ်က အပိုင်းလေးပိုင်း ပါဝင်တယ်။

The dish *consists of* meat and tomatoes.
ဟင်းက အသားနဲ့ ခရမ်းချဉ်သီး ပါဝင်တယ်။

contain နဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဆင်တူ စကားလုံး တစ်လုံးကတော့ include ဖြစ်တယ်။ regard as part of the whole အစိတ်အပိုင်း တစ်ပိုင်း အဖြစ် သတ်မှတ်အပ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်သားထားရမယ်။

This book contains 150 poems, *including* ten by U Ponnya.
ဒီစာအုပ်မှာ ကဗျာ ၁၅၀ ပါဝင်တယ်။ ဦးပုညရဲ့ ကဗျာ ဆယ်ပုဒ် အပါအဝင်ပေါ့။ [ဦးပုညရဲ့ ကဗျာ ဆယ်ပုဒ်က ပါဝင်သမျှ ကဗျာ ၁၅၀ ရဲ့ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တယ်။]

This book *includes* all his poems.
ဒီစာအုပ်မှာ သူ့ကဗျာအားလုံးပါဝင်တယ်။ [တခြား စာတွေလဲပါသေး တယ်လို့ နားလည်ရမယ်။]

Ma Ni's duties *include* watering the flowers.
မနီရဲ့ တာဝန်တွေထဲမှာ ပန်းပင် ရေလောင်းတာလဲ ပါဝင်တယ်။

We will *include* your name on the list of players.
ငါတို့ မင်းနာမည်ကို ကစားသူစာရင်းထဲမှာ ထည့်လိုက်မယ်။

အထက်မှာ ရှင်းလင်းဖော်ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်းသာ contain, consist, include တို့ကို သုံးတတ်ဖို့ ကြိုးစားရမယ်။ မြန်မာလို 'ပါတယ်' ဆိုတိုင်း အင်္ဂလိပ်စကား လုံးရဲ့ အသုံးအနှုန်းကို မဆင်မခြင် contain လို့ စွတ်မရေးလိုက်ရဘူး။ အောက်ပါ မြန်မာအသုံးအနှုန်းတွေဟာ contain, consist တို့ရဲ့ အလုပ် မဟုတ်ဘူး။

မထွေးမပါ ၊ တို့ချည်းသာ။
သူက နေရာတကာ ပါချင်တာပဲ။

ဆားမပါရင် ဟင်း အရသာမရှိဘူး။
 သူတို့အရှုပ်ထဲ မင်း ပါဝင် နေတယ် ကြားတယ်။
 မင်းအဖေ ဘယ်ပါတီထဲ ပါသလဲ။
 ဘုရားပွဲမှာ ဇာတ်ပွဲ ပါတယ်။
 ငါ မှာလိုက်တာတွေ ပါ ရဲ့လား။
 ဖိနပ်နဲ့ ထီးမပါရင် နွေအခါမှ သိရမယ်။
 လွန်ခဲ့တဲ့အထဲ ကျွန်တော်လဲ ပါ မယ်။

ဒီဝါကျတွေကို အင်္ဂလိပ်လိုရေးမယ်ဆိုရင် ‘ပါ’ ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားလုံးကိုပဲ ကြည့်ပြီး contain ကို သွားသုံးလို့ မရဘူး။ ဒီ ‘ပါ’ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဟာ ဘာလဲဆိုတာကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး လိုက်ဖက်တဲ့ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးကို ရှာတတ်ရမယ်။ နမူနာ ဝါကျအားလုံးကို လျှောက်ရေးပြရင် ဒီဆောင်းပါးမှာ တင်ပြလိုရင်းနဲ့ ဝေးသွားလိမ့်မယ်။ အကြမ်းဖျင်းဥပမာပြရရင် တော့ ‘မထွေးမပါဘူး’ ဆိုတာဟာ မထွေးဟာ တစ်ခုခုအထဲမှာ (တောင်းထဲမှာ၊ အိုးထဲမှာ)ရှိနေတာကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ မထွေးဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အတူ ရှိနေတာကိုသာပြောလိုရင်းလို့ သိရမယ်။ ဒါကြောင့်

Ma Htwei is not with us. လို့ ပြောတတ်ရမယ်။ တစ်နည်း၊ လွယ် လွယ် ပြောရရင်တော့ Ma Htwei is not here. ပါပဲ။

‘ဆားမပါရင်’ စသဖြင့်ဆိုရာမှာ ဆားက ပန်းကန်ထဲ၊ ခွက်ထဲရှိနေတာကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ‘ဆား မတွဲဖက်ရင်’ လို့ ပြောတာသာ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ without salt လို့ အင်္ဂလိပ်လို ဆိုတတ်ရမယ်။

‘ဘယ်ပါတီထဲပါလဲ’ လို့ မေးရာမှာ ပါတီထဲ အသင်းဝင်၊ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်တာကို ပြောချင်တာ။ အင်္ဂလိပ်လို belong ပဲလို့ သိရမယ်။

‘ငါ မှာလိုက်တာတွေ ပါရဲ့လား’ ဆိုတာကလဲ ယူလာခဲ့ရဲ့လားလို့ မေးတာပါပဲ။ အသင့်တော်ဆုံး အင်္ဂလိပ်စကားလုံးဟာ bring ဖြစ်လိမ့်မယ်။ get နဲ့ သုံးလဲရတယ်။

သည်လိုစသည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်စကားလုံးတစ်လုံးကို တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း မြန်မာလို ‘မီးနင်း’ ဆိုတာမျိုးကို တစ်ခါတည်း အသေမှတ် အရကျက်ထ

အကျင့်ကို ဖျောက်ပါ။ ဒီစကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဘာလဲဆိုတာကို မြန်မာ
 လို အပြင် အင်္ဂလိပ်လိုပါ သိအောင်လုပ်၊ သူ့ကို ဘယ်လို သုံးရတယ်၊ ဘယ်လို
 မသုံးရဘူးဆိုတာကိုပါ မှတ်သားဖို့ လိုလိမ့်မယ်။ တစ်ခါ မြန်မာ စကားလုံးမှာလဲ
 အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးမက ရှိတာကိုပါ သတိထား။ မြန်မာစကား တစ်ခု၊
 အင်္ဂလိပ်စကားတစ်ခုဆိုတာ ဘယ်နည်းနဲ့မှမရှိနိုင်ကြောင်း သိပါလေ။ အဲဒီတော့
 လွယ်လွယ်နဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးကို ချသုံးပစ်မိတတ်တဲ့ အကျင့်မျိုးကို
 ဖျောက်ပါလေ။

အင်္ဂလိပ်စကား မတောက်ကခေါက်သင်ဖူးသူတိုင်း သိမယ့် အင်္ဂလိပ်
 မြန်မာ ခြားနားတဲ့ အသုံးတစ်ခုကတော့ 'သောက်' ဆိုတဲ့ အသုံးပါပဲ။ မြန်မာ
 က လက်ဖက်ရည်သောက်တယ်၊ ဇော်ဖီသောက်တယ်၊ ဆေးလိပ်သောက်တယ်
 လို့ ဆိုတယ်။ အင်္ဂလိပ်မှာကတော့ tea နဲ့ coffee ကိုသာ drink လုပ်လို့ရပြီး
 cigarette ကိုတော့ smoke လုပ်ရတယ်မဟုတ်လား။ အဲသလိုပဲပေါ့။ စာအုပ်က
 စာမျက်နှာ ၃၀၀ ပါတာကို The book contains 300 pages လို့ သုံးရပြီး
 ပိုက်ဆံပါရဲ့လားဆိုတာမျိုးကို contain မရပေဘူးလေ။ Have you any money
 with you? လို့သာ ပြောရပေလိမ့်မယ်။

*

၂၄ ခိုးတာ၊ တိုက်တာ

မြန်မာစကားမှာက တိတ်တဆိတ် သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ယူတာကို ခိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ လက်နက်ပြုပြီး အတင်းအဓမ္မ ရယူတာကို လုယက်တယ်၊ ဓားပြ တိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်စကား သင်ယူသူ မြန်မာကျောင်းသားက ခိုးတာကို အင်္ဂလိပ်လို steal, ဓားပြတိုက်တာကို rob လို့ မှတ်ထင် သွားပါတော့တယ်။ သင်တဲ့လူ အချို့ကလဲ အဲသလို သင်နေကြတာပါပဲ။ တကယ်ကတော့ ဘာသာစကား နှစ်ခု ကွာခြားတယ်ဆိုတာ စကားလုံးချင်း ပုံသဏ္ဍာန် ကွာခြားကြရတင်မဟုတ်ဘူး။ စကားလုံးနောက်ကွယ်က အဓိပ္ပာယ်ကို ခံယူပုံချင်း (concept) ကိုက မတူကွဲပြားတာ ဖြစ်တယ်။

အင်္ဂလိပ်စကား steal ဟာ တိတ်တဆိတ်ယူတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငွေကို၊ ပစ္စည်းကို မပေးဘဲ ယူတာကိုသာ ပြောလိုရင်း ဖြစ်တယ်။ ဓားပြတိုက်ခံရလို့ ငွေဘယ်လောက်၊ ပစ္စည်းဘယ်လောက်ပါသွားတယ် ဆိုရင်လဲ ဒီ steal ကိုပဲ သုံးရတယ်။ လူကို၊ အိမ်၊ ဘဏ်စတဲ့ အဆောက်အအုံကို မပေးဘဲ ခိုးတယ်၊ တိုက်တယ်ဆိုတာကို ပြောချင်ရင်တော့ rob ကို သုံးတယ်။ ခါးပိုက်နှိုက်ခံရတာကိုလဲ လူကို ကတ္တားအဖြစ်ထားပြီး ပြောရင် rob ကို သုံးရတယ်။ ဥပမာများကို လေ့လာပါ။

Her best friend *stole* her money.
အရင်းနှီးဆုံး သူငယ်ချင်းက သူ့ပိုက်ဆံ ခိုးတယ်။

Someone has *stolen* my radio.
(တစ်ယောက်ယောက်) ငါ့ ရေဒီယို ခိုးသွားတယ်။

A thief *stole* some jewellery from that shop.
အဲဒီဆိုင်က လက်ဝတ်လက်စားအချို့ သူ့ခိုး ခိုးသွားတယ်။

The money was *stolen* while they were away.

သူတို့ မရှိကြတုန်း ငွေတွေ အခိုးခံရတာ။

The radio was *stolen* while I was asleep.

ကျွန်တော် အိပ်နေတုန်း ရေဒီယိုအခိုးခံရတာ။

ဒီအထိတော့ steal နဲ့ 'ခိုး' တာနဲ့ဟာ ထပ်တူ အဓိပ္ပာယ် ထွက်နေတယ်လို့ ပဲ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့်

Our house was *robbed* while we were away.

ကျွန်တော်တို့ မရှိခိုက် အိမ်ကိုသူခိုး ခိုးခံရတယ်။

ဒီစာကြောင်း ဝါကျမှာတော့ မြန်မာလို 'ခိုး'တယ်လို့ ဆိုပေမယ့် အင်္ဂလိပ်မှာ steal သုံးလို့မရတော့ဘူး။ rob ကိုပဲသုံးရတယ်။ အိမ်မှာ လူမရှိဘူး ဆိုတော့ ဓားပြတိုက်တယ်လို့လဲ မပြောနိုင်တော့ဘူး။ အလားတူ အောက်ပါ ဝါကျကိုလဲ ကြည့်ပါဦး။

The bank was *robbed* while the two watchmen were fast asleep.

ညစောင့်နှစ်ယောက် အိပ်မောကျနေတုန်း ဘဏ်မှာ ဝင်ခိုးသွားတာ။

ဒီမှာလဲ စာသားကိုထောက်ရင် 'ခိုး' တာပဲဆိုတာ သိသာတယ်။ ညစောင့် တွေအိပ်နေတုန်း ခိုးသွားတာ။ rob ဟာ ဓားပြတိုက်တာကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အလားတူ

You will be *robbed* if you are not careful.

မင်း သတိမထားရင် အခိုးခံရလိမ့်မယ်။ (ဒါမှမဟုတ် ခါးပိုက်နှိုက် ခံရလိမ့်မယ်။)

ဒီတော့ကာ steal ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ခိုးတာ၊ rob ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို တိုက်တာလို့ ပုံသေမှတ်လို့ မရဘူးဆိုတာ ရှင်းနေတယ်။ အသုံးအနှုန်းကိုပဲ ကြည့်ပြီး ငွေကို၊ ပစ္စည်းကို steal၊ အိမ်ကို၊ ဘဏ်ကို၊ အဆောက်အအုံကို၊ လူကို rob သုံးရတယ်လို့ပဲ မှတ်ထားရမှာ ဖြစ်တယ်။

အောက်ပါဝါကျတွေမှာတော့ rob ဟာ မြန်မာလို ဓားပြတိုက်တာလို့ သိသာတယ်။

Two gunmen stopped the bus and *robbed* the passengers.
သေနတ်သမားနှစ်ယောက် ဘတ်စ်ကို ရပ်ပြီး ခရီးသည်တွေကို ဓားပြ
တိုက်ကြတယ်။

Robin Hood *robbed* the rich to give to the poor.
ရောဘင် ဟုဒ်ဟာ သူဌေးတွေကို ဓားပြတိုက်ပြီး ဆင်းရဲသားတွေကို
ပေးတယ်။

ဒါပေမယ့် အောက်ပါ အပြောမျိုးကိုလဲ သတိပြုပါဦး။

Three masked men *robbed* the bank and *stole* ten million pounds.
မျက်နှာဖုံးစွပ် လူသုံးယောက် ဘဏ်ကိုဓားပြတိုက်ပြီး ပေါင်ငွေဆယ်သန်း
လုယူသွားကြတယ်။

ဒီလောက်ဆိုရင် steal နဲ့ rob ကို သုံးရတာဟာ ခိုးတာ တိုက်တာနဲ့
တယ်မဆိုင်၊ လူကို၊ အိမ်ကို၊ ဘဏ်ကို၊ ဆိုင်ကို rob ငွေကို၊ ပစ္စည်းကို steal
သုံးတယ်ဆိုတာ ရှင်းလောက်ပေပြီ။ ဒီအတိုင်းမှတ်ထားပြီး မှန်မှန်ကန်ကန်
သုံးတတ်ပါစေ။ ဒါကိုနားမလည်ရင်

ငါ သူခိုး ခိုးခံရတယ်။

* I have been *stolen*.

ငါတို့အိမ် သူခိုး ခိုးခံရတယ်။

* Our house has been *stolen*.

စသည်ဖြင့် ရယ်စရာကောင်းတဲ့ အပြောမျိုး ပြောမိတတ်တယ်။ I have been
stolen ဆိုရင် လူကြီးကိုထမ်းပိုးပြီး (မိန်းမခိုးသလို) ခိုးပြေးတာ၊ Our house
has been stolen ဆိုရင် ပုံပြင်ထဲကလို ဘီလူးကြီးက အိမ်ကြီးကိုလက်နဲ့မပြီး
သယ်ဆောင်သွားတာကို မျက်စိထဲမြင်ယောင်လာစေလိမ့်မယ်။ ဖြစ်ရမှာက-

I have been *robbed*.

Our house has been *robbed*.

လူနဲ့ ငွေနဲ့ ပစ္စည်းနဲ့တွဲပြီး အခိုးခံရတာ၊ အနှိုက်ခံရတာ၊ အလုခံရတာ
ကို ပြောချင်ရင် of ကို rob နဲ့တွဲပြီး သုံးရပါတယ်။

U Pu was *robbed of* his watch.

(U Pu had his watch *stolen* နဲ့ အတူတူ။)

ဦးပု နာရီ အခိုး (အနှိုက်၊ အလု) ခံရတယ်

Daw Mya was *robbed of* K 5000.

(Daw Mya had K 5000 *stolen* နဲ့ အတူတူ)

ဒေါ်မြ ငွေ ၅၀၀၀ အခိုး (အနှိုက်၊ အလု) ခံရတယ်။

Ko Tu was *robbed of* his pen while going to college on the bus.

(His pocket was *picked* and his pen was *stolen*.)

ကိုတူး ဘတ်စ်စီးပြီး တက္ကသိုလ်အသွား ဖောင်တိန် ခါးပိုက်နှိုက်ခံရတယ်။

The thieves *robbed* U Nyunt of all his money.

သူခိုးတွေ၊ (ဓားပြတွေ၊ ခါးပိုက်နှိုက်တွေ) ဦးညွန့် ငွေအကုန် (ခိုး၊ လု၊ နှိုက်) သွားကြတယ်။

ငွေကို ပစ္စည်းကို တမင်ဖော်ပြချင်မှ rob နောက်က of ထည့်ရတာကို သတိပြုပါလေ။ ဘာပစ္စည်းခိုးတယ်ဆိုတာ သိသာရင် ထည့်ပြောစရာမလိုဘူး။

The boys often *rob* Daw Buma's orchard.

ကောင်လေးတွေ ဒေါ်ဘုမာခြံမှာ (သစ်သီး) ခိုးလေ့ ရှိကြတယ်။

The thieves dug a tunnel to *rob* the bank.

သူခိုးတွေ ဘဏ်ထဲဝင် (ငွေ)ခိုးဖို့ ဥမင်လိုက်ခေါင်း ဖောက်ကြတယ်။

ခုထိပြောခဲ့တာ Steal နဲ့ rob တို့ရဲ့ အခြေခံပင်မ အသုံးတွေပါပဲ။ ဒီနောက်တော့ steal ကို အခြားအဓိပ္ပာယ်တွေမှာ တင်စားပြီး သုံးတာတွေ ရှိပါသေးတယ်။ ခိုးကြောင် ခိုးဝှက် တိတ်တဆိတ်လှုပ်ရှားတာ ပြုမူတာများကို steal သုံးလေ့ရှိတယ်။

He *stole* into the room.

သူ အခန်းထဲကို တိတ်တဆိတ်ဝင်လာတယ်။

He *stole* away from the meeting.

သူ အစည်းအဝေးက လစ်ထွက်သွားတယ်။

He stole a kiss from the girl sitting beside him

သူ့ဘေးနားထိုင်နေတဲ့ကောင်မလေးကို မသိမသာ ခိုးနမ်းလိုက်တယ်။

He stole a glance at the old lady.

မိန်းမကြီးကို မသိမသာ တစ်ချက်လှမ်းကြည့်လိုက်တယ်။

A smile stole across her face.

အပြုံးကလေးတစ်ခု သူ့မျက်နှာပေါ်မှာ မသိမသာပေါ်လာတယ်။

A tear stole down her cheek.

မျက်ရည်တစ်စုံ သူ့ပါးပေါ် မသိမသာ စီးဆင်းလာတယ်။

Muya stole the show at the concert last night.

မနေ့ညက စတိတ်ရှိုးကတော့ မူရှာ ပွဲပါပဲ။ (သူ့ကိုပဲ ပရိသတ်က နှစ်သက်သဘောအကျဆုံး၊ သူပဲ ပရိသတ်အာရုံကို အဆွဲဆောင်နိုင်ဆုံးလို့ ဆိုလိုတယ်။)

*

အထွေထွေ

a hotel / an hotel

သရသံနဲ့ စတင်တဲ့ စကားလုံးတွေရှေ့မှာ an သုံးရတာကတော့ ကျောင်းသားတိုင်း သင်ဖူးမှာပေါ့လေ။ ဒါ့အပြင် h နဲ့ စတင်ထားပေမယ့် an သုံးရတာလဲ ရှိသေးတယ်။ ဒါကိုနားလည်ဖို့အတွက် အင်္ဂလိပ်စကားမှာ Stress ဒါမှမဟုတ် Accent လို့ခေါ်တဲ့ ခပ်ကျယ်ကျယ်ရွတ်ရတဲ့ အသံရယ်လို့ရှိတာကို နားလည်ရမယ်။

ဥပမာ- hotel ဆိုတဲ့ စကားလုံးမှာ ho ရယ်၊ tel ရယ်ဆိုပြီး အက္ခရာနှစ်လုံးပါရှိတဲ့အနက် tel ဆိုတဲ့ အက္ခရာကို h-o ထက်ပိုပြီး ကျယ်ကျယ် ကလေးရွတ်ရတယ်။ မြန်မာမှာလို 'ဟိုတယ်' လို့ နှစ်သံတန်းတူထားပြီး မရွတ် ရဘူး။ အလားတူပဲ historical ဆိုတဲ့ စကားလုံးမှာလဲ his ရယ်၊ tor ရယ်၊ i ရယ်၊ cal ရယ် အက္ခရာလေးလုံးပါတယ်။ အဲဒီ လေးလုံးအနက် tor ကို အကျယ်ဆုံးရွတ်ရတယ်။ အဲသလို ဒုတိယအက္ခရာကို (hotel မှာ tel က ဒုတိယ၊ historical မှာ tor က ဒုတိယ) ခပ်ကျယ်ကျယ်ရွတ်ရတဲ့ စကားလုံးမျိုးမှာ h သံနဲ့ စဦးတော့ an ကို သုံးရတယ်လို့ သဒ္ဒါစာအုပ်များက ဆိုပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကနေ့ခေတ် အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်တွေရေးတဲ့ စာပေတွေထဲမှာ ကိုပဲ an hotel ရေးသူတွေရှိသေးသလို a hotel ရေးသူတွေလဲ ရှိနေပြီဆိုတာကို ထောက်ပြလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသဒ္ဒါစည်းကမ်းကို သိပ်ဂရုစိုက်စရာမလိုပါ။ h ဆိုတဲ့ဗျည်းနဲ့ရေးပေမယ့် h သံမထွက်ဘဲ သရသံထွက်တဲ့ hour, honour, honest တို့ ရှေ့မှာသာ an သုံးဖို့ သတိပြုပါလေ။

afford

afford မှာ အဓိက အဓိပ္ပာယ်နှစ်ရပ်ရှိတယ်။ ပထမက find the time or money for ရယ်လို့ဖြစ်တယ်။ မြန်မာလို အချိန် (ဒါမှမဟုတ် ငွေကို) တတ်နိုင်တယ် လို့ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယက give, provide ရယ်လို့ဖြစ်တယ်။ ပထမအဓိပ္ပာယ်မှာ can, could, be able to တို့နဲ့ တွဲသုံးရိုးဖြစ်တယ်။ ဒုတိယအဓိပ္ပာယ်မှာသာ can, could တို့မပါဘဲ သုံးရတယ်။ ဥပမာ

We are busy these days; we *can't afford* a holiday.
ခုတလော ငါတို့ အလုပ်များတယ်။ အားရက်မယူနိုင်ဘူး။

Because he is rich, he *can afford* such things as new cars.
သူက ချမ်းသာတော့ ကားသစ်တွေဘာတွေ ဝယ်နိုင်တယ်။

I *can't afford* K 5000 a month for flat.
ကျွန်တော် အခန်းငှားခ တစ်လ ငွေ ၅၀၀၀ မတတ်နိုင်ပါဘူး။

I *can't afford* to miss this film.
ကျွန်တော် ဒီရုပ်ရှင်ကားကို အလွတ်မခံနိုင်ဘူး။

အဲဒီ ဥပမာတွေမှာ *can* ပါတာချည်း။ 'ပေးတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့ အောက်ပါ ဝါကျမျိုးမှာသာ *can* မပါဘဲ သုံးတယ်။

The tamarind trees *afford* a cool shade.
မန်ကျည်းပင်တွေက အေးမြမြ အရိပ်အာဝါသကို ပေးတယ်။

A good poem *affords* us a lot of pleasure.
ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်က ကျွန်တော်တို့ကို ကြည်နူးမှုအများကြီးပေးတယ်။

have you/do you have

'ရှိသလား' ဆိုတာကို do/ does အကူအညီမယူဘဲနဲ့ Have you? လို့မေးတာက ဗြိတိသျှ အင်္ဂလိပ်စကား အသုံးအနှုန်းဖြစ်ပြီး၊ Do you have လို့ do/does အကူအညီနဲ့မေးတာက အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်စကား အသုံးအနှုန်းဖြစ်ပါတယ်။

Have you any money? (British)

Do you have any money? (US)

မင်းမှာ ပိုက်ဆံရှိလား။

ဒါပေမယ့်သတိပြုရမှာက အထက်ပါအတိုင်းမေးတဲ့အခါ ဗြိတိသျှ အင်္ဂလိပ် စကား အဓိပ္ပာယ်က အခုလောလောဆယ် ရှိလားလို့ ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ အလေ့အထ သဘောဆိုရင် (အမြဲတစေသဘောဆိုရင်) ဗြိတိသျှ အင်္ဂလိပ် စကားမှာလဲ do/ does နဲ့ မေးရတယ်။

Do you have much money to spend?

မင်းမှာ သုံးစွဲဖို့ ပိုက်ဆံများများစားစား ရှိတတ်ရဲ့လား။

အလားတူပဲ obligation 'လုပ်ရမယ်'လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တဲ့အခါ၊ causative သူတစ်ပါးကို ခိုင်းစေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တဲ့ အခါများမှာလဲ do/ does နဲ့ မေးရပါတယ်။

Do you have to go now?

မင်း အခုသွားရမှာလား။

How often do you have your hair cut?

ဘယ်နှစ်ကြိမ် ဆံပင်ညှပ်လဲ။

*

Fish/fishes

ငါးကို မရှင်းခင် ပထမဆုံး 'အနည်းနဲ့ အများ' ဆိုတာကို ရှင်းပါရစေ။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာ Singular ဆိုတာ တစ်ခု၊ တစ်ဦးကိုပြောတာပါ။ Plural ဆိုတာ တစ်ခုထက်ပိုတာကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ အနည်းရော အများပါ plural ချည်းဝဲ။ သဒ္ဒါမှာ တိကျဖို့လိုပါတယ်။ အသုံးအနှုန်း မမှားစေချင်ပါ။ Fish ဆိုတာရေတွက်လို့ရတဲ့ Countable Noun အနေနဲ့ဆိုရင် Singular ရော Plural ရော သုံးနိုင်တယ်။ Fishes လို့လဲ Plural လုပ်နိုင်တယ်။

I am drawing a *fish*.

ငါ ငါးတစ်ကောင်ပုံ ဆွဲနေတယ်။

He has caught two *fishes*.

သူ ငါးနှစ်ကောင်ဖမ်းမိတယ်။

Fish swim.(or *Fishes* swim.)

ငါးများ ရေကူးတယ်။

There are lots of *fish* in the river.

မြစ်ထဲမှာ ငါးတွေ အများကြီးရှိတယ်။

ငါးကို စားစရာအဖြစ်ပြောရင်တော့ Uncountable Noun ဖြစ်သွားတယ်။

Singular ပဲ ရှိတော့သမို့ ဘယ်လောက်များများ fishes လို့ မလုပ်ရတော့ဘူး။

fish ကို Plural အနေသုံးလို့ မရတော့ဘူး။ A လဲ မထည့်ရဘူး။

Mother often cooks *fish*.

အမေ ငါးဟင်းချက်လေ့ရှိတယ်။

We eat a lot of *fish*.

ကျွန်တော်တို့က ငါး သိပ်စားတာ။

Fish is cheap today.

ဒီနေ့ ငါး (ဈေး)ပေါတယ်။

မှတ်ချက်။ ။ Fish ဆိုတာ ငါးအမျိုးမျိုးကိုပြောတာဆိုတာ ရှေးက သဒ္ဒါ စာအုပ်များမှာ တွေ့ဖူးပါတယ်။ အခုခေတ်မှာ အဲသလို မသတ်မှတ်ကြတော့ဘူး။

Apostrophe S

's ကို ဧကဝုတ်နာမ်နဲ့ သုံးပါတယ်။ the boy's book သူငယ်လေးရဲ့ စာအုပ်၊ the girl's pen မိန်းကလေးရဲ့ ဖောင်တိန်၊ the dog's tail ခွေးရဲ့ အမြီး စသည်ဖြင့်။

s' ကို ဗဟုဝုတ် နာမ်နဲ့ သုံးတယ်။ တကယ်ကတော့ ဗဟုဝုတ်နာမ်မှာ s ပါပြီးသားဖြစ်လေတော့ (') ကိုတင် ရေးထည့်တော့တယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ the boys' home သူငယ်များ ဂေဟာ၊ the girls' school မိန်းကလေးများကျောင်း၊ the dogs' fight ခွေးများတိုက်ခိုက်ကြခြင်း စသဖြင့်။

အင်္ဂလိပ်နာမည်တစ်ခုဟာ s နဲ့ ဆုံးနေရင်လဲ (') တင်ပဲ သုံးတယ်။ ဥပမာ- Jones' hat ဂျွန်းဇိရဲ့ ဦးထုပ်။ ဒါပေမယ့် Jones' s hat လို့ ရေးကြတာလဲ ရှိတယ်။ အလျဉ်းသင့်သလို သုံးတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။

ဗဟုဝုတ် နာမ်တစ်ခုဟာ s နဲ့ မဆုံးဘဲ ရုပ်တစ်မျိုးဖြစ်နေရင် 's ကိုပဲ သုံးရတယ်။ ဥပမာ- women's lib အမျိုးသမီးများ လွတ်မြောက်ရေး။

ကနေ့ခေတ် စာရေးသားပုံနှိပ်ရာမှာ s ပါတဲ့ ဗဟုဝုတ်နာမ်နောက်က ' ကို မထည့်တော့ဘဲ ရေးသားပုံနှိပ်ကြတာလဲ ရှိသေးတယ်။ ဥပမာ- workers club အလုပ်သမားများကလပ်။

Buddha/God

God ဆိုတာ အမြဲသက်တော်ထင်ရှားရှိနေပြီး လောကကြီးနဲ့ လောကသား အပေါင်းကို ဖန်ဆင်းတော်မူတဲ့ ခရစ်ယာန်တွေရဲ့ ထာဝရဘုရား၊ မွတ်ဆလင် တွေရဲ့ အလ္လာအရှင်မြတ်တို့ကို အင်္ဂလိပ်လိုခေါ်တာ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားရယ်လို့ သာမန်ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာက အဲသလို တည်မြဲတဲ့ဖန်ဆင်းရှင် ဘုရားဆိုတာ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကို God လို့ မပြောရဘူး။ ပါဠိစကားကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖလှယ်ကာ Buddha လို့ပဲ သုံးရတယ်။

year-old

Five-year-old boyဆိုတာ a boy who is five years oldကို စကား တစ်လုံးတည်း နာမဝိသေသန (single-word Adjective) ဖြစ်အောင် လုပ်ထားတယ်လို့ မှတ်ယူရပါမယ်။ ဒါကြောင့် five ရယ်၊ year ရယ်၊ old ရယ်ကို hyphen လို့ ခေါ်တဲ့ တုံးတိုကလေးများနဲ့ဆက်ကာ နာမ်ပုဒ် (boy) ရှေ့က သုံးနိုင်တယ်။ အဲသလို Adj ဖြစ်သွားရင် ဧကဝုဇ်-ဗဟုဝုဇ် ခွဲခြားစရာ မလိုတော့ဘူး။ Noun မှ မဟုတ်တော့ဘဲကိုး။

အလားတူအသုံးများကို three-hour paper (သုံးနာရီမေးခွန်း)၊ ten-mile distance (ဆယ်မိုင်အကွာအဝေး)၊ five-man committee (ငါးဦးကော်မတီ)၊ a 12000-foot mountain (ပေပေါင်း ၁၂၀၀၀ မြင့်တဲ့တောင်)၊ စသည်တို့မှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒါတွေကို အရှည်ကောက်ပြန်ရေးရင် a paper for three hours, a distance of ten miles, a committee of five men, a mountain of 12,000 feet စသဖြင့် ဗဟုဝုဇ်ရုပ်သဏ္ဍာန်တွေနဲ့ ရေးရပေလိမ့်မယ်။

အင်္ဂလိပ်စကားမှာ နာမဝိသေသနဟာ စကားတစ်လုံးတည်းဖြစ်ခဲ့ရင် (ခွင်းချက်အချို့ကလွဲလို့) နာမ်ရှေ့ကနေပြီး စကားတစ်လုံးထက်ပိုတဲ့ ပုဒ်စုဖြစ်ခဲ့ရင် နာမ်နောက်က နေရတာကို သတိပြုပါလေ။ Hyphen ထည့်ပေးတယ်ဆိုတာ စကားလုံးတွေကို တစ်လုံးတည်းသဘောသက်ရောက်အောင် ဆက်ပေးတာပဲ။

V-ed/V-ing

Verb မှာ ed/ing ဆက်ရင် ဗျည်းကို ဘယ်ခါမှာ နှစ်ခါထပ်ရသလဲ။

စိတ်တော့မကောင်းပါဘူး။ အရိုးသားဆုံး ဝန်ခံရရင် ဒီကိစ္စ အရှင်းဆုံး အလွယ်ဆုံးမှတ်ထားစရာ နည်းလမ်းမရှိပါဘူး။ ဖတ်စာထဲတွေ့တဲ့အခါ အလွတ် ကျက်မှတ်ထားတာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ သဒ္ဒါစာအုပ်တွေထဲမှာ ပြည့်စုံတဲ့ နည်းဆိုတာလေးကို ပြောပြရရင်တော့

၁။ ကြိယာဟာ syllable လို့ခေါ်တဲ့ အက္ခရာ (တချို့ကလဲ ဝဏ္ဏလို့ ခေါ်ကြရဲ့) တစ်ခုတည်းဖြစ်ခဲ့ရင် (ဥပမာ- sit, fit, get)စာလုံးပေါင်းထားပုံကလဲ သရတစ်လုံးနဲ့ ဗျည်းဆုံးထားတာဆိုရင် အဆုံးဗျည်းကို နှစ်ခါထပ်ရေးရမယ်။ ဥပမာ

- pat - patted, patting
- beg - begged, begging
- fit - fitted, fitting
- rob - robbed, robbing
- rub - rubbed, rubbing

ခြွင်းချက်။ ။ w,x,y တို့ကိုတော့ နှစ်ခါထပ်မရေးရဘူး။

- row - rowed, rowing
- fix - fixed, fixing
- play - played, playing

၂။ ကြိယာဟာ အက္ခရာတစ်လုံးထက်ပိုတယ်။ နောက်ဆုံးအက္ခရာမှာ သရတစ်လုံးတည်းပါပြီး ဗျည်းတစ်လုံးနဲ့ ဆုံးကာ ဂရုသံလဲဆောင်ထားတယ် ဆိုရင် အဆုံးဗျည်းကို နှစ်ခါထပ်ရေးရတယ်။ ဥပမာ- admit ကိုကြည့်။ ad ဆိုတဲ့ အက္ခရာတစ်လုံး၊ mit ဆိုတဲ့ အက္ခရာတစ်လုံး ပေါင်း အက္ခရာနှစ်လုံး ပါတယ်။နောက်ဆုံး အက္ခရာ mit မှာ i ဆိုတဲ့ သရတစ်လုံးတည်းပါပြီး t ဗျည်းနဲ့ ဆုံးထားတယ်။ admit ကို ရွတ်ဆိုရင် mit ကို ဂရုသံနဲ့ ဆိုရတယ်။ (ad ထက်ပိုပြီး ကျယ်ကျယ်ကလေး ရွတ်ရတာကို ပြောတာ)။ ဒီတော့ ed ထည့်ရင် admitted, -ing ထည့်ရင် admitting ဖြစ်သွားတယ်။ အလားတူ

- refer - referred, referring
- begin - beginning (သူ့ကို ed မထည့်နိုင်)
- forget - forgetting (")
- concur- concurred, concurring
- occur - occurred, occurring

မှတ်ချက်။ ။အဆုံးဗျည်းပေါ်မှာ ဂရုသံမရှိဘူးဆိုရင်တော့ သူ့ကို နှစ်ခါ ထပ်ရေးဖို့မလိုဘူး။ ဥပမာ- cover မှာ ဂရုသံက cov ပေါ်မှာ ရှိတယ်။ ဒီတော့ covered, covering လို့သာ ဖြစ်တယ်။

အဆုံးဗျည်းဟာ 1 ဖြစ်နေပြန်ရင်၊ ဂရုသံရှိရှိ-မရှိရှိ 1 ကို နှစ်ခါ ထပ်ပြီးရေးရတယ်။ ဥပမာ- travel, travelled, travelling ဒါပေမယ့် ဒါဟာ ဗြိတိသျှအင်္ဂလိပ်စာမှာသာ ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်စာမှာတော့ traveled, traveling လို့ တစ်လုံးတည်းနဲ့ပဲ ရေးပါတယ်။

အတိုကောက်

AM, PM လို့ စာလုံးကြီးတွေက ပိုစတာလို ထင်ရှားစေချင်တဲ့နေရာမျိုးမှာပဲ သုံးတာဖြစ်လို့ စာထဲမှာ ရှောင်ပါလေ။ အရှည်စာလုံးပေါင်းတွေကတော့-

am....ante meridiem (Latin လက်တင်စကား) = before noon မွန်းမတည့်မီ

pm....post meridiem = after noon မွန်းတည့်ပြီးနောက်

etc....et cetera = and all the other စသဖြင့်

eg....exempli gratia = for example (အတိအကျ-ဥပမာပေးရသော်)

ဥပမာအားဖြင့်

ie....id est = which is (to say) တစ်နည်းအားဖြင့်၊ တစ်နည်းပြောရသော်

abbreviation/acronym

စကားလုံး တစ်လုံးကို အမည်တစ်ခုကို အတိုကောက် ရေးမှတ်တာကို abbreviation ခေါ်တယ်။ B A လို့ ရှေ့ အက္ခရာတွေချည်းယူပြီး အတိုချုံးတာလဲ abbreviate ပဲ။ စကားလုံးတစ်လုံးရဲ့ အစအက္ခရာအချို့ကို ယူပြီး ချုံးတာလဲ abbreviate ပဲ။ ဥပမာ- following ကို fol ပဲ ရေးတာမျိုး။ အောက်ပါတွေဟာ abbreviation နမူနာအချို့ပါပဲ။

A D	ad=advertisement
B C	Bros=brothers
B M A	Capt=captain
C / O	Dr=doctor
J P	max=maximum

အမည်တစ်ခုမှာပါတဲ့ စကားလုံးတွေရဲ့ အစအကွရာတွေကို ယူပြီး အသံထွက်လိုရတဲ့ စကားလုံးအသစ်တစ်လုံး ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဖန်တီးယူတာကို acronym လို့ခေါ်တယ်။ ဥပမာ- United Nations International Children's Emergency Fund ဆိုတဲ့ အဖွဲ့အစည်းအမည်ရဲ့ ရှေ့အကွရာတွေကို ယူလိုက်တဲ့ အခါ U ရယ်၊ N ရယ်၊ I ရယ်၊ C ရယ်၊ E ရယ်၊ F ရယ် ရတယ်။ ဒါတွေကို Full Stop နဲ့ မခြားစေဘဲ တစ်ဆက်တည်းရေးချလိုက်တော့ UNICEF လို့ ဖြစ်သွားပြီး 'ယူးနီးဆက်မ်' လို့ အသံထွက်ဖတ်လိုရတဲ့ စကားလုံးတစ်လုံးဖြစ်သွားတယ်။ ဒါမျိုးကို acronym လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါမျိုးကို 'ယူ အဲန်အိုင်စီအီးအက်မ်' လို့ မဖတ်ရဘူး။ ဖတ်ရင် ဗဟုသုတနည်းပါးရာကျတယ်၊ ရှက်စရာကြီး။

ကနေ့ခေတ်မှာ ခေတ်စားနေတဲ့ ရောဂါတစ်မျိုးရဲ့ နာမည်ဟာလဲ acronym ဖြစ်တယ်။ အပြည့်အစုံက Acquired Immune Deficiency Syndrome ရယ်လို့ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ခံအား ချို့တဲ့ရောဂါလို့ တချို့က မြန်မာလိုပြန်ကြတယ်။ ဒီရောဂါအမည်ရဲ့ အစအကွရာလေးတွေကိုယူလိုက်တော့ AIDS လို့ ဖြစ်သွားတယ်။ 'အိတ်(ဒ်စ်)' လို့ အသံထွက်ဖတ်ရတယ်။

ဗဟုသုတလိုလားသူများ အဘိဓာန်ကောင်းကောင်းတစ်ခုရဲ့ နောက်ဆက်တွဲမှာ အသုံးများတဲ့ အတိုကောက်တွေကို ပေးထားတာကို လေ့လာသင့်တယ်။ တစ်ခုပဲရှိရုံ၊ များသောအားဖြင့် abbreviation ရော acronym ပါ ရောပြီး ပေးထားတတ်တယ်။ အတိုကောက်ချည်းပဲကိုး။

because/because of

Because သက်သက်ကို Clause လို့ခေါ်တဲ့ Subject နဲ့ Verb အတွဲ ပုဒ်စုလေးနဲ့ သုံးရပါတယ်။ ဥပမာ

Because I am sick....

S V

ကျွန်တော်နေမကောင်းလို့....

Because it is raining....

S V

မိုးရွာနေလို့....

Because he worked hard....

S V

သူ့စာကြီးစားလို့....

Because of ကို Noun သက်သက်နဲ့ တွဲပြီးသုံးရပါတယ်။

ဥပမာ

Because of my sickness....

N

ကျွန်တော်ရဲ့ နေမကောင်းမှုကြောင့်

Because of the rain....

N

မိုးကြောင့်....

Because of his hard work....

N

သူ့ရဲ့စာကြီးစားမှုကြောင့်....

အခုပြထားတဲ့ နမူနာများအားလုံးဟာ Adverbs (ကြိယာဝိသေသနများ) ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကြိယာဝိသေသနဆိုတာ ဝါကျရဲ့ ရှေ့က ထားလဲရ၊ နောက် ဆုံးကထားလဲရတယ်။ ပြောသူရေးသူက ဘာကို ဦးစားပေးပြောချင် ရေးချင်သလဲ

ဆိုတဲ့ အချက်ပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ရှေ့က ထားတယ်၊ နောက်က ထားတယ်။
နှစ်မျိုးစလုံး ရေးပြလိုက်ပါမယ်။

Because I am sick, I can't go to school.

I can't go to school because I am sick.

နေမကောင်းလို့ ကျွန်တော် ကျောင်းမသွားနိုင်ဘူး။

Because it is raining, we are staying at home.

We are staying at home because it is raining.

မိုးရွာနေလို့ အိမ်မှာပဲ နေကြတယ်။

Because he worked hard, he passed his exams.

He passed his exams because he worked hard.

သူ စာကြိုးစားလို့ စာမေးပွဲ အောင်တယ်။

Because of နဲ့ သုံးထားတဲ့ ပုဒ်စုတွေကိုလဲ အလားတူပဲ မှတ်ယူရပါမယ်။

ရှေ့ကထားထား၊ နောက်ကထားထား အတူတူပါပဲ။ ဥပမာ

Because of the rain I can't go to school.

I can't go to school because of the rain.

မိုးကြောင့် ကျောင်းမသွားနိုင်ဘူး။

*

Adverb အနေအထား

King Alaungsithu built this pagoda about 900 years ago ဆိုတဲ့ ဝါကျကို
Active ကနေ Passive Voice ပြောင်းရင်

This pagoda was built by King Alaungsithu about 900 years ago.
လို့ပြောင်းတာက မှန်ပါသလား။

This pagoda was built about 900 years ago by King Alaungsithu.
လို့ ရေးတာက မှန်ပါသလား။

နှစ်ခုစလုံးမှန်ပါတယ်။ ဝါကျထဲမှာ By King Alaungsithu နဲ့ about 900 years ago တို့ဟာ adverbs တွေ (Adverb Phrases တွေ)ဖြစ်ကြတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာ Adv ကို ရှေ့-လယ်-ဆုံး သုံးနေရာ သင့်တော်သလိုထားနိုင်တယ်။ ပုံမှန်ကတော့ ပထမ Manner, ဒုတိယ Place, တတိယ Time လို့ဆိုတာပဲ။ ဒီစည်းကမ်းအရဆိုရင်တော့ about 900 years ago ဟာ အချိန်ကိုပြတာမို့ နောက်ဆုံးက လာရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒါဟာ ပုံမှန်သဘောပါ။ ကိုယ်ကြိုက်ရာ Adv ကို ဦးစားပေးချင်သပဆိုရင် ရှေ့နောက် ကြိုက်ရာ ထားနိုင်တာချည်း။ by King Alaungsithu ကို ရှေ့ကထားရင် 'အလောင်းစည်သူ' တည်တာကို ဦးစားပေးချင်တာ၊ about 900 years ago ကို ရှေ့ကထားရင် အချိန်ကြာလှပြီဆိုတာကို ဦးစားပေးချင်တာ။ ဒါပါပဲ။

-er/-or

Verb ကနေ Noun ပြောင်းတဲ့အခါ
er ထည့်မလား၊ or ထည့်မလား။

ဒီမေးခွန်းဟာ မြန်မာစာမှာ တချို့စာလုံးများကို ရရစ်နဲ့ စာလုံးပေါင်းပြီး တချို့ကိုတော့ ယပင့်နဲ့ စာလုံးပေါင်းတာ ဘာဖြစ်လို့လဲလို့ မေးတာနဲ့ တူနေပြီ။ အဖြေကတော့ သမိုင်းကြောင်းပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာ ဂရိ၊ လက်တင်စတဲ့ ရှေးခေတ် ဘာသာစကားတွေ၊ တရုတ်၊ ကုလား စတဲ့ ခုခေတ်ဘာသာစကားတွေက စကားလုံးတွေကို ယူသုံးထားတာတွေ ရှိတယ်။ အဲသလို ယူသုံးတဲ့အခါ မူရင်းအသံထွက်တို့၊ စာလုံးပေါင်းတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ထိန်းတာလဲရှိ၊ ပြုပြင်ပစ်တာလဲ ရှိတယ်။

စကားလုံးတစ်လုံးဟာ မူရင်း လက်တင်စကားတုန်းက ကြိယာမှာ -or ဒါမှမဟုတ် -oris ထည့်တာဖြစ်ခဲ့ရင် အင်္ဂလိပ်စကားထဲရောက်တော့လဲ အဲသလို -or နဲ့ ရောက်လာတာပါပဲ။ -or နဲ့ဆုံးတဲ့လက်တင်စကားလုံးတွေမှာ -or ရှေ့က t ဒါမှမဟုတ် s ပါလေ့ရှိတယ်။ အဲဒီအတိုင်း အင်္ဂလိပ်မှာ တွေ့ကြရတယ်။ တချို့စကားလုံးတွေကျတော့ လက်တင်မှာ -ator, -etor, -itor တွေနဲ့ ဆုံးကြပေမယ့်

ရှေးပြင်သစ် စကားဟောင်းက တစ်ဆင့် ယူခဲ့ရာမှာ ၊ ရော့ ရှေ့သရပါ ပျောက်သွားပြီး အင်္ဂလိပ်စကားမှာ -or ပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဥပမာ- လက်တင်စကား- donator က ရှေးပြင်သစ်စကားမှာ doneor, doneur ဖြစ်သွားပြီး အင်္ဂလိပ် ပြင်သစ်စကားမှာ donour လို့ဖြစ်လာတာ အင်္ဂလိပ်စကားမှာ donor ဖြစ်လာတော့တယ်။ တခြားစကားလုံးတွေကိုလဲ ဒါနဲ့ သံယောင်လိုက်ပြီး -or နဲ့ ဆုံးထားကြတာတွေ့ရတယ်။ ဥပမာ- warrior အချို့ နေရာတွေမှာတော့ -or ကို -er က အစားထိုးလာခဲ့တယ်။ ဥပမာ- အလယ်ခေတ် အင်္ဂလိပ်နဲ့ အင်္ဂလိပ် ပြင်သစ် harbour ဟာ ခုခေတ်အင်္ဂလိပ်မှာ barber လို့ပဲ စာလုံး ပေါင်းနေပါပြီ။ အချို့နေရာတွေမှာတော့ -er ကို -or က အစားထိုးခဲ့တယ်။ ဥပမာ- sailor.

-or ရော -er ပါ အသံထွက်ကတော့ အတူတူပါပဲ။ စကားလုံးတစ်လုံးမှာ စာလုံးပေါင်း နှစ်မျိုးစလုံးရှိနေရင် -or ကို ပိုပြီး ဦးစားပေးတတ်ကြတယ်။

My/ mine/ of mine

A friend of mine, a brother of his:....

ဒီအသုံးအနှုန်းတွေမှာ ပိုင်ဆိုင်မှုအဓိပ္ပာယ်တွေ ထပ်နေပါတယ်။ ဘာလို့ ထပ်ရသလဲ။ လေးနက်စေချင်လို့ပါပဲ။ my friend လို့ပြောတာထက် a friend of mine လို့ပြောရတာက အားရပါးရ ရှိတာပေါ့။ နောက်တစ်ခုကလဲ my friend မှာ a တို့ this တို့ ဖြည့်စွက်ပြောလို့ မရတော့ပါ။ a my friend, this my friend လို့ မရှိပါ။ ဒီတော့မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၊ ဟောဒီမိတ်ဆွေ စသဖြင့် ပြောလိုရင် a friend of mine, this friend of mine စသဖြင့် ပြောရပါတယ်။

A friend of mine works there.

ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေ တစ်ယောက် အဲဒီမှာ အလုပ်လုပ်တယ်။

I saw that cousin of yours there.

အဲဟို ခင်ဗျားညီမ ဝမ်းကွဲကြီးကို အဲဒီမှာ တွေ့ခဲ့တယ်။

အခုလိုသုံးရာမှာ of နောက်က mine, yours စတဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှု ပုံသဏ္ဍာန်ကို မသုံးဘဲ me, you စသဖြင့် သုံးလဲရတယ်။ အသုံးနည်းတယ်။ ခေတ်ကုန်သလောက် ပါပဲ။

interested/-ing

'ငါစိတ်ဝင်စားတယ်' ဆိုတာ မြန်မာလိုကြည့်ရင်တော့ Active Voiceပဲ။ ငါက ကတ္တာ၊ စိတ်ဝင်စားတယ်က ကြိယာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စကားမှာက interest ဆိုတာ 'စိတ်ဝင်စားတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ် မထွက်ဘူး။ 'စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တယ်' လို့သာ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်္ဂလိပ်စကားလုံး တစ်လုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို အပေါ်ယံ မှတ်တာမျိုး မဟုတ်ဘဲ၊ သေသေချာချာ အတိအကျမှတ်သားဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

Interest ကို Active Voice နဲ့ သုံးနိုင်ပါတယ်။

The film *interests* her.

ရုပ်ရှင်က သူ့ကို စိတ်ဆွဲဆောင်တယ်။

The book *interests* me.

စာအုပ်က ငါ့ကို စိတ်ဆွဲဆောင်တယ်။ (စိတ်ဝင်စားစေတယ်)။

စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တဲ့အရာကို ဝါကျရှေ့က Subject နေရာထားပြီး Active Voice မှာ သုံးရတာပေါ့။ I interest လို့ သုံးနိုင်ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ် ကတော့ 'ငါစိတ်ဝင်စားတယ်' မဟုတ်ဘူး။ 'ငါက စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တယ်'၊ 'ငါဟာ စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်နေတယ်' စသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ထွက်သွား လိမ့်မယ်။ နောက်က Object ကံပုဒ်ထည့်ပေးလိုက်၊ I interest her. I interest them စသဖြင့် ငါက သူ့ရဲ့စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တယ်။ ငါ သူတို့ကို စိတ်ဝင်စား အောင် လုပ်တယ် စသဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ရလိမ့်မယ်။ အလားတူ She interests me ဆိုရင်လဲ 'သူဟာ ငါ့ရဲ့စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ငါ သူ့ကို စိတ်ဝင်စားတယ်ပေါ့။

ဒါတွေကို Passive Voice ပြောင်းပြီး ပြောလိုက်တော့မှ မြန်မာလို 'စိတ်ဝင်စားတယ်' ဖြစ်သွားတယ်။

Books interest me. (Active)
စာအုပ်များက ငါ့ရဲ့စိတ်ကို ဆွဲဆောင်ကြတယ်။

I am interested in books. (Passive)
ငါဟာ စာအုပ်တွေရဲ့ ဆွဲဆောင်ခြင်းကိုခံရတယ်။

တစ်နည်း။ ငါ စာအုပ်တွေကို စိတ်ဝင်စားတယ်။

Films interest Mi Mi. (Active)
ရုပ်ရှင်က မိမိရဲ့စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တယ်။

Mi Mi is interested in films (Passive)
မိမိဟာ ရုပ်ရှင်ရဲ့ ဆွဲဆောင်ခြင်းကိုခံရတယ်။
မိမိဟာ ရုပ်ရှင်ကို စိတ်ဝင်စားတယ်။

ဒီလို Interest ကို verb အနေနဲ့ သုံးတာကို နားလည်ပြီးတဲ့နောက် Adj လို သုံးတာကို အလွယ်တကူ နားလည်သွားပေလိမ့်မယ်။ 'စိတ်ဝင်စားစရာ စာအုပ်' ဆိုရင် interesting book (ဒီစာအုပ်က လူတွေရဲ့ စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တာ)၊ 'စိတ်ဝင်စားသူ' ဆိုရင် interested person (ဆွဲဆောင်ခြင်း ခံရတဲ့လူ) ဒီလို ကွဲကွဲပြားပြား သုံးတတ်ရမယ်။ အထူးသဖြင့် 'စိတ်ဝင်စားသူ' ကို interesting person လို့ မှားသွားတတ်တယ်။ ရုပ်ရှင်မင်းသားလို၊ အဆိုတော်လို၊ အပြောကောင်းသူ၊ ရုပ်ချောသူကိုတော့ interesting person သုံးနိုင်ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်က 'စိတ်ဝင်စားစရာလူ၊ ဆွဲဆောင်နိုင်တဲ့လူ' ရယ်လို့ ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။

အခု ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ interest ကို နားလည်သလို excite (စိတ်ကို လှုပ်ရှားစေတယ်)၊ surprise (အံ့ဩစေတယ်)၊ tire (မောပန်းစေတယ်)၊ amuse (ရယ်မောစေတယ်) တို့ကို နားလည်ပါစေ။

another/other

ပထမဆုံးမှတ်ထားရမှာကတော့ another ဆိုတာ an နဲ့ other ပေါင်းထားတာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ဒီတော့ကာ သူ့မှာ an ဆိုတဲ့ article ပါနေ မှင်တော့ ဘယ်အခြား article တွဲလို့ရတော့မလဲ။ The a boy လို့ သုံးလို့မရဘူးလေ။ The boy ရင်လဲပြော၊ a boy ရင်လဲပြော၊ တစ်ခုပဲ သုံးရပေလိမ့်မယ်။

Other ကို noun အနေနဲ့ရော Adj အနေနဲ့ရော သုံးနိုင်တယ်။ Noun အနေနဲ့ သုံးရင် definite အဓိပ္ပာယ်မှာ the ထည့်ပြီး the other ဖြစ်သွားမယ်၊ indefinite အဓိပ္ပာယ်မှာက an ထည့်ပြီး another ဖြစ်သွားမယ်။

The bicycle is mine. The other is my brother's.

ဒီစက်ဘီးက ငါ့စက်ဘီး။ ဟိုစက်ဘီးက ငါ့ညီရဲ့ စက်ဘီး။

I don't like this pen. Show me another.

ကျွန်တော် ဒီဖောင်တိန် မကြိုက်ဘူး။ နောက်တစ်ခုပြပါ။

Others က noun plural ဖြစ်တယ်။ Indefinite မှာ article မပါဘဲ သုံးပြီး definite မှာ the ထည့်ရတယ်။

Some people are honest; others are not.

အချို့လူများ ရှိသားတယ်။ အချို့ မရှိသားဘူး။

I will take these two books. You can take the others.

ငါ ဒီစာအုပ် နှစ်အုပ် ယူမယ်။ ကျန်စာအုပ်တွေကို မင်း ယူနိုင်တယ်။

Adj လို သုံးရာမှာတော့ singular ရော plural ပါ other ပဲ ရှိတယ်။ Singular indefinite မှာတော့ another ပေါ့လေ။ (others ကို Adj အနေနဲ့ မသုံးမိပါစေနဲ့။)

The other boy is my friend.

The other boys are my friends.

We must find another boy to join us.

Watch what other people do.

made of/ from

ပစ္စည်းတစ်ခုကို အနှစ်သာရအရ ပြောင်းလဲမှု မဖြစ်စေဘဲ သဏ္ဍာန်ပြောင်းသွားစေတာမျိုးကို made of လို့ သုံးတယ်။ ဥပမာ a book is made of paper. (စာအုပ်ကို စက္ကူနဲ့လုပ်တယ်။) သဏ္ဍာန်မျှမက အနှစ်သာရပါ ပြောင်းသွားစေရင် made from ကို သုံးတယ်။ ဥပမာ- Wine is made from grapes. (ပိုင်အရက်ကို စပျစ်သီးက လုပ်တယ်။) Paper is made from wood-pulp. (စက္ကူကို သစ်သားပျော့ဖတ်က လုပ်တယ်။) Butter is made from milk. (ထောပတ်ကို နွားနို့က လုပ်တယ်။)

had better

You'd better

ဒီအသုံးအနှုန်းရဲ့ အပြည့်အစုံက You had better ဖြစ်ပါတယ်။ စကား ပြောမှာ အတိုသုံးတော့ You'd better ဖြစ်သွားတယ်။ တစ်ခါတလေ စကား ပြောရာမှာတော့ I သံကလေးပင်ပြုတ်သွားပြီး you better ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ဝတ္ထုထဲက ဇာတ်ကောင်တွေ ပြောကြ ဆိုကြတာကို အများဆုံး တွေ့ဖူးတာ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒီစကားလုံးစု (had better) တာ idiom ဖြစ်တယ်။ would find it more suitable (ပိုဆီလျော်မယ်၊ အကျိုးရှိမယ်၊ ကောင်းမယ်) လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ past perfect tense မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် နောက်က past participle (gone, done, written စသဖြင့်) မလိုက်ရဘူး။ Infinitive လို့ ခေါ်တဲ့ simple form (go, do, write) ပဲ လိုက်ရတယ်။ ဥပမာ

You had better do it now.

မင်း ဒါကို အခုလုပ်ရင် ကောင်းမယ်။

We had better start early.

တို့ စောစောစကြရင် ကောင်းမယ်။

I had better leave this here.

ငါ ဒါလေးကို ဒီမှာ ထားခဲ့မှနဲ့ တူတယ်။

Poem/ poetry

Poem ဆိုတာ ကဗျာတစ်ပုဒ်ချင်းကို ပြောတာပါ။ မဲဇာတောင်ခြေဟာ poem တစ်ပုဒ်၊ ပျဉ်းမငုတ်တိုဟာ poem တစ်ပုဒ်၊ အလှကိုယ်စီဟာ poem တစ်ပုဒ်ဖြစ်တယ်။

I like this poem.

ငါ ဒီကဗျာကို ကြိုက်တယ်။

This is a poem by Min Thuwun.

ဒါ မင်းသုဝဏ်ရဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်။

Learn these poems by heart.

ဒီကဗျာတွေကို အလွတ်ကျက်ထား။

ကဗျာတွေကို ယေဘုယျသဘော စုပေါင်းပြီး ပြောချင်ရင်တော့ poetry ကို သုံးရတယ်။ ဒီလို အစုအပေါင်းကို ခေါ်ဝေါ်တာမျိုး မြန်မာမှာ ပရိုတွဲအတွက် သင်္ကေတထားပြီး သုံးတတ်အောင်ကျင့်ရမယ်။ ဥပမာ ကျောင်းမှာ ကဗျာသင်တယ်လို့ပဲ မြန်မာစကားမှာဆိုတယ်။ ဒါကို အင်္ဂလိပ်လိုပြောတော့ poem လား၊ poetry လား စဉ်းစားတတ်ရမယ်။ ကျောင်းမှာ တစ်ပုဒ်တည်းသင်နေတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အတော်များများ သင်တာ ဖြစ်ရမယ်။ ဒီတော့

We study poetry at school လို့ ပြောတတ်ရမယ်။

အလားတူ အင်္ဂလိပ် ကဗျာ English poetry (အင်္ဂလိပ် စာပေမှာ တွေ့ရသမျှ ကဗျာအပေါင်း)၊ တရုတ် ကဗျာ Chinese poetry (တရုတ်စာပေက ကဗျာအားလုံး)လို့ ပြောရတယ်။ ရှိတ်စပီးယားရဲ့ ကဗျာဆိုရင်လဲ Shakespeare's poetry ဇော်ဂျီရဲ့ ကဗျာဆိုရင်ပဲ Zawgyi's poetry စသဖြင့် သုံးနှုန်းတတ်ရတယ်။

Verse ဆိုတာမှာ အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးရှိတယ်။ တစ်မျိုးက poem နဲ့ အတူတူ။ ကဗျာလိုဖြစ်တယ်။ နောက်တစ်မျိုးက ကဗျာအပိုဒ်ကိုပြောတာ။ stanza နဲ့ အတူတူ။ Poetry ကဗျာအစုအပေါင်း အဓိပ္ပာယ်နဲ့လဲ verse ကို သုံးလေ့ ရှိသေးတယ်။ ဒီနမူနာများကိုကြည့်

Tin Moe writes *verses* for children.

တင်မိုးဟာ ကလေးများအတွက် ကဗျာများရေးတယ်။

(poems အဓိပ္ပာယ်)

An English *verse* usually consists of four lines.

အင်္ဂလိပ်ကဗျာ တစ်ပိုဒ်မှာ ပါဒလေးကြောင်း ပါလေ့ရှိတယ်။

(stanza အဓိပ္ပာယ်)

I am now reading Japanese *verse*.

ငါ အခု ဂျပန်ကဗျာ ဖတ်နေတယ်။

(poetry အဓိပ္ပာယ်)

တစ်ခု နားလည်ထားစေချင်တာကတော့ ကဗျာစပ်နည်းအရ ဖွဲ့စပ်ထားတဲ့ စာတိုင်းကို *verse* လို့ ခေါ်လို့ရပြီး အဲဒီစာဟာ တော်တော်ကို အဆင့်မြင့်မြင့် ပြောင်မြောက်ပါမှ poem ခေါ်တတ်ကြတယ် ဆိုတာပါပဲ။ ကဗျာစပ်တာကို *versify* (verb) ကဗျာစပ်နည်းကို *versification* ခေါ်တယ်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ကို *verse form* ခေါ်တယ်။

stanza ဆိုတာ အထက်က *verse* ရဲ့ ဒုတိယအဓိပ္ပာယ်(ကဗျာရဲ့အပိုဒ်) ဖြစ်တယ်။ stanza တစ်ခုမှာ ကြောင်းရေ လေးကြောင်း၊ ခြောက်ကြောင်း စသဖြင့် ပါဝင်တယ်။ တစ်ကြောင်းကို အင်္ဂလိပ်လို line၊ မြန်မာလို 'ပါဒ'လို့ ခေါ်တယ်။ ကဗျာဆရာကို poet လို့ ခေါ်တာလဲ မှတ်ထားပါဦး။

*

What/Which

ပထမဆုံး စွဲစွဲမြဲမြဲမှတ်သားထားစေချင်တာကတော့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံး တစ်လုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာလိုဘာသာပြန် အဓိပ္ပာယ်နဲ့ ပုံသေကားချ မှတ်ထားလို့ မရဘူးဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ အလားတူပဲ မြန်မာစကားလုံး တစ်လုံးကိုလဲ အင်္ဂလိပ်လို ဒီလိုခေါ်တယ်လို့ အသေမှတ်မထားနိုင်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ ဒီလို အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပြီး ဟိုနေရာကျတော့ ဟိုလို အဓိပ္ပာယ်ပြောင်းလဲသွားတတ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်မှာ အရာဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခုကို ဘာမှန်း မသိလို့ မေးရင် What လို့ သုံးတယ်။

What is this?

ဒါ ဘာလဲ။

What are you reading?

မင်း ဘာဖတ်နေသလဲ။

အမည်နာမဆိုတာ အရာဝတ္ထုပဲဖြစ်တယ်။ စာအုပ်တို့၊ ခဲတံတို့နဲ့အတူတူ ပါပဲ။ စာအုပ်ကို၊ ခဲတံကို သိချင်ရင် What နဲ့ မေးရသလို အမည်နာမကိုလဲ What နဲ့ မေးရပါတယ်။

What is your name?

မင်းနာမည် ဘာလဲ။

မြန်မာမှာက 'ဘယ်သူလဲ' လို့ ဖြစ်သွားတာက မြန်မာ့ထုံးစံပဲလို့ အောက်မေ့ရမယ်။ အင်္ဂလိပ်မှာတော့ အရာဝတ္ထုဖြစ်တဲ့ အမည်နာမကို မေးတာမို့ What နဲ့ မေးရမယ်။ အလားတူ အလုပ်အကိုင်ဆိုတာလဲ အရာဝတ္ထုပဲမို့ What နဲ့ မေးရသေးတယ်။

What is your father?

မင့်အဖေ ဘာလဲ (= ဘာအလုပ်အကိုင် လုပ်သလဲ)။

လူတစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ဆိုတာလဲ အရာဝတ္ထုပဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် 'မင့်အသက် ဘယ်လောက် ရှိပြီလဲ' လို့ မေးချင်ရင် How old are you? လို့ မေးမယ့်အစား

What is your age?

လို့ မေးနိုင်သေးတယ်။

ဘာမှန်းမသိတဲ့ အရာဝတ္ထုကိုမေးတဲ့အခါ What ကို သုံးတယ်။ အရာဝတ္ထု နှစ်ခု သုံးခု ရှိတဲ့အထဲက ဘယ်ဟာကိုလဲလို့ ရွေးချယ်ပြောပြစေချင်တဲ့ အခါ Which ကို သုံးရတယ်။

What is this? ဒါ ဘာလဲ။

This is a book. ဒါ စာအုပ်ပါ။

စားပွဲပေါ်မှာ စာအုပ် လေးငါးအုပ် ရှိတယ် ဆိုပါစို့။ ဘယ်စာအုပ်က မင်း စာအုပ်လဲလို့ မေးချင်ရင်တော့

Which is your book?

လို့ မေးရတယ်။ (What မဟုတ်ဘူးနော်)။ ဒါမှမဟုတ်

Which book is yours?

Which ကို Pronoun အနေနဲ့ သုံးနိုင်တယ်။ Which is your book? (သူ့ ချည်း is ရှေ့က ရပ်တည်နေတာ။) Adj လိုလဲ သုံးနိုင်တယ်။ Which book is yours? (Which ဟာ Noun ဖြစ်တဲ့ book ရှေ့ကနေပြီး ညွှန်ပြတဲ့ Adj အလုပ် လုပ်နေတာ။)

Which ကို အရာဝတ္ထုသာမဟုတ်၊ လူနဲ့လဲသုံးနိုင်သေးတယ်။ လူနှစ်ဦး သုံးဦးအနက် ဘယ်သူလဲလို့ ရွေးပြီး ပြောစေချင်တဲ့အခါ သုံးတာပါပဲ။ ဒီနေရာမှာလဲ မြန်မာမှာ 'ဘယ်သူ'ပဲ သုံးတဲ့အတွက် who ဖြစ်မသွားရအောင် သတိထားရမယ်။

Which of the boys is taller?

ကောင်လေး (နှစ်ယောက်)ထဲက ဘယ်သူ အရပ် ရှည်သလဲ။

Which boy is the taller?

ဘယ်ကောင်လေးက အရပ်ရှည်လဲ။

Which of the five girls is your sister?

ကောင်မလေး ငါးယောက်မှာ ဘယ်သူ မင့်ညီမလဲ။

Which girl is the prettiest?

ဘယ်ကောင်မလေး အလှဆုံးလဲ။

လူနာမည်ကိုတောင် *Which* နဲ့ တွဲပြီးသုံးနိုင်တယ်။ မာလာဆိုတာ သုံးလေးယောက် ရှိနေတယ်ဆိုပါတော့ (ရှိလဲ ရှိတတ်တာပဲ)။ ဘယ် မာလာလဲလို့ မေးချင်ရင်

Which Mala is that?

လို့ ပြောရတယ်။ ဒါမှ မဟုတ်

I don't know which Mala you mean.

မင်း ဘယ်မာလာကို ပြောချင်တာလဲ ငါ မသိဘူး။

Who ကတော့ အဲသလို ရွေးချယ်ခိုင်းတဲ့သဘောမပါတဲ ဘယ်သူလဲ မေးချင်ရင် သုံးတာပါပဲ။ *Subject* ရော *Object* ပါ သုံးနိုင်တယ်။

Who is it?

ဘယ်သူလဲ။

Who is shouting?

ဘယ်သူ အော်နေတာလဲ။

Who are you writing to?

မင်း ဘယ်သူဆီ စာရေးနေတာလဲ။

(ဒီနေရာမှာ ရေးက *Whom* သုံးပါတယ်။)

*

brother/ sister / parent

မြန်မာစကားမှာတော့ ကိုယ့်ထက် ကြီးသူကို အစ်ကို၊ အစ်မ၊ ကိုယ့်ထက် ငယ်သူကို ညီ၊ ညီမ နှမ ခွဲခြားပြီး ပြောရပါတယ်။ အကြီး အငယ် မရွေး ပြောစရာ စကားလုံးမရှိပါ။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာတော့ ကြီးငယ်မဟု ယောက်ျားလေး သားချင်းပေါက်ဖော်ကို *brother*၊ မိန့်.ကလေးသားချင်းပေါက်ဖော်ကို *sister*

လို ခေါ်ကြတယ်။ အကြီးကို အကြောင်းရှိလို့ ဖော်ပြ ပြောချင်ရင် elder ထည့်ပြီး elder brother, elder sister (တချို့ကလဲ older brother, older sister) သုံးကြတယ်။ အငယ်ကိုတော့ younger ထည့်ပြီး younger brother, younger sister သုံးတယ်။ ဒါပေမယ့် သာမန်ပြောရာမှာတော့ elder, younger ထည့်ပြီး ပြောမနေတော့ဘူး။ He's my brother; She's my sister စသဖြင့်ပြောကြတာချည်း။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ သူမိသားစုအကြောင်း သိမထားဘူးဆိုရင် အစ်ကိုလို့ပြောတာလား၊ ညီလို့ ပြောတာလား၊ အစ်မလို့ပြောတာလား၊ ညီမလို့ပြောတာလား မသိနိုင်ပါဘူး။

ပါဠိစကားမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ တွေ့ရတယ်။ Brother နဲ့ ညီမျှတဲ့ ပါဠိစကားက 'ဘာတာ'ဖြစ်တယ်။ ဘာသာစကားရင်းမြစ်အရလဲ ဆက်နွယ်နေ ကြတယ်။ ဘာတာဆိုရင် အစ်ကိုလား၊ ညီလား မသိရဘူး။ ဇေဋ္ဌနဲ့တွဲမှ အစ်ကို ကနိဋ္ဌနဲ့တွဲမှ ညီလို့သိရတယ်။ အလားတူ ဘင်္ဂနီ။

Parent နဲ့ ညီမျှတဲ့ မြန်မာစကားလုံးလဲ မရှိချေဘူး။ အဖေကိုလဲ parent အမေကိုလဲ parent ခေါ်တယ်။ အဖေနဲ့ အမေ နှစ်ယောက်ပေါင်း မိဘကို parents လို့ ဗဟုဝစ်နဲ့ဆိုရတယ်။ အဖေ တစ်ယောက်တည်းကို ဖြစ်ဖြစ်၊ အမေ တစ်ယောက်တည်းကို ဖြစ်ဖြစ် My parent ရယ်လို့ ညွှန်းတာ ရှိပေမယ့် ရှားတယ်။ မိဘနှစ်ပါးစုံကို ရည်စူးပြီး My parents ရယ်လို့ သုံးတာပဲ များပါတယ်။ စာသင်သားအနေနဲ့ ဒါကိုပဲ မမှားရလေအောင် မှတ်သားထားသင့်တယ်။

I love my parents.

မိဘကို ချစ်တယ်။

My parents worked hard to educate me:

ငါ့မိဘများက ငါ့ကို ပညာသင်ပေးဖို့ ကြိုးစား အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြတယ်။

To-infinitive

To be, to go, to eat စတဲ့ to-နဲ့ ကြိယာတွဲထားတာကို Infinitive လို့ ခေါ်တယ်။
 Infinitive ကို Noun လို့သုံးနိုင်တယ်။ Adjective လို့၊ Adverb လို့ သုံးနိုင်တယ်။
 Noun လို့ သုံးတယ်ဆိုတာ ဝါကျရဲ့ Subject နေရာ၊ Object နေရာ၊
 Complement နေရာတွေမှာ သုံးတာကိုပြောတာ။ အောက်ပါ နမူနာ ဝါကျတွေမှာ
 to-infinitive ကို Subject နေရာမှာ သုံးထားတယ်။ Subject နေရာဆိုတော့
 ဝါကျရဲ့ ရှေ့မှာပေါ့။

To err is human.
 မှားတာ လူဆန်တယ်။ (စကားပုံ)

To speak English is quite easy.
 အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတာ လွယ်ပါတယ်။

To eat too much makes one fat.
 အများကြီး စားတာ လူကို ဝလာစေတယ်။

ကျောင်းသားတချို့ ရေးတဲ့ *To be a doctor is my ambition.* ဟာ
 ဒီအမျိုးအစားထဲမှာ ပါဝင်တယ်။

Infinitive ကို Object လို့ သုံးတဲ့ ဥပမာများကတော့

The boys began to play.
 ကောင်လေးတွေကစားခြင်းကို စတင်ကြတယ်။ (= စတင်ကစားကြ
 တယ်)။

Children hate to go to bed.
 ကလေးများဟာ အိပ်ရာဝင်ရမှာကို မုန်းကြတယ်။ (=အိပ်ရာမဝင်ချင်
 ကြဘူး။)

I prefer to live in the city.
 ကျွန်တော်တို့က မြို့မှာ နေရတာကို ပိုကြိုက်တယ်။

Infinitive ကို Complement လိုသုံးတဲ့ ဥပမာများ

Our aim is to visit the old pagodas.

ကျွန်တော်တို့ရည်ရွယ်ချက်က ဘုရားအိုတွေ သွားကြည့်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

Their duty is not to ask the reason why.

သူတို့တာဝန်က ဘာကြောင့်လဲမေးဖို့ မဟုတ်ဘူး။

My ambition is to be a doctor.

ကျွန်တော့် ရည်မှန်းချက်က ဆရာဝန်ဖြစ်ဖို့ပါ။

bath / bathe

Bath နဲ့ bathe ဟာ သီးခြားစကားလုံးတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အသံထွက်လဲ မတူ၊ အဓိပ္ပာယ်လဲ မတူပါ။ အင်္ဂလိပ်အသံထွက်ကို မြန်မာစာလုံးနဲ့ ရေးရတာကို မကြိုက်ပေမယ့် မလွဲသာလို့ အနီးစပ်ဆုံး ရေးပြရရင် bath ကို 'ဘာသ' လို့ အသံထွက်ပြီး bathe ကို 'ဘောသ' လို့ အသံထွက်ရပါတယ်။

Bath ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အိမ်မှာ ရေချိုးခန်းမှာ ချိုးတာမျိုးပါ။ ရေချိုးခန်းကို bathroom လို့ခေါ်ပါတယ်။ ရေချိုးတဲ့ အင်တုံကြီးလို့ စည်ပိုင်းကို bath-tub လို့ ခေါ်တယ်။ တစ်ခါတလေ tub မပါဘဲ bath လို့ပဲ ခေါ်ကြတာလဲရှိရဲ့။ ရေချိုးခြင်း အလုပ်ကိုလဲ bath လို့ပဲ ခေါ်တယ်။ have a bath, take a bath စသဖြင့် သုံးတယ်။

- I have a bath when I get up.
အိပ်ရာထရင် ရေချိုးတယ်။

သူတို့ဆီမှာတော့ ရေပူ ရေအေးခွဲပြီးချိုးလေ့ရှိတယ်။ ဒီမှာလဲ ဟိုတယ်ကြီးတွေမှာ နှစ်မျိုးစလုံးထားပေးပါတယ်။ ရေပူချိုးတာကို a hot bath, ရေအေးချိုးတာကို a cold bath လို့ခေါ်တယ်။

I took a hot *bath* and went to bed.

ကျွန်တော် ရေချိုးပြီး အိပ်ရာဝင်လိုက်တယ်။

ရေအင်တုံထဲမှာ ရေနွေးတွေဘာတွေထည့်လို့ အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီဆိုရင်

The *bath* is ready.

ရေချိုးဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီလို့ ပြောရပါတယ်။

Bath ကို verb လိုလဲ သုံးနိုင်တယ်။ ‘ရေချိုးပေးတယ်’ လို့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်တယ်။

It's time to *bath* the baby.

ကလေးကို ရေချိုးပေးဖို့ အချိန်ရောက်ပြီ။

Bathe ဆိုတာက မြစ်ထဲ၊ ချောင်းထဲ၊ ပင်လယ်ထဲဆင်းပြီး ရေကူးတာ၊ ဆော့ ကစားတာကို ပြောတာပါ။

Let's go for a *bathe*.

ရေကူးသွားကြရအောင်။

သူ့ကိုလဲ have နဲ့ take နဲ့ သုံးနိုင်တယ်။ ဥပမာ

We had a *bathe* in the afternoon.

ကျွန်တော်တို့ ညနေမှာရေကူးကြတယ်။

[လွယ်ကူအောင် ‘ရေကူး’တယ်လို့ ပြောနေတာ။ ရေမကူးတတ်သမို့ ကမ်းဝလောက်ဆင်းပြီး ရေစိမ်ဆော့ကစားနေလဲ *bathe* ဝဲ သုံးပါတယ်။]

Bathe ကို verb လိုလဲ သုံးတယ်။ -ing ထည့်ရင် e ပြုတ်သွားပြီး *bathing* လို့ ရတယ်။

I don't much care for *bathing*.

ကျွန်တော်က ရေထဲဆင်းဖို့ သိပ်ဝါသနာ မပါလှဘူး။

ပင်လယ်ကမ်းစပ်မှာ ရေကူးရေကစားသူတွေကို *bather* လို့ ခေါ်တယ်။

Not many *bathers* come to this beach.

ဒီကမ်းခြေကို ရေလာကူးသူ မများလှဘူး။

မျက်လုံး၊ လက်၊ နှာခေါင်း၊ ဒဏ်ရာစသည်တို့ကို ရေနဲ့ ဆေးကြောတာ
ကိုလဲ bathe ပဲ သုံးရတယ်။

You must *bathe* the wound with hot water.

ဒဏ်ရာကို ရေပူပူနဲ့ ဆေးပစ်ရမယ်။

You should *bathe* your eyes before you go to bed.

အိပ်ရာ မဝင်ခင် မျက်စိကို ရေဆေးသင့်တယ်။

တစ်ခုခု စိုရွဲနေတာကိုလဲ bathe သုံးနိုင်တယ်။

The gardener was *bathed* in sweat.

မာလီကြီးဟာ ချွေးတွေ စိုရွဲနေတယ်။

Mi Mi's face was *bathed* in tears.

မိမိရဲ့ မျက်နှာဟာ မျက်ရည် စိုရွဲနေတယ်။

no / not

No နဲ့ Not ဟာ မြန်မာလိုတော့ မဟုတ်တဲ့သဘောကို ဆိုလိုတာ ချည်းပဲမို့
အဓိပ္ပာယ်တူတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ဒါပေမယ့် အလုပ်သဘောကွဲပြား ကြပါတယ်။
ပထမဆုံး သိမှတ်ထားစေချင်တာက no ဟာ Adjective ဖြစ်တယ်။ not any
နဲ့ ညီမျှတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ဒီတော့ noun ရှေ့ကတွဲပြီး သုံးရတာပေါ့။
no money, no books, no rice, စသဖြင့်။ ဒီအတိုင်းကို မြန်မာလို ပြောစရာမရှိဘူး။
Subject နဲ့ Verb ထည့်ပေးလိုက်တော့မှ I have no money ဝါမှာ ပိုက်ဆံ
မရှိဘူး။ We have no books ကျွန်တော့်မှာ စာအုပ်မရှိဘူး။ There is no rice
ဆန်မရှိဘူးရယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။ မြန်မာမှာက 'မ'ကို ကြိယာနဲ့တွဲပြီးမှ
သုံးလို့ရတယ်။ no money မပိုက်ဆံ၊ no books မစာအုပ်လို့မှ မပြောနိုင်ဘဲကိုး။

မရှိတဲ့ ပိုက်ဆံ၊ မရှိတဲ့ စာအုပ်ဆိုရင်တော့ ဖြစ်နိုင်ရဲ့၊ ဒါပေ မယ့် I have no money 'ငါ့မှာ မရှိတဲ့ ပိုက်ဆံ ရှိတယ်' ဆိုပြန်တော့ မနိပ်ပြန်ဘူး။

Not က verb နဲ့တွဲရတာဖြစ်တယ်။ is not, are not, will not, do not go, does not eat စသဖြင့်။ သူကမှ မြန်မာ 'မ'နဲ့ ချွတ်စွပ်တူတယ်လို့ယူဆနိုင် တယ်။

He is not a farmer.
သူက လယ်သမား မဟုတ်ဘူး။

We are not working.
ကျွန်တော်တို့ အလုပ်လုပ်မနေကြပါဘူး။

They will not sell their car.
သူတို့ကားကို ရောင်းမှာ မဟုတ်ဘူး။

We do not go there every day.
ကျွန်တော်တို့ အဲဒီကို နေ့တိုင်းမသွားပါဘူး။

A lion does not eat grass.
ခြင်္သေ့ဟာ မြက်မစားဘူး။

Not အသုံးဟာ မြန်မာတစ်ယောက်အဖို့ မှတ်ရတာလွယ်တယ်။ Nu က မြန်မာမှာ မရှိတော့ ခက်နိုင်တယ်။ သေသေချာချာမှတ်ဖို့ လိုပေလိမ့်မယ်။ အထူးသဖြင့် Subject မှာ no သုံးတာမျိုးကို စနစ်တကျ မှတ်သားရမယ်။ 'ဘယ်သူမှ မလာကြဘူး' ဆိုတာမျိုးကို Nobody came လို့ ပြောတတ်ရမယ်။ Everybody did not come လို့ ဖြစ်မသွားစေရဘူး။ 'ကျောင်းသားတစ်ယောက်မှ မဖြေကြဘူး' ဆိုတာကို 'Not a student answered' ဒါမှမဟုတ် 'No student answered' လို့ ပြောတတ်ပါစေ။

gold / golden

Gold ကို Adjective အနေနဲ့ သုံးတာက ရွှေနဲ့ လုပ်ထားတယ်။ (made of gold). အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဥပမာ

- gold bracelet ရွှေလက်ကောက် (နာရီကြိုး)
- gold coin ရွှေဒင်္ဂါး
- gold cup ရွှေဖလား
- gold-dust ရွှေမှုန့်
- gold-foil ရွှေပြား
- gold-leaf ရွှေပြား (အထက်က foil နဲ့ အတူတူ)
- gold-plate ရွှေခွက်၊ ရွှေပန်းကန်
- gold ring ရွှေလက်စွပ်
- gold watch ရွှေလက်ပတ်နာရီ

ရွှေအစစ်မဟုတ်ပေမယ့် ရွှေနဲ့ တူလွန်းလို့ gold သုံးတာမျိုးလဲ ရှိပါရဲ့။
ဥပမာ- goldfish (တစ်လုံးတည်းလို ဆက်ရေးရတယ်) ရွှေငါး။ goldfinch
ရွှေလိုဝင်င်းနေတဲ့ အမွှေးအတောင်နဲ့ ငှက်တစ်မျိုး။

နောက်ပြီး ရွှေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အလုပ်အကိုင် နေရာဌာနတို့ကိုလဲ gold
နဲ့တွဲပြီး သုံးပါတယ်။ ဥပမာ

- gold-heater ရွှေပြားခတ်သူ
- gold-digger ရွှေတူးသူ
- goldfield ရွှေထွက်တဲ့အရပ်
- goldmine ရွှေတွင်း
- goldsmith ရွှေပန်းထိမ်

gold-rush ရွှေတွေ့တယ်ဆိုတဲ့နယ်မြေကို အလှအယက်သွားကြခြင်း

goldenဆိုတဲ့ Adj က ရွှေနဲ့လုပ်တယ်လို့ တစ်ခါတလေ အဓိပ္ပာယ်
ထွက်ပေမယ့်လို့ များသောအားဖြင့်ကတော့ ရွှေနဲ့တူတယ်၊ ရွှေလိုဝင်င်းတယ်
(like gold) အင်မတန်ကောင်းတာ (excellent) တန်ဖိုးရှိတာ (precious)၊
အရေးကြီးတာ (important) တို့ကို ရည်ညွှန်းလိုတာ ဖြစ်တယ်။ တင်စား
သုံးတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။

golden age	ရွှေခေတ် (စာပေ အထွန်းကားဆုံးခေတ်၊ သာယာဝပြောတဲ့ခေတ် စသည်)
golden grain	ရွှေစပါး
golden opportunity	ကြိုတောင့်ကြိုခဲအခွင့်ကောင်းကြိုခြင်း
golden rays of the sun	နေရဲ့ ရွှေရောင်ခြည်များ
golden rule	အကောင်းဆုံး- အမွန်မြတ်ဆုံး ကျင့်ဝတ် (ကိုယ်ချင်းစာပြုမှုခြင်းမျိုး)
golden wedding	ရွှေရတုမင်္ဂလာ (အနှစ် ငါးဆယ်မြောက် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာသဘင်)

ဒီလိုတင်စားတဲ့အဓိပ္ပာယ်မှာ gold(noun) ကိုလဲ (of နဲ့တွဲပြီး သုံးသေးတယ်။
 ဥပမာ- a heart of gold ရွှေနလုံးသား (မွန်မြတ်တဲ့ စိတ်ထား) the realms
 of gold ရွှေတိုင်းပြည် (စာပေကျမ်းဂန်များ)။

ဒီတော့ gold နဲ့ goldenကွဲပြားပုံကို သိသာလောက်ပါပြီ။ gold house
 ဆိုတာက ရွှေနဲ့ တကယ်ပတ်သက်တဲ့ အဆောက်အအုံ၊ ရွှေအရောင်းအဝယ်
 လုပ်တဲ့ဆိုင် စသည်ဖြင့်ဆိုလိုတာဖြစ်ပြီး golden house ဆိုတာကတော့
 အလင်္ကာသဘော တင်စားခေါ်ဝေါ်တာသာ ဖြစ်တယ်။

right/wrong/true/false

Right နဲ့ Wrong, True နဲ့ False တို့သာ Adjective အတွဲများ ဖြစ်ပါတယ်။
 Truth က true ကို Noun လုပ်ထားတာပဲ။ သီးခြားဖြစ်တယ်။

Right/Wrong နဲ့ True/False အတွဲနှစ်တွဲဟာ အခြေခံအားဖြင့်မတူပါ။
 Right ဆိုတာက အကျင့်စာရိတ္တသဘောအရ သင့်မြတ်ကောင်းမွန်တာကိုပြော
 တာ။ အဲသလိုမဟုတ်တာက wrong ပေါ့။ အဖြစ်အပျက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပျက်တဲ့
 အတိုင်း တင်ပြတာက true။ မတင်ပြတာက false ပေါ့။

ဥပမာ

လူတစ်ဖက်သားကို ကူညီနိုင်တာဟာ right ပေါ့။

အားနည်းသူကို နိုင်လိုမင်းထက် ပြုတာဟာ wrong ပေါ့။

စာမေးပွဲ နီးလို့ စာကြိုးစားတာဟာ right

စာမေးပွဲ နီးလျက်နှင့် လျှောက်လည်တာဟာ wrong ပေါ့။

[ဒါတွေကို true/false သုံးလို့ မရဘူး။]

အလားတူ ဆရာက ၁နဲ့ ၂ ပေါင်းရင် ဘယ်လောက် ရသလဲလို့ မေးရင်
၃ လို့ ဖြေတာဟာ right ပေါ့။

၁ နဲ့ ၂ ပေါင်းတာကို ၄ လို့ဖြေရင် wrong ပေါ့။

အလားတူ 'ကျောင်း'ကို ယပင့်နဲ့ စာလုံးပေါင်းတတ်တာဟာ right
ပေါ့။

'ကျောင်း'ကို ရရစ်နဲ့ပေါင်းရင် wrong ပေါ့။

တြိဂံပုံကို အနားသုံးဖက်နဲ့ ဆွဲပြတတ်ရင်လဲ right ပေါ့။ လေးဖက်နဲ့
ဆွဲနေရင်တော့ wrong ပေါ့။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဟာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြောပြတာကို true လို့ဆိုတယ်။
ဖြစ်ပျက်တဲ့အတိုင်း မပြောတာကို false လို့ ဆိုတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို
ဦးစောက သတ်ခဲ့တာ true ပေါ့။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဦးနီဆိုတဲ့ လူ
တစ်ယောက်က သတ်ခဲ့တာပါလို့ ပြောရင်တော့ false ပေါ့။

It is true U Saw killed Bogyoke Aung San.

[ဒီနေရာမှာ true အစား right သုံးခဲ့ရင်၊ ဦးစော အဲဒီလို သတ်ခဲ့တာ
တရားမျှတတယ်လို့ ဆိုရာကျမယ်။]

အလားတူပဲ မြန်မာနိုင်ငံ ၁၉၄၈ ခုနှစ်က လွတ်လပ်ရေးရခဲ့တယ်လို့
ပြောတာဟာ true။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှာ လွတ်လပ်ရေးရတယ်လို့
ပြောတာဟာ false။

ကမ္ဘာက နေကိုပတ်တယ်လို့ပြောတာက true

နေက ကမ္ဘာကိုပတ်တယ်လို့ပြောတာက false

ခြင်ကောင်ကိုက်ရာကနေ ငှက်ဖျားရောဂါ ဖြစ်ပွားရတယ်လို့ ပြောတာက

true

တောထဲတောင်ထဲက စိမ့်ရေ စမ်းရေကို သောက်လို့ ငှက်ဖျားရောဂါ

ဖြစ်ရတယ်လို့ ပြောတာက false။

ဒီလောက်ဆိုရင် true နဲ့ false ကို နားလည်ပြီလို့ ယူဆတယ်။

true ရဲ့ noun က truth, false ရဲ့ noun က falsehood ဖြစ်တယ်။

truth ကို 'သစ္စာ' တရား၊ falsehood ကို 'မုသာဝါဒ' လို့ ဆိုရမယ်။

True နဲ့ false ကို အမှားအမှန် လုပ်ခိုင်းတာကလွဲရင် ကျန်တဲ့နေရာတွေမှာ အသုံးမပြုဘူးဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး (not true)။ သုံးကြပါတယ်။ ဥပမာ - ကျွန်တော်ဆင်းရဲတာ အမှန်ပါပဲဆိုရင် It is true I am poor. လို့ ပြောရတာပါပဲ။ နာမည်အမှန်ကိုမပြောဘဲ မဟုတ်တဲ့နာမည်ကို ပြောတယ်ဆိုရင် He gave a false name လို့ဆိုတယ်။ မဟုတ်မမှန်တွေ ပြောတာဆိုရင် It is a false statement လို့ သုံးနေကြတာပါပဲ။

စကားပြောတဲ့အခါမှာ ဘယ်အာဘော်ကို လိုချင်တာလဲဆိုရင် ချင့်ချိန်ပြီး Right နဲ့ True ကို သုံးတတ်ရမယ်။ ဥပမာ

ဆရာက ကမ္ဘာမြေကြီးရဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်က ဘယ်လိုလဲလို့ မေးရင် ကျောင်းသားက လုံးပါတယ် ဖြေလိုက်တယ်။ ဒါ အဖြေမှန်သွားတဲ့အတွက် ဆရာက Right လို့ ပြောပေလိမ့်မယ်။ ကမ္ဘာမြေကြီး လုံးတယ်ဆိုတာကတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့ရဲ့ ဆွဲငင်အားကြောင့် ငါတို့လိမ့်မကျဘူးလို့ ဆက်ပြော ချင်ရင်တော့ It is true the earth is round, but we don't fall off because of gravitation စသဖြင့် ပြောပေလိမ့်မယ်။

အလားတူပဲ ခင်ဗျား မနေ့က ရုပ်ရှင်သွားတယ်နော်လို့ ပြောရင် ဖြေ သူက Yes လို့ဖြေမယ့်အစား Right လို့ ဖြေချင်ဖြေမယ်။ You are right လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါမှမဟုတ် True လို့ ဖြေချင်လဲ ဖြေပေလိမ့်မယ်။ It is true I went... ပေါ့။

ဒါကြောင့် တစ်ခါတလေ right နဲ့ true အတူတူလိုသုံးနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် အထက်က ပြောပြခဲ့တဲ့ သင့်လျော်တာ၊ တရားတာ၊ ကောင်းတာကို ပြောရင် right အဖြစ်အပျက် တကယ်ဖြစ်တာကို ပြောရင် true ဆိုတာကို အခြေခံ နားလည်ထားရမယ်။

stand / stand up

stand ရိုးရိုးက အစကတည်းက မတ်တတ်ရပ်လျက် ရှိနေတာကို ပြော တာ၊ သစ်ပင်အောက်လှမ်းကြည့်လိုက်တယ်။ လူတစ်ယောက် ရပ်နေတာ မြင်ရတယ်။
He is standing under the tree. (up မပါဘူး။)

သစ်ပင်အောက် လှမ်းကြည့်လိုက်တယ်။ လူတစ်ယောက် ထိုင်နေတာ မြင်ရတယ်။ ဟော- ပြောရင်းဆိုရင်း သူ ထိုင်ရာက ထနေပါပြီ။ အဲဒီအခါ ပြောမယ့်စကားက Now he is standing up.

ဒီတော့ stand up ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ထိုင်ရာက (လှဲနေရာက)ထတယ်။ လို့ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ထိုင်နေတဲ့ လူကို ထခိုင်းချင်ရင် Stand up! လို့ အမိန့်ပေး ရမယ်။ မတ်တတ် ရှိပြီးသားလူကို အဲဒီအတိုင်းပဲ ရပ်နေလို့ ခိုင်းချင်ရင်တော့ Stand there လို့ ပြောမယ်။

အလားတူပဲ မြေကြီးပေါ်မှာ၊ ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်နေတာကို ပြော ချင်ရင်

He is sitting on the ground.

He is sitting on a chair.

စသဖြင့် ပြောရမယ်။

မတ်တတ်ရပ်နေတဲ့လူကို 'ထိုင်ပါဦးလေ၊ မတ်တတ်ရွာက လာတာလား' လို့ ပြောချင်ရင်တော့ *Sit down!* လို့ ပြောရမယ်။

ရပ်နေတဲ့လူတစ်ယောက် ရပ်ရာက ထိုင်ချနေတာကိုကြည့်ပြီးတော့လဲ
He is sitting down now လို့ ပြောရပေလိမ့်မယ်။

I am standing / I am standing up

I am sitting / I am sitting down

တို့ကို အလားတူ နားလည်ပါစေ။

*

spend time

Spend ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ မူလအဓိပ္ပာယ်မှာ 'အသုံးချတယ်' (use up) ရယ်လို့ ဖြစ်တယ်။ ဆင့်ပွားအဓိပ္ပာယ်မှာ 'အချိန်ကို ကုန်လွန်စေခဲ့တယ်' (pass time) ရယ်လို့ ဖြစ်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ဘာကို အသုံးချတယ်။ ဘာကို ကုန်လွန်တယ်ဆိုတာ သိတယ်။ သဒ္ဒါနည်းနဲ့ ပြောရရင်တော့ ကံပုဒ် (object) လိုတဲ့ ကြိယာမျိုးပေါ့။

She spent all the money on clothes.
သူပိုက်ဆံ အကုန်လုံးကို အဝတ်အစားဝယ်သုံးပစ်လိုက်တယ်။

I spend half my money on books.
ကျွန်တော်က ပိုက်ဆံတစ်ဝက်ကို စာအုပ် ဝယ်သုံးပစ်တာ။

We spent K 2000 last week.
ငါတို့ အလျင်အပတ်က ငွေ ၂၀၀၀ သုံးတယ်။

They have spent all their ammunition.
သူတို့ ခဲယမ်းမီးကျောက် အကုန်သုံးပစ်လိုက်ပြီ။

I will spend my summer holidays at Kalaw.
ငါ့ရဲ့ နွေရာသီရက်အားကို ကလောမှာ ကုန်လွန်မယ်။

She spends a lot of time in dressing.

သူက အဝတ်အစားဝတ်တာ အချိန် အရမ်းကြာတာ။

We will spend the night in the village.

ငါတို့ရွာမှာ ညအိပ်ကြမယ်။

John spent all his life in Tibet.

ဂျွန်ဟာ သူ့ဘဝတစ်ခုလုံးကို တိဗက်မှာ ကုန်ခဲ့တယ်။

ခလောက်ဆိုရင် spendနောက်က for မလိုက်ဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်လောက်ပြီ ထင်ပါတယ်။ spend နဲ့ for တွဲပြီး သုံးမိတာဟာ stay နဲ့ ရောသွားလို့နဲ့ တူပါတယ်။ stay ကို သုံးရင်တော့ We stayed there for four hours ရယ်လို့ သုံးလို့ရတာကိုး။

being

Being ဆိုတာ he ဆိုတဲ့ verb မှာ ing ထည့်ထားတာပါပဲ။ ဒီတော့ တခြား verb များမှာ ing ထည့်ပြီး သုံးသလို သုံးရပါတယ်။ going to market, Waiting for the bus တို့ကို သုံးသလို သုံးရတာပေါ့။ Subject နဲ့ အပြည့်အစုံ မသုံးချင်လို့ Verb-ing သုံးလိုက်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။

တစ်ခု သတိပြုရာမှာက Subject မမှားဘူး။ Being ရဲ့ Subject နဲ့ တွဲလျက် verb ရဲ့ subject တစ်ခုတည်းဖြစ်ရမယ်။ ဒီတော့ကာ

Being a student, I study my lesson ဆိုတဲ့ ဝါကျက မှန်တယ်။

I am a student. I study my lesson. ဆိုတာကို ing နဲ့ ပြောင်းရေးထားတာကိုး။

Being summer, I went to the seaside.

ဆိုတာကတော့ မှားနေတယ်။ summer ဖြစ်တာက I မှ မဟုတ်တာကပဲ။ ဒီတော့

It being summer, I went to the seaside လို့သာ ဖြစ်ရမယ်။ ဆိုလိုတာက ဒီဝါကျမှာ

It was summer, I went to the seaside.

ဆိုတဲ့ ဝါကျနှစ်ခုမှာ was ကို being ပြောင်းပြီး ရေးထားတာဖြစ်တယ်။ was ရဲ့ subject က It ဖြစ်တယ်။ I မဟုတ်ဘူး။ went ရဲ့ subject ကမှ I။

ဒါကြောင့် It ကို ဖြုတ်မပစ်နိုင်ဘဲ It being summer လို့ ရေးထားရတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါမျိုး အင်မတန် မှားတတ်တဲ့အတွက် ကြပ်ကြပ် သတိထားပြီး ရေးပါလေ။

Being poor, he has to work hard.

[မှန်တယ်၊ ဆင်းရဲတာလဲ သူ၊ အလုပ်လုပ်တာလဲ သူပဲ။]

Being a rich man, he can buy a car.

[မှန်တယ်၊ သူငွေလဲသူ၊ ကားဝယ်တာလဲ သူ။]

Being very cold, we stayed indoors.

[မှားတယ်။ အိမ်ထဲ နေတာက ငါတို့။ အေးတာက ငါတို့ မဟုတ်ဘူး။

ဒီတော့....]

The weather being very cold, we stayed indoors (ဝါ) It being

very cold, we.... ရယ်လို့ ရေးမှ မှန်တယ်။

*

by name

My best friend is Maung Kyaw Kyaw by name ဆိုတဲ့ ဝါကျမှာ by name ဟာ ပိုနေတာပါပဲ။ My best friend's name is Maung Kyaw Kyaw ဆိုရင် အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံနေပါပြီ။ ဘာမှ အပို ထပ်ကွန့်နေစရာ မလိုပါ။ by name ထည့်ထားတာ အပိုသက်သက်ဖြစ်နေပါတယ်။ name ထည့်ပြောချင်ရင် My best friend's name is Maung Kyaw Kyaw လို့ ရေးနိုင်ပါတယ်။

By name ကို ဘယ်လို သုံးသလဲ ရှင်းပြရရင်တော့ (အကျယ်တဝင့်တော့ ရှင်းဖို့ နေရာမရပါ။ ဒါပေမယ့် ခုလောက်လဲ လုံလောက်ပါတယ်။)

(၁) Noun တစ်ခု နောက်နားက ကပ်ပြီး 'having the name,' 'using the name' (လို့ခေါ်တဲ့၊ လို့နာမည်သုံးထားတဲ့၊ ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့) အဓိပ္ပာယ်နဲ့ သုံးတယ်။

A pretty young woman, Thuzar *by name*, came to see you.
သူမာဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ မိန်းမချောလေး တစ်ယောက် မင်းကို လာတွေ့တယ်။

Once there was a great king, Asoka *by name*.
ရှေးတုန်းက အသောကလို့ အမည်တွင်တဲ့ ဘုရင်ကြီးတစ်ပါး ရှိတယ်။

(၂) By name ကို Adv သဘော ဝါကျနောက်မှာ ထားပြီးတော့လဲ သုံးတယ်။

I know all the local boys *by name*.
ငါ အရပ်ထဲက ကောင်လေးတွေကို နာမည်နဲ့တကွ သိတယ်။

(၃) လူချင်းတော့မသိဘူး။ နာမည်တော့ သူများပြောတာကြားဖူးလို့ သိနေတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့လဲ By name ကို သုံးတယ်။

I know him only *by name*.
ကျွန်တော် သူ့ကို နာမည်ပဲ သိပါတယ်။

(၄) by the name of ဆိုပြီးတော့လဲ အသုံးရှိသေးတယ်။ 'လို့ အမည် ရှိတဲ့'၊ 'ဆိုတဲ့အမည်နဲ့' စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

She goes *by the name* of Khin Nyein Aye.
သူက ခင်ငြိမ်းအေးဆိုတဲ့နာမည် ယူထားတယ်။

A woman *by the name* of Khin Nyein Aye wants to see you.
ခင်ငြိမ်းအေး ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ မိန်းမတစ်ယောက် ခင်ဗျားကို တွေ့ချင်လို့တဲ့။

(ဒါကို A woman of the name of Khin Nyein Aye လို့ of သုံးပြီး ရေးလဲရတယ်။)

ဒါတွေဟာ by name, by the name of သုံးနည်းတွေပါပဲ။ My friend is Kyaw Kyaw by name အသုံးအနှုန်းမျိုးနှင့် တစ်ယောက်မက နှစ်ယောက် သုံးယောက်ကိုလဲ My brothers are Thura and Thiha by name လို့ မသုံးရန် သတိပြုပါလေ။

age / old

တစ်ဦးစီရဲ့ အသုံးကို နမူနာ ဝါကျများနဲ့ လေ့လာရင် သဘောပေါက်လိမ့် မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

သူသည် အသက် ၇၀ အရွယ် ဖြစ်ပါသည်။
He is 70 years old.

old ဟာ Adj ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် is/am/are တို့နဲ့ တွဲသုံးထားတယ်။
ခေတ်က ခပ်တိုတိုပြောရတာကို ကြိုက်လာတော့

He is 70 years.
He is 70.

ရယ်လို့ ပြောလဲရတယ်။ ဒါကို
He is 70 years of age.

လို့ ပြောနိုင်ပါသေးတယ်။
အသက်အရွယ် အတူတူဆိုတာကို ပြောချင်ရင် of the same age ကို သုံးတယ်။

He and my father are of the same age.
သူနဲ့ ကျွန်တော့်အဖေ ရွယ်တူတွေပဲ။

Aged ကို ဒီလို သုံးတယ်။
He is aged 70.

He is an old man. aged 70.
သူဟာ ၇၀ ရွယ် လူအိုတစ်ဦး။

အထက်က ဥပမာတွေမှာ at the age of ကို မသုံးနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တချို့လူများရေးတဲ့

He is *at the age of* seventy.

ဆိုတာဟာ လုံးဝမှားယွင်းတယ်။

At the age ဟာ Adverb ဖြစ်တယ်။ ‘အရွယ်မှာ’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ နမူနာများကို ကြည့်ပါလေ။

He retired *at the age of* 60.

သူ ၆၀ အရွယ်မှာ အငြိမ်းစားယူတယ်။

He died *at the age of* 80.

သူ အသက် ၈၀ အရွယ်မှာ ကွယ်လွန်တယ်။

Age ကို *at/at* တို့မပါဘဲ သုံးနိုင်တာကိုလဲ မှတ်သားအပ်တယ်။

When you are *my age*, you will know.

မင်း ငါ့အရွယ်ဆိုရင် သိပါလိမ့်မယ်။

A girl *your age* should learn to cook.

မင်း အသက်အရွယ် မိန်းကလေးဟာ ချက်တာပြုတ်တာ တတ်သင့်ပြီ။

*

open

Open ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ Verb လဲဖြစ်၊ Adj လဲဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သိရပါမယ်။ အောက်ပါ ဥပမာများဟာ open ကို Verb အနေနဲ့ သုံးတာများ ဖြစ်ပါတယ်။

Open the door.

တံခါးကိုဖွင့်ပါ။

He *opened* the window.

သူ ပြတင်းကို ဖွင့်လိုက်တယ်။

I am going to *open* a teashop.

ငါ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖွင့်မယ်။

ဒါတွေဟာ Active Voice မှာ သုံးထားတာတွေဖြစ်တယ်။ Passive Voice အသုံးကို ဥပမာ ပြရရင်တော့

A new branch *was opened* last year.

ဆိုင်ခွဲတစ်ခုကို မနှစ်က ဖွင့်ခဲ့တယ်။

The letter *has been opened*.

စာကို ဖွင့် (ဖောက်)ထားတယ်။

အဲဒီတော့ verb ကို သုံးတာဆိုရင်ဖြင့် passive voice မှာ ed နဲ့ (opened) ဖြစ်ရပါလိမ့်မယ်။

ဒါပေမယ့် open ဟာ Adj ဖြစ်သေးတယ်။ 'ပွင့်နေတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။ an *open* door ပွင့်နေတဲ့တံခါး၊ *open* eyes ပွင့်နေတဲ့မျက်လုံးများ။

ဒီ adj open ကို ကြိယာသဘော (predicatively) သုံးရင် is, are စတဲ့ verb to be တို့နဲ့ သုံးရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ open မှာ ed ထည့်ဖို့ မလိုပေဘူးပေါ့။ Adj ကိုး။

The window *is open*.

ပြတင်းပေါက် ပွင့်နေတယ်။

(ဘယ်သူက ဖွင့်တယ်ဆိုတာကို စိတ်မဝင်စားဘူး။ အခု ပွင့်နေတဲ့ အဖြစ်ကိုသာ ပြောလိုရင်း ဖြစ်တယ်။)

The shop *is not open* yet.

ဆိုင် မဖွင့်သေးဘူး။

Are the schools *open* now?

ကျောင်းတွေ အခု ဖွင့်ပြီလား။

ဒီဆိုင် ဖွင့်တာ၊ ကျောင်း ဖွင့်တာမျိုးမှာ open ကို verb လို့ သုံးပြီး ပြောနိုင်တယ်။

The shop does not *open* on Sundays.

ဆိုင်က တနင်္ဂနွေများမှာ မဖွင့်ဘူး။

When do the schools *open*?

ကျောင်းတွေ ဘယ်တော့ဖွင့်သလဲ။

ဒီလို အသုံးမျိုးမှာ *open* ရဲ့နောက်က Object မလိုတာကို မှတ်သားပါလေ။
သဒ္ဒါဝေါဟာရနဲ့ ပြောရရင်တော့ *open* ကို transitive (ကံလိုတဲ့ကြိယာ)
အနေနဲ့ရော၊ intransitive (ကံမလိုတဲ့ကြိယာ) အနေနဲ့ပါ နှစ်မျိုးသုံးနိုင်တယ်ပေါ့။

every day

Every day လို့ တစ်လုံးစီ ခွဲရေးတာက Adverb လို သုံးတဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပမာ

I go to school *every day*.

ကျွန်တော် နေ့တိုင်း ကျောင်းသွားတယ်။

He goes to work *every day*.

သူ နေ့တိုင်းအလုပ်သွားတယ်။

ဒီလို adverb အဖြစ်သုံးရာမှာ တစ်ဆက်တည်း မရေးသင့်ဘူး။

တကယ်လို့ Noun တစ်ခုရဲ့ ရှေ့က Adjective အဖြစ်သုံးမယ်ဆိုရင်တော့
everyday လို့ စကားတစ်လုံးတည်းသဖွယ် တစ်ဆက်တည်း ရေးရတယ်။

ဥပမာ

He was in his *everyday* clothes.

သူဟာ သူ့နေ့တိုင်း(ဝတ်တဲ့) အဝတ်ကို ဝတ်ထားတယ်။

This is my *everyday* -work.

ဒါဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ နေ့စဉ်အလုပ်ပါ။

ဒီတော့ *every day* တကွစီရေးတာနဲ့ *everyday* တစ်ဆက်တည်းရေးတာ
ကို မရောရလေအောင် ခွဲခြား မှတ်သားထားရမယ်။

နောက်ပြီး အောက်ပါစကားပုံမှာလို every က Adj/day က noun
အဖြစ်သုံးပြန်ရင်လဲ တကွဲတပြားစီပဲ ရေးရပါတယ်။

Every day is not Sunday.

နေ့တိုင်းဟာ တနင်္ဂနွေနေ့ မဟုတ်ဘူး။

ဒါအပြင် everybody, everyone, everything, everywhere တို့ကို တစ်လုံး
တည်းပမာ တစ်ဆက်တည်းရေးရပြီး ကျန်တဲ့ noun များနဲ့ every တွဲတိုင်း
တကွဲတခြားစီ ခြားပြီးရေးရတယ်။ ဆိုတာကို မှတ်သားပါလေ။ ဥပမာ-
every book, every girl, every month စသဖြင့်။

တစ်ခါ everyman ရယ်လို့ တစ်လုံးတည်းလို့ရေးတာက သာမန်လူ၊
လူပြန်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ (every man တစ်လုံးစီရေးတာက လူတိုင်းကို
ပြောတာ) everyplace လို့ တစ်ဆက်တည်းရေးတာက everywhere နဲ့ အတူတူ။

beautiful / pretty

Beautiful ဆိုတာ စိတ်နှလုံးကို ကြည်နူးမှုပေးတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။
အဘက်ဘက်က လိုလေသေးမရှိအောင် လှနေတာကိုပြောတာပါပဲ။ ကောင်းခြင်း
ငါးဖြာဆိုတဲ့ မြန်မာစကား အဆိုရှိတဲ့အတိုင်း လှတာမျိုးပေါ့။ အဲသလို
ခြောက်ပြစ်ကင်း မိန်းကလေးမျိုးကိုမှ She is a beautiful girl လို့ပြောနိုင်ပါတယ်။
တစ်နည်းအားဖြင့် beautiful လို့ မှတ်ချက်ချလိုက်တဲ့အခါ လေးနက်တဲ့သဘော၊
နှစ်ခြိုက်တဲ့သဘောပါတယ်။

Pretty ကလဲ မိန်းကလေးရဲ့ နှစ်လိုဖွယ်အဆင်းရှိတာကို ရည်ညွှန်းတာပါ
ပဲ။ ဒါပေမယ့် beautiful မဖြစ်ဘူး။ beautiful လောက်မလှဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။
အင်္ဂလိပ်လိုပြောရရင်တော့ attractive without being beautiful ပါပဲ။ ဒါကြောင့်
တော်ရုံတန်ရုံကြည့်ကောင်းတဲ့ မိန်းကလေးမျိုးကို She is a pretty girl လို့
ပြောနိုင်တယ်။ လူကိုသာမက အရာဝတ္ထုများကိုလဲ a pretty picture, a pretty
garden စသဖြင့် သုံးနိုင်ပါသေးတယ်။

Pretty good လို့ သုံးရာမှာ pretty ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က 'တော်တော်လေး' (fairly) ရယ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ It is pretty good ဆိုတာ 'တော်တော်လေး ကောင်းတယ်' ပေါ့။ It is pretty bad ဆိုရင် 'တော်တော်လေး ဆိုးတယ်ပေါ့။

*

number

အင်္ဂလိပ် စကားလုံးတွေကို ရေရှေ့လည်လည် မသိဘဲ အပို သုံးတာမျိုးဟာ အင်မတန် အရုပ်ဆိုး လှတယ်။ ကျွန်တော်တို့မြို့မှာ အထက်တန်းကျောင်း ခြောက်ကျောင်းရှိတယ်ဆိုတာကို ပြောချင်ရင် Our town has six high schools ဒါမှမဟုတ် There are six high schools in our town ပေါ့၊ ပြီးတာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ in number ထည့်ချင်ရတာလဲ။ စာပိုခန့်သွားအောင်လို့များ ရည်ရွယ်လေရောလား မသိ။

In number ကို သုံးချင်ရင် ဟောဒီလို သုံးရတယ်။

The high schools are six *in number*.

They were fifteen *in number*.

ဒီမှာ are/were နဲ့ *in number* တန်းပြီးပြောပုံကို သတိပြုပါလေ။ ဒါကြောင့် I have/ There are တို့လို ပုံစံမျိုးနဲ့ *in number* ကို တွဲသုံးရင်မှားတယ်။

သဒ္ဒါမှာတော့ ဧကဝုဇ်ကိန်း၊ ဗဟုဝုဇ်ကိန်းတို့ကို *number* လို့ ခေါ်တယ်။ သူ့ကို *in* နဲ့တွဲပြီး သုံးတယ်။ ဥပမာ

The subject and its verb agree *in number*.

ကတ္တားနဲ့ ကြိယာဟာ ကိန်းအရ တူညီကြရတယ်။

'People' is plural *in number*.

People ဟာ ကိန်းအရ ဗဟုဝုဇ်ကိန်းဖြစ်တယ်။

*

boast

Our town boasts a famous pagoda ဆိုရာမှာ အဓိပ္ပာယ်က 'ကျွန်တော်တို့ မြို့မှာ နာမည်ကြီး (တန်ခိုးကြီး) စေတီတစ်ဆူရှိတယ်' ရယ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ boast ဟာ 'ကြွားဝါ' တာမဟုတ်ဘဲ 'possess' ပိုင်ဆိုင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်ပါတယ်။ ဒေသတစ်ခုမှာ ဘာတွေ့ ရှိတယ်ဆိုတာကို သရုပ်ဖော်ချင်ရင် ဒီစကားလုံး (boast) ကို သုံးလေ့ ရှိပါတယ်။

The town *boasts* a famous art gallery.

မြို့မှာ နာမည်ကျော် ပန်းချီပြခန်းရှိတယ်။

Our college *boasts* a fine swimming-pool.

ငါတို့ ကောလိပ်မှာ ရေကူးကန်ကောင်းကောင်း ရှိတယ်။

တကယ်လို့ ဂုဏ်ယူတဲ့ကြွားတာကို ပြောချင်ရင် proud/take pride တို့ကို သုံးရပါမယ်။

The villagers are *proud* of their village.

ရွာသားတွေဟာ သူတို့ရွာကို ဂုဏ်ယူကြတယ်။

The inhabitants *take great pride* in their town.

မြို့သူမြို့သားများက သူတို့မြို့ကို ဂုဏ်ယူကြတယ်။

Boast က 'ကြွားဝါ' တာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့အတွက် မနှစ်မြို့ဖွယ် ကိစ္စ များမှာသာ လျှောင့်ပြောင်ရှုတ်ချတဲ့သဘော သုံးတာပါ။

afraid / fear

Fear က verb တင် မဟုတ်ပါဘူး။ Noun လဲဖြစ်ပါသေးတယ်။ ဒီလို သုံးရပါတယ်။

I *fear* snakes. (Verb)

ငါ မြွေကို ကြောက်တယ်။

There is no reason for your *fears*. (N)

မင်း ကြောက်စရာအကြောင်း မရှိပါဘူး။

Afraid က Adj ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် is/are တို့နဲ့ တွဲပြီး ကြိယာနေရာကသာ သုံးနိုင်တယ်။- Noun ရှေ့က မထားနိုင်ဘူး။

I am *afraid* of snakes.

ငါမြွေကို ကြောက်တယ်။

I am *afraid* we are going to be late.

ငါတို့ နောက်ကျတော့မယ်ထင်တယ်။

Fearful Adj က 'ကြောက်စရာကောင်းတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

It was a *fearful* dream.

ကြောက်စရာအိပ်မက် တစ်ခုပါပဲ။

*

House/home

မြန်မာစကားမှာ 'အိမ်' ပဲရှိတဲ့အတွက် ကျောင်းသားတွေ အင်မတန်မှားတတ်တဲ့ စကားနှစ်လုံး ဖြစ်တယ်။ သေသေချာချာ ခွဲခြား မှတ်သားဖို့လိုပါလိမ့်မယ်။

ပထမဆုံး မှတ်ရမှာက house ဆိုတာ လူနေတာရော၊ မနေတာရော၊ အဆောက်အအုံမှန်သမျှ (any building) ကို ခေါ်တာဖြစ်တယ်။ homeဆိုတာက ကိုယ်နေထိုင်ရာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ ကိုယ်က အထိုက်အလျောက် တတ်နိုင်လို့ မြေကွက်လေး တစ်ကွက်ဝယ်၊ အဲဒီမှာ အဆောက်အအုံလေးတစ်ခု ဆောက်လိုက်တယ်ဆိုပါတော့၊ အဲဒါ house ပေါ့။ အဲဒီမှာ ခင်ဗျားနေမယ်ဆိုရင် ဒါ ခင်ဗျားရဲ့ home ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဒီတော့ခင်ဗျားရဲ့ home က house တစ်ခုဖြစ်တယ်။ (Your home is a house.) ခင်ဗျားက လူမနေဘဲနဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေပဲ လှောင်ဖို့

သုံးမယ်ဆိုရင်တော့လဲ သိုလှောင်ရုံ ဖြစ်သွားမယ်။ ဒါကို အင်္ဂလိပ်လို warehouse လို့ ခေါ်တယ်။ အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်စကားမှာတော့ store house လို့ ခေါ်တယ်။

ရုပ်ရှင် သွားကြည့်ရင် ရုံပြည့်သွားတဲ့အခါ HOUSE FULL လို့ စာတန်းထောင်ထားတာတွေဖူးပါလိမ့်မယ်။ ရုပ်ရှင်ရုံကို house လို့ခေါ်တာ သတိပြုမိမယ်။ ပြဇာတ်ရုံကိုလဲ house သုံးတာပါပဲ။ အလားတူ အစိုးရရုံး၊ ကုမ္ပဏီရုံး၊ လွှတ်တော်တို့ကိုလဲ house သုံးတယ်။ အကောက်ရုံးကို Customs House လို့ခေါ်တယ်။ အထက်လွှတ်တော်ကို Upper house ၊ အောက် လွှတ်တော်ကို Lower House လို့ ခေါ်တယ်။

ကိုယ်နေတာ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက် နေတာကို home လို့ခေါ်တယ်။ အထက်နားမှာ တင်ပြခဲ့သလို အထိုက်အလျောက် ကြွယ်ဝသူတစ်ဦးအဖို့တော့ သူ့ရဲ့ home ဟာ house တစ်ခုဖြစ်တယ်။ သူ့လောက်မှ မတတ်နိုင်သူတွေကတော့ မြို့ကြီးတွေမှာ တိုက်ခန်း (flat) ငှားပြီး နေရတာပေါ့။ အဲဒီလူအဖို့ သူ့ home ဟာ flat တစ်ခုမျှသာဖြစ်တယ်။ (My home is a flat.) တောရွာက လယ်သမားကြီးကတော့ တဲ (hut) နဲ့ နေရတာပဲ။ သူ့အဖို့ hut ဟာ သူ့ရဲ့ home ပါပဲ။ ပုပ္ဖားတောင် ခလယ်နားလောက်မှာ ဂူထဲနေတဲ့ ရသေ့ကြီး တစ်ပါးရှိတယ်။ အဲဒီရသေ့ကြီးက အင်္ဂလိပ်လိုလဲတတ်တယ်။ သူက ဂူကို လက်ညှိုး ထိုးပြပြီး 'This cave is my home' လို့ ပြောပြပါလိမ့်မယ်။ သစ်ပင်ခွကြားမှာ တက်အိပ်တဲ့ တောတွင်းသားအဖို့တော့လဲ သစ်ပင်ဟာ သူ့ home ပေါ့။

ဒီတော့ home ဖြစ်နိုင်တာတွေဟာ house, flat, hut, cave, tree စသဖြင့် အမျိုးမျိုး ရှိတယ်။

နောက်ပြီး မိဘမဲ့ ကလေးတွေ၊ လေလွင့်ကလေးတွေ၊ လမ်းမှားရောက်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသမီးတွေ၊ သားထောက်သမီးခံမရှိတဲ့ သက်ကြီး ရွယ်အိုတွေအတွက် အစိုးရကဖြစ်ဖြစ်၊ ကုသိုလ်ဖြစ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုကဖြစ်ဖြစ် ဆောက်လုပ် စီစဉ်ထားတဲ့ ကလေးများဂေဟာ၊ ဘိုးဘွားရိပ်သာ၊ အမျိုးသမီး ရိပ်သာတို့ကိုလဲ home ပဲ ခေါ်တယ်။ children's home, home for the aged, women's home စသဖြင့်။

နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များနဲ့ ယှဉ်ပြောတဲ့အခါ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကိုလဲ home လို့ပြောရပါတယ်။ နိုင်ငံခြား ရောက်နေသူတစ်ဦးက 'I'm going home.' လို့ ပြောတာဟာ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ပြန်မယ်လို့ ပြောတာပါ။ အလားတူ ပြည်ထဲရေးကို home affairs၊ ပြည်တွင်းသတင်းကို home news လို့ ခေါ်တယ်။

အိမ်ကွက်ကွက်ကလေးတင်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ဝန်းကျင်၊ မြို့ရွာ၊ ခရိုင်ကိုလဲ home လို့ ပြောနိုင်တယ်။ My home is the delta ကျွန်တော် (ကျွမ်းတဲ့၊ ကျက်စားတဲ့)ဒေသက မြစ်ဝကျွန်းပေါ်လေ။

တိရစ္ဆာန်၊ ငှက် စသည် ကျက်စားရာအရပ်၊ စတင်တွေ့ရာ အရပ်ကိုလဲ home ပဲ ခေါ်တယ်။ The elephant's home is in the Yoma. ဆင်ကို တွေ့ရတဲ့နေရာက ရိုးမပါပဲ။

အယူအဆတစ်ခု၊ အခြင်းအရာတစ်ခု စတင်ရာ၊ ထွန်းကားရာကိုလဲ home လို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။ Japan is the home of of martial arts. ဂျပန်ဟာ ကိုယ်ခံဗညာ ထွန်းကားရာ ဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်ခု မှတ်သားစရာရှိတာက home ဟာ Noun ဖြစ်သလို Adverb လဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် to တို့ at တို့-ထည့်သုံးစရာ မလိုဘူး။ Let's go home. အိမ်ပြန်ကြစို့။ He is home now. သူအခု အိမ်မှာ ရှိနေတယ်။ အိမ်ပြန်ရောက်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် He is at home.လို့ ပြောလဲ ရသေးတယ်။ to ကိုတော့ လုံးဝ တွဲမသုံးရဘူး။

*

road/street

နှစ်ခုစလုံး မြန်မာလိုမှာတော့ 'လမ်း'ချည်းပဲ။ အင်္ဂလိပ်လိုမှာတော့ road ဆိုတာ တစ်မြို့က တစ်မြို့၊ တစ်ရွာက တစ်ရွာ ပေါက်ရောက်တဲ့ လမ်းကိုခေါ်တာ ဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် ကျောက်ခင်း ကတ္တရာလောင်းပြီး ကျကျနနပြင်ဆင်ထားသမို့ ကားမောင်းလို့ရတဲ့ လမ်းမျိုးကို ခေါ်တာပါပဲ။

This is the *road* to Mandalay, မန္တလေးလမ်း။

The *road* from Helgu to Kyaikhto is in bad shape.
လမ်းပျက်နေတယ်။

I want a *road* map of Kachin State.

ကချင်ပြည်နယ်က လမ်းများကို ပြတဲ့မြေပုံ လိုချင်တယ်။

Street ဆိုတာက မြို့တွင်းမှာ တစ်ဘက်တစ်ချက်မှာ တိုက်တာ အိမ်ခြေတွေ တန်းစီဆောက်ထားတဲ့ လမ်းမျိုးကိုခေါ်တာပါ။ လမ်းတစ်ဘက်စွန်းက တစ်ဘက်စွန်းကို သွားလို့တော့ ရတာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် သူ့ရည်ရွယ်ရင်းက တစ်မြို့က တစ်မြို့ ပေါက်ရောက်သွားဖို့ မဟုတ်ဘူး။

Bogyoke Aung San street is the chief *street* in our town.

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းဟာ ကျွန်တော်တို့မြို့မှာ အဓိကလမ်းဖြစ်တယ်။

There is only one *street* in the village.

ရွာထဲမှာ *street* တစ်ခုပဲရှိတယ်။ [မြန်မာလိုပြောဖို့ မလွယ်တာကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။]

I live in 33rd *street*.

၃၃ လမ်းမှာနေတယ်။

ဒါ *road* နဲ့ *street* ကွာခြားပုံ အဓိကဖြစ်ပါတယ်။ တစ်မြို့က တစ်မြို့ ပေါက်ရောက်သွားတဲ့လမ်းက *road* ၊ မြို့တွင်းမှာ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက် တိုက်တွေတန်းစီနေတဲ့ လမ်းက *street* ။ ဒီနောက်မှာတော့ ခြွင်းချက်တချို့ကို သိပါ။ မြို့တွင်းက တိုက်တာတွေ တန်းစီနေတဲ့လမ်းမို့ *street* ခေါ်သင့်ပေမယ့် မခေါ်ဘဲ *Road* ခေါ်တာ မြန်မာပြည်မှာလဲရှိ၊ အင်္ဂလန်မှာလဲတွေ့ရတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ရန်ကုန်မှာ ဆူးလေဘုရားလမ်းကို Sule Pagoda Road လို့ခေါ်ပါတယ်။ လန်ဒန်မှာလဲ Manchester Road, York Road စသဖြင့် ခေါ်တာပါပဲ။

Road ကို *on* နဲ့ သုံးပြီး Street ကို *in* နဲ့ သုံးတယ်။

Very few cars are found *on the road* to Taungswan.
တောင်စွန်းသွားတဲ့လမ်းမှာ ကားသိပ်မတွေ့ရဘူး။

We are *on the road* again. (= We are travelling again).
ကျွန်တော်တို့ လမ်းပေါ်ရောက်နေပြန်ပြီ (ခရီးထွက်ပြန်ပြီ)။

I met Thura *in the street*.
သူရကို လမ်းပေါ်မှာ တွေ့ခဲ့တယ်။

The children are playing *in the street*.
ကလေးတွေ လမ်းပေါ် ကစားနေကြတယ်။

အင်္ဂလိပ်စကားမှာ road ဟာ ကားလမ်းကို ဆိုလိုတာ ဖြစ်တဲ့အတွက်
ကနေ့ခေတ်မှာ

Did you come by *road* or by rail.
လို့မေးတာဟာ 'ကားနဲ့ လာလား၊ မီးရထားနဲ့ လာလား'လို့ မေးတာ
ဖြစ်တယ်။

The man *in the street*.

(လမ်းပေါ်ကလူ) ဆိုတာ လမ်းပေါ်မှာ ကျက်စားတဲ့ ဈေးသည်၊ ကူလီ၊
ခါးပိုက်နှိုက်တို့ကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ သာမန်လူ၊ လူပြိန်းကို ပြောတာ
ဖြစ်တယ်။

The man *in the street* will not understand the technical terms.
အတတ်ပညာ ဝေါဟာရတွေကို လူပြိန်းက နားလည်မှာ မဟုတ်ဘူး။
Walk the streets ဒါမှမဟုတ် *go on the streets* ဆိုတာ ပြည့်တန်ဆာ
လုပ်နေ တယ်လို့ ပြောတာပါ။ ပြည့်တန်ဆာကိုလဲ street-walker လို့
ခေါ်တယ်။

The poor girl is *walking the streets* now.
ကောင်မလေးခမျာ မကောင်းတဲ့အလုပ် လုပ်နေရပြီ။

She is a *street-walker* now.
ပြည့်တန်ဆာ ဖြစ်နေပြီလေ။

All roads lead to Rome. (လမ်းအားလုံး ရောမမြို့ကို ရောက်တယ်)ဆိုတာ
တွေ့နေရတဲ့ နည်းလမ်းတွေထဲက ကြိုက်တဲ့နည်းလမ်းကို လိုက်လုပ်၊ ကိုယ်လိုရာ
အလုပ် အောင်မြင်မှာ ပါပဲလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

lie/stand

သူတို့ရဲ့ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်တဲ့ - 'လဲလျောင်း'တာနဲ့ 'မတ်တတ်ရပ်'တာ အပြင် နှစ်ခုစလုံးဟာ 'တည်ရှိ'တယ်လို့လဲ အဓိပ္ပာယ်ထွက်သေးတဲ့အတွက် ကျောင်းသားများ မကြာမကြာ မှားကြတာကို တွေ့ရတယ်။

lie တည်ရှိတယ်ဆိုတာ အပြားလိုက်ရှိတဲ့ အရာများနဲ့သာ သုံးနိုင်တယ်။ သူ့မူရင်း အဓိပ္ပာယ်က - 'လဲလျောင်း' တာကိုး။ ပြားမှ၊ အလျားလိုက်ရှိမှ 'လဲလျောင်း'လို့ ရတော့ပေမပေါ့။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်၊ မြို့၊ ရွာ၊ လယ်၊ မြေကွက် စတာတွေနဲ့ သုံးရတယ်။

India *lies* to the west of our country.
အိန္ဒိယပြည်ဟာ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည် အနောက်မှာ တည်ရှိတယ်။

Monywa *lies* on the Chindwin.
မုံရွာမြို့ဟာ ချင်းတွင်းမြစ်(ကမ်း) ပေါ် တည်ရှိတယ်။
Before us *lay* the plain.
ကျွန်တော်တို့ရှေ့မှာက ကွင်းပြင်ကြီး (တည်ရှိနေရဲ့)။

Stand ရဲ့ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်က 'မတ်တတ်ရပ်'တာ ဖြစ်လေတော့ သူ့ကို 'တည်ရှိ'တဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ သုံးရင် မိုးမိုးမတ်မတ်ထောင်နေတဲ့ အဆောက်အအုံတို့၊ တောင်တို့၊ သစ်ပင် စတာမျိုးတွေနဲ့သာ သုံးရတယ်။ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်စတဲ့ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ ပစ္စည်းများ တစ်နေရာရာမှာ ရှိနေတာကိုလဲ stand သုံးပါတယ်။

Our house *stands* near the market.
ငါတို့အိမ်က ဈေးနားမှာ တည်ရှိတယ်။
The pagoda *stands* 250 feet.
စေတီက ပေ ၂၅၀ ဉာဏ်တော် ရှိတယ် (တည်ရှိတယ်)။
In the corner of the room *stands* an old chair.
အခန်းထောင့်မှာက ကုလားထိုင်အိုတစ်လုံး တည်ရှိတယ်။
တကယ်လို့ stand ကို Continuous tense မှာ သုံးမယ်ဆိုရင် မပျက်မစီး ကျန်ရစ်သေးတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။

The walls of the old city are still standing there.

မြို့တော်ဟောင်းရဲ့ မြို့ရိုးတွေကတော့ ရှိပါသေးတယ်။

*

climate/weather/season

မြန်မာလိုမှာတော့ရာသီဥတုချည်းပဲ။ တစ်ခါတလေရာသီ၊ တစ်ခါတလေ ဥတုလို့ တစ်လုံးစီပြောတယ်။ တစ်ခါတလေ ဥတုရာသီလဲ ပြောတယ်။ မိုးလေဝသလို့လဲ သုံးရဲ့။ အရပ်သားအဖို့တော့ အတူတူပဲ။

ဒီသုံးခုထဲမှာ မဆိုင်ဆုံးကတော့ season ဖြစ်တယ်။ သူ့ကို အလျင်ဆုံး ပယ်ထုတ်လိုက်ရမယ်။ season ဆိုတာ ပူတာ၊ အေးတာ၊ မိုးရွာတာနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ အချိန်ပိုင်းကိုပြောတာလို့ မှတ်ပါ။ လတို့ နှစ်တို့လို အချိန်ကိုပြောတဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်။ တစ်နှစ်ကို ဆယ်နှစ်ပိုင်းပိုင်းရင် လ (month) ကို ရပြီ ၄ ပိုင်း ပိုင်းတော့ season ရတာပေါ့။ မြန်မာမှာ တစ်နှစ်မှာ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း သုံးရာသီရှိပေမယ့် နိုင်ငံတကာမှာ (တရုတ်၊ ဂျပန်အပါအဝင်)တော့ လေးရာသီ ရှိတယ်။ Spring (ဝသန္တ)၊ Summer (ဂိမှာန)၊ autumn (သရဒ)၊ winter (ဟေမန္တ)လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒါအပြင် ဘောလုံးပွဲကျင်းပနေကျ အချိန်ပိုင်းကို football season ၊ ပြဇာတ်တွေကမြဲ အချိန်ပိုင်းကို theatre season ၊ ခရီးသည်တွေ စုပြုံလာတတ်တဲ့ အချိန်ပိုင်းကို tourist season စသဖြင့် သုံးသေးတယ်။ မြန်မာလိုလဲ ဘောလုံးရာသီ၊ ပြဇာတ်ရာသီ၊ ခရီးသည်ရာသီခေါ်ကြတယ်။ သစ်သီးတွေသီးတဲ့ အချိန်ကိုလဲ mango season, strawberry season စသဖြင့်သုံးတယ်။

မိုးရွာတာ၊ လေတိုက်တာ၊ နေပူတာ မပူတာစတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်လေထုရဲ့ အခြေအနေကို weather လို့ခေါ်တယ်။ ‘မိုးလေဝသ’လို့ ပုံမှန်သုံးရပါတယ်။ အရပ်သားကတော့ ‘ရာသီဥတု’ပဲ ပြောနေတာပါပဲ။ အချိန်ပိုင်းတစ်ခုအတွင်း (တစ်ရက်၊ တစ်ပတ်၊ ဆယ်ရက် စသဖြင့်) အဲဒီ မိုးလေအခြေအနေကို ပြောချင်တိုင်း အင်္ဂလိပ်လို weather ကို သုံးတတ်ဖို့ ကြိုးစားရမယ်။

The *weather* was good last Sunday.

ပြီးခဲ့တဲ့ တနင်္ဂနွေက ရာသီဥတု (မိုးလေဝသ) ကောင်းတယ်။

We will play if the *weather* is fine.

ရာသီဥတု (မိုးလေ) ကောင်းရင် ကစားကြမယ်။

We've had too much wet *weather*.

ခုတလော မိုးချည်း ရွာနေတော့တာပဲ။

What sort of *weather* did you have on your holiday?

မင်းတို့ ခရီးထွက်တော့ ရာသီဥတု ဘယ်လိုနေလဲ။

ဒေသတစ်ခုမှာ ပုံမှန်ကြုံရတတ်တဲ့ *weather* အခြေအနေစနစ်ကို *climate* ခေါ်တာပါပဲ။ April လောက်မှာ အရမ်းပူအိုက်ပြီး June လောက်မှာ မိုးစရွာတတ်တဲ့ သဘောဟာ မြန်မာပြည်ရဲ့ *climate* ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူ တရုတ်ပြည်၊ အိန္ဒိယပြည်တို့ရဲ့ *climate* အသီးသီး။

Our country has a tropical *climate*.

ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်က ယဉ်စွန်းတန်း ရာသီဥတု ရှိတယ်။

Shan state has a pleasant *climate*.

ရှမ်းပြည်နယ်မှာ သာယာတဲ့ ရာသီဥတုရှိတယ်။

ရာသီဥတုပုံစံတစ်ခုရှိတဲ့ အရပ်ဒေသကိုလည်း *climate* ပဲခေါ်တယ်။

These birds move to warmer *climates* in winter.

ဒီငှက်တွေဟာ ဟေမန္တရာသီမှာ ပူနွေးတဲ့ ဒေသတွေဆီ သွားလေ့ ရှိကြတယ်။

နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ စသည်တို့မှာလဲ *climate* ကို သုံးတယ်။

The political *climate* between East and West has improved.

အရှေ့နဲ့ အနောက် နိုင်ငံရေးအခြေအနေကောင်းလာတယ်။

die/dead/death

မြန်မာလိုမှာ 'သေ'တာချည်းပဲ။ အင်္ဂလိပ်လိုမှာ grammar ကို ခွဲခြားမှတ်ပါ။
die က Verb ဖြစ်တယ်။ dead က Adj ဖြစ်တယ်။ death က Noun
ဖြစ်တယ်။ Verb *die* သုံးပုံတွေက

When did your grandfather *die*?

မင်းအဘိုး ဘယ်တုန်းက သေလဲ။

He *died* last year.

မနှစ်က သေပါတယ်။

That gay is *dying* now.

အဲဟို မိန်းမလျာ သေတော့မယ်။

Adj *dead* ကို 'သေ'တယ်လို့ မမှတ်ယူဘဲနဲ့ 'အခု မရှိတော့'တာလို့ မှတ်ယူရင် ပိုကောင်းမယ်။ ကျောင်းသားများက Past အဓိပ္ပာယ်နဲ့ သုံးတတ်ကြလွန်းလို့ပါ။ အခု မရှိတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ Present သုံးရတယ်။

Bogyoke Aung San *is dead* now.

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အခု မရှိတော့ဘူး။ (၁၉၄၇ က သေခဲ့တာ။)

My grandfather *is dead* now.

ကျွန်တော့်အဘိုး အခု မရှိတော့ဘူး။ (လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀ နှစ်က သေခဲ့တာ။)

He *died* 10 years ago.)

Adj *dead* ကို N နဲ့ တွဲသုံးရင်တော့ 'သေ'တာပဲ သုံးရပါတယ်။
သင့်တော်သလိုလဲ ပြောတဲ့အခါ ပြောရတယ်။

Here is a *dead* mouse.

ဟောဒီမှာ ကြွက်သေ တစ်ကောင်။

She threw away the *dead* flowers.

ပန်းအဟောင်းတွေကို လွှင့်ပစ်တယ်။

Noun *death* ကို ဒီလို သုံးတယ်။

All fear *death*.

(သတ္တဝါ)အားလုံး သေရမှာ ကြောက်တယ်။

After the *death* of his father, he left college.

သူ့အဖေ သေပြီးနောက် သူ ကောလိပ်က ထွက်တယ်။

မှတ်ချက်။ ။ အင်္ဂလိပ်လို Noun သုံးပေမယ့် မြန်မာလိုမှာတော့ Verb ဝဲ ဖြစ်နေတာကို သတိပြုပါလေ။

fly/flight

Fly က V, flight က N လို့ သိတဲ့အပြင် fly ဆိုတာ ငှက်ပျံတာ၊ လေယာဉ်ပျံ ပျံတာမှ သုံးတာ မဟုတ်ဘူး။ လူက လေယာဉ်ပျံနဲ့ ခရီးသွားတာကိုလဲ သုံးတယ်လို့ မှတ်ပါ။ သူ့ရဲ့ past က flew, participle က flown.

I am *flying* to Ngapali.

ငါ ငပလီကို လေယာဉ်နဲ့ သွားမယ်။

She *flew* from Mandalay to Heho.

မန္တလေးက ဟဲဟိုးလေယာဉ်နဲ့ သွားတယ်။

Have you ever *flown*?

လေယာဉ်ပျံစီးဖူးလား။

This is my first *flight*.

ဒါ ပထမဦးဆုံး လေယာဉ်စီးတာပါပဲ။

There was a *flight* of birds in the evening sky.

ညနေခင်းကောင်းကင်မှာ ငှက်တစ်အုပ်ပျံလာတာ(မြင်ရတယ်)။

အဆောက်အအုံ တစ်ထပ်ကနေ တစ်ထပ် တက်ဆင်းရတဲ့ လှေကားကို a *flight* of steps လို့ ခေါ်တယ်။

အလံ လွင့်ထူတာကိုလဲ fly သုံးတယ်။

The ship was flying the Greek flag.

သင်္ဘောက ဂရိက်အလံ လွင့်ထားတယ်။

*

hard/hardly

hard ဟာ Adj လဲရ Adv လဲ ရတယ်။ hard ကို Adj လို သုံးရင် (၁) မာတယ်၊ (၂) ပြင်းထန်တယ်၊ (၃) ပင်ပန်းခက်ခဲတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တယ်။

The fruit is green and hard.
သစ်သီးက စိမ်းပြီး မာတယ်။

He received a hard blow.
ပြင်းထန်တဲ့ ရိုက်နှက်ချက် ခံရတယ်။

He leads a hard life.
ပင်ပန်းခက်ခဲတဲ့ ဘဝကို နေရတယ်။

hard ကို Adv လို သုံးရင် အပြင်းအထန်၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း၊ ခက်ခက်ခဲခဲ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ hardly မဟုတ်တာ သတိထား။

He worked hard.
သူ အပြင်းအထန် အလုပ်လုပ်တယ်။ (= ကြိုးစားတယ်)။

He is thinking hard.
အလေးအနက် စဉ်းစားနေတယ်။

It is raining very hard.
မိုး သဲသဲမဲမဲ ရွာနေတယ်။

hardly က အဲဒီအဓိပ္ပာယ်တွေ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ မ သဘောဆောင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ် ထွက်စေတယ်။ မလုပ်သလောက် မဖြစ်သလောက်လို့ ဆိုလိုတယ်။

I *hardly* know him.

ကျွန်တော် သူ့ကို မသိသလောက်ပါပဲ။ (သိပ် မသိဘူး။)

I can *hardly* believe it.

မယုံနိုင်လောက်အောင်ပါပဲ။

There is *hardly* any rice left.

ဆန်မကျန်တော့သလောက်ပဲ (သိပ်မကျန်တော့ဘူး။)

Hardly had we left the house when it began to rain.

ကျွန်တော်တို့ အိမ်က ကောင်းကောင်းမထွက်ရသေး၊ မိုးက စတင်ရွာပါတော့တယ်။

Hardly anybody saw him leave.

သူ ထွက်သွားတာကို မြင်တဲ့လူ မရှိသလောက်ပဲ။

every+singular

everyone, everybody ဆိုတာကို မြန်မာလို 'လူတိုင်း' လို့ ပြန်ကြလေတော့ ကျောင်းသားအများပဲ plural လို့ ထင်မှတ်တတ်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ နံပါတ် တစ်၊ plural noun နဲ့ တွဲကြတယ်။ every student S ၊ every books ဖြစ်ကုန်ရော။ (အမှန်- every student, every book)။ နံပါတ် နှစ်၊ plural verb နဲ့ တွဲကြတယ်။ Everyone are, everybody have ဖြစ်ကုန်ရော။ (အမှန် Everyone is, everybody has)။ ဒီတော့ every ဟာ singular လို့ မှတ်ထားပါလေ။

Every *student* is here.

ကျောင်းသားတိုင်း ဒီမှာ ရှိတယ်။

Every *book* has pictures in it

စာအုပ်တိုင်းမှာ ရုပ်ပုံတွေ ပါတယ်။

Everyone *wants* to rest.

လူတိုင်း နားချင်ကြတယ်။

Everything *is* in order.

အရာတိုင်း စနစ်တကျ ရှိပါတယ်။

Everybody *loves* her.

လူတိုင်းက သူ့ကို ချစ်တယ်။